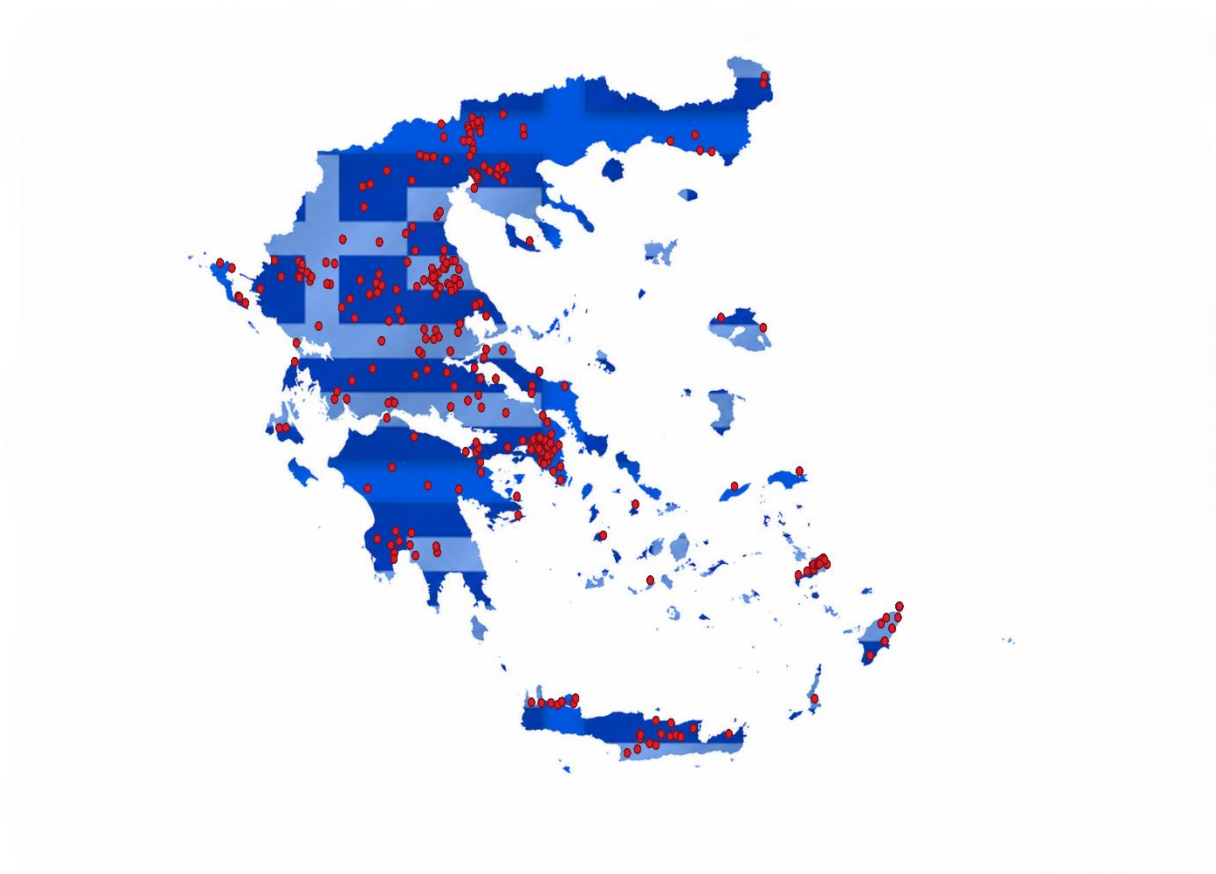




ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΚΑΙ ΔΙΑΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΩΝ ΣΧΕΣΕΩΝ
ΤΜΗΜΑ ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΩΝ ΕΛΕΥΘΕΡΙΩΝ ΚΑΙ ΔΙΑΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΩΝ ΣΧΕΣΕΩΝ

Περιστατικά εις βάρος χώρων θρησκευτικής σημασίας στην Ελλάδα



ΕΚΘΕΣΗ 2025

Εικόνα εξωφύλλου: Γεωγραφική αποτύπωση περιστατικών 2025.

Εικόνα οπισθοφύλλου: λεπτομέρεια πινακίδας, Ιερά Μονή Αγίου Γεωργίου Χοζεβίτου, Ισραήλ.

Πηγή χαρτογραφικών υποβάθρων (πλην του II.A.2.γ.iii): Ελληνική Στατιστική Αρχή.

Το φωτογραφικό υλικό, εκτός εάν αναφέρεται διαφορετικά, προέρχεται από τους φορείς που συμμετέχουν στο Δίκτυο καταγραφής περιστατικών.



Copyright ©2026 Γενική Γραμματεία Θρησκευμάτων, ΥΠΑΙΘΑ

Διατίθεται με την άδεια Creative Commons Αναφορά Δημιουργού 4.0 Διεθνές (CCBY 4.0)

This work is licensed under the Creative Commons Attribution 4.0 International License
<http://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>

Η παρούσα Έκθεση διατίθεται σε ηλεκτρονική μορφή στην ιστοσελίδα του Υπουργείου Παιδείας, Θρησκευμάτων και Αθλητισμού: www.minedu.gov.gr

«Κύριε, ἠγάπησα εὐπρέπειαν οἴκου σου καὶ τόπον σκηνώματος δόξης σου»

(Ψαλ. 25,8)

.כְּבוֹדְךָ מִשְׁכַּן, וּמִקוֹם; בֵּיתְךָ מֵעוֹן, אֶהְבֵּתִי--יְהוָה

(תהלים ח)

“Domine dilexi decorem domus tuae et locum habitationis gloriae tuae”

(Ps. 25,8)

.مَجْدِكَ مَسْكَنٍ وَمَوْضِعَ بَيْتِكَ مَحَلَّ أَحْبَبْتُ رَبُّ يَا

(مز امیر ٨)

Πίνακας περιεχομένων

Εισαγωγικό Σημείωμα	6
Σύνοψη Περιεχομένων	7
I. ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΑ	8
Α. Η Γενική Γραμματεία Θρησκευμάτων	9
1. Ιστορική Ανασκόπηση	9
2. Ισχύον Θεσμικό πλαίσιο	13
Β. Η προστασία της θρησκευτικής ελευθερίας	14
1. Θεσμικό πλαίσιο	14
2. Η έννοια της «γνωστής θρησκείας»	16
3. Η έννοια της «επικρατούσας θρησκείας»	17
4. Η έννοια των «χρηστών ηθών»	18
5. Η απαγόρευση του προσηλυτισμού	18
6. Οι προβλέψεις του Ποινικού Κώδικα ως προς την ποινική αντιμετώπιση πράξεων που άπτονται θεμάτων θρησκευτικής συνείδησης και λατρείας	19
7. Το νομικό καθεστώς των θρησκευτικών κοινοτήτων στην Ελλάδα	20
8. Θεσμικό πλαίσιο αδειοδότησης για την ανέγερση και λειτουργία λατρευτικών χώρων (Ευκτηρίων Οίκων και Ναών)	22
9. Το Δίκτυο καταγραφής περιστατικών εις βάρος χώρων θρησκευτικής σημασίας και η σχετική Έκθεση	32
II. ΠΕΡΙΣΤΑΤΙΚΑ	35
Α. Χριστιανισμός	36
1. Ορθόδοξη Εκκλησία	36
2. Καθολική Εκκλησία	125
3. Άλλες Χριστιανικές Θρησκευτικές Κοινότητες	129
Β. Ιουδαϊσμός	135
1. Εισαγωγικά	135
2. Θεσμικό πλαίσιο	136
3. Περιστατικά	144
4. Επίμετρο	154
Γ. Μουσουλμανισμός	168
1. Μουσουλμανική Μειονότητα Θράκης	168
2. Μουσουλμάνοι εκτός Θράκης	174
3. Ισλαμικό Τέμενος Αθηνών	183
4. Περιστατικά	185

5. Επίμετρο	186
Δ. Άλλα Θρησκευάματα.....	216
III. ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΗ & ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗ ΑΠΕΙΚΟΝΙΣΗ	217
Α. Γεωγραφική απεικόνιση περιστατικών ανά Θρησκευτική Κοινότητα	218
Β. Στατιστική απεικόνιση του συνόλου των περιστατικών.....	222
IV. Βιβλιογραφία:	223

Εισαγωγικό Σημείωμα

Με την παρούσα έκδοση συμπληρώνονται έντεκα (11) έτη από τη δημοσιοποίηση της πρώτης Έκθεσης για τα περιστατικά εις βάρος χώρων θρησκευτικής σημασίας. Σε αυτή την ενδεκαετή πορεία, η Έκθεση εμπλουτίστηκε με πολλές πληροφορίες που επιτρέπουν στον αναγνώστη να αποκτήσει μια σφαιρική αντίληψη για το ιστορικό και νομικό καθεστώς των θρησκευτικών κοινοτήτων της χώρας αλλά και τις απαραίτητες γνώσεις για το γενικότερο θεσμικό πλαίσιο της Ελλάδας σχετικά με την προστασία της θρησκευτικής ελευθερίας. Κατ' αυτόν τον τρόπο η ετήσια έκδοση της Έκθεσης υπηρετεί πλέον δύο αλληλοσυμπληρούμενους σκοπούς: αφενός την έγκυρη και αξιόπιστη καταγραφή των περιστατικών εις βάρος των χώρων θρησκευτικής σημασίας και αφετέρου την έγκυρη και αξιόπιστη ενημέρωση για το τρέχον ελληνικό θεσμικό πλαίσιο, το οποίο εγγυάται και προστατεύει τη θρησκευτική ελευθερία, εμπλουτισμένη με ιστορικά στοιχεία των κυριότερων θρησκευτικών κοινοτήτων που διαβιούν στη χώρα.

Όλες οι εκδόσεις της Έκθεσης από το 2015 έως σήμερα είναι αναρτημένες στην ιστοσελίδα του Υπουργείου Παιδείας, Θρησκευμάτων και Αθλητισμού στην ελληνική και αγγλική γλώσσα ώστε να είναι προσβάσιμες σε οποιονδήποτε έχει σχετικό ενδιαφέρον.

Στον ακόλουθο πίνακα παρατίθεται ο αριθμός των περιστατικών για το διάστημα 2015-2025:

Αριθμός περιστατικών εις βάρος χώρων θρησκευτικής σημασίας και κατανομή τους ανά θρησκευτική κοινότητα, 2015 – 2025

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	Σύνολο	Ποσοστό
Ορθόδοξη Εκκλησία	137	208	525	563	504	374	370	564	591	399	362	4.597	95,87%
Γνήσιοι Ορθόδοξοι Χριστιανοί (Γ.Ο.Χ.) - «Παλαιοημερολογίτες»			1		3	4	3	1	6	3	7	28	0,58%
Μητρόπολη Ορθοδόξων Αρμενίων										1		1	0,02%
Καθολική Εκκλησία	1	1	2	1	3	7						15	0,31%
Αιθιοπική Ορθόδοξη Εκκλησία			1									1	0,02%
Αρμενική Ευαγγελική Εκκλησία			4									4	0,08%
Αγγλικανική Εκκλησία											1	1	0,02%
Χριστιανοί Μάρτυρες Ιεχωβά			4	3	4			2	2	1	4	20	0,42%
Ιουδαϊσμός	4	5	11	20	5	10	3	1	6	5	11	81	1,69%
Μουσουλμανισμός	5	1	8	2	5	9	2	8	3	3	1	47	0,98%
Σύνολο	147	215	556	589	524	404	378	576	608	412	386	4.795	

Γιώργος Καλαντζής

Γενικός Γραμματέας Θρησκευμάτων

Σύνοψη Περιεχομένων

Στο Εισαγωγικό μέρος (I) παρουσιάζεται το ιστορικό και το ισχύον θεσμικό πλαίσιο της Γενικής Γραμματείας Θρησκευμάτων, καθώς και το θεσμικό πλαίσιο που διέπει την προστασία της θρησκευτικής ελευθερίας στην Ελλάδα, με ειδική αναφορά στην ανέγερση και λειτουργία λατρευτικών χώρων. Ακολούθως, γίνεται αναφορά στο Δίκτυο καταγραφής περιστατικών, προσδιορίζονται τα είδη χώρων θρησκευτικής σημασίας που ελήφθησαν υπόψη και παρατίθεται κατάλογος με τους συνεργαζόμενους θρησκευτικούς και κρατικούς φορείς.

Στο δεύτερο μέρος (II) παρατίθενται τα πάσης φύσεως περιστατικά σε βάρος χώρων θρησκευτικής σημασίας, τα οποία περιήλθαν σε γνώση της Υπηρεσίας, ανά θρησκευτική κοινότητα, συνοδευόμενα από ιστορικά, νομικά και στατιστικά στοιχεία κατά περίπτωση.

Συνολικά, για το έτος **2025** καταγράφηκαν **386** περιστατικά εις βάρος χώρων θρησκευτικής σημασίας, κατανεμόμενα ανά θρήσκευμα ως ακολούθως:

- Χριστιανισμός: 374 περιστατικά πάσης φύσεως (διαρρήξεις, κλοπές, βανδαλισμοί, ιεροσυλίες, συλήσεις τάφων και λοιπές βεβηλώσεις).

Ειδικότερα:

- Ορθόδοξη Εκκλησία: 362 περιστατικά ήτοι το 93,78% επί του συνόλου,
- Γνήσιοι Ορθόδοξοι Χριστιανοί (Γ.Ο.Χ.) - «Παλαιοημερολογίτες»: 7 περιστατικά ήτοι το 1,81% επί του συνόλου,
- Χριστιανοί Μάρτυρες του Ιεχωβά: 4 περιστατικά ήτοι το 1,04% επί του συνόλου,
- Αγγλικανική Εκκλησία: 1 περιστατικό ήτοι το 0,26% επί του συνόλου,
- Ιουδαϊσμός: 11 περιστατικά αντισημιτικού χαρακτήρα ήτοι το 2,85% επί του συνόλου.
- Μουσουλμανισμός: 1 περιστατικό, ήτοι το 0,26% επί του συνόλου.

Στο τρίτο μέρος (III) ακολουθεί γεωγραφική και στατιστική απεικόνιση των δεδομένων υπό μορφή χαρτών και γραφημάτων, με αποτύπωση:

- α) της γεωγραφικής κατανομής των περιστατικών στην Επικράτεια ανά Θρήσκευμα,
- β) της γεωγραφικής κατανομής του συνόλου των καταγεγραμμένων περιστατικών ανά Περιφέρεια,
- γ) της χρονολογικής κατανομής των περιστατικών ανά μήνα,
- δ) των εξιχνιασθέντων και μη εξιχνιασθέντων περιστατικών.

Ι. ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΑ

A. Η Γενική Γραμματεία Θρησκευμάτων

1. Ιστορική Ανασκόπηση

Η Γενική Γραμματεία Θρησκευμάτων είναι συνυφασμένη με το Υπουργείο Παιδείας, αφού τα θέματα της θρησκείας που ανήκουν στην αρμοδιότητά της αντιμετωπίζονταν από κοινού με την παιδεία από την ίδρυση του νεότερου Ελληνικού Κράτους. Για να γίνει καλύτερα κατανοητή η σχέση αυτή, σκόπιμη είναι μια συνοπτική παρουσίαση της γένεσης και της εξέλιξης του Υπουργείου που σήμερα ονομάζεται Υπουργείο Παιδείας, Θρησκευμάτων και Αθλητισμού και ειδικότερα της πορείας της Γενικής Γραμματείας Θρησκευμάτων μέσα στον χρόνο.

Αναλυτικότερα, στην Α' Εθνοσυνέλευση της Επιδαύρου που αποτελεί την πρώτη συνέλευση του νομοθετικού σώματος του νέου Ελληνικού κράτους (Επίδαυρος, 20 Δεκεμβρίου 1821 - 16 Ιανουαρίου 1822), ψηφίστηκε την 1^η Ιανουαρίου 1822 το «Προσωρινόν Πολίτευμα τῆς Ἑλλάδος», που αποτελεί το πρώτο Σύνταγμα της Ελλάδας. Στο κείμενο αυτό, μεταξύ άλλων, ορίζεται ότι η Διοίκηση αποτελείται από δύο «σώματα», το «Βουλευτικόν» και το «Εκτελεστικόν». Το Εκτελεστικό σώμα εκλέγει οκτώ υπουργούς ενιαύσιας θητείας, ένας εκ των οποίων είναι «ὁ τῆς Θρησκείας». Διορίζεται μάλιστα ως «Μίνιστρος τῶν Θρησκευτικῶν» ο επίσκοπος Ανδρούσης Ιωσήφ (Προσωρινόν Πολίτευμα τῆς Ἑλλάδος κατά τὴν ἐν Ἐπιδαύρῳ Α' Ἐθνικὴν Συνέλευσιν, σελ. 9).

Στη Β' Εθνοσυνέλευση που έγινε έναν χρόνο αργότερα στο Άστρος αναθεωρήθηκε το «Προσωρινόν Πολίτευμα τῆς Ἑλλάδος» και ψηφίστηκε νέο Σύνταγμα με την ονομασία «Νόμος τῆς Ἐπιδαύρου», δείχνοντας με αυτόν τον τρόπο τη σύνδεση του νέου Συντάγματος με το προηγούμενο. Στο κείμενο αυτό ορίζεται ότι το Εκτελεστικό σώμα έχει επτά υπουργούς, ένας εκ των οποίων εξακολουθεί να είναι «ὁ τῆς Θρησκείας» (Προσωρινόν Πολίτευμα τῆς Ἑλλάδος κατά τὴν ἐν Ἄστρει Α' Ἐθνικὴν Συνέλευσιν, σελ. 5).

Λίγο αργότερα, στο «Πολιτικόν Σύνταγμα τῆς Ἑλλάδος» της Γ' Εθνοσυνέλευσης της Τροιζήνας γίνεται λόγος για τους έξι Γραμματεῖς της Επικρατείας από τους οποίους αποτελείται η νομοτελεστική εξουσία, ένας εκ των οποίων είναι «ὁ ἐπὶ τοῦ δικαίου καὶ τῆς παιδείας», στις αρμοδιότητες του οποίου συγκαταλέγονται τα θέματα θρησκευμάτων.

Ακολουθώντας, ο Καποδίστριας στο πλαίσιο της εκπαιδευτικής και εκκλησιαστικής πολιτικής του συνέστησε το 1829 ειδικό Υπουργείο, την «Γραμματεῖαν τῶν Ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῆς Δημοσίου Παιδείας», όπου, σύμφωνα με τον ίδιο, *«συννηνώθησαν δύο ὑπηρεσίαι ἀχώριστοι, καὶ πρὸς ἓνα συντρέχουσai σκοπόν, τὴν ἠθικὴν τῶν πολιτῶν μόρφωσιν, ἥτις εἶναι ἡ βάση τῆς κοινωνικῆς καὶ πολιτικῆς τοῦ ἔθνους ἀνορθώσεως»*¹.

Η επιλογή του Καποδίστρια εκφράζει την ιστορική εμπειρία των Ελλήνων καθώς το γεγονός της διάσωσης της αυτοσυνειδησίας του Γένους και της αδιάσπαστης συνέχειας της ελληνικής γλώσσας συνδέονται αναπόσπαστα με την Ορθόδοξη Εκκλησία και δη το Οικουμενικό Πατριαρχείο. Άλλωστε, οι εκπαιδευτικές δομές του Γένους πριν την ίδρυση του Κράτους ανήκαν ή εξαρτιόνταν σε σημαντικό βαθμό από την Ορθόδοξη Εκκλησία. Ταυτόχρονα, η πράξη του Καποδίστρια υπενθυμίζει εμμέσως μια από τις θεμελιώδεις αρχές του

¹ π. Γεωργίου Μεταλληνού, «Ιωάννης Καποδίστριας (Ὁ πολιτικός – μάρτυρας τῆς Ὁρθοδοξίας καὶ τοῦ Ἑλληνισμοῦ)», περιοδικό «ΕΚΚΛΗΣΙΑ», ἔτος ΠΕ', τ. 8, Αύγουστος-Σεπτέμβριος 2008, Αθήναι, σσ. 606-607.

αρχαιοελληνικού πολιτισμού *«πᾶσά τε ἐπιστήμη χωριζομένη δικαιοσύνης καὶ τῆς ἄλλης ἀρετῆς πανουργία, οὐ σοφία φαίνεται»* (Πλάτωνος, Μενέξενος 347a).

Το «Ηγεμονικό» σύνταγμα του 1832, το οποίο δεν εφαρμόστηκε ποτέ, όριζε ότι οι Υπουργοί Γραμματεῖς είναι επτά (κατ'άνωτατο όριο), ένας εκ των οποίων ήταν «ὁ ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῆς Δημοσίου Ἐκπαιδεύσεως».

Το 1833, ο Βασιλιάς Όθωνας με διάταγμά του όρίζει ότι όλοι οι επικεφαλής των Υπουργείων θα ονομάζονται εις το εξής «Γραμματεῖς τῆς Ἐπικρατείας». Ένας εξ αυτών είναι και «ὁ ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῆς Δημοσίου Ἐκπαιδεύσεως» (Α' 2). Στο ίδιο φύλλο της Εφημερίδας της Κυβερνήσεως αναγράφεται χαρακτηριστικά, σχετικά με τον σκοπό της Γραμματείας ἐπὶ των Ἐκκλησιαστικῶν και της Δημοσίου Εκπαιδεύσεως, ότι *«θέλομεν ἀπονέμει εις αὐτοὺς (τους υπηκόους μας οποιασδήποτε θρησκείας) τὴν ἐντελεστάτην, ὡς πρὸς τὰς θρησκευτικὰς των δοξασίας, ἐλευθερίαν»*. Το ίδιο έτος ιδρύονται με Βασιλικό Διάταγμα οι επτά Γραμματεῖες, τις οποίες διοικεί ως ανώτατος διευθυντής ο αντίστοιχος Γραμματέας της Επικρατείας.

Το Βασιλικό Διάταγμα της ίδρυσης των επτά Γραμματειῶν όρίζει ότι η Γραμματεία «ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῆς Δημοσίου Ἐκπαιδεύσεως» είναι τέταρτη κατά την τάξη των Γραμματειῶν (Α' 13, 1833). Σε επόμενο φύλλο της Εφημερίδας της Κυβερνήσεως του Βασιλείου της Ελλάδας, καθορίζονται οι αρμοδιότητες της Γραμματείας «ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῆς Δημοσίου Ἐκπαιδεύσεως». Αυτές διακρίνονται σε δύο μέρη, το πρώτο από τα οποία περιλαμβάνει τα σχετικά με τις Ἐκκλησιαστικές υποθέσεις:

α) η τήρηση των νόμων που ρυθμίζουν τις σχέσεις των διαφόρων χριστιανικών εκκλησιῶν και των θρησκευτικῶν κοινοτήτων,

β) η διατήρηση των νομίμων ορίων μεταξύ πολιτικής Αρχής και εκκλησιαστικῶν Αρχῶν και η διαφύλαξη των δικαιωμάτων του Δημοσίου σε διενέξεις σχετικές με τα εκκλησιαστικά κτήματα και καταστήματα,

γ) η εξέταση όλων των διαταγμάτων των εκκλησιαστικῶν Αρχῶν, κυρίως των «αὐτογράφων», των «βουλῶν» και των «πιτακίων» του Πάπα της Ρώμης και η εξασφάλιση βασιλικῆς άδειας πριν αυτά δημοσιοποιηθούν,

δ) η εγκαθίδρυση συνοδικῶν Αρχῶν, η επιτήρηση των πράξεών τους και η έκδοση των σχετικῶν αποφάσεων,

ε) η επιτήρηση της θείας λατρείας και ο περιορισμός ή η ακύρωση μη ουσιωδῶν πανηγύρεων και εορτῶν,

στ) η εξασφάλιση του Βασιλικού Διατάγματος,

ζ) η άδεια συστάσεως θρησκευτικῶν εταιριῶν και καταστημάτων και η καθαίρεση αυτών, αν υπάρχουν ευλογοφανή στοιχεία,

η) η ανακαίνιση και η σύσταση ιερατικῶν καταστημάτων για την εκπαίδευση, συντήρηση και βελτίωση του Κλήρου, καθώς και τα σχετικά με τις εξετάσεις των υποψηφίων για θέσεις της εκκλησιαστικῆς ιεραρχίας,

θ) η διαίρεση των επαρχιῶν των διαφόρων εκκλησιαστικῶν Αρχῶν,

ι) η φροντίδα για την ανέγερση και διατήρηση των οικοδομῶν για εκκλησίες και για κατοικία των εφημερίων,

ια) η επιτήρηση στη διοίκηση και διαχείριση της περιουσίας που είναι αφιερωμένη για θρησκευτικῆς ανάγκες.

Το δεύτερο μέρος αφορά τις υποθέσεις της «Δημοσίου Ἐκπαιδεύσεως» και περιλαμβάνονται τα εξής καθήκοντα:

α) η επιτήρηση όσων αφορούν τα σχολεία και την εκπαίδευση γενικά, τη φροντίδα για σύσταση αρμόδιου οργανισμού των στοιχειωδών και των υψηλότερων παιδευτικών καταστημάτων, ενός Πανεπιστημίου και μιας Ακαδημίας των επιστημών,

β) η φροντίδα για εξοπλισμό των σχολείων και των διδακτικών καταστημάτων και η επιτήρηση της διοίκησης της περιουσίας των σχολείων,

γ) η φροντίδα μορφώσεως άξιων δασκάλων για τα σχολεία και καθηγητών και η ανέγερση των απαιτούμενων καταστημάτων,

δ) η εξασφάλιση υποτροφιών για μαθητές εξαιρετικής ευφυΐας,

ε) η σύσταση και επιτήρηση δημοσίων βιβλιοθηκών, Αστεροσκοπείου και άλλων σχετικών ιδρυμάτων,

στ) η διεύθυνση της Βασιλικής Τυπογραφίας και η επίσπευση της μετάφρασης στα ελληνικά των αξιολογότερων ξένων συγγραμμάτων,

ζ) η πρόοδος στις τέχνες και η σύσταση τεχνοδιδακτικών σχολείων και συλλογών και η ανέγερση Ακαδημίας των «πλασματογραφικών» τεχνών, η προετοιμασία για την ανασκαφή και ανακάλυψη των απολεσθέντων «ἀριστουργημάτων τῶν τεχνῶν», η διαφύλαξη των ήδη υπάρχοντων και η επαγρύπνηση να μην εξάγονται από το Κράτος,

η) η εμψύχωση της επιστημονικής έρευνας για τη διεύρυνση της σφαίρας των ανθρώπινων γνώσεων και η δημοσίευση των χειρογράφων των μοναστηρίων, τα οποία θα μπορούσαν να φανούν αξιόλογα για οποιαδήποτε επιστήμη,

θ) προτάσεις για το προσωπικό που θα στελεχώσει τις διδασκαλικές θέσεις ή τα δημόσια ιδρύματα που προάγουν την πρόοδο των επιστημών και των τεχνών,

ι) η επιτήρηση στη διοίκηση και η διαχείριση της περιουσίας και των εισοδημάτων αφιερωμένων στην εκπαίδευση και η φροντίδα για την ανέγερση και διατήρηση των οικοδομών που απαιτούνται για την εκπαίδευση του λαού και την ανάπτυξη των τεχνών.

Επίσης, ο Γραμματέας «ὁ ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῆς Δημοσίου Ἐκπαιδεύσεως» έχει την ευθύνη για τη διατήρηση της πειθαρχίας του υπό την εποπτεία του προσωπικού, καθώς και για την επιβολή πειθαρχικών ποινών. Το προσωπικό της Γραμματείας, σύμφωνα με το ίδιο Διάταγμα, αποτελείται από δύο Συμβούλους, τρεις Γραμματείς, δύο γραφείς και έναν κλητήρα. Το προσωπικό μπορεί να αυξηθεί ύστερα από κατεπείγουσα ανάγκη της υπηρεσίας.

Με το Σύνταγμα του 1844 οι Γραμματείες της Επικρατείας ονομάζονται Υπουργεία και οι Γραμματείς της Επικρατείας Υπουργοί.

Το 1846 ο νόμος ΛΓ΄ «Περὶ διοργανισμοῦ τῶν Ὑπουργείων» (Α΄ 14), καθιερώνει και νομοθετικά τον όρο Υπουργεία. Διατηρεί τα επτά Υπουργεία, που μέχρι πρότινος ονομάζονταν Γραμματείες της Επικρατείας, αλλά προβλέπει για πρώτη φορά τη διαίρεση της εσωτερικής υπηρεσίας των Υπουργείων σε τμήματα και εισάγει τον θεσμό του Γενικού Γραμματέα. Ο ίδιος νόμος ορίζει ότι το προσωπικό του Υπουργείου «τῶν Ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῆς Δημοσίου Ἐκπαιδεύσεως» αποτελείται από δύο τμηματάρχες, τρεῖς Γραμματεῖς α΄ και β΄ τάξεως, τρεῖς Γραφείς α΄, β΄ και γ΄ τάξεως και δύο κλητήρες.

Με τον νόμο ΣΙΕ΄ της 16^{ης} Δεκεμβρίου 1852, προστίθεται ένας υπουργικός γραμματέας και ένας γραφέας α΄ τάξεως (Α΄ 65).

Τέσσερα χρόνια αργότερα, το 1856 με τον νόμο ΤΟΣΤ΄ που ψηφίστηκε στις 12-10-1856, προστίθεται ένας Υπουργικός Γραμματέας α΄ τάξεως (Α΄ 60).

Στη συνέχεια, με νομοθετικό διάταγμα στις 29-12-1925 (Α΄ 5) ιδρύεται στην Κεντρική Υπηρεσία του Υπουργείου των Εκκλησιαστικών, η Διεύθυνση Θρησκευμάτων, ο

προϊστάμενος της οποίας φέρει τον τίτλο του Γενικού Διευθυντή και ασκεί μαζί με τον Υπουργό την ανώτατη εποπτεία «ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν» ἢ με ειδική εντολή του Υπουργού την εποπτεία «ἐπὶ εἰδικῶν θεμάτων». Ο Γενικός Διευθυντής Θρησκευμάτων αναλαμβάνει επίσης όλα τα καθήκοντα και τις δικαιοδοσίες που μέχρι τώρα είχε ο τμηματάρχης των Εκκλησιαστικῶν.

Το 1926, με νέο νομοθετικό διάταγμα το Υπουργεῖο των «Ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῆς Δημοσίας Ἐκπαιδεύσεως» μετονομάζεται σε Υπουργεῖο «Θρησκευμάτων καὶ Παιδείας», το οποίο αποτελείται ἀπὸ δώδεκα τμήματα, πρῶτο ἀπὸ τα οποία εἶναι το Τμήμα Θρησκευμάτων. Το ἴδιο νομοθετικό διάταγμα καταργεῖ αὐτό του 1925, που προέβλεπε την ίδρυση της Διεύθυνσης Θρησκευμάτων (Α' 140).

Λίγα χρόνια αργότερα, το 1937, ανασυστήνεται ἡ Διεύθυνση Θρησκευμάτων. Με τον αναγκαστικό νόμο 782 (Α' 267) καθιερώνεται για το Υπουργεῖο «Θρησκευμάτων και Παιδείας» ἡ ονομασία Υπουργεῖο «Θρησκευμάτων και Εθνικῆς Παιδείας», που αποτελείται ἀπὸ τις εξῆς υπηρεσίες:

- α) το Γραφεῖο Υπουργού,
- β) τη Γενικὴ Διεύθυνση Αρχαιοτήτων, Γραμμάτων και Καλῶν Τεχνῶν,
- γ) τη Γενικὴ Διεύθυνση Παιδείας,
- δ) τη Διεύθυνση Θρησκευμάτων, που περιλαμβάνει δύο τμήματα: 1) των Εκκλησιαστικῶν και 2) του Διοικητικού,
- ε) τη Διεύθυνση Οργανώσεως Νέων και
- στ) τη Διεύθυνση Προσωπικού, Διεκπεραιώσεως και Αρχείων.

Το 1951, με τον αναγκαστικό νόμο 1671 (Α' 33), το Υπουργεῖο «Θρησκευμάτων και Εθνικῆς Παιδείας» μετονομάζεται σε Υπουργεῖο «Εθνικῆς Παιδείας και Θρησκευμάτων», ονομασία που διατηρεῖται μέχρι το 2009².

Το 1976, με το π.δ. 147 (Α' 56), δημιουργεῖται ἡ Γενικὴ Διεύθυνση Θρησκευμάτων, ἡ οποία συγκροτεῖται ἀπὸ τρεῖς Διευθύνσεις:

- α) «Ἐκκλησιαστικῆς Διοικήσεως», ἡ οποία περιλαμβάνει δύο τμήματα:
 - 1) το Τμήμα Εκκλησιαστικῶν Διοικητικῶν Θεμάτων και 2) το Τμήμα Ἱερῶν Ναῶν, Ἱερῶν Μονῶν και Εφημεριακοῦ Κλήρου,
- β) «Ἐκκλησιαστικῆς Ἐκπαιδεύσεως και Θρησκευτικῆς Ἀγωγῆς», την οποία συγκροτοῦν τα τμήματα: 1) Προσωπικού και 2) Διοικητικού και
- γ) «Ἑτεροδόξων και Ἑτεροθρήσκων», που συγκροτεῖται ἀπὸ τα τμήματα:
 - 1) Ἑτεροδόξων και 2) Ἑτεροθρήσκων.

² Το 2009 μετονομάσθηκε σε Υπουργεῖο «Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων» (ΦΕΚ 2234 Β' /07-10-2009). Ακολούθως, το 2012 ιδρύθηκε το Υπουργεῖο «Παιδείας και Θρησκευμάτων, Πολιτισμοῦ και Ἀθλητισμοῦ» (ΦΕΚ 141 Α' /21-06-2012). Ἐνα χρόνο αργότερα, μετονομάσθηκε σε Υπουργεῖο «Παιδείας και Θρησκευμάτων» (ΦΕΚ 152 Α' /25-06-2013). Τον Ιανουάριο του 2015 συστήνεται το Υπουργεῖο «Πολιτισμοῦ, Παιδείας και Θρησκευμάτων» (ΦΕΚ 20 Α' /27-01-2015). Στις 22 Σεπτεμβρίου 2015 μετονομάστηκε σε Υπουργεῖο «Παιδείας, Ἑρευνας και Θρησκευμάτων» (ΦΕΚ 114 Α' /22-09-2015) και ανασυστάθηκε το Υπουργεῖο Πολιτισμοῦ και Ἀθλητισμοῦ, ἐνῶ στις 8 Ιουλίου 2019 μετονομάστηκε σε «Υπουργεῖο Παιδείας και Θρησκευμάτων» (ΦΕΚ 119 Α' /8-7-2019). Ἀπὸ τις 27 Ιουνίου 2023 ἡ ονομασία του Υπουργεῖοῦ εἶναι «Υπουργεῖο Παιδείας, Θρησκευμάτων και Ἀθλητισμοῦ» (ΦΕΚ 130 Α' /27-6-2023).

Στη συνέχεια, το 1987 με το π.δ. 417 (Α' 186) συστήνεται η Γενική Γραμματεία Θρησκευμάτων και προβλέπεται θέση Γενικού Γραμματέα ως Προϊσταμένου αυτής με βαθμό 1^ο της κατηγορίας των ειδικών θέσεων. Στις αρμοδιότητες της Γενικής Γραμματείας Θρησκευμάτων ανήκει η εφαρμογή της Κυβερνητικής πολιτικής στον τομέα των Θρησκευμάτων, καθώς και οι αρμοδιότητες των Διευθύνσεων που μέχρι τότε υπάγονταν στη Γενική Διεύθυνση Θρησκευμάτων, όπως αυτές καθορίζονται στα άρθρα 5, 6 και 7 του π.δ. 147/1976. Οι Διευθύνσεις αυτές μαζί με το προσωπικό τους μεταφέρθηκαν στη Γενική Γραμματεία Θρησκευμάτων.

Τρία χρόνια αργότερα, το 1990, με το π.δ. 339 (Α' 135) συστήνονται Γενικές Διευθύνσεις στο Υπουργείο Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων. Η πρώτη κατά σειρά είναι η Γενική Διεύθυνση Θρησκευμάτων, που συγκροτείται από τις Διευθύνσεις:

- α) Εκκλησιαστικής Διοίκησης,
- β) Εκκλησιαστικής Εκπαίδευσης και
- γ) Ετεροδόξων και Ετεροθρήσκων.

Η Γενική Διεύθυνση συντονίζει τη δράση των επί μέρους υπηρεσιακών μονάδων από τις οποίες συγκροτείται, με σκοπό την εξειδίκευση, συγκριτική ανάλυση και αξιολόγηση της ακολουθούμενης πολιτικής στον χώρο των Θρησκευμάτων.

Η Γενική Διεύθυνση Θρησκευμάτων διατηρείται μέχρι το 2014, οπότε και καταργείται με το π.δ. 114 (Α' 181), το οποίο προβλέπει ότι η Γενική Γραμματεία Θρησκευμάτων περιλαμβάνει δύο Διευθύνσεις:

- α) τη Διεύθυνση Θρησκευτικής Διοίκησης, η οποία περιλαμβάνει τα τμήματα: 1) Εκκλησιαστικής Διοίκησης και 2) Ετεροθρήσκων και Ετεροδόξων και
- β) τη Διεύθυνση Θρησκευτικής Εκπαίδευσης, η οποία περιλαμβάνει τα τμήματα: 1) Εκκλησιαστικής Εκπαίδευσης και Θρησκευτικής Αγωγής και 2) Θρησκευτικών Ελευθεριών και Διαθρησκευτικών Σχέσεων.

Αξίζει να επισημανθεί ότι στο ως άνω π.δ. περιελήφθη, για πρώτη φορά, ως πεδίο της αποστολής του Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων η προστασία της ελευθερίας της θρησκευτικής συνείδησης και της θρησκευτικής λατρείας και η εποπτεία των λειτουργιών όλων των γνωστών θρησκειών.

2. Ισχύον θεσμικό πλαίσιο

Σύμφωνα με τον Οργανισμό του Υπουργείου (άρθρο 1 του π.δ. 18/2018) αποστολή του Υπουργείου Παιδείας, Θρησκευμάτων και Αθλητισμού είναι:

«[...] η ανάπτυξη και η συνεχής αναβάθμιση της παιδείας με σκοπό:

- α) την ηθική, την πνευματική και τη φυσική αγωγή των Ελλήνων,*
- β) την ανάπτυξη της εθνικής συνείδησης,*
- γ) την προστασία της ελευθερίας της θρησκευτικής συνείδησης και της λατρείας και την εποπτεία των λειτουργιών όλων των γνωστών θρησκειών,*
- δ) την καλλιέργεια του σεβασμού στην ελευθερία του λόγου και της έκφρασης,*
- ε) την ανοχή στη διαφορετικότητα,*
- στ) τη διαπαιδαγώγηση με βάση τις αρχές της δημοκρατίας, της ισότητας, της αλληλεγγύης, της απαγόρευσης των διακρίσεων, της διαφάνειας και της αξιοκρατίας,*

ζ) τον σεβασμό στο περιβάλλον, φυσικό και πολιτιστικό, και την εμπέδωση της αρχής της αειφορίας,

η) τη διαμόρφωση ελεύθερων, ενεργών και κριτικά σκεπτόμενων πολιτών,

θ) την ανάπτυξη και την προαγωγή της επιστήμης, της έρευνας, της καινοτομίας, της τεχνολογίας, της κοινωνίας της πληροφορίας,

ι) τη μέριμνα για την ποιοτική αναβάθμιση της εκπαίδευσης της νέας γενιάς και της δια βίου μάθησης».

Περαιτέρω, σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου 57 του ως άνω προεδρικού διατάγματος, όπως αντικαταστάθηκε με την παρ. 3 περ. α' του άρθρου 72 του ν. 4589/2019 (Α' 13): «Σκοπός της Γενικής Γραμματείας Θρησκευμάτων είναι η προστασία της ελευθερίας της θρησκευτικής συνείδησης και της θρησκευτικής λατρείας, η εποπτεία του θρησκευτικού εκπαιδευτικού συστήματος και των λειτουργιών των γνωστών θρησκειών, καθώς και η σύνδεση θρησκείας, παιδείας και πολιτισμού με την ταυτόχρονη προαγωγή δράσεων κατά του φανατισμού και της μισαλλοδοξίας και υπέρ των διαθρησκευτικών σχέσεων και διαλόγου προς όφελος της θρησκευτικής ειρήνης και της κοινωνικής συνοχής».

Η Γενική Γραμματεία Θρησκευμάτων συγκροτείται από τις ακόλουθες οργανωτικές μονάδες:

α) τη Διεύθυνση Θρησκευτικής Διοίκησης, με τα Τμήματα Α' Εκκλησιαστικής Διοίκησης, Β' Διοικητικών Υποθέσεων και Μητρώου και Γ' Μουσουλμανικών Υποθέσεων και

β) τη Διεύθυνση Θρησκευτικής Εκπαίδευσης και Διαθρησκευτικών Σχέσεων, με τα Τμήματα Α' Εκκλησιαστικής Εκπαίδευσης και Θρησκευτικής Αγωγής, Β' Θρησκευτικών Ελευθεριών και Διαθρησκευτικών Σχέσεων και Γ' Μουσουλμανικών Ιεροσπουδαστηρίων.

B. Η προστασία της θρησκευτικής ελευθερίας

1. Θεσμικό πλαίσιο

Όλα τα ελληνικά συνταγματικά κείμενα από το 1821 και μετά, πέραν της αναγνώρισης της θρησκείας της Ανατολικής Ορθοδόξου του Χριστού Εκκλησίας ως επικρατούσας³, εξασφάλιζαν την ελεύθερη τέλεση της λατρείας και κάθε άλλης γνωστής θρησκείας. Ωστόσο, από το Σύνταγμα του 1927 και μετά, με τη ρητή κατοχύρωση της ελευθερίας της θρησκευτικής συνείδησης, η ανεξιθρησκία μετεξελίσσεται ουσιαστικά σε «θρησκευτική ελευθερία». Η κατοχύρωση αυτή έχει ιδιαίτερη σημασία, διότι θεμελιώνει **δικαίωμα** των ατόμων απέναντι στην Πολιτεία, αφενός για αποχή από κάθε ενέργεια που θα παρεμπόδιζε την υλοποίησή του και αφετέρου για λήψη κάθε πρόσφορου (νομοθετικού, διοικητικού κλπ.) μέτρου για την εξασφάλιση της άσκησής του⁴. Κατά την καθιερωμένη άποψη, το ατομικό δικαίωμα της θρησκευτικής ελευθερίας περιλαμβάνει την ελευθερία της θρησκευτικής συνείδησης και την ελευθερία της λατρείας⁵.

Στο άρθρο 13 του Συντάγματος της Ελλάδας ορίζεται ότι:

³ Για την έννοια του όρου «επικρατούσα θρησκεία» βλ. κατωτέρω ενότητα Ι.Β.2.

⁴ Βλ. Σπ. Τρωιάνου, Παραδόσεις Εκκλησιαστικού Δικαίου, Σάκκουλας 1984, β' έκδοση, §§2.1.4 και 2.2.2.

⁵ Βλ. Π.Δ. Διαγόγλου, Συνταγματικό Δίκαιο – Ατομικά Δικαιώματα, Σάκκουλας 1991, §554.

«1. Η ελευθερία της θρησκευτικής συνείδησης είναι απαραβίαστη. Η απόλαυση των ατομικών και πολιτικών δικαιωμάτων δεν εξαρτάται από τις θρησκευτικές πεποιθήσεις καθενός. 2. Κάθε γνωστή θρησκεία είναι ελεύθερη και τα σχετικά με τη λατρεία της τελούνται ανεμπόδιστα υπό την προστασία των νόμων. Η άσκηση της λατρείας δεν επιτρέπεται να προσβάλλει τη δημόσια τάξη ή τα χρηστά ήθη. Ο προσηλυτισμός απαγορεύεται. [...] 4. Κανένας δεν μπορεί, εξαιτίας των θρησκευτικών του πεποιθήσεων, να απαλλαγεί από την εκπλήρωση των υποχρεώσεων προς το Κράτος ή να αρνηθεί να συμμορφωθεί προς τους νόμους. [...]».

Το ως άνω προστατευτικό της θρησκευτικής ελευθερίας άρθρο του Συντάγματος δεν υπόκειται σε αναστολή κατά την «κατάσταση πολιορκίας» (άρθρο 48 Συντ.), ενώ η παρ. 1 αυτού δεν υπόκειται ούτε σε αναθεώρηση (άρθρο 110 παρ. 1 Συντ.).

Ειδικά ως προς το θέμα της απαλλαγής από την εκπλήρωση των υποχρεώσεων προς το Κράτος ή την άρνηση συμμόρφωσης προς τους νόμους λόγω θρησκευτικών πεποιθήσεων, παρατίθεται σχετικό απόσπασμα από την Απόφαση αρ. 2706/1977 της Ολομέλειας του Συμβουλίου της Επικρατείας: «Διὰ τῶν ἀνωτέρω διατάξεων κατοχυροῦται μὲν ἐν Ἑλλάδι τὸ ἀτομικὸν δικαίωμα τῆς θρησκευτικῆς ἐλευθερίας κατ’ ἀμφοτέρας τὰς ἐκδηλώσεις αὐτοῦ, ἥτοι τόσον τῆς ἐλευθερίας τῆς θρησκευτικῆς συνειδήσεως, ὅσον καὶ τῆς ἐλευθερίας τῆς λατρείας· πλὴν ὅμως ἡ ἄσκησις τοῦ δικαιώματος τούτου τελεῖ ὑπὸ τὸν ὅρον τῆς ἐκπληρώσεως τῶν πρὸς τὸ Κράτος ὑποχρεώσεων καὶ συμμορφώσεως πρὸς τοὺς νόμους αὐτοῦ καὶ τῆς μὴ προσβολῆς τῆς δημοσίας τάξεως καὶ τῶν χρηστῶν ἡθῶν. Συνεπῶς ὁ ὁπαδὸς ὠρισμένου θρησκευάτος δὲν δύναται, ἐπικαλούμενος τὰς θρησκευτικὰς του πεποιθήσεις, νὰ ἀρνηθῇ τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν πρὸς τὸ Κράτος ὑποχρεώσεων του ἢ τὴν συμμόρφωσίν του πρὸς τοὺς νόμους γενικῆς ἐφαρμογῆς, τοὺς μὴ ἀφοροῦντας εἰς τὰ ὡς ἄνω θέματα, οἷον καὶ τὸ β.δ/γμα 229/1965 «Περὶ ἐορτολογίου, συνεπειῶν ἐλλειποῦς φοιτήσεως κλπ. τῶν μαθητῶν τῆς Δευτεροβαθμίου (Μέσης Ἐκπαιδεύσεως)» (φ. 57), τὸ ὁποῖον, ἐκδοθὲν ἐπὶ τῇ βάσει τῆς ἐξουσιοδοτικῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 12 τοῦ ν.δ/τος 4379/1964, τοῦτο μὲν καθορίζει (ἄρθρ. 1) τὰς ἡμέρας κατ’ ἃς ἐπιτρέπεται νὰ ἀπουσιάζουν ἐκ τῶν μαθημάτων των οἱ μαθηταὶ τῆς Μέσης Ἐκπαιδεύσεως, ἀπαριθμοῦν μεταξύ τούτων καὶ ὠρισμένας ἡμέρας θρησκευτικῶν ἐορτῶν διὰ τοὺς ὀρθοδόξους, τοὺς καθολικοὺς καὶ τοὺς Ἰουδαίους ἀντιστοίχως· τοῦτο δὲ προβλέπει (ἄρθρ. 2) εἰς περίπτωσιν πραγματοποιήσεως ὑπὸ τῶν μαθητῶν ἀπουσιῶν καὶ κατ’ ἄλλας πλὴν τῶν ἀνωτέρω ἡμέρας, συνεπειᾶς αἰτινες ἐξικνοῦνται καὶ μέχρις ἀποκλεισμοῦ τῶν μαθητῶν ἐκ τῶν προαγωγικῶν ἢ ἀπολυτηρίων ἐξετάσεων».

Στο **άρθρο 18 της Οικουμενικής Διακήρυξης για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα** (που υιοθετήθηκε από τη Γενική Συνέλευση του Ο.Η.Ε. στις 10/12/1948), ορίζεται ότι:

«Κάθε άτομο έχει το δικαίωμα της ελευθερίας της σκέψης, της συνείδησης και της θρησκείας. Στο δικαίωμα αυτό περιλαμβάνεται η ελευθερία για την αλλαγή της θρησκείας ή πεποιθήσεων, όπως και η ελευθερία να εκδηλώνει κανείς τη θρησκεία του ή τις θρησκευτικές του πεποιθήσεις, μόνος ή μαζί με άλλους, δημόσια ή ιδιωτικά, με τη διδασκαλία, την άσκηση, τη λατρεία και με την τέλεση θρησκευτικών τελετών».

Στο άρθρο 9 της Ευρωπαϊκής Σύμβασης για την προάσπιση των δικαιωμάτων του ανθρώπου και των θεμελιωδών ελευθεριών (Ε.Σ.Δ.Α.) που κυρώθηκε με το ν.δ. 53/1974 (Α'256) ορίζονται τα εξής:

«1. Παν πρόσωπον δικαιούται εις την ελευθερίαν σκέψεως, συνειδήσεως και θρησκείας. Το δικαίωμα τούτο επάγεται την ελευθερίαν αλλαγής θρησκείας ή πεποιθήσεων, ως και την ελευθερίαν εκδηλώσεως της θρησκείας ή των πεποιθήσεων μεμονωμένως ή συλλογικώς δημοσία ή κατ'ιδίαν, δια της λατρείας, της παιδείας και της ασκήσεως των θρησκευτικών καθηκόντων και τελετουργιών. 2. Η ελευθερία εκδηλώσεως της θρησκείας ή των πεποιθήσεων δεν επιτρέπεται να αποτελέση αντικείμενον ετέρων περιορισμών πέραν των προβλεπομένων υπό του νόμου και αποτελούντων αναγκαία μέτρα, εν δημοκρατική

κοινωνία, δια την δημόσιαν ασφάλειαν, την προάσπισιν της δημοσίας τάξεως, υγείας και ηθικής ή την προάσπισιν των δικαιωμάτων και ελευθεριών των άλλων».

Στο **άρθρο 10 του Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης** (2000/C 364/01) ορίζεται ότι: «1. Κάθε πρόσωπο έχει δικαίωμα στην ελευθερία σκέψης, συνείδησης και θρησκείας. Το δικαίωμα αυτό συνεπάγεται την ελευθερία μεταβολής θρησκεύματος ή πεποιθήσεων, καθώς και την ελευθερία εκδήλωσης του θρησκευματος ή των πεποιθήσεων του, ατομικά ή συλλογικά, δημόσια ή κατ'ιδίαν, με την λατρεία, την εκπαίδευση, την άσκηση των θρησκευτικών καθηκόντων και τις τελετές».

Στο **άρθρο 18 του Διεθνούς Συμφώνου για τα ατομικά και πολιτικά δικαιώματα που κυρώθηκε με το ν.2462/1997** (Α' 25) αναφέρεται: «1. Κάθε πρόσωπο έχει δικαίωμα στην ελευθερία σκέψης, συνείδησης και θρησκείας. Αυτό το δικαίωμα περιλαμβάνει την ελευθερία να έχει ή να υιοθετεί κανείς τη θρησκεία ή την πεποίθηση της επιλογής του, καθώς και την ελευθερία να εκδηλώνει τη θρησκεία ή την πεποίθησή του, ατομικά ή από κοινού με άλλους μέσω της λατρείας, πράξεων ιεροτελεστίας, πρακτικής και διδασκαλίας. 2. Κανείς δεν υπόκειται σε καταναγκασμό, που θα μπορούσε να παρεμποδίσει την ελευθερία του να έχει ή να υιοθετήσει τη θρησκεία ή τις πεποιθήσεις της επιλογής του. 3. Η ελευθερία εκδήλωσης της θρησκείας ή των πεποιθήσεων δεν μπορεί να υπόκειται παρά μόνο σε όσους περιορισμούς ορίζει ο νόμος και είναι απαραίτητοι για την προστασία της δημόσιας ασφάλειας, τάξης και υγείας ή της ηθικής ή των θεμελιωδών δικαιωμάτων και ελευθεριών των άλλων. 4. Τα Συμβαλλόμενα Κράτη στο παρόν Σύμφωνο αναλαμβάνουν την υποχρέωση να σέβονται την ελευθερία των γονέων ή των νόμιμων κηδεμόνων, να φροντίζουν για τη θρησκευτική και ηθική αγωγή των παιδιών τους σύμφωνα με τις πεποιθήσεις τους».

2. Η έννοια της «γνωστής θρησκείας»

Σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου 13 του Συντάγματος: «Κάθε γνωστή θρησκεία είναι ελεύθερη και τα σχετικά με τη λατρεία της τελούνται ανεμπόδιστα υπό την προστασία των νόμων. Η άσκηση της λατρείας δεν επιτρέπεται να προσβάλλει τη δημόσια τάξη ή τα χρηστά ήθη. [...]». Ο όρος «γνωστή θρησκεία» χρησιμοποιήθηκε για πρώτη φορά στο Σύνταγμα του 1844 και ως τέτοια νοείται η θρησκεία που μπορεί να τη γνωρίσει οποιοσδήποτε, δηλαδή θρησκεία προσιτή στον καθένα. Κατά συνέπεια, γνωστή θρησκεία είναι όποια έχει δοξασίες φανερές, τα δόγματα, οι αρχές, οι σκοποί και η οργάνωση της δεν είναι κρυφά, η δε λατρεία της γίνεται δημόσια και δεν προϋποθέτει μύηση. Περαιτέρω, γνωστή είναι η θρησκεία που έχει φανερή διδασκαλία και φανερή διοίκηση, με την έννοια ότι η διδασκαλία, ο τρόπος και τα όργανα διοίκησης είναι προσιτά στον καθένα. Για το λόγο αυτόν, ως «γνωστές θρησκείες» δεν δύναται να χαρακτηριστούν αθέμιτες ενώσεις, μυστικές εταιρίες ή οργανώσεις για παράνομους σκοπούς (ΓνμΕισΑΠ 14/1959 ΝοΒ 1959.1277, ΣτΕ 2105/1975, 2106/1975, 2139/1975 Ολομ.).

Σε κάθε περίπτωση, «γνωστή» δεν σημαίνει «γνωστή στις αρχές» ούτε «αναγνωρισμένη» υπό την έννοια της προηγούμενης άδειας, εγκρίσεως ή συναίνεσης, επομένως «γνωστή» μπορεί π.χ. να είναι και μία νέα θρησκεία ή μία θρησκεία που προέρχεται από την διαφοροποίηση σε σχέση με μια παλαιότερη αλλά και μία θρησκεία με λίγους οπαδούς ή και χωρίς κλήρο.

Κατά τεκμήριο, κάθε θρησκεία είναι «γνωστή» εκτός αν αποδεικνύεται από τις αρχές ο «κρυφός» της χαρακτήρας ή η αντίθεση της λατρείας της στη δημόσια τάξη ή τα χρηστά ήθη⁶. Με το άρθρο 17 του ν. 4301/2014 (Α' 223) τεκμαίρεται ως «γνωστή θρησκεία» κάθε θρησκεία

⁶ Βλ. Π.Δ. Δαγτόγλου έ.α., §572

και δόγμα, για την άσκηση δημόσιας λατρείας των οποίων υφίσταται σε ισχύ σχετική άδεια ίδρυσης και λειτουργίας χώρου λατρείας.

3. Η έννοια της «επικρατούσας θρησκείας»

Στο ισχύον Σύνταγμα, όπως και σε όλα τα Συντάγματα από την ίδρυση του νεοελληνικού κράτους χρησιμοποιείται ο όρος «επικρατούσα θρησκεία» (και όχι «επίσημη» ή «κρατική» θρησκεία). Ειδικότερα, σύμφωνα με το άρθρο 3 του Συντάγματος: «1. *Επικρατούσα θρησκεία στην Ελλάδα είναι η θρησκεία της Ανατολικής Ορθόδοξης Εκκλησίας του Χριστού. [...]*».

Η αναγνώριση της Ανατολικής Ορθόδοξης του Χριστού Εκκλησίας ως «επικρατούσας» θρησκείας έχει αποκλειστικά διαπιστωτικό χαρακτήρα, ο οποίος οφείλεται στο γεγονός ότι η μεγάλη πλειονότητα των Ελλήνων (σε ποσοστό άνω του 95%) συνδέεται με την Ορθόδοξη Εκκλησία, όπως έχει πολλές φορές διευκρινιστεί τόσο στον δημόσιο λόγο όσο και στις επιστημονικές εργασίες εγκρίτων Συνταγματολόγων.

Σύμφωνα με τον Καθηγητή Ευάγγελο Βενιζέλο: «... ο όρος "επικρατούσα θρησκεία" έχει ένα περιεχόμενο αφενός μεν ιστορικό και πολιτισμικό, το οποίο δεν είναι νομικά κρίσιμο, αφετέρου δε ένα περιεχόμενο πραγματολογικό, που είναι νομικά κρίσιμο εφόσον περιγράφει την ορθόδοξη εκκλησία ως το πολυπληθέστερο συλλογικό υποκείμενο άσκησης της θρησκευτικής ελευθερίας υπό όλες τις εκδοχές και σε σχέση πάντοτε με όλο τον άλλο κατάλογο των συνταγματικών δικαιωμάτων...»⁷.

Ως εκ τούτου είναι απολύτως σαφές ότι «επικρατούσα θρησκεία» δεν σημαίνει «κρατική θρησκεία» ή «επίσημη θρησκεία», ούτε συνεπάγεται εκ του Συντάγματος κυριαρχικό ή ηγεμονικό ρόλο μιας ορισμένης θρησκείας⁸.

Περαιτέρω, από νομολογιακής προσέγγισης, η σκέψη 14 της αριθμ. 660/2018 απόφασης Ολομελείας του Συμβουλίου της Επικρατείας αναφέρει ότι: «Επειδή, κατά την κρατήσασα στο Δικαστήριο γνώμη, η περιεχόμενη στο άρθρο 3 παρ. 1 του Συντάγματος αναφορά ως "επικρατούσης" στην Ελλάδα, της θρησκείας της Ανατολικής Ορθόδοξης Εκκλησίας του Χριστού αποτελούσε την εναρκτήρια διάταξη όλων των προϊσχυσάντων Συνταγμάτων (1844, 1864, 1911, 1927, 1952) και συνιστά μέχρι σήμερα βασικό στοιχείο της συνταγματικής παραδόσεως της Χώρας. Η αναφορά αυτή - όπως άλλωστε, και η επίκληση στην κεφαλίδα του Συντάγματος, της «Αγίας, Ομοουσίου και Αδιαίρετου Τριάδος» - συναρτάται με τον καιρίο ρόλο της Ορθόδοξης Εκκλησίας στην ιστορική πορεία του Ελληνισμού, ιδίως κατά την προηγηθείσα της εθνικής ανεξαρτησίας χρονική περίοδο της τουρκοκρατίας, αποτελεί δε και διαπίστωση του πραγματικού γεγονότος ότι την θρησκεία αυτήν πρεσβεύει η συντριπτική πλειοψηφία του ελληνικού λαού, ενώ δεν στερείται η αναφορά αυτή και κανονιστικών συνεπειών (όπως π.χ. η καθιέρωση χριστιανικών εορτών ως υποχρεωτικών αργιών σε εθνικό και τοπικό επίπεδο, στον δημόσιο και στον ιδιωτικό τομέα (παραβ. και Ολομ. ΣΕ 100/2017)).[...]».

Ομοίως, στην αριθμ. 926/2018 απόφαση Ολομελείας του Συμβουλίου της Επικρατείας αναφέρεται ότι: «[...] το άρθρο 3 του Συντάγματος, το οποίο υπόκειται σε αναθεώρηση κατ' άρθρο 110 παρ. 1 αυτού, αναφέρεται απλώς στο πραγματικό γεγονός ότι η πλειοψηφία του ελληνικού λαού ασπάζεται το θρήσκευμα της Ανατολικής Ορθόδοξης Εκκλησίας, περιλαμβανόμενο δε στα ελληνικά συντάγματα από την Επανάσταση και εξής ετέθη και στο Σύνταγμα του 1975 κυρίως για λόγους ιστορικούς (βλ. Πρακτ. Ολομ. Συντ., σ. 402).

⁷ Βλ. Ευ. Βενιζέλου, "Οι Σχέσεις Κράτους και Εκκλησίας ως σχέσεις συνταγματικά ρυθμισμένες", σελ. 146, εκδόσεις Παρατηρητής, εκδ. γ', Θεσσαλονίκη 2000.

⁸ Βλ. Π.Δ. Δαγτόγλου έ.α., §569

Η διάταξη αυτή έχει περιορισμένο κανονιστικό περιεχόμενο, το οποίο συνάπτεται ιδίως με τον καθορισμό επίσημων θρησκευτικών αργιών για τη διευκόλυνση της ασκήσεως θρησκευτικών καθηκόντων των ενδιαφερομένων (βλ. ΣΕ 100/2017 Ολομ.) κλπ. Όπως όμως έχει κριθεί με τις προαναφερθείσες αποφάσεις 2280-2285/2001 της πλήρους Ολομελείας του Δικαστηρίου, η διάταξη αυτή του άρθρου 3, το οποίο άλλωστε εντάσσεται στο Τμήμα Β' του πρώτου μέρους του Συντάγματος, που αφορά τις σχέσεις Εκκλησίας και Πολιτείας, δεν επηρεάζει την άσκηση του κατοχυρούμενου με το άρθρο 13 ατομικού δικαιώματος της θρησκευτικής ελευθερίας, το οποίο περιλαμβάνεται στο δεύτερο μέρος του Συντάγματος με αντικείμενο τα ατομικά και κοινωνικά δικαιώματα, ούτε εισάγει προνομιακή μεταχείριση υπέρ των Ελλήνων Ορθόδοξων Χριστιανών κατά την άσκηση του δικαιώματος αυτού. Κάτι τέτοιο, άλλωστε, θα αντέβαινε και στην ειδική διάταξη της παραγρ. 1 του άρθρου 13, που επιβάλλει την ίση μεταχείριση στην απόλαυση και των ατομικών δικαιωμάτων, ανεξάρτητα από θρησκευτικές πεποιθήσεις [...]

Τέλος, η σκέψη 16 της αριθμ. 1749/2019 απόφασης Ολομελείας του Συμβουλίου της Επικρατείας αναφέρει ότι: «Επειδή, η περιεχόμενη στο άρθρο 3 παρ. 1 του Συντάγματος αναφορά ως «επικρατούσης» στην Ελλάδα της θρησκείας της Ανατολικής Ορθόδοξης Εκκλησίας του Χριστού -όπως, άλλωστε, και η επίκληση στην κεφαλίδα του Συντάγματος της «Αγίας, Ομοουσίου και Αδιαίρετου Τριάδος»- συναρτάται με τον καίριο ρόλο της Ορθόδοξης Εκκλησίας στην ιστορική πορεία του Ελληνισμού, ιδίως κατά την προσηγυρισμένη της εθνικής ανεξαρτησίας χρονική περίοδο της τουρκοκρατίας, αποτελεί δε και διαπίστωση του πραγματικού γεγονότος ότι την θρησκεία αυτήν πρεσβεύει η πλειοψηφία του ελληνικού λαού, ενώ δεν στερείται η αναφορά αυτή και κανονιστικών συνεπειών (όπως, ενδεικτικώς, η καθιέρωση χριστιανικών εορτών ως υποχρεωτικών αργιών σε εθνικό και τοπικό επίπεδο, στον δημόσιο και στον ιδιωτικό τομέα) (βλ. ΣΤΕ 660,926/2018 Ολομ.)».

4. Η έννοια των «χρηστών ηθών»

Χρηστά ήθη είναι «οι άγραφοι κανόνες της κρατούσης κοινωνικής ηθικής, οι εφαρμοζόμενοι εις ωρισμένον τόπον και χρόνον ως κανόνες της αρμοζούσης συμπεριφοράς του ατόμου. Όταν εις τα χρηστά ήθη παραπέμπει το Σύνταγμα ή ο νόμος, η παραπομπή αυτή γίνεται ως εις πηγήν δικαίου, ότε και οι άγραφοι κανόνες εξομοιούνται προς τον νόμον. Το δε περιεχόμενον των "χρηστών ηθών" ως κανόνος δικαίου, διαγιγνώσκεται τη βοήθεια των διδαγμάτων της κοινής πείρας, εξ ως προκύπτει, ότι τα χρηστά ήθη προσδιορίζουν και αντανακλούν την συμπεριφοράν παντός εντίμου και έμφορονος κοινωνικού ανθρώπου» (ΑΠ 1562/1983). Τα χρηστά ήθη αποτελούν έννοια πολυσήμαντη στους επιμέρους τομείς της νομικής επιστήμης κυρίως με αναφορά στην κοινωνική ηθική. Το κριτήριο για τον προσδιορισμό τους είναι πάντα γενικό.

Χρηστά ήθη είναι οι γενικά κρατούσες απόψεις, το σύνολο των θεμελιωδών πολιτικών, οικονομικών, ηθικών και κοινωνικών αρχών και αντιλήψεων που επικρατούν στην Ελλάδα μια δεδομένη χρονική στιγμή και όχι οι ατομικές αντιλήψεις που εφαρμόζει ορισμένο άτομο ή κοινωνική ομάδα. Ωστόσο δεν είναι δυνατόν να επεκταθεί η περιοριστική ρήτρα των χρηστών ηθών στα δόγματα μίας συγκεκριμένης θρησκείας ανάγοντας τα σε αποκλειστικό κριτήριό τους, διότι αυτό θα καταργούσε στην πράξη κάθε έννοια θρησκευτικής ελευθερίας.

5. Η απαγόρευση του προσηλυτισμού

Σύμφωνα με το τρίτο εδάφιο της παρ. 2 του άρθρου 13 του Συντάγματος, ο προσηλυτισμός απαγορεύεται. Και τούτο αφορά κάθε «γνωστή θρησκεία» (παρ.2 άρθρο

13 Συντάγματος) ανεξάρτητα εάν είναι η «επικρατούσα» ή οποιαδήποτε άλλη. Υπάρχει μάλιστα και παλαιότερη του Συντάγματος και του Ποινικού Κώδικα σχετική ποινική κύρωση⁹.

Συγκεκριμένα, το άρθ. 4 του α.ν. 1363/1938, όπως τροποποιήθηκε με το άρθ. 2 του α.ν. 1672/1939 και ισχύει, προβλέπει ότι: «1. Ὁ ἐνεργῶν προσηλυτισμὸν τιμωρεῖται διὰ φυλακίσεως καὶ χρηματικῆς ποινῆς [...]. Προσηλυτισμὸς ἰδίᾳ εἶναι ἡ διὰ πάσης φύσεως παροχῶν ἢ δι' ὑποσχέσεως τοιούτων ἢ ἄλλης ἡθικῆς ἢ ὕλικῆς περιθάλψεως, διὰ μέσων ἀπατηλῶν, διὰ καταχρήσεως τῆς ἀπειρίας ἢ ἐμπιστοσύνης ἢ δι' ἐκμεταλλεύσεως τῆς ἀνάγκης, τῆς πνευματικῆς ἀδυναμίας ἢ κουφότητος, ἄμεσος ἢ ἔμμεσος προσπάθεια πρὸς διείσδυσιν εἰς τὴν θρησκευτικὴν συνείδησιν ἑτεροδόξων ἐπὶ σκοπῷ μεταβολῆς τοῦ περιεχομένου αὐτῆς. Ἡ ἐν σχολείῳ ἢ ἰδρύματι μορφωτικῷ ἢ φιλανθρωπικῷ ἐκτέλεσις τῆς πράξεως θεωρεῖται ὡς ἰδιαίτερος ἐπιβαρυντικὴ αἰτία».

Ὅπως προκύπτει δε από σχετική αναφορά του τότε Υπουργού Δικαιοσύνης στις συζητήσεις για το σημερινό άρθρο 13 Συντ. στην Ε' Αναθεωρητική Βουλή, ο συντακτικός νομοθέτης εννοούσε ως προσηλυτισμό μόνο την «διὰ παρανόμων ἢ ἀνηθικῶν μέσων, καταχρήσεως σχέσεως ἐξαρτήσεως ἢ δι' ὑποσχέσεως πάσης φύσεως παροχῶν, προσπάθεια πρὸς διείσδυσιν εἰς τὴν θρησκευτικὴν συνείδησιν ἑτεροδόξων ἢ ἑτεροθρήσκων»¹⁰. Επομένως, ως συνταγματικά απαγορευόμενος, αλλά και ποινικά κολάσιμος προσηλυτισμός νοείται η προσπάθεια διείσδυσης στη θρησκευτική συνείδηση κάποιου με **αθέμιτα** μέσα, και δη κυρίως με εκβίαση ή απάτη.

Επομένως, με βάση τα ανωτέρω, **δεν συνιστοῦν προσηλυτισμό** ενδεικτικώς τα εξής: α) η δημόσια διακήρυξη ή ομολογία των θρησκευτικών πεποιθήσεων κάποιου, β) η μετάπειση κάποιου να αλλάξει θρησκευτικές πεποιθήσεις δια πειθούς ή επιχειρημάτων, γ) το κήρυγμα, δ) η ιεραποστολή προς αλλόδοξους ή αλλόθρησκους, ε) η δημοσίευση, πώληση και αποστολή εντύπων και στ) η διενέργεια δημόσιων ή και υπαίθριων διαλέξεων με ελεύθερη προσέλευση και αποχώρηση και σαφή τυχόν δήλωση της θρησκείας ή του δόγματος του οποίου επιχειρείται η διάδοση¹¹.

Η λέξη «προσηλυτισμός» έχει ενσωματωθεί στην αγγλική γλώσσα (όπως και σε άλλες γλώσσες) ως “proselytism” αλλά με διαφορετικό νόημα, καθώς στην αγγλική γλώσσα ως προσηλυτισμός θεωρείται απλώς η προσπάθεια να πειστεί κάποιος να αλλάξει την θρησκευτική του πίστη ή την πολιτική του ταυτότητα ή τον τρόπο που αντιλαμβάνεται τον κόσμο. Έτσι, δημιουργείται σοβαρή σύγχυση σε διεθνές επίπεδο και διαρκή αρνητικά σχόλια κατά της Ελλάδας, διότι δεν γίνεται αντιληπτή η διαφορετική σημασία της λέξης «προσηλυτισμός» στην Ελλάδα, η οποία δεν αφορά την αλλαγή θρησκεύματος αλλά τον τρόπο που αυτή επιδιώκεται και ιδίως τη χρήση αθέμιτων μέσων, με αποτέλεσμα να θεωρείται εντελώς ψευδώς ότι στην Ελλάδα απαγορεύεται η αλλαγή θρησκεύματος και ότι διώκεται όποιο άτομο προσπαθεί να πείσει κάποιο άλλο να μεταβάλει την θρησκευτική του συνείδηση.

6. Οι προβλέψεις του Ποινικού Κώδικα ως προς την ποινική αντιμετώπιση πράξεων που άπτονται θεμάτων θρησκευτικής συνείδησης και λατρείας

Με τον ν. 4619/19 (Α' 95) κυρώθηκε ο νέος Ποινικός Κώδικας (ΠΚ), ο οποίος τέθηκε σε ισχύ την 1^η Ιουλίου 2019, καταργώντας τον προηγούμενο Ποινικό Κώδικα, ο οποίος βρισκόταν σε ισχύ από την 1^η Ιανουαρίου 1951.

⁹ Βλ. Π.Δ. Δαγτόγλου έ.α., §596

¹⁰ Βλ. Κ. Χ. Χρυσόγονος, «Ατομικά και Κοινωνικά Δικαιώματα», Νομική Βιβλιοθήκη, 2006, σελ. 281

¹¹ Βλ. Π.Δ. Δαγτόγλου έ.α., §597

Μία εκ των σημαντικών αλλαγών στον νέο ΠΚ είναι η κατάργηση των διατάξεων των άρθρων: 198 «κακόβουλη βλασφημία», 199 «καθύβριση θρησκευμάτων» και 201 «περιύβριση νεκρών», στο κεφάλαιο Ζ' περί επιβουλής της θρησκευτικής ειρήνης. Πλέον, στο εν λόγω κεφάλαιο έχει διατηρηθεί μόνον το άρθρο 200 «Διατάραξη θρησκευτικών συναθροίσεων», σύμφωνα με το οποίο:

«1. Όποιος κακόβουλα προσπαθεί να εμποδίσει ή με πρόθεση διαταράσσει μια ανεκτή κατά το πολίτευμα θρησκευτική συνάθροιση για λατρεία ή τελετή, τιμωρείται με φυλάκιση έως δύο έτη. 2. Με την ίδια ποινή τιμωρείται όποιος μέσα σε εκκλησία ή σε τόπο ορισμένο για θρησκευτική συνάθροιση ανεκτή κατά το πολίτευμα ενεργεί υβριστικά ανάρμοστες πράξεις».

Περαιτέρω, με την παρ. 2 του άρθρου 175 ΠΚ εξακολουθεί να τιμωρείται η αντιποίηση άσκησης υπηρεσίας λειτουργού της Ανατολικής Ορθόδοξης Εκκλησίας του Χριστού ή άλλης θρησκείας γνωστής στην Ελλάδα, ωστόσο πλέον καταργείται το άρθρο 176 το οποίο προέβλεπε ποινή φυλάκισης μέχρι έξι μηνών για τους φέροντες δημόσια και χωρίς δικαίωμα στολή ή άλλο διακριτικό σημείο των εν λόγω θρησκευτικών λειτουργών, μεταξύ άλλων περιπτώσεων δημοσίων λειτουργών.

Επίσης, καταργήθηκε η διάταξη του άρθρου 373 του προϋσχύοντος ΠΚ, σύμφωνα με την οποία όποιος νεκροσυλήσει με τυμβωρυχία, σκοπεύοντας να αποκτήσει παράνομα ο ίδιος ή τρίτος περιουσιακή ωφέλεια τιμωρείται ως υπαίτιος κλοπής.

Η διάταξη της περ. α' της παρ. 1 του άρθρου 374 περί «Διακεκριμένης κλοπής», η οποία υπό τον προϋσχύοντα ΠΚ προέβλεπε κάθειρξη μέχρι δέκα ετών, μεταξύ άλλων, αν από τόπο προορισμένο για θρησκευτική λατρεία αφαιρέθηκε πράγμα αφιερωμένο σ' αυτή, έχει τροποποιηθεί και ισχύει ως εξής: *«[Η κλοπή τιμωρείται με κάθειρξη έως δέκα έτη και χρηματική ποινή αν:] α) ο υπαίτιος αφαιρεί από τόπο προορισμένο για θρησκευτική λατρεία, πράγμα αφιερωμένο σε αυτή καλλιτεχνικής ή αρχαιολογικής ή ιστορικής σημασίας, [...]]».*

Τέλος, στον νέο ΠΚ έχει προστεθεί το άρθρο 191Α «Προσβολή συμβόλων ή τόπων ιδιαίτερης εθνικής ή θρησκευτικής σημασίας», σύμφωνα με την παρ. 2 του οποίου: *«Με την ίδια ποινή [σ.σ.: φυλάκιση έως δύο έτη ή χρηματική ποινή] τιμωρείται όποιος τελεί πράξεις ρύπανσης ή φθοράς σε τόπους ιδιαίτερης εθνικής ή θρησκευτικής σημασίας καθώς και σε χώρους φύλαξης νεκρών ή νεκροταφεία και προκαλεί έτσι φόβο ή ανησυχία σε αόριστο αριθμό ανθρώπων, εφόσον η πράξη δεν τιμωρείται βαρύτερα με άλλη διάταξη».*

7. Το νομικό καθεστώς των θρησκευτικών κοινοτήτων στην Ελλάδα

Οι Ιερές Μητροπόλεις, οι Ενορίες (βασικές υποδιαιρέσεις εκκλησιαστικής οργάνωσης) και οι Ιερές Μονές της Ανατολικής Ορθόδοξης Εκκλησίας του Χριστού όπως και οι Ισραηλιτικές Κοινότητες αποτελούν Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου (ΝΠΔΔ). Οι Ιερές Μητροπόλεις, οι Ενορίες και οι Ιερές Μονές της Ανατολικής Ορθόδοξης Εκκλησίας του Χριστού όπως και οι Ισραηλιτικές Κοινότητες είναι αυτοχρηματοδοτούμενες και δεν επιχορηγούνται από το Ελληνικό κράτος για την κάλυψη των λειτουργικών δαπανών τους ή για τους χώρους λατρείας τους κλπ.

Στο ισχύον Σύνταγμα (άρθ. 18 παρ. 8) υφίσταται ειδική αναφορά στα Παλαιόφατα Πατριαρχεία και στην Ιερά Μονή Σινά, αλλά αυτή περιορίζεται στην προστασία της περιουσίας τους στην Ελλάδα χωρίς η παρουσία τους στην Ελλάδα να έχει συγκεκριμένη νομική προσωπικότητα κατά το ελληνικό δίκαιο. Μοναδική εξαίρεση αποτελεί η Ελληνορθόδοξη Ιερά Βασιλική Αυτόνομη Μονή Αγίας Αικατερίνης του Αγίου και Θεοβαδίστου Όρους Σινά (Ιερά Μονή Σινά) για την εκπροσώπηση της οποίας στην Ελλάδα συστάθηκε με τον ν. 5224/2025 (Α' 142) νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου με την επωνυμία

«Ελληνορθόδοξη Ιερά Βασιλική Αυτόνομη Μονή του Αγίου και Θεοβάδιστου όρους Σινά στην Ελλάδα».

Η Μουφτεία Διδυμοτείχου, η Μουφτεία Ξάνθης και η Μουφτεία Κομοτηνής αποτελούν αυτοτελείς δημόσιες υπηρεσίες επιπέδου Γενικής Διεύθυνσης υπαγόμενες απ'ευθείας στον Υπουργό Παιδείας, Θρησκευμάτων και Αθλητισμού λόγω του γεγονότος ότι η Ελλάδα αναγνωρίζει το δικαίωμα στα μέλη της μουσουλμανικής μειονότητας της Θράκης να προσφεύγουν στον Μουφτή για την εφαρμογή του Ιερού Ισλαμικού νόμου (Σαρία) σε θέματα προσωπικού δικαίου. Οι δαπάνες λειτουργίας τους βαραίνουν τον προϋπολογισμό του Υπουργείου Παιδείας, Θρησκευμάτων και Αθλητισμού.

Οι ιστορικές θρησκευτικές κοινότητες της Ελλάδας, όπως η Ρωμαιοκαθολική Εκκλησία, η Ελληνική Ευαγγελική Εκκλησία, η Ορθόδοξη Εκκλησία των Ασσυρίων, η Αγγλικανική Εκκλησία, η Αιθιοπική Ορθόδοξη Εκκλησία, η Αιγυπτιακή Κοπτοορθόδοξη Εκκλησία, η Εκκλησία των Ορθοδόξων Αρμενίων και η Ευαγγελική Εκκλησία των Γερμανόγλωσσων, είναι αναγνωρισμένες ως Εκκλησιαστικά ή Θρησκευτικά Νομικά Πρόσωπα του ν. 4301/2014 (Α' 223).

Ο ν. 4301/2014 *«Οργάνωση της νομικής μορφής των θρησκευτικών κοινοτήτων και των ενώσεων τους στην Ελλάδα και άλλες διατάξεις αρμοδιότητας Γενικής Γραμματείας Θρησκευμάτων και λοιπές διατάξεις»* (Α' 223) αποτελεί το σημαντικότερο νομοθέτημα για την νομική οργάνωση των θρησκευτικών κοινοτήτων στην Ελλάδα. Με τον νόμο αυτό επιλύθηκε οριστικά ένα κρίσιμο νομοθετικό κενό που υφίστατο από την εισαγωγή του Αστικού Κώδικα το 1946 και αφορούσε όλες τις θρησκευτικές κοινότητες της Ελλάδας πλην των τριών (Ανατολική Ορθόδοξη Εκκλησία του Χριστού, Ιουδαϊσμός και Μουσουλμανική Μειονότητα Θράκης) που είχαν ήδη ρυθμισμένο νομικό καθεστώς.

Πριν την ψήφισή του από την Βουλή των Ελλήνων προηγήθηκε εκτενής διάλογος επί τουλάχιστον είκοσι (20) μήνες με σημαντικό αριθμό θρησκευτικών κοινοτήτων καθώς και δεκάδες συναντήσεις εργασίας με στελέχη Υπουργείων, Αρχών κλπ (πχ Υπουργείο Δικαιοσύνης, Αρχή Προστασίας Προσωπικών Δεδομένων).

Με τον ν. 4301/2014 (Α' 223) θεσμοθετήθηκε για πρώτη φορά η έννοια του θρησκευτικού νομικού προσώπου που αποτελεί ένωση φυσικών προσώπων (πιστών) και η έννοια του εκκλησιαστικού νομικού προσώπου που αποτελεί ένωση θρησκευτικών νομικών προσώπων (ένα είδος δευτεροβάθμιας οργάνωσης, για όσες θρησκείες έχουν συνοδική, επισκοπική ή ανάλογη δομή), ήτοι νέων μορφών νομικού προσώπου που προσιδιάζει στο σωματείο του Αστικού Κώδικα, προτείνοντας ωστόσο σημαντικές διαφορές από τον τύπο αυτό, προκειμένου να ρυθμίσει με τον καλύτερο τρόπο το ευαίσθητο θέμα της οργάνωσης και της απόκτησης νομικής μορφής θρησκευτικών ομάδων που επιθυμούν να λειτουργούν περισσότερο οργανωμένα και με έναν εξωτερικό νομικό τύπο που να αντιλαμβάνεται το εσωτερικό δίκαιο. Οι ρυθμίσεις αυτές εμπεριέχουν το απολύτως αναγκαίο περιεχόμενο, ώστε να επιτευχθεί μια βασική μορφή τυποποίησης των θρησκευτικών κοινοτήτων, σε τέτοια έκταση που το κράτος να αντιλαμβάνεται τη συσσωμάτωση αυτήν ως ξεχωριστή οντότητα με δική της προσωπικότητα (νομικό πρόσωπο), χωρίς όμως να παραγνωρίζονται οι θρησκευτικές, ιστορικές και κοινωνικές διαφορές, ιδιαιτερότητες και ξεχωριστές ανάγκες τους, όπως αυτές εκφράζονται στην εσωτερική ζωή τους. Οι θρησκευτικές κοινότητες συνεχίζουν να απολαμβάνουν τα συνταγματικά δικαιώματα της ελεύθερης εσωτερικής οργάνωσης και λειτουργίας τους και υπόκεινται μόνο στις προβλεπόμενες τυπικές διατυπώσεις που σχετίζονται με τον προτεινόμενο εξωτερικό τύπο. Η δια της δικαστικής διαδικασίας (αίτηση ενώπιον του μονομελούς πρωτοδικείου κατά την εκουσία δικαιοδοσία) πρόσληψη αυτής της νομικής μορφής, η οποία φυσικά είναι εθελοντική και σε καμία περίπτωση υποχρεωτική, μπορεί να αφορά κάθε θρησκευτική κοινότητα που διαθέτει τον απαιτούμενο αριθμό πιστών.

Ο ν. 4301/2014 (Α' 223) ορίζει για πρώτη φορά στην ελληνική έννομη τάξη την έννοια της «*θρησκευτικής κοινότητας*».

Το σύστημα που καθιέρωσε ο ν. 4301/2014 (Α' 223) εντάσσεται ομαλά στο συνολικό εθνικό αστικό και δημόσιο δικαίκο πλαίσιο αλλά και στις διεθνείς συμβάσεις που κατοχυρώνουν εν γένει τα δικαιώματα της θρησκευτικής ελευθερίας και συνένωσης. Κάθε πολίτης - πιστός μιας συγκεκριμένης θρησκείας ή δόγματος μπορεί πλέον να οργανώνεται στην οικεία θρησκευτική κοινότητα και να μετέχει σε οργανωμένη συλλογική θρησκευτική ζωή. Με το μητρώο θρησκευτικών λειτουργιών και κοινοτήτων του άρθρου 14, για πρώτη φορά, αντιμετωπίστηκαν τα προβλήματα που σχετίζονται κυρίως με τις καταχωριζόμενες στο ληξιαρχείο πράξεις, οι οποίες επιφέρουν αστικές συνέπειες (γάμοι κατά το τυπικό μιας θρησκείας), ώστε τελικώς να προστατεύεται ο πολίτης από τυχόν ανυπόστατες πράξεις. Επίσης, με την προβλεπόμενη δυνατότητα εξακρίβωσης της ιδιότητας του θρησκευτικού λειτουργού μέσω του διαδικτύου, προστατεύεται κάθε πολίτης που ενδιαφέρεται να ενταχθεί σε μια οργανωμένη θρησκευτική κοινότητα για την άσκηση των λατρευτικών καθηκόντων του.

Ειδικότερα, οι ρυθμίσεις που σχετίζονται με το μητρώο θρησκευτικών λειτουργιών και τη δυνατότητα των ληξιαρχείων να λαμβάνουν, άμεσα δια του διαδικτύου, γνώση για αυτήν την ιδιότητα ενός προσώπου (και συνακόλουθα τη δυνατότητα του να τελεί τα κατά τη θρησκεία του μυστήρια που έχουν αστικές συνέπειες) βελτίωσε την παροχή των σχετικών δημοτικών υπηρεσιών προς τους πολίτες και την ασφάλεια δικαίου για τις καταχωριζόμενες στο ληξιαρχείο ιερουργίες με αστικές συνέπειες καθώς στην Ελλάδα ο θρησκευτικός γάμος είναι ισόκυρος του πολιτικού.

8. Θεσμικό πλαίσιο αδειοδότησης για την ανέγερση και λειτουργία λατρευτικών χώρων (Ευκτηρίων Οίκων και Ναών)

Στην Ελλάδα δεν είναι υποχρεωτική η πρόσληψη νομικής μορφής για την ίδρυση και λειτουργία χώρων λατρείας.

Αν και η αδειοδότηση για την ανέγερση και λειτουργία λατρευτικών χώρων ακολουθεί τις ίδιες βασικές αρχές, έχει επικρατήσει ο διαχωρισμός της διαδικασίας μεταξύ της Ανατολικής Ορθοδόξου του Χριστού Εκκλησίας και των λοιπών θρησκευμάτων. Οι βασικοί λόγοι της διαμόρφωσης αυτής της πρακτικής είναι, κυρίως, τεχνικοί, αφού λόγω της θρησκευτικής σύνθεσης του πληθυσμού (σε ποσοστό άνω του 95% οι κάτοικοι της Ελλάδας είναι Ορθόδοξοι Χριστιανοί) οι ανάγκες ανέγερσης και λειτουργίας Ιερών Ναών της Ορθοδόξου Εκκλησίας είναι πολλαπλάσιες, αλλά και ιστορικοί/πολιτισμικοί, οι οποίοι ανάγονται στις συνθήκες ίδρυσης του νεότερου Ελληνικού Κράτους.

Στο πλαίσιο ίσης πρόνοιας για τις θρησκευτικές κοινότητες της χώρας, η Πολιτεία ενισχύει έμμεσα τους χώρους λατρείας όλων των θρησκευμάτων με προστατευτικές διατάξεις, όπως:

α) του ν. **4223/2013** (Α' 287), με τον οποίο εξαιρούνται από την καταβολή φόρου ακινήτων όλοι οι χώροι προσευχής και λατρείας όλων των γνωστών θρησκειών και

β) του ν. **4301/2014** (Α' 223), με τον οποίο εξαιρούνται από την καταβολή ανταποδοτικών τελών στους Ο.Τ.Α. όλα τα αυτοτελή κτίρια Ιερών Ναών και χώρων προσευχής όλων των γνωστών θρησκειών και δογμάτων.

α. Ανέγερση και Λειτουργία Ιερών Ναών της Ανατολικής Ορθοδόξου Εκκλησίας του Χριστού

Σύμφωνα με το άρθρο 32 «Έκδοση οικοδομικών αδειών σε εκκλησιαστικά ιδρύματα» του ν. 4495/2017 (Α'167):

«1. Για την έκδοση της οικοδομικής άδειας ακινήτων των νομικών προσώπων του ν. 590/1977, καθώς και των νομικών προσώπων του ν. 4149/1961 (Α' 41) εφαρμόζονται οι διατάξεις του παρόντος.

2. Για κάθε οικοδομική εργασία, που αφορά Ιερούς Ναούς, Μητροπολιτικά Μέγαρα, ένα (1) σε κάθε Μητρόπολη, που ανήκουν αποκλειστικά και μόνο σε εκκλησιαστικά νομικά πρόσωπα είτε του ν. 590/1977 είτε του ν. 4149/1961 και σε Ιερές Μονές και τα υφιστάμενα Μετόχια αυτών, καθώς και στον περίβολο και ό,τι περικλείεται εντός αυτών και εξυπηρετεί την κοινοβιακή ζωή, καθώς και τα προσκτίσματα αυτών, η προέγκριση της οικοδομικής άδειας είναι υποχρεωτική και εκδίδεται από την οικεία Υ.ΔΟΜ.

3. Για τα έργα των παραγράφων 1 και 2 της Εκκλησίας της Ελλάδας η γνωμοδότηση επί των αρχιτεκτονικών μελετών εκδίδεται πριν από την προέγκριση από το Κεντρικό Συμβούλιο Εκκλησιαστικής Αρχιτεκτονικής (ΚΕ.Σ.Ε.Α.) της παραγράφου 5.

4. Για τα έργα των παραγράφων 1 και 2 της Εκκλησίας της Κρήτης και της Πατριαρχικής Εξαρχίας Πάτμου η γνωμοδότηση επί των αρχιτεκτονικών μελετών εκδίδεται, πριν από την προέγκριση, από το Συμβούλιο Εκκλησιαστικής Αρχιτεκτονικής Κρήτης και Δωδεκανήσου (ΣΕΑΚΔ) της παραγράφου 6.

5. Συνιστάται στην Εκκλησία της Ελλάδος Κεντρικό Συμβούλιο Εκκλησιαστικής Αρχιτεκτονικής (ΚΕ.Σ.Ε.Α.), το οποίο συνεδριάζει με επταμελή σύνθεση κάθε φορά και αποτελείται από:

α) έναν (1) κληρικό, απόφοιτο ΑΕΙ ή Καθηγητή Αρχιτεκτονικής σε Πολυτεχνική Σχολή, ως Πρόεδρο,

β) έναν (1) αρχιτέκτονα μηχανικό, υπάλληλο της Διεύθυνσης Αρχιτεκτονικής Οικοδομικού Κανονισμού και Αδειοδοτήσεων της Γενικής Διεύθυνσης Πολεοδομίας του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας, που υποδεικνύεται από τον Υπουργό με τον αναπληρωτή του,

γ) έναν (1) αρχιτέκτονα μηχανικό εκπρόσωπο του Τεχνικού Επιμελητηρίου Ελλάδος, που υποδεικνύεται από αυτό, με τον αναπληρωτή του,

δ) έναν (1) αρχιτέκτονα μηχανικό, μέλος Σ.Α.Δ.ΑΣ.,

ε) έναν (1) πολιτικό μηχανικό ή μηχανολόγο μηχανικό ή ηλεκτρολόγο μηχανικό, ανάλογα με το θέμα της συνεδρίασης,

στ) έναν (1) αγιογράφο ή ξυλογλύπτη ή μαρμαρογλύπτη ανάλογα με το θέμα της συνεδρίασης,

ζ) έναν (1) αρχιτέκτονα μηχανικό, υπάλληλο του Υπουργείου Πολιτισμού και Αθλητισμού, που υποδεικνύεται από τον Υπουργό με τον αναπληρωτή του.

Το Συμβούλιο συγκροτείται με απόφαση της Διαρκούς Ιεράς Συνόδου της Εκκλησίας της Ελλάδος. Με την ίδια απόφαση ορίζεται και ο Γραμματέας του Συμβουλίου. Η θητεία των μελών είναι διετής και μπορεί να ανανεώνεται.

6. Συνιστάται στην Εκκλησία της Κρήτης Συμβούλιο Εκκλησιαστικής Αρχιτεκτονικής Κρήτης και Δωδεκανήσου (ΣΕΑΚΔ) που συνεδριάζει με επταμελή σύνθεση κάθε φορά και αποτελείται από:

α) έναν (1) κληρικό, απόφοιτο ΑΕΙ ή Καθηγητή Αρχιτεκτονικής σε Πολυτεχνική Σχολή, ως Πρόεδρο,

β) έναν (1) αρχιτέκτονα μηχανικό, υπάλληλο της Διεύθυνσης Αρχιτεκτονικής Οικοδομικού Κανονισμού και Αδειοδοτήσεων της Γενικής Διεύθυνσης Πολεοδομίας του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας, που υποδεικνύεται από τον Υπουργό με τον αναπληρωτή του,

γ) έναν (1) αρχιτέκτονα μηχανικό εκπρόσωπο του Τεχνικού Επιμελητηρίου Ελλάδος, που υποδεικνύεται από αυτό, με τον αναπληρωτή του,

δ) έναν (1) αρχιτέκτονα μηχανικό, μέλος Σ.Α.Δ.ΑΣ.,

ε) έναν (1) Πολιτικό Μηχανικό ή Μηχανολόγο Μηχανικό ή Ηλεκτρολόγο Μηχανικό, ανάλογα με το θέμα της συνεδρίασης,

στ) έναν (1) αγιογράφο ή ξυλογλύπτη ή μαρμαρογλύπτη ανάλογα με το θέμα της συνεδρίασης,

ζ) έναν (1) αρχιτέκτονα μηχανικό, υπάλληλο του Υπουργείου Πολιτισμού και Αθλητισμού, που υποδεικνύεται από τον Υπουργό με τον αναπληρωτή του.

Το Συμβούλιο συγκροτείται με απόφαση της Ιεράς Επαρχιακής Συνόδου της Εκκλησίας της Κρήτης. Με την ίδια απόφαση ορίζεται και ο Γραμματέας του Συμβουλίου. Η θητεία των μελών είναι διετής και μπορεί να ανανεώνεται.

Η θητεία των Συμβουλίων που έχουν συσταθεί σύμφωνα με το άρθρο 2 του ν. 4030/2011 λήγει αυτοδικαίως στις 31.12.2017.

7. Μετά την προέγκριση οικοδομικής άδειας, η οικοδομική άδεια και η άδεια καθιέρωσης ή χρήσης εκδίδεται, σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος, από την Υπηρεσία Δόμησης (Υ.ΔΟΜ.) της Εκκλησίας της Ελλάδος, που έχει συσταθεί με την παρ. του άρθρου 2 του ν. 4030/2011. Για την έναρξη εκτέλεσης των οικοδομικών εργασιών, πέραν όσων προβλέπονται στις διατάξεις του παρόντος, η οικοδομική άδεια αποστέλλεται στην οικεία Υ.ΔΟΜ. και αποτελεί αρχείο της οικείας Υ.ΔΟΜ. για την εκκίνηση της διαδικασίας ελέγχου των κατασκευών, σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος.

8. Συνιστάται στην Εκκλησία της Ελλάδος Υπηρεσία Δόμησης (Υ.ΔΟΜ.), η οποία ασκεί τις αρμοδιότητες των Υπηρεσιών Δόμησης και εκδίδει τις οικοδομικές άδειες χωρικής δικαιοδοσίας της Εκκλησίας της Ελλάδος, καθώς και αντίστοιχη Υπηρεσία Δόμησης (Υ.ΔΟΜ.) στην Εκκλησία της Κρήτης και των Ιερών Μητροπόλεων Δωδεκανήσου, η οποία προβαίνει στην έκδοση των οικοδομικών αδειών χωρικής δικαιοδοσίας της Εκκλησίας της Κρήτης αποκλειστικά και μόνο για:

α) τα μητροπολιτικά μέγαρα,

β) τους ιερούς ναούς, εφόσον ανήκουν αποκλειστικά και μόνο σε εκκλησιαστικά νομικά πρόσωπα του ν. 590/1977, και τα προσκτίσματά τους. Η ανέγερση προσκτίσματος επιτρέπεται μόνο σε ιερούς ναούς, που ανήκουν σε εκκλησιαστικά νομικά πρόσωπα του ν. 590/1977 και εφόσον αποτελούν ενιαίο αρχιτεκτονικό σύνολο με τον ιερό ναό και εξυπηρετούν τον ιερό ναό,

γ) τις ιερές μονές, ειδικά όσον αφορά τον περίβολο και ό,τι περικλείεται εντός αυτού και εξυπηρετεί την κοινοβιακή ζωή.

9. Οι ανωτέρω Υ.ΔΟΜ. είναι επίσης αρμόδιες για την έκδοση αφενός της άδειας καθιέρωσης για όλους τους χώρους λατρείας των ανωτέρω κτιρίων και αφετέρου της άδειας χρήσης για τους μη λατρευτικούς χώρους των ανωτέρω κτιρίων. Η άδεια καθιέρωσης και η άδεια χρήσης αποτελούν νόμιμη προϋπόθεση για την έναρξη των εργασιών ή χρήσεων, που αδειοδοτούνται με την άδεια δόμησης και είναι δυνατόν να ενσωματώνονται στο ίδιο στέλεχος.

10. Οι ανωτέρω Υπηρεσίες Δόμησης υπάγονται στην εποπτεία και έλεγχο του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας.

Το προσωπικό της Υπηρεσίας προσλαμβάνεται και μισθοδοτείται από την Εκκλησία της Ελλάδος και την Εκκλησία της Κρήτης, αντιστοίχως.

Οι Υπηρεσίες Δόμησης είναι ενταγμένες στο ηλεκτρονικό πληροφοριακό σύστημα, στο οποίο είναι συνδεδεμένες και οι λοιπές Υ.ΔΟΜ.

11. Για την υποβολή αίτησης για έκδοση της προέγκρισης υποβάλλεται αίτηση και φάκελος στην οικεία Υ.ΔΟΜ., μέσω της κατά τόπον αρμόδιας ιεράς μητροπόλεως. Η ανωτέρω διαδικασία τηρείται για κάθε ιερή μονή ή ιερό ναό, που ακολουθεί το δόγμα της Ανατολικής Ορθοδόξου Εκκλησίας του Χριστού είτε ανήκει σε εκκλησιαστικό νομικό πρόσωπο είτε σε φυσικό πρόσωπο ή νομικό πρόσωπο ιδιωτικού δικαίου.

12. Για τον αγιογραφικό και λοιπό διάκοσμο των ιερών μονών και ιερών ναών, που αποτελεί καλλιτεχνική εργασία, απαιτείται επίσης άδεια από την Υ.ΔΟΜ της Εκκλησίας της Ελλάδος ή την Εκκλησία της Κρήτης και σύμφωνη γνώμη του ΚΕ.Σ.Ε.Α. ή του ΣΕΑΚΔ, αντίστοιχα.

13. Κανονισμός της Δ.Ι.Σ. εξειδικεύει τους κανόνες συγκρότησης, την οργάνωση, τις αρμοδιότητες, τη διοικητική υποστήριξη, τη λειτουργία και το υπηρεσιακό καθεστώς των ανωτέρω υπηρεσιών και οργάνων, καθώς και τη δημιουργία και την τήρηση του ηλεκτρονικού αρχείου τους.

14. Τα κτίρια της παραγράφου β' είναι ειδικά κτίρια δημόσιου ενδιαφέροντος και επιτρέπονται παρεκκλίσεις με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας, σύμφωνα με το άρθρο 27 του ν. 4067/2012, ύστερα από γνώμη του ΚΕ.Σ.Ε.Α.

15. Για την κατασκευή ή επισκευή των κτιρίων της παραγράφου β', αντί του τίτλου ιδιοκτησίας, οι ενδιαφερόμενοι υποχρεούνται να προσκομίσουν για την έκδοση της προέγκρισης οικοδομικής άδειας και της έκδοσης αυτής στην αρμόδια υπηρεσία τα εξής δικαιολογητικά έγγραφα:

α) πιστοποιητικό από το αρμόδιο υποθηκοφυλακείο περί μη διεκδίκησης του ακινήτου από το Δημόσιο ή Ο.Τ.Α.,

β) συμβολαιογραφική πράξη συναίνεσης ή έκθεση απογραφής που συντάσσεται και μεταγράφεται, σύμφωνα με το άρθρο 7 του ν. 3800/1957 (Α' 256) ή το άρθρο 88 του α.ν. 2200/1940 (Α' 42) ή το άρθρο 62 του ν. 590/1977 (Α' 146), υπογράφεται από τον νόμιμο εκπρόσωπο του εκκλησιαστικού νομικού προσώπου και συνοδεύεται από τοπογραφικό διάγραμμα. Πράξη συναίνεσης κατά τις ανωτέρω διατάξεις συντάσσεται και για ακίνητα ιερών μονών.

Για υφιστάμενα κτίρια υπεύθυνη δήλωση του ν. 1599/1986, στην οποία δηλώνεται ο χρόνος ανέγερσής τους.

Η προέγκριση και η οικοδομική άδεια για ιδιωτικούς ιερούς ναούς και παρεκκλήσια εκδίδονται από τις αρμόδιες κατά τόπους Υπηρεσίες Δόμησης (Υ.ΔΟΜ.) των δήμων.

16. Με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας καθορίζεται ο τρόπος ενημέρωσης, διασύνδεσης και ανταλλαγής δεδομένων του αρχείου της Υπηρεσίας Δόμησης με τις αρχές, που είναι υπεύθυνες για την τήρηση των διατάξεων των άρθρων 1 έως και 4 του ν. 3843/2010 (Α' 62)».

Περαιτέρω, σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου 341 του ν. 4957/2022 (Α' 141) που αφορά στις άδειες δόμησης Ι. Ναών και εκκλησιαστικών ακινήτων των Ι. Μητροπόλεων της Δωδεκανήσου και της Πατριαρχικής Εξαρχίας Πάτμου: «Για τις άδειες δόμησης Ιερών Ναών και εκκλησιαστικών ακινήτων των Ιερών Μητροπόλεων της Δωδεκανήσου και της Πατριαρχικής Εξαρχίας Πάτμου εφαρμόζονται το άρθρο 12 του ν. 4258/2014 (Α' 94), και το άρθρο 32 του ν. 4495/2017 (Α' 167), καθώς και οι διατάξεις του Τμήματος ΙΙ του ν. 4858/2021 (Α' 220)».

Ειδικά για τους ιδιωτικούς χώρους λατρείας της κατ' άρθρο 3 του Συντάγματος Ανατολικής Ορθόδοξης Εκκλησίας του Χριστού ισχύουν οι προβλέψεις του άρθρου 31 του ν. 5224/2025 (Α' 142).

β. Ανέγερση και λειτουργία λατρευτικών χώρων (Ευκτηρίων Οίκων και Ναών) λοιπών Θρησκευτικών Κοινοτήτων

Μέχρι τον ν. 5224/2025 (Α' 142) η Ελλάδα διατηρούσε σε ισχύ ένα πλέγμα νόμων και βασιλικών διαταγμάτων του 1938 και 1939, δηλαδή της εποχής του Ιωάννη Μεταξά, σχετικά με την αδειοδότηση των χώρων λατρείας. Η κατάσταση αυτή οδήγησε σε καταδίκες του Ελληνικού Κράτους τόσο στο Συμβούλιο της Επικρατείας όσο και στο Ευρωπαϊκό Δικαστήριο Δικαιωμάτων του Ανθρώπου με αποτέλεσμα να διατηρείται μεν το πλέγμα διατάξεων της μεταξικής περιόδου αλλά μόνο στο μέτρο που δεν παραβίαζε το Σύνταγμα και την Ευρωπαϊκή Σύμβαση Δικαιωμάτων του Ανθρώπου, γεγονός που δημιουργούσε πολλά και σημαντικά προβλήματα τόσο στη Διοίκηση όσο και στους πολίτες. Ταυτόχρονα, η εξέλιξη του δικαίου και η εμπλοκή διαφορετικών υπηρεσιών στην διαδικασία αδειοδότησης οδήγησε σε υπέρμετρη επιβάρυνση των πολιτών, αλληλοαναιρούμενες οδηγίες Υπηρεσιών διαφορετικών Υπουργείων και ανασφάλεια ως προς τη διαδικασία αδειοδότησης.

Μάλιστα η διοικητική πρακτική που ακολουθούνταν μέχρι το 2014 –δηλαδή η χορήγηση άδειας ίδρυσης και λειτουργίας σε χώρους λατρείας με την υστερόχρονη υποχρέωση της θρησκευτικής κοινότητας να προβεί σε όλες τις απαραίτητες ενέργειες για τη νόμιμη λειτουργία του χώρου λατρείας- εκτός του ότι δεν ήταν σύμφωνη με τους κανόνες της διασταυρούμενης δράσης της διοίκησης καθότι πολλές φορές η μία Υπηρεσία εξέδιδε άδεια και η άλλη την ανακαλούσε διότι προσέκρουε στις δικές της αρμοδιότητες- δεν λειτούργησε με τρόπο αποτελεσματικό, ώστε να διασφαλίζεται αφενός μεν η ασφαλής συνάθροιση των μελών των θρησκευτικών κοινοτήτων στο χώρο άσκησης της λατρείας και η προστασία τους, αφετέρου δε τα έννομα δικαιώματα, η ασφάλεια και η ποιότητα ζωής των περιοίκων, εκ τρίτου το έννομο αγαθό της κοινωνικής ειρήνης και συνύπαρξης, πάντα εντός των ανωτέρω πλαισίων συνταγματικής προστασίας.

Για τον λόγο αυτόν το Υπουργείο Παιδείας, Θρησκευμάτων και Αθλητισμού προχώρησε στην έκδοση κοινής εγκυκλίου με όλα τα συναρμόδια Υπουργεία συγκεντρώνοντας (και επαναλαμβάνοντας, χωρίς να θέτουν νέους κανόνες δικαίου, παρέχοντας ουσιαστικά οδηγίες και διευκρινήσεις για τη σωστή εφαρμογή τους) τις υφιστάμενες και ισχύουσες (έως τον ν. 5224/2025) νόμιμες προϋποθέσεις για τη χορήγηση άδειας ίδρυσης και λειτουργίας, καθώς και για τη χορήγηση άδειας μεταστέγασης χώρων λατρείας, ώστε να διασφαλισθεί η ασφαλής συνάθροιση των μελών των θρησκευτικών ομάδων και η ασφάλεια των γειτνιαζόντων κατοίκων και εγκαταστάσεων, γεγονός που αποτελεί υποχρέωση κάθε ευνομούμενης πολιτείας. Επιπλέον, τυποποιήθηκαν όλα τα σχετικά έγγραφα και αιτήσεις ώστε να διευκολύνονται οι πολίτες κατά την άσκηση των δικαιωμάτων τους.

Η εγκύκλιος 69230/Α3/6-5-2014 συμπληρώθηκε από τις εγκυκλίους 128231/Θ1/2-8-2016, 176169/Θ1/19-10-2018 και αντικαταστάθηκε από την ισχύουσα [Εγκύκλιο 105456/Θ1/31-08-2021](#).

Η επί έντεκα (11) έτη εμπειρία από την έκδοση και εφαρμογή εγκυκλίων ανέδειξε την ανάγκη πλήρους κατάργησης του νομοθετικού πλαισίου του 1938 περί αδειοδότησης και την εισαγωγή ενός νέου συστήματος. Το νέο σύστημα που εισάγει το Β' Κεφάλαιο του ν. 5224/2025 (Α' 142) αποτελεί τη μεγαλύτερη και κρισιμότερη μεταρρύθμιση για τους χώρους λατρείας και εκκινεί από τις αρχές που εισάγει και προστατεύει το Σύνταγμα και η Ευρωπαϊκή Σύμβαση του Ανθρώπου επιδιώκοντας την ορθή στάθμιση των αγαθών και ελευθεριών που εγγυώνται αυτά τα θεμελιώδη κείμενα. Έτσι, ο νόμος πλέον αναφέρει συγκεκριμένες αρχές, προϋποθέσεις και διαδικασίες και παρέχει τις αναγκαίες εξουσιοδοτήσεις για την έκδοση

των Υπουργικών Αποφάσεων, όπου απαιτείται. Κατ' αυτό τον τρόπο καθίσταται δυνατός και ευχερής ο δικαστικός έλεγχος.

Σύμφωνα με τον ν. 5224/2025 (Α' 142), «Οι χώροι λατρείας είναι τόποι αφιερωμένοι στην εκδήλωση θρησκευτικού σεβασμού ή την τέλεση λατρευτικών πράξεων και διακρίνονται σε: α) ευκτηρίους οίκους, δηλαδή χώρους λατρείας επιφάνειας μέτρων τετραγωνικών έως διακοσίων (200 τ.μ.) και β) ναούς, δηλαδή χώρους λατρείας επιφάνειας μέτρων τετραγωνικών άνω των διακοσίων (200 τ.μ.).». Σημειώνεται ότι η χρήση των όρων «ευκτήριος οίκος» και «ναός» έχουν διοικητικό/τεχνικό χαρακτήρα, καθώς οι θρησκευτικές κοινότητες επιλέγουν οι ίδιες την ακριβή ονομασία των χώρων προσευχής/λατρείας, η οποία και δηλώνεται στη σχετική αίτηση που καταθέτουν στο Υπουργείο Παιδείας, Θρησκευμάτων και Αθλητισμού.

Για την ανέγερση, την ίδρυση και τη λειτουργία, τη μεταστέγαση χώρου λατρείας, καθώς και την προσθήκη (καθ' ύψος ή κατ' επέκταση) και για κάθε είδους οικοδομικές εργασίες σε υφιστάμενο χώρο λατρείας ή την κατεδάφιση χώρου λατρείας, οποιασδήποτε θρησκευτικής κοινότητας με ή χωρίς νομική προσωπικότητα, απαιτείται άδεια που χορηγείται, κατόπιν αίτησης, από τον Υπουργό Παιδείας, Θρησκευμάτων και Αθλητισμού και εκδίδεται επ' ονόματι του θρησκευτικού λειτουργού.

Χώροι λατρείας που υφίστανται προ του 1955 λειτουργούν νόμιμα εφόσον κατέχουν σχετική διαπιστωτική πράξη που εκδίδεται, ύστερα από αίτησή τους, από τον Υπουργό Παιδείας, Θρησκευμάτων και Αθλητισμού. Η ειδική αυτή πρόβλεψη κατέστη αναγκαία διότι μπορεί να υφίστανται παλαιοί χώροι λατρείας διάφορων θρησκευτικών κοινοτήτων, ακόμα και ιστορικών, οι οποίοι αν και δεν έχουν λάβει άδεια ίδρυσης και λειτουργίας, λειτουργούν διαρκώς και αδιαλείπτως επί πολλές δεκαετίες, εξυπηρετώντας λατρευτικούς σκοπούς των οικείων κοινοτήτων. Σημαντικός αριθμός αυτών είχαν ιδρυθεί και λειτουργούσαν ακόμα και πριν την έναρξη ισχύος του παλαιού νομοθετικού πλαισίου (1938-1939). Σε κάθε περίπτωση, **προϋπόθεση για την υποβολή της αίτησης για την έκδοση διαπιστωτικής πράξης είναι οι χώροι λατρείας να λειτουργούν συνεχώς και αδιαλείπτως στο συγκεκριμένο κτίριο ή τμήμα του επί μακρό χρονικό διάστημα και τουλάχιστον πριν την 9.8.1955 μέχρι και σήμερα.**

Πριν την έκδοση πολεοδομικής άδειας για **ανέγερση** χώρου λατρείας από τις πολεοδομικές αρχές, απαιτείται η σχετική άδεια του Υπουργού Παιδείας, Θρησκευμάτων και Αθλητισμού. Γι' αυτό η ενδιαφερόμενη θρησκευτική κοινότητα οφείλει να απευθύνεται στην αρμόδια Υπηρεσία του Υπουργείου Παιδείας, Θρησκευμάτων και Αθλητισμού, ώστε πριν την έκδοση οικοδομικής αδείας από την αρμόδια πολεοδομική αρχή, να έχει εκδοθεί η σχετική διοικητική πράξη του Υπουργείου Παιδείας, Θρησκευμάτων και Αθλητισμού περί αδειοδότησης της ανέγερσης. Η **άδεια ανέγερσης**, που χορηγείται στο στάδιο προ της κατασκευής, **δεν αποτελεί σε καμία περίπτωση άδεια ίδρυσης και λειτουργίας**. Ως εκ τούτου, δεν επιτρέπει τη λειτουργία του χώρου λατρείας, αλλά περιορίζεται μόνο στην αδειοδότηση εκ μέρους του Υπουργείου Παιδείας, Θρησκευμάτων και Αθλητισμού της ανοικοδόμησης του κτιρίου. Και τούτο διότι η άδεια ανέγερσης, χορηγούμενη πάντα προ της κατασκευής και μόνο μετά από εξέταση των προϋποθέσεων που θέτει η παράγραφος 2 του άρθρου 13 του Συντάγματος για την ελεύθερη άσκηση της λατρείας και οι διατάξεις του ν. 5224/2025 (Α' 142) όπως ισχύουν, δεν υποκαθιστά την άδεια ίδρυσης και λειτουργίας, η οποία χορηγείται σε δεύτερο στάδιο επί υφιστάμενου κτιρίου και αφορά πλέον στη λειτουργική δυνατότητά του να εξυπηρετήσει τον σκοπό για τον οποίο ανεγέρθηκε. Έτσι, μετά τη χορήγηση της οικοδομικής άδειας και την αποπεράτωση των σχετικών οικοδομικών εργασιών, οι ενδιαφερόμενοι θα πρέπει να προσέλθουν εκ νέου στο Υπουργείο Παιδείας, Θρησκευμάτων και Αθλητισμού και να υποβάλουν φάκελο με τα απαραίτητα δικαιολογητικά, προκειμένου τότε να λάβουν την αναγκαία άδεια ίδρυσης και λειτουργίας του ναού.

Η επωνυμία του χώρου λατρείας πρέπει να καταδεικνύει ιδίως τη θρησκευτική ταυτότητα του χώρου, να τηρεί την αρχή της αληθείας, να μην αντιστρατεύεται τους κανόνες δημόσιας τάξης, τα χρηστά ήθη και τις διεθνείς σχέσεις της χώρας, να μην χρησιμοποιείται καταχρηστικά και να μην προσβάλλει δικαιώματα τρίτων και ιδίως άλλων θρησκευτικών κοινοτήτων, ώστε να προκύπτει με σαφήνεια και χωρίς κανένα περιθώριο σύγχυσης η αληθής και ακριβής θρησκευτική ταυτότητα του χώρου λατρείας. Αν η επωνυμία πρέπει για θρησκευτικούς λόγους να είναι διατυπωμένη σε άλλη γλώσσα, τότε πρέπει να αποδίδεται με πιστή μετάφραση στην ελληνική γλώσσα, με δυνατότητα αναγραφής της με λατινικούς χαρακτήρες εντός παρενθέσεων, ώστε να προκύπτει με σαφήνεια και χωρίς κανένα περιθώριο σύγχυσης η αληθής και ακριβής θρησκευτική ταυτότητα του χώρου λατρείας. Εσφαλμένη ή παραπλανητική απόδοση της επωνυμίας στην ελληνική γλώσσα την καθιστά μη αποδεκτή.

Για την αδειοδότηση ανέγερσης, ίδρυσης και λειτουργίας ευκτήριων οίκων απαιτείται αίτηση από τουλάχιστον πέντε (5) άτομα και έναν (1) θρησκευτικό λειτουργό, που είναι Έλληνες πολίτες ή πολίτες κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Ε.Ε.) ή πολίτες τρίτων χωρών που διαμένουν νόμιμα στην Ελλάδα.

Για την αδειοδότηση ανέγερσης, ίδρυσης και λειτουργίας ναών απαιτείται αίτηση από τουλάχιστον εκατό (100) άτομα και έναν (1) θρησκευτικό λειτουργό, που είναι Έλληνες πολίτες ή πολίτες κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Ε.Ε.) ή πολίτες τρίτων χωρών που διαμένουν νόμιμα στην Ελλάδα.

Για την έκδοση των αδειών για τους χώρους λατρείας της μουσουλμανικής μειονότητας της Θράκης απαιτείται η σύμφωνη γνώμη του οικείου Μουφτή.

Οι άδειες για τους χώρους λατρείας της Ισραηλιτικής (Εβραϊκής) θρησκείας χορηγούνται μόνο στα ν.π.δ.δ. του άρθρου 1 του ν. 2456/1920 (Ισραηλιτικές Κοινότητες) και του άρθρου 1 του ν.δ. 301/1969 (Κεντρικό Ισραηλιτικό Συμβούλιο Ελλάδος).

Για πρώτη φορά καθορίσθηκε εκ του νόμου η διαδικασία και οι λόγοι εξαιτίας των οποίων μπορεί να ανακληθεί η άδεια χώρου λατρείας. Συγκεκριμένα, σύμφωνα με την παρ.8 του άρθρου 26 του ν. 5224/2025 (Α' 142) η άδεια ανακαλείται λόγω: α) παραβίασης των συνταγματικών διατάξεων, των κανόνων δημόσιας τάξης και για λόγους εθνικής ασφάλειας υπό την έννοια του άρθρου 3 του ν. 5002/2022 (Α' 228), β) παραβίασης των όρων και προϋποθέσεων έκδοσης των διοικητικών πράξεων των παρ. 1 και 2 του παρόντος, γ) έλλειψης θρησκευτικού λειτουργού για διάστημα μεγαλύτερο των έξι (6) μηνών, δ) διακοπής λειτουργίας του χώρου λατρείας για διάστημα μεγαλύτερο των έξι (6) μηνών που διαπιστώνεται με κάθε πρόσφορο αποδεικτικό μέσο, ε) λειτουργίας του χώρου λατρείας με διαφορετικό σκοπό από την εκδήλωση του θρησκευτικού σεβασμού ή την τέλεση λατρευτικών πράξεων που διαπιστώνεται με κάθε πρόσφορο αποδεικτικό μέσο, στ) μη γνωστοποίησης του Α.Φ.Μ. του χώρου λατρείας στο Υπουργείο Παιδείας, Θρησκευμάτων και Αθλητισμού, εντός τριάντα (30) ημερών από την ημερομηνία έκδοσης της άδειας ίδρυσης και λειτουργίας του χώρου λατρείας, ζ) αίτησης της θρησκευτικής κοινότητας.

Επίσης, για πρώτη φορά με τον ν. 5224/2025 (Α' 142) καθορίσθηκε ότι η εγγραφή του θρησκευτικού λειτουργού στο μητρώο του άρθρου 14 του ν. 4301/2014 (Α' 223) αναστέλλεται από την άσκηση ποινικής δίωξης και μέχρι την έκδοση αμετάκλητης δικαστικής απόφασης για κακουργήματα ή για τα ακόλουθα πλημμελήματα: α) κλοπή, υπεξαίρεση, απάτη, εκβίαση, πλαστογραφία, δωροδοκία, απιστία, παράβαση καθήκοντος, ψευδή κατάθεση, ψευδή καταμήνυση, συκοφαντική δυσφήμιση, οποιοδήποτε έγκλημα κατά της γενετήσιας ελευθερίας ή έγκλημα οικονομικής εκμετάλλευσης της γενετήσιας ζωής, σωματική βλάβη εμβρύου ή νεογνού, τα αδικήματα του ν. 3500/2006 (Α' 232) για την αντιμετώπιση της ενδοοικογενειακής βίας, αρπαγή ανηλίκων, παράνομη κατακράτηση, παράνομη βία, αυτοδικία, απειλή, διατάραξη θρησκευτικών συναθροίσεων, β) βία κατά

υπαλλήλων και δικαστικών προσώπων, αθέμιτη επιρροή σε δικαστικούς λειτουργούς, διατάραξη της λειτουργίας υπηρεσίας, διατάραξη δικαστικών συνεδριάσεων, απείθεια, στάση, αντιποίηση, παραβίαση σφραγίδων που έθεσε η αρχή, παραβίαση φύλαξης της αρχής, γ) διέγερση σε ανυπακοή, διέγερση σε διάπραξη εγκλημάτων, βιαιοπραγίες ή διχόνοια, πρόσκληση και προσφορά για την τέλεση εγκλήματος, εγκληματική οργάνωση, τρομοκρατικές πράξεις - τρομοκρατική οργάνωση, αξιόποινη υποστήριξη, διατάραξη κοινής ειρήνης, απειλή διάπραξης εγκλημάτων, διασπορά ψευδών ειδήσεων, προσβολή συμβόλων ή τόπων ιδιαίτερης εθνικής ή θρησκευτικής σημασίας, δ) τα αδικήματα του ν. 927/1979 (Α' 139) περί κολασμού πράξεων ή ενεργειών που αποσκοπούν σε φυλετικές διακρίσεις, ε) προσηλυτισμό του άρθρου 4 του α.ν. 1363/1938 (Α' 305), στ) τα αδικήματα του ν. 4139/2013 (Α' 74) περί εξαρτησιογόνων ουσιών, και ζ) αντιποίηση υπηρεσίας θρησκευτικού λειτουργού. Σε περίπτωση αμετάκλητης καταδίκης, ο θρησκευτικός λειτουργός διαγράφεται από το μητρώο. Αν ο θρησκευτικός λειτουργός είναι πολίτης τρίτης χώρας και είναι κάτοχος άδειας διαμονής, η άδεια αυτή ανακαλείται χωρίς προθεσμία οικειοθελούς αναχώρησης. Αν υποβάλει αίτημα χορήγησης άδειας διαμονής, αυτό απορρίπτεται χωρίς προθεσμία οικειοθελούς αναχώρησης.

Οι προαναφερόμενες ρυθμίσεις για τη λειτουργία χώρων λατρείας αφορούν την αδειοδότηση από το Υπουργείο Παιδείας, Θρησκευμάτων και Αθλητισμού και δεν υποκαθιστούν ούτε αντικαθιστούν την αδειοδότηση για την κατασκευή και λοιπές οικοδομικές εργασίες που προβλέπονται από τις πολεοδομικές διατάξεις.

Η διοικητική άδεια για χώρο λατρείας χορηγείται (κατά δέσμια αρμοδιότητα, όπως έχει κριθεί νομολογιακά) με απόφαση του Υπουργείου Παιδείας, Θρησκευμάτων και Αθλητισμού, έπειτα από διαπίστωση/εξακρίβωση ότι αφενός πληρούνται οι τρεις όροι που προβλέπονται από το άρθρο 13 παρ. 2 του Συντάγματος (ΣτΕΟΛ 4202/2012, ΣτΕΟΛ 1444/1991, ΣτΕ 5572/1996, ΑΠ 20/2001) (ήτοι να πρόκειται για γνωστή θρησκεία χωρίς κρύφιδες δοξασίες, να μην ασκείται προσηλυτισμός και η άσκηση της δημόσιας λατρείας να είναι σύμφωνη με τη δημόσια τάξη και τα χρηστά ήθη), και αφετέρου ισχύουν οι λοιπές προϋποθέσεις που θέτει η κείμενη νομοθεσία. Μάλιστα, «η μη συνδρομή του αρνητικού όρου που θέτει το άρθρο 13 παρ.2 του Συντάγματος για την άσκηση της θρησκευτικής λατρείας, ήτοι του όρου της μη προσβολής της δημόσιας τάξεως ή των χρηστών ηθών δια των συγκεκριμένων πράξεων λατρείας, διαπιστώνεται κατά κανόνα με κατασταλτική κρατική δράση» (ΣτΕΟΛ 4202/2012 σκέψη 8^η), ωστόσο η προηγούμενη – προληπτική διοικητική διερεύνηση της συμφωνίας κάθε περίπτωσης με τυπικές και εύκολα επαληθεύσιμες προϋποθέσεις και κανόνες που θέτει, κατά γενικό τρόπο, το πλέγμα των κανόνων της δημόσιας τάξης, δεν μπορεί να αποκλειστεί ή να κριθεί ασύμφωνη με το Σύνταγμα.

Ως εκ τούτου, το ατομικό δικαίωμα της ελευθερίας της θρησκευτικής λατρείας, όπως αυτό κατοχυρώνεται από το Σύνταγμα της Ελλάδος και από τα διεθνή νομικά κείμενα, δεν είναι απερίοριστο ούτε ανέλεγκτο, αλλά τελεί υπό πολύ συγκεκριμένες και αυστηρά περιορισμένες προϋποθέσεις, μεταξύ των οποίων συμπεριλαμβάνεται και αυτή της μη προσβολής της δημόσιας τάξης, η οποία αποτελεί και θεμιτό περιορισμό του, αφού η ίδια η συνταγματική διάταξη του άρθρου 13 παρ. 4 προβλέπει, ως άμεσο περιορισμό του δικαιώματος, την τήρηση των νόμων.

Όπως γίνεται δεκτό από το σύνολο της νομικής θεωρίας και νομολογίας: «Η ελευθερία της λατρείας δεν κατοχυρώνει, λοιπόν, για τους πιστούς ένα απόλυτο δικαίωμα να λατρεύουν το Θεό, όπου θέλουν και όποτε θέλουν, χωρίς την τήρηση των νόμων ούτε, βέβαια, κατοχυρώνει συγκεκριμένο δικαίωμα για άσκηση της λατρείας σε καθορισμένο χώρο. Εγγυάται, απλώς, στους πιστούς όλων των δογμάτων το δικαίωμα να μπορούν να λατρεύουν το Θεό, με τον τρόπο και με τα μέσα που οι πιστοί επιλέγουν και που επιβάλλουν οι κανόνες της θρησκείας τους, χωρίς αδικαιολόγητα εμπόδια και αυθαίρετες επεμβάσεις της Πολιτείας» (γνωμοδότηση Αντώνη Μανιτάκη με τίτλο "Η συνταγματική προστασία των πολιτιστικών

αγαθών και η ελευθερία της λατρείας, με αφορμή τις χρήσεις της Ροτόντας”, Θεσσαλονίκη 05-03-1995¹²).

Έτσι, υπό τους ανωτέρω όρους, η διοικητική αδειοδότηση του χώρου λατρείας αποτελεί «το αναγκαίο μέτρο σε μία δημοκρατική κοινωνία που επιδιώκει ένα νόμιμο σκοπό, δηλαδή την προάσπιση της δημόσιας τάξεως, αφού (η αδειοδότηση) είναι μέτρο ανάλογο προς τον επιδιωκόμενο νόμιμο αυτό σκοπό» (Α.Π. 20/2001).

Στο εννοιολογικό περιεχόμενο της δημόσιας τάξης περιλαμβάνονται (κατ’άρθρο 3 Α.Κ.) εκείνοι οι κανόνες αναγκαστικού δικαίου, που έχουν τεθεί προς εξυπηρέτηση του δημοσίου – δηλαδή του γενικότερου και όχι του ιδιωτικού – συμφέροντος, η εφαρμογή των οποίων δεν μπορεί να αποκλειστεί από την ιδιωτική βούληση, δηλαδή οι κανόνες που ισχύουν και εφαρμόζονται κατά τρόπο απόλυτο, χωρίς να επιτρέπεται παρέκκλιση, τροποποίηση ή εξαίρεση από την εφαρμογή τους δυνάμει κάποιας ιδιωτικής συμφωνίας ή και μονομερούς έκφρασης/εκδήλωσης αντίθετης βούλησης.

Συνεπώς, πέραν των οικείων συνταγματικών διατάξεων και των προβλέψεων της ειδικότερης νομοθεσίας, είναι αυτονόητο ότι προκειμένου να αδειοδοτηθεί και να λειτουργεί νομίμως ένας χώρος θρησκευτικής λατρείας, απαιτείται και η τήρηση των κανόνων της υφιστάμενης ρυμοτομικής, πολεοδομικής και υγειονομικής νομοθεσίας, αλλά και διατάξεων κοινής ησυχίας, ήτοι κανόνων αναγκαστικού δικαίου και γενικής εφαρμογής, μη δυνάμενων να αποκλειστούν ιδιωτικώς, κανόνων που αποβλέπουν και στην εξασφάλιση των αναγκαίων όρων ασφάλειας και προστασίας των συναθροιζομένων πολιτών.

Ειδικά για τους κανόνες της πολεοδομικής και ρυμοτομικής νομοθεσίας, το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους (ΝΣΚ) με τις με αριθμό 343/2002 και 121/2008 Γνωμοδοτήσεις του, έχει κρίνει ότι: «Στην έννοια της δημόσιας τάξης περιλαμβάνεται μεταξύ άλλων, οπωσδήποτε και η τήρηση των κανόνων της υφιστάμενης πολεοδομικής και ρυμοτομικής νομοθεσίας που ισχύουν στην περιοχή στην οποία πρόκειται να λειτουργήσει ο ναός ή ο ευκτήριος οίκος». Επί του θέματος μάλιστα έχει τοποθετηθεί στο παρελθόν και ο Συνήγορος του Πολίτη, διατυπώνοντας την άποψη ότι η πρακτική της χρονικής πρόταξης των πολεοδομικών και κτιριολογικών εγκρίσεων, δεν συνιστά περιορισμό της θρησκευτικής ελευθερίας, εφόσον, φυσικά, εφαρμόζεται υπό όρους χρηστής διοίκησης και συνοδεύεται από αντίστοιχη ειδοποίηση των αιτούντων κατ’άρθρο 4§2 του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας (βλ. το με αριθμό πρωτ. 18893.06.2.6./09-09-2008 έγγραφό του και την από Σεπτέμβριο 2009 Σύνοψη Διαμεσολάβησης).

Στους γενικά εφαρμοζόμενους κανόνες της δημόσιας τάξεως (πολεοδομικούς, ρυμοτομικούς και δημόσιας υγείας), οι οποίοι αποσκοπούν στην ασφαλή χρήση των κτιρίων και στην προστασία τόσο των χρηστών τους όσο και των περιοίκων αυτών, περιλαμβάνονται ιδίως:

(Α) Οι σχετικοί με τις κατηγορίες και το περιεχόμενο των χρήσεων γης, όπως το **προεδρικό διάταγμα της 23-02-1987** (Δ’ 166), με τους οποίους καθορίζονται οι χρήσεις γης σε περιοχές εφαρμογής των γενικών πολεοδομικών σχεδίων (ΓΠΣ), ανάλογα με τη γενική ή ειδική πολεοδομική λειτουργία τους, όπου εν προκειμένω ο νομοθέτης έχει προβλέψει ρητά ως ειδική κατηγορία την κατηγορία «Θρησκευτικοί Χώροι» (π.χ. άρθρο 1 περ. Β αριθ. 13), τη χρήση της οποίας έχει επιτρέψει σε διάφορες περιοχές ΓΠΣ (π.χ. αμιγούς κατοικίας κατ’άρθρο 2 περ.7, γενικής κατοικίας κατ’άρθρο 3 περ. 8, πολεοδομικού κέντρου κατ’άρθρο 4 περ. 12, τουρισμού κατ’άρθρο 8 περ. 10). Σύμφωνα με τις διατάξεις αυτές, ένας θρησκευτικός χώρος (ευκτήριος οίκος, ναός) μπορεί να λειτουργεί νομίμως σε περιοχή ΓΠΣ, όπου προβλέπεται η οικεία χρήση. Ανάλογες προβλέψεις για θρησκευτικούς χώρους

¹² Δημοσιευμένη στο περιοδ. «Νόμος και Φύση» 1995 και στον σύνδεσμο: <http://www.constitutionalism.gr/manitakis-rotonda/>

περιέχονται και στο **π.δ. 59/2018** (Α' 114) αναφορικά με τις χρήσεις γης που ρυθμίζονται από τον ρυθμιστικό (πολεοδομικό) σχεδιασμό και περιλαμβάνονται στις ειδικές περιβαλλοντικές μελέτες της παρ. 2 του άρθρου 21 του ν. 1650/1986 (Α' 160).

(Β) Οι σχετικοί με τις κατηγορίες και την ταξινόμηση των κτιρίων ανάλογα με τη χρήση τους και τις συνακόλουθες προδιαγραφές που πρέπει να τηρούν ανάλογα με τον αναμενόμενο εξυπηρετούμενο πληθυσμό, κατά τα **άρθρα 3 και 4 του Κτιριοδομικού Κανονισμού** (βλ. άρθρα 346-347 Κωδικοποιητικού Διατάγματος 14-07-1999, Δ' 580), σύμφωνα με τα οποία στην κατηγορία «Συνάθροιση Κοινού» περιλαμβάνονται και τα κτίρια ή τμήματά τους που χρησιμοποιούνται για συνάθροιση πενήντα τουλάχιστον ατόμων για θρησκευτικές εκδηλώσεις και δραστηριότητες (ήτοι μεταξύ άλλων περιλαμβάνονται ρητά και οι ναοί, κατ'άρθρο 346 παρ. 1 περ. Γ). Για τους αναφερόμενους θρησκευτικούς χώρους απαιτούνται 0,65 τετραγωνικά μέτρα εμβαδού δαπέδου, ως ελάχιστη επιφάνεια ανά άτομο (άρθρο 347 περ. 3 στοιχ. ββ).

(Γ) Οι σχετικοί με τους γενικούς όρους υγιεινής του κτιρίου και προστασίας της δημόσιας υγείας (π.χ. ύδρευση, αποχέτευση, φωτισμός, αερισμός κλπ), όπως: **α) το άρθρο 11 του Κτιριοδομικού Κανονισμού** (βλ. άρθρο 354 Κωδικοποιητικού Διατάγματος 14-07-1999, Δ' 580) περί της υποχρέωσης όλων των χώρων κυρίας χρήσεως των κτιρίων να έχουν επαρκή φυσικό φωτισμό και αερισμό (άμεσο ή έμμεσο) και **β) η με αριθμό Γ1/9900/27-11/03-12-1974 απόφαση Υπουργού Κοινωνικών Υπηρεσιών** (Β' 1266), καθ'ό μέρος ισχύει, σύμφωνα με την οποία είναι υποχρεωτική η κατασκευή (και ύπαρξη) αποχωρητηρίων σε κάθε χώρο ομαδικής συγκέντρωσης ή διαβίωσης ανθρώπων (άρθρο 1 περ. 9).

(Δ) Οι σχετικοί με την πυροπροστασία, ήτοι οι διατάξεις της **Πυροσβεστικής Διάταξης 3/2015** (Β' 529), του **Κανονισμού Πυροπροστασίας Κτιρίων π.δ. 71/1988** (Α' 32) καθώς και της **Πυροσβεστικής Διάταξης 13/2021** (Β' 5519), όπως ισχύουν. Κατά τα προβλεπόμενα των ως άνω κανονιστικών διατάξεων, απαιτείται πρόβλεψη των υποδεικνυόμενων κάθε φορά ή των προβλεπόμενων μέτρων πυροπροστασίας – ανάλογα με την ημερομηνία αίτησης έκδοσης της οικοδομικής αδείας και τον αριθμό συγκεντρωμένων – τόσο για τους χώρους συνάθροισης κοινού με πληθυσμό κάτω των πενήντα (50) ατόμων, όσο και άνω των πενήντα (50) ατόμων, στους οποίους ρητά περιλαμβάνονται και τα κτίρια ή τμήματα αυτών στα οποία συγκεντρώνεται το κοινό για θρησκευτικές εκδηλώσεις και δραστηριότητες (κατά την αντίστοιχη διάταξη του Κτιριοδομικού Κανονισμού), ρητά αναφερομένων και των ναών (άρθρο 1 της Πυροσβεστικής Διάταξης 3/1981, Β' 20). Η συμμόρφωση προς τις οικείες διατάξεις προκύπτει από πιστοποιητικό πυροπροστασίας που χορηγεί η οικεία πυροσβεστική αρχή.

(Ε) Οι σχετικές με τα μέτρα κοινής ησυχίας διατάξεις, ήτοι η **Αστυνομική Διάταξη 3/1996** (Β' 15), σύμφωνα με το άρθρο 2 της οποίας, οι διευθυντές δημοσίων κέντρων και λοιπών επιχειρήσεων καθώς και οι ιδιοκτήτες οικιών *«υποχρεούνται όπως, με μηχανικά ή άλλα πρόσφορα τεχνικά μέσα (ηχομόνωση κλπ.) περιστέλλουν στο ελάχιστο δυνατό όριο το θόρυβο που προκαλείται»* από διάφορες εγκαταστάσεις και από τον οποίο διαταράσσεται η ησυχία των περιόικων.

Επίσης, στους γενικά εφαρμοζόμενους κανόνες της δημόσιας τάξεως περιλαμβάνονται αδιαμφισβήτητα και οι γενικές φορολογικές διατάξεις που συνδέονται με την επιβολή φόρων, κυρώσεων αλλά και συγκεκριμένων υποχρεώσεων όχι μόνο έναντι των φορολογουμένων (φυσικών και νομικών προσώπων, ενώσεων, κοινωνίας δικαίωματος κλπ.) αλλά και έναντι μη φορολογουμένων, όπως αυτή της παραγράφου 5 του άρθρου 10 του **ν. 5104/2024** «Κώδικας Φορολογικής Διαδικασίας και άλλες διατάξεις» (Α' 58), όπως ισχύει, που ορίζει ότι: *«Η Φορολογική Διοίκηση αποδίδει και χωρίς την υποβολή δήλωσης εγγραφής, Α.Φ.Μ. σε φορολογούμενο ή σε πρόσωπο που δεν τυγχάνει φορολογούμενος, εφόσον έχει στη διάθεσή της, αν πρόκειται για φυσικό πρόσωπο, τα προσωπικά στοιχεία του και αν*

πρόκειται για νομικό πρόσωπο ή νομική οντότητα, την επωνυμία και την έδρα, ιδίως: α) για να βεβαιώσει ή να εισπράξει απαιτήσεις κατά αυτού, β) για να πραγματοποιήσει επιστροφές αχρεωστήτως καταβληθέντων ποσών σε μη εγκαταστημένους υποκείμενους στον φόρο, στο πλαίσιο της διαχείρισης των συστημάτων «Μ.Ο.Σ.Σ.» και «Ο.Σ.Σ./Ι.Ο.Σ.Σ.», γ) για να πραγματοποιηθεί οποιαδήποτε οικονομική συναλλαγή με τους φορείς της Γενικής Κυβέρνησης και τα πιστωτικά ιδρύματα και τα ιδρύματα πληρωμών της ημεδαπής.

Σχετικώς έχει κρίνει και η με αριθμό 582/2011 απόφαση του Συμβουλίου της Επικρατείας περί υποχρεωτικής απόδοσης ΑΦΜ, ειδικότερα δε η υποχρέωση αυτή: «... δεν αντίκειται στα άρθρα 13 του Συντάγματος και 9 της ΕΣΔΑ, τούτο δε διότι αυτή αποσκοπεί στην εξυπηρέτηση ενός δημόσιου σκοπού (την αποδοτική λειτουργία του νέου συστήματος μηχανοργάνωσης και την συνακόλουθη αντιμετώπιση της φοροδιαφυγής) και εισάγει υποχρέωση γενικού και απρόσωπου χαρακτήρα, μη συναρτωμένη προς θρησκευτικές πεποιθήσεις, που δεν επιδέχεται ουδεμία εξαίρεση, αφού μάλιστα με την υποχρέωση αυτή δεν επιχειρείται διείσδυση της κρατικής εξουσίας στο ενδιάθετο φρόνημα των πολιτών».

9. Το Δίκτυο καταγραφής περιστατικών εις βάρος χώρων θρησκευτικής σημασίας και η σχετική Έκθεση

Με την αρ. πρωτ. 1149/22-6-2015 Απόφαση του Γενικού Γραμματέα Θρησκευμάτων ανατέθηκε στο Τμήμα Θρησκευτικών Ελευθεριών και Διαθρησκευτικών Σχέσεων:

α) η ευθύνη για τη δημιουργία και καθιέρωση **ενός Δικτύου συνεργασίας** για την καταγραφή περιστατικών βεβήλωσης/βανδαλισμών και πάσης φύσεως προσβολών εις βάρος χώρων θρησκευτικής σημασίας καθώς και της δικονομικής εξέλιξης αυτών, αποτελούμενου αφενός μεν από εκπροσώπους των ίδιων των θρησκευτικών κοινοτήτων, αφετέρου δε από τους κατά περίπτωση αρμόδιους κρατικούς φορείς και υπηρεσίες που εμπλέκονται στην αντιμετώπιση ή/και καταγραφή τέτοιων συμβάντων (π.χ. Ελληνική Αστυνομία (ΕΛ.ΑΣ.), αρμόδιες Εισαγγελίες, Υπουργεία Εξωτερικών, Δικαιοσύνης, Πολιτισμού, κλπ.) και

β) η συγκέντρωση, επεξεργασία και δημοσίευση των σχετικών δεδομένων **υπό την μορφή ετήσιας Έκθεσης**.

Ως χώροι θρησκευτικής σημασίας, ανά την Επικράτεια, λαμβάνονται υπόψη οι κατ'εξοχήν χώροι λατρείας (Εκκλησίες, Συναγωγές, Τεμένη, Ευκτήριοι Οίκοι, κλπ.) και τα συναφή κτηριακά τους παραρτήματα (π.χ. γραφεία, πνευματικά κέντρα), τόσο οι νομίμως υφιστάμενοι όσο και οι άτυποι (δηλαδή οι λειτουργούντες άνευ σχετικής αδείας από το Υπουργείο Παιδείας, Θρησκευμάτων και Αθλητισμού), σχολεία με θρησκευτικό χαρακτήρα (Εκκλησιαστικά Σχολεία, Ισραηλιτικά Σχολεία και Μουσουλμανικά Ιεροσπουδαστήρια Θράκης), τα νεκροταφεία με θρησκευτικό χαρακτήρα (ενοριακά κοιμητήρια, μουσουλμανικά νεκροταφεία, εβραϊκά νεκροταφεία) και, σε συγκεκριμένες περιπτώσεις, τα μνημεία που έχουν θρησκευτικό χαρακτήρα ή συνδέονται με θρησκευτικές μειονότητες (π.χ. μνημεία του Ολοκαυτώματος των Ελλήνων Εβραίων κλπ). Τα στοιχεία δε που συλλέγονται και καταγράφονται αφορούν **κάθε είδους περιστατικά** εις βάρος των ανωτέρω χώρων.

Απόρροια της θετικής αποδοχής της οποίας έτυχαν οι δημοσιοποιηθείσες Εκθέσεις υπήρξε η περαιτέρω σταδιακή διεύρυνση του Δικτύου συνεργασίας για την καταγραφή περιστατικών, με τη συμμετοχή περισσότερων θρησκευτικών κοινοτήτων, γεγονός ιδιαίτερα σημαντικό για την άντληση πρωτογενών δεδομένων, τόσο για τις περιπτώσεις εκδήλωσης προσβολών εις βάρος χώρων των συγκεκριμένων κοινοτήτων, όσο και για την περίπτωση έλλειψης τέτοιων συμβάντων, εντός του εκάστοτε έτους αναφοράς.

Περαιτέρω, στις 7 Μαρτίου 2019 υπεγράφη [Μνημόνιο Συνεργασίας](#) μεταξύ της Γενικής Γραμματείας Θρησκευμάτων και της Γενικής Γραμματείας Δημόσιας Τάξης για τη

συγκέντρωση και καταγραφή επίσημων στοιχείων αναφορικά με τα περιστατικά εις βάρος θρησκευτικών χώρων στην Ελλάδα και για τον προσδιορισμό και την πραγματοποίηση περαιτέρω συναφών δράσεων. Στο Μνημόνιο προβλέπεται επίσης η δυνατότητα συνεργασίας σε θέματα αμοιβαίου ενδιαφέροντος, όπως στον τομέα της εκπαίδευσης και της επιμόρφωσης στελεχών αναφορικά με τον αντισημιτισμό, τη μισαλλοδοξία, τον ρατσισμό, την ισλαμοφοβία, τον διαθρησκευτικό διάλογο, αλλά και την εμβάθυνση σε θέματα της Ορθόδοξης Χριστιανικής Εκκλησίας, ορθόδοξου πολιτισμού κ.λπ.

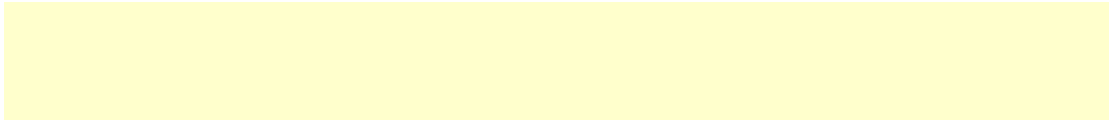
Ως εκ τούτου, η παρούσα Έκθεση επιχειρεί να συγκεντρώσει πάσης φύσεως περιστατικά προσβολής χώρων θρησκευτικής σημασίας, αποτυπώνοντας τη γενικότερη κατάσταση σε εθνικό επίπεδο, ώστε να αποτελέσει αξιόπιστο εργαλείο για την εξαγωγή συμπερασμάτων ως προς την πραγματική έκταση των εν λόγω φαινομένων και να συνδράμει στην ανάπτυξη πολιτικών αντιμετώπισης αυτών.

Μία ιδιαίτερα σημαντική καινοτομία που υιοθετήθηκε είναι η θέση σε δοκιμαστική λειτουργία στις 19/12/2024 και σε οριστική λειτουργία στις 20/2/2025 μίας διαδικτυακής πλατφόρμας, όπου οι θρησκευτικοί φορείς που συμμετέχουν στο ως άνω Δίκτυο μπορούν να καταχωρίζουν απευθείας τα περιστατικά, εξασφαλίζοντας έτσι την αμεσότερη, ταχύτερη και ακριβέστερη καταγραφή των δεδομένων. Παράλληλα με τα καταχωριζόμενα από τους θρησκευτικούς φορείς δεδομένα, η Υπηρεσία εξακολουθεί να αντλεί δεδομένα από την Ελληνική Αστυνομία (ΕΛ.ΑΣ.) αλλά και από την αποδελτίωση της αρθρογραφίας του ημερήσιου τύπου του Γραφείου Τύπου του Υπουργείου Παιδείας, Θρησκευμάτων και Αθλητισμού καθώς και την ειδησεογραφία ηλεκτρονικών μέσων ενημέρωσης.

Κατωτέρω αναφέρονται οι θρησκευτικοί και κρατικοί φορείς, οι οποίοι συνεργάστηκαν με την υπηρεσία μας στο πλαίσιο του Δικτύου καταγραφής περιστατικών και τους οποίους ευχαριστούμε θερμά και από τη θέση αυτή για την έμπρακτη υποστήριξη του εγχειρήματος.

Α. Θρησκευτικές Κοινότητες	
ΘΡΗΣΚΕΥΜΑ	ΝΠΔΔ/ΕΝΠ/ΘΝΠ/Θρησκευτικές Κοινότητες
ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΣΜΟΣ	Ορθόδοξη Εκκλησία: • Εκκλησία της Ελλάδας • Εκκλησία της Κρήτης • Ιερά Μητρόπολις Σύμης – Τήλου – Χάλκης και Καστελλορίζου • Ιερά Μητρόπολις Ρόδου • Ιερά Μητρόπολις Λέρου, Καλύμνου και Αστυπαλαίας • Ιερά Μητρόπολις Κώου και Νισύρου • Ιερά Μητρόπολις Καρπάθου και Κάσου • Ιερά Πατριαρχική Εξαρχία Πάτμου
	Καθολική Εκκλησία στην Ελλάδα (Ε.Ν.Π. άρθ. 13. ν. 4301/2014)
	Ευαγγελική Εκκλησία Ελλάδος (Ε.Ν.Π. άρθ. 13. ν. 4301/2014)
	Ελληνική Ευαγγελική Εκκλησία Θεσσαλονίκης (Θ.Ν.Π. άρθ. 13 ν. 4301/2014)
	Ελληνική Ευαγγελική Εκκλησία Ιωαννίνων (Θ.Ν.Π. άρθ. 13 ν. 4301/2014)
	Ευαγγελική Εκκλησία Λουτρακίου
	Μητρόπολη Ορθοδόξων Αρμενίων Ελλάδος (Ε.Ν.Π. άρθ. 13 ν. 4301/2014)
	Αρμενική Κοινότητα Κομοτηνής Χριστιανική Εκκλησία Ευαγγελιστών

	Βιβλική Βαπτιστική Εκκλησία
	Αποστολική Εκκλησία του Χριστού (μέλος της Αδελφότητας Εκκλησιών Πεντηκοστής Ελλάδας)
	Εκκλησία Χριστιανών Ελλάδος
	Ελευθέρα Αποστολική Εκκλησία
	Χριστιανική Εκκλησία Επιλογή της Ζωής
	Αφθονία της Χάριτος του Θεού Λαϊκές Εκκλησίες – Αποστολική Διακονία
	Ευαγγελική Εκκλησία Γερμανόγλωσσων Ελλάδος – Ενορία Θεσσαλονίκης
	Αμνός του Θεού Διακονίες στον Κόσμο - Lamb of God World Outreach Ministries
	Χριστιανική Εκκλησία Πεντηκοστής
	Αποστολική Εκκλησία του Ιησού Χριστού
	Αρμενική Ευαγγελική Εκκλησία της Ελλάδος (Θ.Ν.Π.)
	Χριστιανοί Μάρτυρες του Ιεχωβά Ελλάδας
ΙΟΥΔΑΪΣΜΟΣ	Κεντρικό Ισραηλιτικό Συμβούλιο Ελλάδος
ΜΟΥΣΟΥΛΜΑΝΙΣΜΟΣ	Ισλαμικό Τέμενος Αθηνών
	Μουφτεία Διδυμοτείχου
	Μουφτεία Κομοτηνής
	Μουφτεία Ξάνθης
	Οργανισμός Διαχείρισεως Κτημάτων Βακούφ Κω
	Οργανισμός Διαχείρισεως Κτημάτων Βακούφ Ρόδου
	Διαχειριστική Επιτροπή Μουσουλμανικής Περιουσίας Πόλης Ξάνθης
	Διαχειριστική Επιτροπή Μουσουλμανικής Περιουσίας Πόλης Κομοτηνής
	Ευκτήριος Οίκος Ελλήνων Μουσουλμάνων
	Ευκτήριος Οίκος «Τέμενος Ευλικρίνεια» (Μαστίζήντ Αλιχλάς)
	Ευκτήριος Οίκος Νταρόλ Τζανάτα (Παράδεισος)
ΒΟΥΔΙΣΜΟΣ	Θιβετανικός Βουδισμός – ΚΑΡΜΑ ΚΑΓΚΙΟΥ – Διαμαντένιος Δρόμος
ΙΝΔΟΥΪΣΜΟΣ	ΣΑΡΜΠΑΤ ΝΤΑ ΠΑΛΑ – Για το καλό όλου του Κόσμου
ΜΠΑΧΑΪ	Εθνικό Πνευματικό Συμβούλιο των Μπαχάι της Ελλάδας
ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΘΝΙΚΗ ΘΡΗΣΚΕΙΑ	Ευκτήριος Οίκος Ελληνικής Εθνικής Θρησκείας
Β. Κρατικοί φορείς	
Ελληνική Αστυνομία: Κλάδος Ασφάλειας / Αρχηγείο Ελληνικής Αστυνομίας	
Εισαγγελίες Πρωτοδικών	
Υπουργείο Δικαιοσύνης	
Υπουργείο Εξωτερικών	
Υπουργείο Πολιτισμού: Διεύθυνση Βυζαντινών και Μεταβυζαντινών Αρχαιοτήτων/Τμήμα Εποπτείας Ελληνικών και Αλλοδαπών Επιστημονικών Ιδρυμάτων και Συντονισμού Θεμάτων Διεθνών Συνεργασιών και Οργανισμών	



II. ΠΕΡΙΣΤΑΤΙΚΑ



Στη συνέχεια παρατίθενται, ανά θρήσκευμα, τα καταγεγραμμένα περιστατικά με χρονολογική σειρά και με συνοπτική αναφορά στις λεπτομέρειές τους (τόπος, ημερομηνία, περιγραφή συμβάντος, δράστες, αστυνομικές και δικονομικές ενέργειες, τυχόν λοιπές παρατηρήσεις). Οι σχετικές ενότητες συνοδεύονται, κατά περίπτωση, από ιστορικά, νομικά, στατιστικά και γενικότερου ενδιαφέροντος στοιχεία.

A. Χριστιανισμός

1. Ορθόδοξη Εκκλησία

α. Εισαγωγικά

Η Ορθόδοξη Εκκλησία στην Ελλάδα δεν είναι μια ενιαία διοικητική ενότητα, αλλά αποτελείται από επιμέρους εκκλησιαστικά καθεστώτα, με κοινό σημείο αναφοράς τη σχέση αυτών προς το Οικουμενικό Πατριαρχείο. Έτσι, με τον όρο «**Ορθόδοξη Εκκλησία στην Ελλάδα**» νοείται: α) η **Εκκλησία της Ελλάδος**, η οποία είναι αυτοκέφαλη και αποτελείται από την Ιερά Αρχιεπισκοπή Αθηνών και ογδόντα μία (81) Ιερές Μητροπόλεις, β) η ημιαυτόνομη **Εκκλησία της Κρήτης** με κανονική εξάρτηση και υπαγωγή στο Οικουμενικό Πατριαρχείο, η οποία αποτελείται από την Ιερά Αρχιεπισκοπή Κρήτης και οκτώ (8) Ιερές Μητροπόλεις, γ) οι **Εκκλησιαστικές Επαρχίες της Δωδεκανήσου** (5 Ιερές Μητροπόλεις¹³ και η Πατριαρχική Εξαρχία Πάτμου¹⁴) με κανονική, πνευματική και διοικητική εξάρτηση από το Οικουμενικό Πατριαρχείο και δ) το **Άγιον Όρος**, το οποίο αποτελεί συνταγματικά αυτοδιοίκητο τμήμα του Ελληνικού Κράτους, υπαγόμενο πνευματικά στο Οικουμενικό Πατριαρχείο.

Τόσο οι Ιερές Μητροπόλεις όσο και οι Ενορίες (βασικές υποδιαίρεσεις εκκλησιαστικής οργάνωσης) αποτελούν Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου (ΝΠΔΔ)¹⁵.

Ο ορισμός του τι είναι και ποια είναι η «**Ορθόδοξη Εκκλησία της Ελλάδος**» δίνεται στο **άρθρο 3 του Συντάγματος**: «1. Επικρατούσα θρησκεία στην Ελλάδα είναι η θρησκεία της Ανατολικής Ορθόδοξης Εκκλησίας του Χριστού. Η Ορθόδοξη Εκκλησία της Ελλάδας, που γνωρίζει κεφαλή της τον Κύριο ημών Ιησού Χριστό, υπάρχει αναπόσπαστα ενωμένη δογματικά με τη Μεγάλη Εκκλησία της Κωνσταντινούπολης και με κάθε άλλη ομόδοξη Εκκλησία του Χριστού τηρεί απαρασάλευτα, όπως εκείνες, τους ιερούς αποστολικούς και συνοδικούς κανόνες και τις ιερές παραδόσεις. Είναι αυτοκέφαλη, διοικείται από την Ιερά Σύνοδο των εν ενεργεία Αρχιερέων και από τη Διαρκή Ιερά Σύνοδο που προέρχεται από αυτή και συγκροτείται όπως ορίζει ο Καταστατικός Χάρτης της Εκκλησίας, με τήρηση των διατάξεων του Πατριαρχικού Τόμου της κθ' (29) Ιουνίου 1850 και της Συνοδικής Πράξης της 4ης Σεπτεμβρίου 1928. 2. Το εκκλησιαστικό καθεστώς που υπάρχει σε ορισμένες περιοχές του Κράτους δεν αντίκειται στις διατάξεις της προηγούμενης παραγράφου. 3. Το κείμενο της Αγίας Γραφής τηρείται αναλλοίωτο. Η επίσημη μετάφρασή του σε άλλο γλωσσικό τύπο απαγορεύεται χωρίς την

¹³ α) Ι. Μ. Ρόδου, β) Ι. Μ. Κώου και Νισύρου, γ) Ι. Μ. Λέρου, Καλύμνου και Αστυπалаίας, δ) Ι. Μ. Καρπάθου και Κάσου, ε) Ι. Μ. Σύμης.

¹⁴ Με τον ν. 1155/1981 η Πάτμος έχει ανακηρυχθεί Ιερή Νήσος με σκοπό, μεταξύ άλλων, «... την διασφάλισιν και έξαρσιν του ιδιάζοντος θρησκευτικού χαρακτήρος της Νήσου, την προστασίαν των ιερών της χώρων μετά των εν αυτοίς κειμηλίων και θησαυρών και την κατάλληλον προβολήν και αξιολόγησιν αυτών» (άρθρ. 1 §2 εδ. α').

¹⁵ Άρθρα 1§4, 11§3 και 36§1 ν. 590/1977 (Α' 146), άρθρο 131§1 ν. 4149/1961 (Α' 41), άρθρο 318§§1,2 ν. 4957/2022 (Α' 141)

έγκριση της Αυτοκέφαλής Εκκλησίας της Ελλάδας και της Μεγάλης του Χριστού Εκκλησίας στην Κωνσταντινούπολη».

Η νομική κατάσταση και θέση της Εκκλησίας της Ελλάδος καθορίζεται με τον **ν. 590/1977** «Περί του Καταστατικού Χάρτου της Εκκλησίας της Ελλάδος» (Α' 146), όπως έχει τροποποιηθεί με τους νόμους **2740/1999, 2817/2000, 3432/2006, 4178/2013, 4235/2014, 4301/2014, 4386/2016, 4485/2017, 4559/2018, 5224/2025** και τις υπ' αριθ. 4432/2823/8-10-10 (Α' 244), από 23-6-2010 (Α' 156), υπ' αριθ. 4562/2593/16-11-2010 (Α' 200), 4736/2758/7-10-2011 (Α' 234), από 8-3-2012 (Α' 69), από 8-5-2012 (Α' 120), αριθμ. 5053/2016/625/17 (Α' 45), 3823/2018/581/2019 (Β' 1332), 2473/2206/2019 (Α' 175), 4622/2223/2019 (Α' 175) και 358/2025 (Α' 62) Αποφάσεις της Ιεράς Συνόδου της Εκκλησίας της Ελλάδος.

Για την ημιαυτόνομη Εκκλησία της Κρήτης ισχύει ο **ν. 4149/1961** «Περί καταστατικού Νόμου της εν Κρήτη Ορθοδόξου Εκκλησίας και άλλων τινών διατάξεων» (Α' 41), όπως έχει τροποποιηθεί με τον **α.ν. 137/1967**, τα **ν.δ. 464/1970 και 77/1974** και τους νόμους **1894/1990, 2413/1996, 4301/2014 και 4310/2014**.

Το νομικό καθεστώς των Εκκλησιαστικών Επαρχιών του Οικουμενικού Πατριαρχείου στη Δωδεκάνησο παρέμενε αρρύθμιστο από το 1947 με προφανή αρνητικά αποτελέσματα για το Κράτος, το Οικουμενικό Πατριαρχείο, τους Κληρικούς και εκκλησιαστικούς υπαλλήλους των Ιερών Μητροπόλεων της Δωδεκανήσου και, φυσικά, τους πολίτες που ασπάζονται την Ορθοδοξία. Ο **ν. 4957/2022** (Α' 141) είναι ο πρώτος νόμος που ρύθμισε κατά τρόπο συνολικό και συστηματικά διαρθρωμένο το καθεστώς των Εκκλησιαστικών Επαρχιών του Οικουμενικού Πατριαρχείου στη Δωδεκάνησο από την απελευθέρωση και την ένωση της Δωδεκανήσου με την Ελλάδα (άρθ. 14 του ν.δ. 423/1947 [Α' 226], άρθρ. 1 του ν. 518/1948 [Α' 7]). Πρόκειται για μια μεταρρύθμιση αντίστοιχης σπουδαιότητας με τον ν. 590/1977 (Α' 146) και τον **ν. 4149/1961** (Α' 41).

Με τα άρθρα 317-346 του Μέρους Γ' «Εκκλησιαστικές Επαρχίες του Οικουμενικού Πατριαρχείου στη Δωδεκάνησο και άλλες διατάξεις» του **ν. 4957/2022** (Α' 141) επιλύθηκε οριστικά ένα πρόβλημα που παρέμενε άλυτο επί 75 έτη. Κατ' αυτόν τον τρόπο επιτεύχθηκε η ασφάλεια δικαίου για τις Ιερές Μητροπόλεις της Δωδεκανήσου και την Πατριαρχική Εξαρχία Πάτμου, η μεγαλύτερη αποτελεσματικότητα στην οργάνωση και διοίκησή τους και η πληρέστερη κάλυψη των λατρευτικών, ποιμαντικών και προνοιακών αναγκών των πιστών.

Τέλος, ως προς το Άγιο Όρος ισχύει το αυτοδιοίκητο όπως κατοχυρώνεται στο **άρθρο 105 του Συντάγματος**: «1. Η χερσόνησος του Άθω, από τη Μεγάλη Βίγλα και πέρα, η οποία αποτελεί την περιοχή του Αγίου Όρους, είναι, σύμφωνα με το αρχαίο προνομιακό καθεστώς του, αυτοδιοίκητο τμήμα του Ελληνικού Κράτους, του οποίου η κυριαρχία πάνω σ' αυτό παραμένει άθικτη. Από πνευματική άποψη το Άγιο Όρος διατελεί υπό την άμεση δικαιοδοσία του Οικουμενικού Πατριαρχείου. Όλοι όσοι μονάζουν σ' αυτό αποκτούν την Ελληνική ιθαγένεια μόλις προσληφθούν ως δόκιμοι ή μοναχοί, χωρίς άλλη διατύπωση. 2. Το Άγιο Όρος διοικείται, σύμφωνα με το καθεστώς του, από τις είκοσι Ιερές Μονές του, μεταξύ των οποίων είναι κατανεμημένη ολόκληρη η χερσόνησος του Άθω, το έδαφος της οποίας είναι αναπαλλοτρίωτο. Η διοίκησή του ασκείται από αντιπροσώπους των Ιερών Μονών, οι οποίοι αποτελούν την Ιερή Κοινότητα. Δεν επιτρέπεται καμία απολύτως μεταβολή στο διοικητικό σύστημα ή στον αριθμό των Μονών του Αγίου Όρους, ούτε στην ιεραρχική τάξη και τη θέση τους προς τα υποτελή τους εξαρτήματα. Απαγορεύεται να εγκαταβιώνουν στο Άγιο Όρος ετερόδοξοι ή σχισματικοί. 3. Ο λεπτομερής καθορισμός των αγιορειτικών καθεστώτων και του τρόπου της λειτουργίας τους γίνεται από τον Καταστατικό Χάρτη του Αγίου Όρους, τον οποίο, με σύμπραξη του αντιπροσώπου του Κράτους, συντάσσουν και ψηφίζουν οι είκοσι Ιερές Μονές και τον επικυρώνουν το Οικουμενικό Πατριαρχείο και η Βουλή των Ελλήνων. 4. Η ακριβής τήρηση των αγιορειτικών καθεστώτων τελεί ως προς το πνευματικό μέρος υπό την ανώτατη εποπτεία του Οικουμενικού Πατριαρχείου και ως προς το διοικητικό μέρος υπό την

εποπτεία του Κράτους, στο οποίο ανήκει αποκλειστικά και η διαφύλαξη της δημόσιας τάξης και ασφάλειας. 5. Οι πιο πάνω εξουσίες του Κράτους ασκούνται από διοικητή, του οποίου τα δικαιώματα και καθήκοντα καθορίζονται με νόμο. Με νόμο επίσης καθορίζονται η δικαστική εξουσία που ασκούν οι μοναστηριακές αρχές και η Ιερή Κοινότητα, καθώς και τα τελωνειακά και φορολογικά πλεονεκτήματα του Αγίου Όρους».

Ειδικότερα, για το Άγιο Όρος έχει εφαρμογή το **ν.δ. 10/16-9-1926**: «Περί κυρώσεως του Καταστατικού Χάρτου του Αγίου Όρους» (Α' 309), όπως ισχύει.

α1. Η μισθοδοσία του Κλήρου

Το Κράτος εξ ιδίας βουλήσεως λόγω της ιδιαίτερης αξίας και της ηθικής σημασίας που προσδίδεται στους Κληρικούς, της αναμφισβήτητης και καθοριστικής προσφοράς της Ορθοδόξου Εκκλησίας στους εθνικούς αγώνες για ελευθερία και ανεξαρτησία, της στήριξης σε όλους χωρίς διακρίσεις φύλου, θρησκειώματος, φυλής κλπ.¹⁶, της δωρεάν διάθεσης εκκλησιαστικής περιουσίας για εθνικούς ή κοινωφελείς σκοπούς αλλά και προσβλέποντας στη συνέχιση της σύνολης προσφοράς του Κλήρου αποφάσισε με τον **α.ν. 536/1945** (Α' 226) να καλύπτει τη μισθοδοσία συγκεκριμένου αριθμού Εφημερίων (6.000) της Ορθοδόξου Εκκλησίας και με τον **ν. 1041/1980** (Α' 75) τη μισθοδοσία των Μητροπολιτών. Ο **α.ν. 536/1945** (Α' 226) τροποποιήθηκε με το **ν.δ. 4242/1962** (Α' 135), τον **ν. 3220/2004** (Α' 15) και τον **ν. 4111/2013** (Α' 18) επιβεβαιώνοντας τη διαχρονικότητα της δέσμευσης του Κράτους αλλά και των λόγων που οδήγησαν στη μισθοδοσία συγκεκριμένου αριθμού Εφημερίων.

Ειδικά ως προς το θέμα της εκκλησιαστικής περιουσίας και της σύνδεσής της με τη μισθοδοσία του Κλήρου της Ορθοδόξου Εκκλησίας σημειώνεται ότι την 6^η Νοεμβρίου 2018 στο κοινό ανακοινωθέν του τότε Πρωθυπουργού Α. Τσίπρα και του Αρχιεπισκόπου Αθηνών και πάσης Ελλάδος κ.κ. Ιερωνύμου Β' αναφέρεται: «1. Το Ελληνικό Δημόσιο αναγνωρίζει ότι μέχρι το 1939 οπότε εκδόθηκε ο αναγκαστικός νόμος 1731/1939 απέκτησε εκκλησιαστική περιουσία έναντι ανταλλάγματος που υπολείπεται της αξίας της. 2. Το Ελληνικό Δημόσιο αναγνωρίζει ότι ανέλαβε τη μισθοδοσία του κλήρου, ως με ευρεία έννοια, αντάλλαγμα για την εκκλησιαστική περιουσία που απέκτησε».

Με την παρ.2 του άρθρου 347 του **ν. 4957/2022** (Α' 141) λύθηκε το χρονίζον πρόβλημα που προέκυπτε από το γεγονός ότι προσελήφθησαν νομίμως και μισθοδοτούνταν 2.311 Εφημέριοι της Εκκλησίας της Ελλάδος χωρίς να υφίστανται οι αντίστοιχες οργανικές θέσεις. Συγκεκριμένα, η παρ.2 αναφέρει τα εξής: «Στην Ιερά Αρχιεπισκοπή Αθηνών και στις Ιερές Μητροπόλεις της Εκκλησίας της Ελλάδος συνιστώνται δύο χιλιάδες τριακόσιες έντεκα (2.311) μόνιμες οργανικές θέσεις Εφημερίων, οι οποίες καταλαμβάνονται από Εφημέριους οι οποίοι ήδη μισθοδοτούνται από το Δημόσιο και η απόφαση διορισμού τους έχει δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος [...] Οι θέσεις του πρώτου εδαφίου προστίθενται στις υφιστάμενες οργανικές θέσεις Εφημερίων του πρώτου εδαφίου της παρ. 1 του άρθρου 15 του α.ν. 536/1945 (Α' 226). Οι δαπάνες βρίσκονται εντός του Μεσοπρόθεσμου Πλαισίου Δημοσιονομικής Στρατηγικής».

Με την παρ.2 του άρθρου 348 του **ν. 4957/2022** (Α' 141) λύθηκε το χρονίζον πρόβλημα που προέκυπτε από το γεγονός ότι προσελήφθησαν νομίμως και μισθοδοτούνταν όλοι οι Εφημέριοι της Εκκλησίας της Κρήτης (955) χωρίς να υφίστανται οι αντίστοιχες οργανικές θέσεις. Συγκεκριμένα, η παρ.2 αναφέρει τα εξής: «Στην Ιερά Αρχιεπισκοπή Κρήτης και στις Ιερές Μητροπόλεις της Εκκλησίας της Κρήτης συνιστώνται εννιάκόσιες πενήντα πέντε (955)

¹⁶ Η πλέον σύγχρονη περίπτωση κατά την οποία η Ορθόδοξη Εκκλησία έπαιξε σημαντικότερο ρόλο στην διατήρηση της κοινωνικής συνοχής με την υποστήριξη όλων χωρίς διακρίσεις είναι η δεκαετία του 2010 όταν η Ελλάδα βίωσε συγχρόνως τη μεγαλύτερη οικονομική κρίση μετά το 1945 καθώς και τη σφοδρότερη μεταναστευτική κρίση από την ίδρυση του νεότερου ελληνικού κράτους.

μόνιμες οργανικές θέσεις Εφημερίων, οι οποίες καταλαμβάνονται από Εφημερίους οι οποίοι ήδη μισθοδοτούνται από το Δημόσιο και η απόφαση διορισμού τους έχει δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος [...] Οι δαπάνες βρίσκονται εντός του Μεσοπρόθεσμου Πλαισίου Δημοσιονομικής Στρατηγικής».

Με το άρθρο 335 του **ν. 4957/2022** (Α' 141) λύθηκε το χρονίζον πρόβλημα που προέκυπτε από το γεγονός ότι προσελήφθησαν νομίμως και μισθοδοτούνταν όλοι οι Εφημέριοι (258), οι διάκονοι (8) και οι ιεροκήρυκες (5) των Ιερών Μητροπόλεων της Δωδεκανήσου χωρίς να υφίστανται οι αντίστοιχες οργανικές θέσεις.

Με την παρ.11 του άρθρου 335, την παρ.12 του άρθρου 347 και την παρ.11 του άρθρου 348 του **ν. 4957/2022** (Α' 141) ορίστηκε ότι οι Ιερές Μητροπόλεις της Εκκλησίας της Ελλάδος, της Εκκλησίας της Κρήτης και της Δωδεκανήσου: «μπορούν να προσλαμβάνουν Κληρικούς με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου για την κάλυψη λατρευτικών, ποιμαντικών και προνοιακών αναγκών, καθώς και εκκλησιαστικούς υπαλλήλους με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου, ορισμένου ή αορίστου χρόνου, ή με σύναψη σύμβασης έργου. Η πρόσληψη των Κληρικών και η παροχή υπηρεσιών ή έργου των εκκλησιαστικών υπαλλήλων του πρώτου εδαφίου δεν γεννά καμία έννομη σχέση εξαρτημένης εργασίας, σύμβασης έργου ή άλλης εξάρτησης, ή υποχρέωση ή ευθύνη του Δημοσίου και υπόχρεες για την καταβολή των αποδοχών τους είναι αποκλειστικά οι Ιερές Μητροπόλεις και η Πατριαρχική Εξαρχία Πάτμου εξ ιδίων πόρων».

Επιπλέον, με τις παρ. 16, 17, 18 του άρθρου 336, τις παρ.14, 15, 16 του άρθρου 347 και τις παρ.13, 14, 15 του άρθρου 348 του **ν. 4957/2022** (Α' 141) εισήχθη, για πρώτη φορά, η κατά το ήμισυ περικοπή των μισθολογικών αποδοχών των Κληρικών (και των τριών βαθμών ιεροσύνης) που μισθοδοτούνται από το Ελληνικό Δημόσιο και σε βάρος τους ασκήθηκε ποινική δίωξη για κακούργημα ή για τα εξής αδικήματα: α) κλοπή, υπεξαίρεση (κοινή και στην υπηρεσία), απάτη, εκβίαση, πλαστογραφία, δωροδοκία, απιστία περί την υπηρεσία, παράβαση καθήκοντος, συκοφαντική δυσφήμιση, οποιοδήποτε έγκλημα κατά της γενετήσιας ελευθερίας ή έγκλημα οικονομικής εκμετάλλευσης της γενετήσιας ζωής, σωματική βλάβη εμβρύου ή νεογνού, τα αδικήματα του ν. 3500/2006 (Α' 232) για την αντιμετώπιση της ενδοοικογενειακής βίας, αρπαγή ανηλίκων, παράνομη κατακράτηση, παράνομη βία, αυτοδικία, απειλή, διατάραξη θρησκευτικών συναθροίσεων, β) βία κατά υπαλλήλων και δικαστικών προσώπων, αθέμιτη επιρροή σε δικαστικούς λειτουργούς, διατάραξη της λειτουργίας υπηρεσίας, διατάραξη δικαστικών συνεδριάσεων, απείθεια, στάση, αντιποίηση, παραβίαση σφραγίδων που έθεσε η αρχή, παραβίαση φύλαξης της αρχής, γ) διέγερση σε ανυπακοή, διέγερση σε διάπραξη εγκλημάτων, βιαιοπραγίες ή διχόνοια, πρόσκληση και προσφορά για την τέλεση εγκλήματος, εγκληματική οργάνωση, τρομοκρατικές πράξεις - τρομοκρατική οργάνωση, αξιόποινη υποστήριξη, διατάραξη κοινής ειρήνης, απειλή διάπραξης εγκλημάτων, διασπορά ψευδών ειδήσεων, προσβολή συμβόλων ή τόπων ιδιαίτερης εθνικής ή θρησκευτικής σημασίας, δ) τα αδικήματα του ν. 927/1979 «περί κολασμού πράξεων ή ενεργειών αποσκοπούσων εις φυλετικές διακρίσεις» (Α' 139), όπως ισχύει, ε) προσηλυτισμό του άρθρου 4 του α.ν. 1363/1938 (Α' 305), όπως αντικαταστάθηκε από το άρθρο 2 του α.ν. 1672/1939 (Α' 123).

Σύμφωνα με την Ανάλυση Συνεπειών Ρύθμισης, «η παρ. 16 συνιστά τομή στην ιστορία της μισθοδοσίας του Κλήρου από το Κράτος (αντίστοιχη πρόβλεψη υπάρχει στο άρθρο 347 παρ. 14 και στο άρθρο 348 παρ. 13 του σχεδίου για τους κληρικούς της Εκκλησίας της Ελλάδος και της Εκκλησίας της Κρήτης, αντίστοιχα). Προβλέπει, για πρώτη φορά, ότι οι κληρικοί που μισθοδοτούνται από το Δημόσιο και σε βάρος των οποίων ασκήθηκε ποινική δίωξη για οποιοδήποτε κακούργημα ή για τα αναφερόμενα στην εν λόγω παράγραφο αδικήματα λαμβάνουν μόνο το 50% των αποδοχών τους, με την έκδοση σχετικής πράξεως από τον εκκαθαριστή αποδοχών. Τα κακούργηματα και τα αδικήματα της παραγράφου αυτής έχουν τέτοια κοινωνική απαξία ώστε θίγουν, αμαυρώνουν την ιδιαίτερη ηθική αξία την οποία ο

μέσος κοινωνός απαιτεί από τον θρησκευτικό λειτουργό, όχι μόνο στο θρήσκευμα του οποίου ανήκει αλλά και εν γένει από θρησκευτικούς λειτουργούς οποιουδήποτε θρησκεύματος. Η διάταξη της παρ. 16 ισχύει από τη δημοσίευση του νόμου και δεν έχει αναδρομική ισχύ. Επισημαίνεται ότι ο νομοθέτης δεν μπορεί να επέμβει στην εσωτερική λειτουργία των θρησκευτικών κοινοτήτων και συνεπώς δεν μπορεί να επιβάλλει ποινές που σχετίζονται με την υποχρεωτική ή δυνητική αργία των Ιερέων από τα θρησκευτικά τους καθήκοντα. Ποινές τέτοιες επιβάλλονται μόνο από τα αρμόδια εκκλησιαστικά όργανα. Κρίνεται σκόπιμο ότι η προστασία της ιδιαίτερης ηθικής αξίας και πνευματικής και κοινωνικής σημασίας του λειτουργήματος του Κληρικού επιβάλλει, ως ελάχιστο μέτρο, με την άσκηση της ποινικής δίωξης την προσωρινή περικοπή ή την πλήρη διακοπή της μισθοδοσίας τους εάν καταδικαστούν με αμετάκλητη δικαστική απόφαση (παρ. 18)¹⁷» (σελ. 567).

Με τον **ν. 4957/2022** (Α' 141), χωρίς καμία επιπρόσθετη δαπάνη για το Κράτος, εκσυγχρονίστηκε το υφιστάμενο νομοθετικό πλαίσιο για τη μισθοδοσία συγκεκριμένου αριθμού Κληρικών της Ορθόδοξης Εκκλησίας σύμφωνα με την αρχή των διακριτών ρόλων που καθορίζει τη σχέση Πολιτείας και Εκκλησίας στην Ελλάδα, εξαλείφθηκε η δυσαρμονία μεταξύ του πραγματικού αριθμού μισθοδοτούμενων Κληρικών από το Κράτος και προβλεπόμενων οργανικών θέσεων αναγνωρισμένων από το Κράτος, διασφαλίστηκαν τα εργασιακά και συνταξιοδοτικά δικαιώματα των Κληρικών που μισθοδοτούνται από το Κράτος, εισήχθη ρητή πρόβλεψη για την κάλυψη της δαπάνης της μισθοδοσίας των Κληρικών που θα προσληφθούν πέραν των θεσμοθετημένων από το Κράτος οργανικών θέσεων αποκλειστικά από την Ορθόδοξη Εκκλησία και προβλέφθηκε, για πρώτη φορά, η περικοπή των αποδοχών των μισθοδοτούμενων από το Κράτος Κληρικών εναντίον των οποίων ασκείται ποινική δίωξη για κακουργήματα και συγκεκριμένα αδικήματα.

β. Αριθμητικά στοιχεία

Οι υφιστάμενες σήμερα στην Ελλάδα Ιερές Μητροπόλεις αναφέρονται αναλυτικά στο [Επίμετρο \(πίνακας ii\)](#).

Με βάση τα διαθέσιμα στην υπηρεσία στοιχεία, επί του συνόλου των Ι. Μητροπόλεων της Ορθόδοξης Εκκλησίας στην Ελλάδα, **οι υφιστάμενοι ενοριακοί και μοναστηριακοί Ι. Ναοί, μόνον, ανέρχονται σε εννέα χιλιάδες οκτακόσιους τριάντα τρεις (9.833)**, μη συνυπολογιζόμενων των παρεκκλησίων, εξωκλήσιων, προσκυνηματικών, ιδιόκτητων και κοιμητηριακών Ναών και των λοιπών χώρων θρησκευτικού ενδιαφέροντος.

Αναλυτική καταγραφή με τον αριθμό των Ενοριών και Ι. Μονών (βάσει του οποίου προκύπτει και ο ανωτέρω υπολογιζόμενος συνολικός αριθμός Ι. Ναών στην Επικράτεια), ανά Μητρόπολη, παρατίθεται στο [Επίμετρο \(πίνακας ii\)](#).

Κατά το έτος **2025** δημοσιεύθηκαν 2 προεδρικά διατάγματα για την ίδρυση Ενοριών, 1 για τη μετατροπή Ι. Μονής από γυναικεία σε ανδρική, 1 για τη διάλυση Ι. Μονής, 1 για τη μεταφορά έδρας Ενορίας και 1 για τη μετονομασία Ενορίας, σε Ι. Μητροπόλεις της Ορθόδοξης Εκκλησίας στην Ελλάδα.

γ. Περιστατικά

Για τους σκοπούς της παρούσας Έκθεσης, στους χώρους θρησκευτικού ενδιαφέροντος της Ορθόδοξης Εκκλησίας συγκαταλέγονται οι κάθε είδους Ι. Ναοί¹⁸, οι Ι. Μονές, τα μνημεία

¹⁷ Η Ανάλυση Συνεπειών Ρύθμισης παρατίθεται εδώ: [12010980.pdf \(hellenicparliament.gr\)](https://www.hellenicparliament.gr/12010980.pdf)

¹⁸ Οι Ιεροί Ναοί της Ορθόδοξης Εκκλησίας της Ελλάδος σύμφωνα με το άρθρο 1 του αρ. 8/79 Κανονισμού της Ιεράς Συνόδου της Ιεραρχίας «Περί Ιερών Ναών και Ενοριών» διακρίνονται σε: α) Ενοριακούς, στους οποίους υπάγονται τα Παρεκκλήσια και Εξωκλήσια τούτων, β) Προσκυνηματικούς ή επικουρούντας κοινωφελείς σκοπούς

θρησκευτικού χαρακτήρα (όπως π.χ. ο Ιερός Βράχος του Αρείου Πάγου, απόπου ο Απόστολος Παύλος κήρυξε στους Αθηναίους, τα παρόδια εικονοστάσια), τα Εκκλησιαστικά Σχολεία και τα Κοιμητήρια.

Τα περιστατικά που παρουσιάζονται κατωτέρω είναι όσα γνωστοποιήθηκαν στην Υπηρεσία, στο πλαίσιο του Δικτύου καταγραφής, και ως εκ τούτου δεν αποτελούν εξαντλητική καταγραφή του συνόλου των συμβάντων που έλαβαν χώρα σε βάρος θρησκευτικών χώρων της Ορθόδοξης Εκκλησίας κατά το έτος αναφοράς. Εκτός από τις διαρρήξεις και κλοπές χρημάτων, που αποτελούν την πλειονότητα των περιστατικών, κατεγράφησαν επίσης διακεκριμένες κλοπές και φθορές, απόπειρες εμπρησμού, πάσης φύσεως βεβηλώσεις και βανδαλισμοί, συλήσεις τάφων, αναγραφή βλασφημιών και συνθημάτων μίσους και άλλες εκδηλώσεις χριστιανοφοβικού¹⁹ χαρακτήρα (π.χ. βλ. περιστατικά 225, 234, 248, 268, 285, 301).

A/A	1.
Τοποθεσία	Ι. Ναός Εισοδίων Θεοτόκου Σισσιωτίσσης, Αργοστόλι Κεφαλλονιάς
Ημερομηνία	3/1/2025
Σύντομη περιγραφή	Απόπειρα διάρρηξης παγκαρίου
Δράστης/ες	1 ημεδαπός
Αστυνομικές/δικονομικές ενέργειες	Σύλληψη και παραπομπή σε Εισαγγελέα

A/A	2.
Τοποθεσία	Ι. Ναός Κοιμήσεως Θεοτόκου, Νέος Πύργος Ευβοίας
Ημερομηνία	3/1/2025
Σύντομη περιγραφή	Διάρρηξη και κλοπή χρημάτων από παγκάρι
Δράστης/ες	1 ημεδαπός και 1 υπήκοος Βουλγαρίας
Αστυνομικές/δικονομικές ενέργειες	Δικογραφία

A/A	3.
Τοποθεσία	Ιστορικό - θρησκευτικό Μνημείο, Καστανιές Αμαράντου Καρδίτσας
Ημερομηνία	3/1/2025
Σύντομη περιγραφή	Πρόκληση φθορών
Δράστης/ες	Άγνωστος/οι
Αστυνομικές/δικονομικές ενέργειες	Δικογραφία

και Ιδρύματα της Εκκλησίας, γ) Ιδιόκτητους και δ) Ναούς Κοιμητηρίων. Σύμφωνα δε με το άρθρο 1 του αρ. 7/2015 Κανονισμού της Ιεράς Επαρχιακής Συνόδου της εν Κρήτη Ορθοδόξου Εκκλησίας «Περί Ιερών Ναών και Ενοριών της Ιεράς Αρχιεπισκοπής και των Ιερών Μητροπόλεων της Εκκλησίας Κρήτης»: «Οι Ιεροί Ναοί της Ιεράς Αρχιεπισκοπής και των Ιερών Μητροπόλεων της Εκκλησίας Κρήτης διακρίνονται σε: α) Ενοριακούς Ιερούς Ναούς, στους οποίους υπάγονται τα Παρεκκλήσια και Εξωκκλήσια αυτών, β) Προσκυνηματικούς Ιερούς Ναούς, γ) Ναούς Ιερών Μονών και Ησυχαστηρίων, δ) Ιδιωτικούς και Ιδρυματικούς Ιερούς Ναούς, ε) Ιερούς Ναούς Κοιμητηρίων».

¹⁹ Στην παράγραφο 84 του με αριθμό [TA-10-2026-0014](#) Ψηφίσματος του Ευρωκοινοβουλίου αναγνωρίζεται ρητά, για πρώτη φορά σε επίσημο κοινοβουλευτικό κείμενο, το ζήτημα της «χριστιανοφοβίας» («*Christianophobia*») εντός της Ευρωπαϊκής Ένωσης και καταδικάζονται οι παγκόσμιοι διωγμοί κατά των Χριστιανών, χαρακτηρίζοντας τον Χριστιανισμό ως «τη θρησκεία που υφίσταται τους περισσότερους διωγμούς στον κόσμο». Βλ. αναλυτικότερα σε [Επίμετρο](#).

A/A	4.
Τοποθεσία	Ι. Ναός Αγίου Γεωργίου, Κρυονερίτης Ευβοίας
Ημερομηνία	4/1/2025
Σύντομη περιγραφή	Απόπειρα διάρρηξης
Δράστης/ες	1 ημεδαπός και 1 υπήκοος Βουλγαρίας
Αστυνομικές/δικονομικές ενέργειες	Δικογραφία

A/A	5.
Τοποθεσία	Κοιμητήριο, Άνω Καστρίτσι Πατρών
Ημερομηνία	5/1/2025
Σύντομη περιγραφή	Κλοπή ελαιολάδου από καντήλια μνημάτων
Δράστης/ες	1 ημεδαπός
Αστυνομικές/δικονομικές ενέργειες	Σύλληψη και παραπομπή σε Εισαγγελέα

A/A	6.
Τοποθεσία	Ι. Ναός Αγίων Αναργύρων, Αιδηψός Ευβοίας
Ημερομηνία	6/1/2025
Σύντομη περιγραφή	Διάρρηξη και κλοπή χρημάτων
Δράστης/ες	1 ημεδαπός και 1 υπήκοος Βουλγαρίας
Αστυνομικές/δικονομικές ενέργειες	Δικογραφία

A/A	7.
Τοποθεσία	Ι. Ναός Αγίου Παντελεήμονος, Κωνσταντινάτο Σερρών
Ημερομηνία	9/1/2025
Σύντομη περιγραφή	Διάρρηξη και κλοπή χρημάτων από παγκάρι
Δράστης/ες	1 υπήκοος Βουλγαρίας
Αστυνομικές/δικονομικές ενέργειες	Δικογραφία

A/A	8.
Τοποθεσία	Ι. Ναός Αγίου Γεωργίου, Δροσερό Πέλλας
Ημερομηνία	12/1/2025
Σύντομη περιγραφή	Διάρρηξη και κλοπή χρημάτων από παγκάρι
Δράστης/ες	2 ημεδαποί
Αστυνομικές/δικονομικές ενέργειες	Σύλληψη του ενός δράστη. Δικογραφία

A/A	9.
Τοποθεσία	Ι. Ναός Αγίου Γεωργίου, Μαντασιά Φθιώτιδας
Ημερομηνία	12/1/2025
Σύντομη περιγραφή	Διάρρηξη και κλοπή χρημάτων από παγκάρι
Δράστης/ες	Άγνωστος/οι
Αστυνομικές/δικονομικές ενέργειες	Προανάκριση

A/A	10.
Τοποθεσία	Ι. Ναός Αγίου Θωμά, Γουδή Αττικής
Ημερομηνία	12/1/2025
Σύντομη περιγραφή	Θραύση πλαϊνής εισόδου και κλοπή 2 κυτίων με χρήματα
Δράστης/ες	Άγνωστος/οι

Αστυνομικές/δικονομικές ενέργειες	Δικογραφία
-----------------------------------	------------

A/A	11.
Τοποθεσία	Ι. Ναός Αγίου Ιωάννου Θεολόγου, Μέγαρα Αττικής
Ημερομηνία	13-14/1/2025
Σύντομη περιγραφή	Παραβίαση κεντρικής θύρας και συρταριών γραφείου και κλοπή 700€
Δράστης/ες	Άγνωστος/οι
Αστυνομικές/δικονομικές ενέργειες	Δικογραφία

A/A	12.
Τοποθεσία	Ι. Ναός Κοιμήσεως Θεοτόκου, Μενίδι Αττικής
Ημερομηνία	16/1/2025
Σύντομη περιγραφή	Παραβίαση πλαϊνής εισόδου και κλοπή περίπου 2000€ από κεντρικό παγκάρι. Πρόκληση φθορών σε παγκάρι και ντουλάπια, κοπή καλωδίων και θραύση φωτοκυττάρων συναγερμού
Δράστης/ες	Άγνωστος/οι
Αστυνομικές/δικονομικές ενέργειες	Δικογραφία

A/A	13.
Τοποθεσία	Κοιμητήριο, Ψαχνά Ευβοίας
Ημερομηνία	16/1/2025
Σύντομη περιγραφή	Παράνομη κατοχή και χρήση οικογενειακών ταφών από δημότες της πόλης των Ψαχνών
Δράστης/ες	Άγνωστος/οι
Αστυνομικές/δικονομικές ενέργειες	Δικογραφία

A/A	14.
Τοποθεσία	Ι. Παρεκκλήσιο Αγίου Νεκταρίου, Πεδινό Καρδίτσας
Ημερομηνία	16-17/1/2025
Σύντομη περιγραφή	Αποκόλληση παγκαρίου και κλοπή άγνωστου χρηματικού ποσού
Δράστης/ες	Άγνωστος/οι
Αστυνομικές/δικονομικές ενέργειες	Δικογραφία

A/A	15.
Τοποθεσία	Ι. Ναός Αγίου Γεωργίου, Κρουονερίτης Ευβοίας
Ημερομηνία	17/1/2025
Σύντομη περιγραφή	Διάρρηξη και κλοπή χρημάτων
Δράστης/ες	1 ημεδαπός και 1 υπήκοος Βουλγαρίας
Αστυνομικές/δικονομικές ενέργειες	Δικογραφία

A/A	16.
Τοποθεσία	Ι. Ναός Αγίου Χαραλάμπους, Μέτσοβο Ιωαννίνων
Ημερομηνία	17-20/1/2025
Σύντομη περιγραφή	Πρόκληση φθορών στην είσοδο
Δράστης/ες	Άγνωστος/οι
Αστυνομικές/δικονομικές ενέργειες	Προανάκριση

A/A	17.
Τοποθεσία	Ι. Εξωκλήσιο Προφήτη Ηλία, Μάκρη Έβρου
Ημερομηνία	20/1/2025
Σύντομη περιγραφή	Ρίψη μείγματος λιπαντικού υλικού με καρβουνόσκονη στο μαρμάρινο δάπεδο του Ναού, από το οποίο προκλήθηκε ζημιά (πότισε το μάρμαρο). Έγιναν δαπανηρές εργασίες αποκατάστασης, αλλά μερικές μέρες αργότερα το ίδιο συμβάν επαναλήφθηκε
Δράστης/ες	Άγνωστος/οι
Αστυνομικές/δικονομικές ενέργειες	Δεν κατατέθηκε μήνυση



A/A	18.
Τοποθεσία	Ι. κοιμητηριακό Παρεκκλήσιο Αγίου Ευθυμίου, Μικρό Κεφαλόβρυσο Τρικάλων

Ημερομηνία	23/1/2025
Σύντομη περιγραφή	Διάρρηξη, παραβίαση παγκαριού και κλοπή χρημάτων
Δράστης/ες	1 ημεδαπός
Αστυνομικές/δικονομικές ενέργειες	Σύλληψη. Δικογραφία

A/A	19.
Τοποθεσία	Ι. Ναός Αγίου Γεωργίου, Χρυσομηλιά Τρικάλων
Ημερομηνία	25/1/2025
Σύντομη περιγραφή	Είσοδος από ανασφάλιστη είσοδο και κλοπή 2.500€ από παγκάρι
Δράστης/ες	Άγνωστος/οι
Αστυνομικές/δικονομικές ενέργειες	Δικογραφία

A/A	20.
Τοποθεσία	Ι. Ναός Αγίας Παρασκευής, Ρίζωμα Τρικάλων
Ημερομηνία	29/1/2025
Σύντομη περιγραφή	Διάρρηξη πλαϊνής θύρας ι. Βήματος, και κλοπή 1 ξυλόγλυπτου φορητού παγκαριού αξίας 350€, με μικρό χρηματικό ποσό
Δράστης/ες	1 ημεδαπός
Αστυνομικές/δικονομικές ενέργειες	Δικογραφία

A/A	21.
Τοποθεσία	Ι. κοιμητηριακό Παρεκκλήσιο, Πυλώνα Ρόδου
Ημερομηνία	30/1/2025
Σύντομη περιγραφή	Παραβίαση κεντρικής πόρτας και παγκαριού και κλοπή άγνωστου χρηματικού ποσού
Δράστης/ες	2 ημεδαποί
Αστυνομικές/δικονομικές ενέργειες	Δικογραφία

A/A	22.
Τοποθεσία	Ι. Ναός Γεννήσεως Θεοτόκου, Γερακαρού Λαγκαδά Θεσσαλονίκης
Ημερομηνία	30/1/2025
Σύντομη περιγραφή	Κλοπή χρημάτων από παγκάρι παρεκκλησίου ευρισκόμενου στον προαύλιο χώρο του Ναού. Εν συνεχεία, οι δράστες αναρριχήθηκαν στο καμπαναριό του Ναού και από εκεί με σχοινί ο ένας εισήλθε εντός του Ναού. Στο άκουσμα του συναγερμού ο δράστης διέφυγε από το παράθυρο του Ναού χωρίς να αφαιρέσει κάτι, ενώ ο έτερος παρέμεινε πάνω στο καμπαναριό και μόλις χτύπησε ο συναγερμός αποχώρησε
Δράστης/ες	2 ημεδαποί
Αστυνομικές/δικονομικές ενέργειες	Σύλληψη. Δικογραφία

A/A	23.
Τοποθεσία	Ι. Ναός Αγίου Γερασίμου του εν Κεφαληνία, Πυλώνα Ρόδου

Ημερομηνία	30/1/2025
Σύντομη περιγραφή	Παραβίαση κεντρικής πόρτας και παγκαρίου και κλοπή 1.000€
Δράστης/ες	2 ημεδαποί
Αστυνομικές/δικονομικές ενέργειες	Σύλληψη του ενός δράστη. Δικογραφία

A/A	24.
Τοποθεσία	I. Ναός Αγίου Γεωργίου, Λαχανιά Ρόδου
Ημερομηνία	30/1/2025
Σύντομη περιγραφή	Παραβίαση εξώθυρας του Ναού και παγκαρίου και κλοπή 300€
Δράστης/ες	2 ημεδαποί
Αστυνομικές/δικονομικές ενέργειες	Σύλληψη του ενός δράστη. Δικογραφία

A/A	25.
Τοποθεσία	I. Παρεκκλήσιο Αγίας Ειρήνης, Πανεπιστήμιο Αιγαίου, Ρόδος
Ημερομηνία	30/1/2025
Σύντομη περιγραφή	Σύμφωνα με τον Εφημέριο του Ναού το συμβάν έλαβε χώρα αμέσως μετά τη λειτουργία των Τριών Ιεραρχών, μία ημέρα που συγκέντρωσε πλήθος κόσμου και άρα υψηλά έσοδα. Οι δράστες εκμεταλλεύτηκαν την αποχώρηση των πιστών και κατάφεραν να αφαιρέσουν σημαντικό χρηματικό ποσό η ακριβής αξία του οποίου παραμένει άγνωστη
Δράστης/ες	Άγνωστος/οι
Αστυνομικές/δικονομικές ενέργειες	Προανάκριση

A/A	26.
Τοποθεσία	I. Ναός Αγίου Γεωργίου, Κιλκίς
Ημερομηνία	31/1/2025
Σύντομη περιγραφή	Απόπειρα διάρρηξης
Δράστης/ες	1 ημεδαπός
Αστυνομικές/δικονομικές ενέργειες	Εξιχνιάστηκαν στις 12-05-2025, 23 διαρρήξεις (τελεσμένες και απόπειρες) σε Ιερούς Ναούς του Κιλκίς, οι οποίες διαπράχθηκαν από τα τέλη έτους 2024 έως και Μάιο έτους 2025 από 6 δράστες, υπό διαφορετική σύνθεση κατά περίπτωση. Σύλληψη στα όρια του αυτοφώρου δύο δραστών και σχηματισμός δικογραφίας για άλλους τέσσερις γνωστούς δράστες

A/A	27.
Τοποθεσία	I. Ναός Αγίου Παντελεήμονα, Λουτρό Καρδίτσας
Ημερομηνία	Ιανουάριος 2025
Σύντομη περιγραφή	Κλοπή 250€ από παγκάρι
Δράστης/ες	Άγνωστος/οι
Αστυνομικές/δικονομικές ενέργειες	Δικογραφία

A/A	28.
Τοποθεσία	Ι. Ναός Αγίου Χριστοφόρου, Χαϊδάρι Αττικής
Ημερομηνία	1/2/2025
Σύντομη περιγραφή	Διάρρηξη και κλοπή χρημάτων από παγκάρι
Δράστης/ες	Άγνωστος/οι
Αστυνομικές/δικονομικές ενέργειες	Δικογραφία

A/A	29.
Τοποθεσία	Ι. Ησυχαστήριο Παναγίας Φανερωμένης, Ροδόπολη Αττικής
Ημερομηνία	2/2/2025
Σύντομη περιγραφή	Είσοδος στον προαύλιο χώρο της Μονής και απόπειρα παραβίασης της θύρας στο πίσω μέρος του Ιερού Ναού. Οι δράστες έγιναν αντιληπτοί και τράπηκαν σε φυγή
Δράστης/ες	Άγνωστος/οι
Αστυνομικές/δικονομικές ενέργειες	Δικογραφία

A/A	30.
Τοποθεσία	Κοιμητήριο, Πτελοπούλα Καρδίτσας
Ημερομηνία	2-3/2/2025
Σύντομη περιγραφή	Είσοδος εντός του χώρου του κοιμητηρίου και πρόκληση εκτεταμένων φθορών σε δύο μνήματα και σε δύο παράπλευρα αυτών εικονοστάσια
Δράστης/ες	Άγνωστος/οι
Αστυνομικές/δικονομικές ενέργειες	Δικογραφία

A/A	31.
Τοποθεσία	Ι. Ναός Αγίου Νικολάου, Μαρούσι Αττικής
Ημερομηνία	5/2/2025
Σύντομη περιγραφή	Απόπειρα παραβίασης κεντρικής θύρας με πρόκληση φθορών στην κεντρική καγκελόπορτα και στην τζαμαρία της
Δράστης/ες	Άγνωστος/οι
Αστυνομικές/δικονομικές ενέργειες	Δικογραφία

A/A	32.
Τοποθεσία	Ι. Ναός Αγίας Μαρίας, Μελίσσια Αττικής
Ημερομηνία	5/2/2025
Σύντομη περιγραφή	Παραβίαση παραθύρου και απόπειρα παραβίασης παγκαρίου
Δράστης/ες	1
Αστυνομικές/δικονομικές ενέργειες	Δικογραφία

A/A	33.
Τοποθεσία	Ι. Παρεκκλήσιο Αγίων Κωνσταντίνου και Ελένης, Πύργοι Κοζάνης
Ημερομηνία	7/2/2025
Σύντομη περιγραφή	Κλοπή και τεμαχισμός 2 μπρούτζινων μανουαλίων, και παραβίαση παγκαρίου

Δράστης/ες	2 ημεδαποί
Αστυνομικές/δικονομικές ενέργειες	Σύλληψη

A/A	34.
Τοποθεσία	Παρεκκλήσιο Ι. Ναού Αγίου Ιωάννη, Θεολόγος Φθιώτιδας
Ημερομηνία	14/2/2025
Σύντομη περιγραφή	Είσοδος από ανασφάλιστο παράθυρο, κλοπή κουρτινών, παραβίαση παγκαρίου και κλοπή άγνωστου χρηματικού ποσού
Δράστης/ες	Άγνωστος/οι
Αστυνομικές/δικονομικές ενέργειες	Προανάκριση

A/A	35.
Τοποθεσία	Ι. Ναός Αγίου Βησσαρίωνος, Πύλη Τρικάλων
Ημερομηνία	15/2/2025
Σύντομη περιγραφή	Διάρρηξη εισόδου με χρήση αιχμηρού αντικειμένου. Ο δράστης έγινε αντιληπτός από περιοίκους και τράπηκε σε φυγή χωρίς να αφαιρέσει κάτι
Δράστης/ες	1 ημεδαπός
Αστυνομικές/δικονομικές ενέργειες	Σύλληψη. Δικογραφία

A/A	36.
Τοποθεσία	Ι. Παρεκκλήσιο Αγίου Αθανασίου, Πύλη Τρικάλων
Ημερομηνία	15/2/2025
Σύντομη περιγραφή	Απόπειρα διάρρηξης
Δράστης/ες	1 ημεδαπός
Αστυνομικές/δικονομικές ενέργειες	Σύλληψη. Δικογραφία

A/A	37.
Τοποθεσία	Ι. Ναός Αγίας Τριάδας, Άγιος Βησσαρίωνας Τρικάλων
Ημερομηνία	15/2/2025
Σύντομη περιγραφή	Παραβίαση θύρας και κλοπή παγκαρίου με μικρό χρηματικό ποσό
Δράστης/ες	1 ημεδαπός
Αστυνομικές/δικονομικές ενέργειες	Σύλληψη. Δικογραφία

A/A	38.
Τοποθεσία	Ι. Ναός Αγίου Αντωνίου, Χειμάδι Λάρισας
Ημερομηνία	15-16/2/2025
Σύντομη περιγραφή	Κλοπή καμπάνας 120 κιλών, χρηματικής αξίας άνω των 1.500€
Δράστης/ες	7 ημεδαποί
Αστυνομικές/δικονομικές ενέργειες	Σύλληψη και προφυλάκιση 3 εκ των δραστών. Δικογραφία

A/A	39.
Τοποθεσία	Ι. Ναός Αγίου Νικολάου, Απόλπεινα Λευκάδας

Ημερομηνία	17/2/2025
Σύντομη περιγραφή	Κλοπή από το εσωτερικό λειψανοθήκης 3 τιμών λειψάνων καθώς και μικρού χρηματικού ποσού
Δράστης/ες	Άγνωστος/οι
Αστυνομικές/δικονομικές ενέργειες	Δικογραφία

A/A	40.
Τοποθεσία	Ι. Ναός Αγίας Τριάδας, Ραφήνα Αττικής
Ημερομηνία	17/2/2025
Σύντομη περιγραφή	Διάρρηξη με αποκόλληση κιγκλιδωμάτων και θραύση 3 παραθύρων και κλοπή άγνωστου χρηματικού ποσού από παγκάρια
Δράστης/ες	1 ημεδαπός
Αστυνομικές/δικονομικές ενέργειες	Σύλληψη

A/A	41.
Τοποθεσία	Ι. Μονή Αγίων Θεοδώρων, Ραψάνη Λάρισας
Ημερομηνία	7/1/2025 έως 18/2/2025
Σύντομη περιγραφή	Λαθρανασκαφή με 4 τομές σε διάφορα σημεία, χωρίς να είναι γνωστό εάν ανευρέθηκε και αφαιρέθηκε κάποιο αντικείμενο
Δράστης/ες	Άγνωστος/οι
Αστυνομικές/δικονομικές ενέργειες	Προανάκριση

A/A	42.
Τοποθεσία	Ι. Ναός Αγίας Ειρήνης, Τρίκαλα
Ημερομηνία	19/2/2025
Σύντομη περιγραφή	Θραύση υαλοπίνακα πλαϊνού παραθύρου και είσοδος στον Ναό χωρίς να αφαιρεθεί κάτι
Δράστης/ες	1 ημεδαπός
Αστυνομικές/δικονομικές ενέργειες	Σύλληψη. Δικογραφία

A/A	43.
Τοποθεσία	Ι. Ναός Αγίου Σεραφείμ, Σπάτα Αττικής
Ημερομηνία	20/2/2025
Σύντομη περιγραφή	Αφαίρεση κιγκλιδώματος, θραύση υαλοπίνακα και κλοπή κυτίου φιλοπτώχου ταμείου με 150€
Δράστης/ες	Άγνωστος/οι
Αστυνομικές/δικονομικές ενέργειες	Δικογραφία

A/A	44.
Τοποθεσία	Ι. Ναός Αγίου Κοσμά Αιτωλού, Σπάτα Αττικής
Ημερομηνία	20/2/2025
Σύντομη περιγραφή	Διάρρηξη 2 παραθύρων με αφαίρεση κιγκλιδωμάτων και θραύση υαλοπινάκων
Δράστης/ες	Άγνωστος/οι
Αστυνομικές/δικονομικές ενέργειες	Δικογραφία

A/A	45.
Τοποθεσία	Ι. Ναός Αγίου Ιεροθέου, Περιστερί Αττικής

Ημερομηνία	21/2/2025
Σύντομη περιγραφή	Παραβίαση κιγκλιδώματος παραθύρου και κλοπή χρηματοκιβωτίου και παγκαρίου φιλόπτωχου ταμείου
Δράστης/ες	Άγνωστος/οι
Αστυνομικές/δικονομικές ενέργειες	Δικογραφία

A/A	46.
Τοποθεσία	Ι. Εξωκλήσιο Προφήτη Ηλία, Χειμάδι Λάρισας
Ημερομηνία	16-22/2/2025
Σύντομη περιγραφή	Κλοπή κωδωνοκρουστήρα καμπάνας χρηματικής αξίας 150€, πρόκληση φθοράς στην κλειδαριά εισόδου χωρίς κλοπή αντικειμένου από τον εσωτερικό χώρο
Δράστης/ες	7 ημεδαποί
Αστυνομικές/δικονομικές ενέργειες	Σύλληψη και προφυλάκιση 3 εκ των δραστών. Δικογραφία

A/A	47.
Τοποθεσία	Ι. Ναός Κοιμήσεως Θεοτόκου, Συνοικισμός Κορινθίας
Ημερομηνία	23/2/2025
Σύντομη περιγραφή	Παραβίαση θύρας και κλοπή παγκαρίων με περιπου 600€
Δράστης/ες	Άγνωστος/οι
Αστυνομικές/δικονομικές ενέργειες	Δικογραφία

A/A	48.
Τοποθεσία	Ι. Ναός Τιμίου Προδρόμου, Λουτράκι Κορινθίας
Ημερομηνία	23/2/2025
Σύντομη περιγραφή	Παραβίαση πλαϊνής θύρας με πρόκληση φθορών και κλοπή κυτίου φιλόπτωχου ταμείου με άγνωστο χρηματικό ποσό
Δράστης/ες	Άγνωστος/οι
Αστυνομικές/δικονομικές ενέργειες	Δικογραφία

A/A	49.
Τοποθεσία	Ι. Ναός Αγίου Μοδέστου, Μόδεστος Λάρισας
Ημερομηνία	23-24/2/2025
Σύντομη περιγραφή	Κλοπή 1 καμπάνας βάρους 40 κιλών
Δράστης/ες	7 ημεδαποί
Αστυνομικές/δικονομικές ενέργειες	Σύλληψη. Δικογραφία

A/A	50.
Τοποθεσία	Ι. Ναός, Δαφνοχώρι Κυλκίς
Ημερομηνία	24/2/2025
Σύντομη περιγραφή	Διάρρηξη και κλοπή από το παγκάρι
Δράστης/ες	1 ημεδαπός
Αστυνομικές/δικονομικές ενέργειες	Εξιχνιάστηκαν στις 12-05-2025, 23 διαρρήξεις (τελεσμένες και απόπειρες) σε Ιερούς Ναούς του

	Κιλικίς, οι οποίες διαπράχθηκαν από τα τέλη έτους 2024 έως και Μάιο έτους 2025 από 6 δράστες, υπό διαφορετική σύνθεση κατά περίπτωση. Σύλληψη στα όρια του αυτοφώρου δύο δραστών και σχηματισμός δικογραφίας για άλλους τέσσερις γνωστούς δράστες. Δικογραφία υπεβλήθη στην Εισαγγελία Κιλικίς.
--	---

A/A	51.
Τοποθεσία	Ι. Μητροπολιτικός Ναός Αγίων Αναργύρων, Άγιοι Ανάργυροι Αττικής
Ημερομηνία	25/2/2025
Σύντομη περιγραφή	Παραβίαση θύρας με πρόκληση φθορών και κλοπή 4 ασημένιων και μερικώς επιχρυσωμένων επιστήθιων σταυρών με τις αλυσίδες τους, συνολικής αξίας 4.000€, θραύση παγκαρίου και κλοπή μικρού χρηματικού ποσού
Δράστης/ες	1 ημεδαπός
Αστυνομικές/δικονομικές ενέργειες	Εντοπίσθηκε αποτύπωμα του δράστη. Δικογραφία

A/A	52.
Τοποθεσία	Κοιμητήριο, Αντίκυρα Βοιωτίας
Ημερομηνία	19-26/2/2025
Σύντομη περιγραφή	Κλοπή οικοδομικών υλικών
Δράστης/ες	Άγνωστος/οι
Αστυνομικές/δικονομικές ενέργειες	Δικογραφία

A/A	53.
Τοποθεσία	Ι. Ναός Αγίων Τιμοθέου και Μαύρας, Ηλιούπολη Αττικής
Ημερομηνία	27/2/2025
Σύντομη περιγραφή	Διάρρηξη και κλοπή άγνωστου χρηματικού ποσού από παγκάρια Ναού καθώς και από παγκάρι παρεκκλησίου Αγίου Νικοδήμου, καταστροφή πληκτρολογίου και αισθητήρα συστήματος συναγερμού
Δράστης/ες	Άγνωστος/οι
Αστυνομικές/δικονομικές ενέργειες	Προανάκριση

A/A	54.
Τοποθεσία	Ι. Ναός Αγίου Νικολάου, Βαθύρεμα Αγιάς, Λάρισα
Ημερομηνία	20-28/2/2025
Σύντομη περιγραφή	Κλοπή 1 καμπάνας
Δράστης/ες	7 ημεδαποί
Αστυνομικές/δικονομικές ενέργειες	Σύλληψη. Δικογραφία

A/A	55.
Τοποθεσία	Ι. Ναός Εισοδίων Θεοτόκου Σισσιωτίσσης, Αργοστόλι Κεφαλλονιάς
Ημερομηνία	28/2/2025

Σύντομη περιγραφή	Απόπειρα κλοπής και βανδαλισμός παγκαριού
Δράστης/ες	1 ανήλικος ημεδαπός Ρομά
Αστυνομικές/δικονομικές ενέργειες	Συνελήφθη ο δράστης και οι γονείς του
	

A/A	56.
Τοποθεσία	Ι. Εξωκλήσιο Αγίου Παντελεήμονα, Σπηλιά Λάρισας
Ημερομηνία	17/2-1/3/2025
Σύντομη περιγραφή	Κλοπή καμπάνας 70 κιλών περίπου, απροσδιόριστης χρηματικής αξίας
Δράστης/ες	7 ημεδαποί
Αστυνομικές/δικονομικές ενέργειες	Σύλληψη και προφυλάκιση 3 εκ των δραστών. Δικογραφία

A/A	57.
Τοποθεσία	Ι. Ναός Αγίων Τιμοθέου και Μαύρας, Ηλιούπολη Αττικής
Ημερομηνία	1/3/2025
Σύντομη περιγραφή	Διάρρηξη θύρας και συρταριών γραφείου με πρόκληση φθορών και κλοπή άγνωστου χρηματικού ποσού
Δράστης/ες	Άγνωστος/οι
Αστυνομικές/δικονομικές ενέργειες	Προανάκριση

A/A	58.
Τοποθεσία	Ι. Ναός Ζωοδόχου Πηγής, Δάφνη Αττικής
Ημερομηνία	3/3/2025
Σύντομη περιγραφή	Απόπειρα παραβίασης με πρόκληση φθοράς στην κεντρική θύρα. Οι δράστες τράπηκαν σε φυγή μόλις ενεργοποιήθηκε ο συναγερμός

Δράστης/ες	Άγνωστος/οι
Αστυνομικές/δικονομικές ενέργειες	Καταγγελία
	
	

A/A	59.
Τοποθεσία	Ι. Εξωκλήσιο Προφήτη Ηλία, Χειμάδι Λάρισας
Ημερομηνία	3-6/3/2025
Σύντομη περιγραφή	Κλοπή ορειχάλκινης καμπάνας βάρους 50 κιλών περίπου, αξίας 1.500€
Δράστης/ες	7 ημεδαποί Ρομά
Αστυνομικές/δικονομικές ενέργειες	Σύλληψη και προφυλάκιση 3 εκ των δραστών. Δικογραφία

A/A	60.
Τοποθεσία	Ι. Εξωκλήσιο Αγίων Αναργύρων, Όσσα Λάρισας

Ημερομηνία	5-6/3/2025
Σύντομη περιγραφή	Κλοπή χάλκινης καμπάνας βάρους 150 κιλών, αξίας 1.500€
Δράστης/ες	7 ημεδαποί Ρομά
Αστυνομικές/δικονομικές ενέργειες	Σύλληψη και προφυλάκιση 3 εκ των δραστών. Δικογραφία

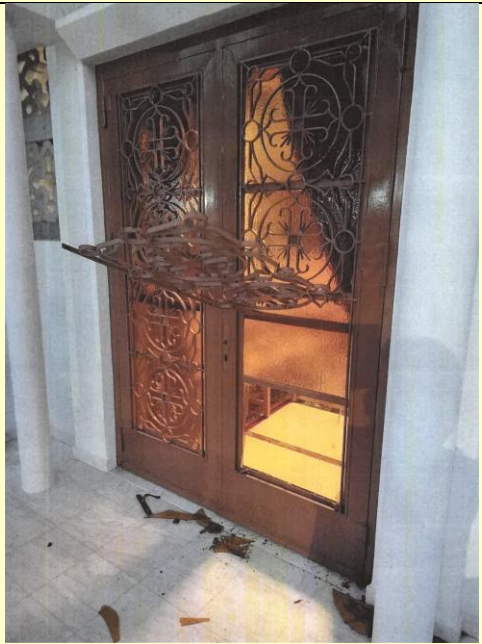
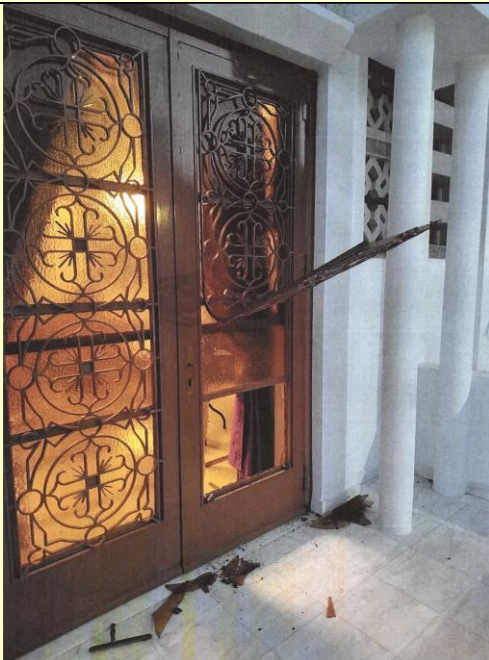
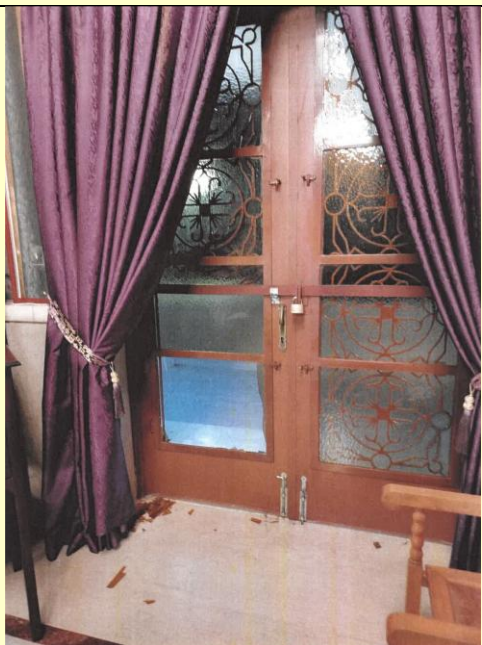
A/A	61.
Τοποθεσία	Ι. Ναός Κοιμήσεως Θεοτόκου, Σαρωνίδα Αττικής
Ημερομηνία	6/3/2025
Σύντομη περιγραφή	Παραβίαση παραθύρου, απόπειρα παραβίασης κεντρικού παγκαρίου και κλοπή 1 κυτίου με ποσό 300€ περίπου
Δράστης/ες	Άγνωστος/οι
Αστυνομικές/δικονομικές ενέργειες	Δικογραφία

A/A	62.
Τοποθεσία	Ι. κοιμητηριακός Ναός Παμμεγίστων Ταξιαρχών Μιχαήλ και Γαβριήλ, Συκούριο Λάρισας
Ημερομηνία	4-8/3/2025
Σύντομη περιγραφή	Κλοπή καμπάνας βάρους 50 κιλών, αξίας 1.000€
Δράστης/ες	7 ημεδαποί Ρομά
Αστυνομικές/δικονομικές ενέργειες	Σύλληψη και προφυλάκιση 3 εκ των δραστών. Δικογραφία

A/A	63.
Τοποθεσία	Ι. Εξωκλήσιο Αγίου Φανουρίου, Ελάτεια Λάρισας
Ημερομηνία	7-8/3/2025
Σύντομη περιγραφή	Κλοπή καμπάνας απροσδιόριστης αξίας
Δράστης/ες	7 ημεδαποί Ρομά
Αστυνομικές/δικονομικές ενέργειες	Σύλληψη και προφυλάκιση 3 εκ των δραστών. Δικογραφία

A/A	64.
Τοποθεσία	Ι. κοιμητηριακός Ναός Παμμεγίστων Ταξιαρχών Μιχαήλ και Γαβριήλ, Ελάτεια Λάρισας
Ημερομηνία	7-8/3/2025
Σύντομη περιγραφή	Κλοπή καμπάνας βάρους 100 κιλών περίπου, απροσδιόριστης αξίας
Δράστης/ες	7 ημεδαποί Ρομά
Αστυνομικές/δικονομικές ενέργειες	Σύλληψη και προφυλάκιση 3 εκ των δραστών. Δικογραφία

A/A	65.
Τοποθεσία	Ι. Ναός Αγίου Χαραλάμπους, Γιάννουλη Λάρισας
Ημερομηνία	8/3/2025
Σύντομη περιγραφή	Κλοπή 3 καμπανών συνολικής αξίας 10.000€
Δράστης/ες	7 ημεδαποί Ρομά
Αστυνομικές/δικονομικές ενέργειες	Σύλληψη και προφυλάκιση 3 εκ των δραστών. Δικογραφία

A/A	66.
Τοποθεσία	Ι. Ναός Αγίων Αποστόλων Πέτρου και Παύλου, Πεύκη Αττικής
Ημερομηνία	9/3/2025
Σύντομη περιγραφή	Παραβίαση βορεινής εισόδου με θραύση κιγκλιδώματος και υαλοπίνακα, διάρρηξη (με λοστό ή βαριοπούλα) προθήκης αφιερωμάτων (με αλεξίσφαιρο τζάμι και ηλεκτρική κλειδαριά) της ιεράς εικόνας της Θεοτόκου «Η πάντων Βοήθεια», η οποία φυλάσσεται σε προσκυνητάρι εντός του Ναού και κλοπή τιμαλφών αφιερωμάτων
Δράστης/ες	Άγνωστος/οι
Αστυνομικές/δικονομικές ενέργειες	Δικογραφία
 	
 	

A/A	67.
Τοποθεσία	Ι. κοιμητηριακός Ναός, Λιβαδειά Βοιωτίας
Ημερομηνία	9/3/2025
Σύντομη περιγραφή	Διάρρηξη παγκαρίου και κλοπή μικρού χρηματικού ποσού
Δράστης/ες	Άγνωστος/οι
Αστυνομικές/δικονομικές ενέργειες	Δικογραφία

A/A	68.
Τοποθεσία	Ι. Ναός Αγίου Σπυρίδωνος, Παλλήνη Αττικής
Ημερομηνία	9/3/2025
Σύντομη περιγραφή	Παραβίαση παραθύρου, θραύση παγκαρίου χωρίς κλοπή χρημάτων
Δράστης/ες	Άγνωστος/οι
Αστυνομικές/δικονομικές ενέργειες	Δικογραφία

A/A	69.
Τοποθεσία	Ι. Ναός Αγίου Στεφάνου, Νέα Ιωνία Αττικής
Ημερομηνία	9-10/3/2025
Σύντομη περιγραφή	Παραβίαση πλαϊνής και κεντρικής εισόδου
Δράστης/ες	Άγνωστος/οι
Αστυνομικές/δικονομικές ενέργειες	Δικογραφία

A/A	70.
Τοποθεσία	Ι. κοιμητηριακό Παρεκκλήσιο, Παλλήνη Αττικής
Ημερομηνία	10/3/2025
Σύντομη περιγραφή	Θραύση υαλοπίνακα και κιγκλιδώματος θύρας, πρόκληση φθορών, απόπειρα διάρρηξης χρηματοκιβωτίου
Δράστης/ες	Άγνωστος/οι
Αστυνομικές/δικονομικές ενέργειες	Δικογραφία

A/A	71.
Τοποθεσία	Ι. Μονή Κοιμήσεως Θεοτόκου, Σπήλαιο Γρεβενών
Ημερομηνία	10/3/2025
Σύντομη περιγραφή	Αφαίρεση παραθύρου Μονής, είσοδος εντός αυτής, θραύση προθήκης στο ι. τέμπλο και κλοπή τιμαλφών αφιερωμάτων
Δράστης/ες	3 υπήκοοι Αλβανίας
Αστυνομικές/δικονομικές ενέργειες	Δικογραφία

A/A	72.
Τοποθεσία	Παρεκκλήσιο Ι. Ναού Αγίου Γεωργίου, Νέα Βύσσα Ορεστιάδας
Ημερομηνία	11/3/2025
Σύντομη περιγραφή	Κλοπή επαργυρωμένης ι. εικόνας
Δράστης/ες	3 ανήλικοι ημεδαποί
Αστυνομικές/δικονομικές ενέργειες	Δράστες ταυτοποιήθηκαν και προσήχθησαν στην αρμόδια Υπηρεσία συνοδευόμενοι από τη μητέρα

	τους την 13-03-2025. Σχηματίσθηκε δικογραφία σε βάρος των ανηλίκων δραστών για διακεκριμένη κλοπή και σε βάρος της μητέρας τους για παραμέληση εποπτείας ανηλίκου
--	---

A/A	73.
Τοποθεσία	Ι. Ναός Παμμεγίστων Ταξιαρχών, Κορυδαλλός Αττικής
Ημερομηνία	12/3/2025
Σύντομη περιγραφή	Διάρρηξη γραφείου, συρταριών και ντουλάπας, χωρίς να αφαιρεθεί κάτι
Δράστης/ες	1 ημεδαπός
Αστυνομικές/δικονομικές ενέργειες	Δικογραφία

A/A	74.
Τοποθεσία	Ι. Ναός Παμμεγίστων Ταξιαρχών, Περαιχώρα Κορινθίας
Ημερομηνία	12/3/2025
Σύντομη περιγραφή	Κλοπή παγκαριού με 300€ περίπου
Δράστης/ες	Άγνωστος/οι
Αστυνομικές/δικονομικές ενέργειες	Δικογραφία

A/A	75.
Τοποθεσία	Ι. Παρεκκλήσιο Αγίου Ευσταθίου, Κονταριώτισσα Πιερίας
Ημερομηνία	13/3/2025
Σύντομη περιγραφή	Παραβίαση θύρας και κλοπή 1 μανουαλίου
Δράστης/ες	1 ημεδαπός
Αστυνομικές/δικονομικές ενέργειες	Σύλληψη

A/A	76.
Τοποθεσία	Ι. Εξωκλήσιο Παμμεγίστων Ταξιαρχών Μιχαήλ και Γαβριήλ, Αμυγδαλή Λάρισας
Ημερομηνία	25/2-14/3/2025
Σύντομη περιγραφή	Κλοπή καμπανών
Δράστης/ες	7 ημεδαποί Ρομά
Αστυνομικές/δικονομικές ενέργειες	Σύλληψη και προφυλάκιση 3 εκ των δραστών. Δικογραφία

A/A	77.
Τοποθεσία	Ι. Εξωκλήσιο Εισοδίων Θεοτόκου, Αμυγδαλή Λάρισας
Ημερομηνία	25/2-14/3/2025
Σύντομη περιγραφή	Κλοπή καμπανών
Δράστης/ες	7 ημεδαποί Ρομά
Αστυνομικές/δικονομικές ενέργειες	Σύλληψη και προφυλάκιση 3 εκ των δραστών. Δικογραφία

A/A	78.
Τοποθεσία	Ι. Παρεκκλήσιο Αγίου Κοσμά του Αιτωλού, Νέσσωνας Λάρισας
Ημερομηνία	10-14/3/2025
Σύντομη περιγραφή	Κλοπή καμπάνας βάρους 40 κιλών, αξίας 800€
Δράστης/ες	7 ημεδαποί Ρομά
Αστυνομικές/δικονομικές ενέργειες	Σύλληψη και προφυλάκιση 3 εκ των δραστών. Δικογραφία

A/A	79.
Τοποθεσία	Ι. Ναός Αγίων Θεοδώρων, Ν. Πολιτεία Λάρισας
Ημερομηνία	13-14/3/2025
Σύντομη περιγραφή	Παραβίαση κεντρικής θύρας και κλοπή χρημάτων από παγκάρι
Δράστης/ες	7 ημεδαποί Ρομά
Αστυνομικές/δικονομικές ενέργειες	Σύλληψη και προφυλάκιση 3 εκ των δραστών. Δικογραφία

A/A	80.
Τοποθεσία	Ι. Παρεκκλήσιο, Πανεπιστημιακό Γενικό Νοσοκομείο Λάρισας
Ημερομηνία	14-15/3/2025
Σύντομη περιγραφή	Κλοπή 150€ από παγκάρι
Δράστης/ες	7 ημεδαποί Ρομά
Αστυνομικές/δικονομικές ενέργειες	Σύλληψη και προφυλάκιση 3 εκ των δραστών. Δικογραφία

A/A	81.
Τοποθεσία	Ι. Ναός Κοιμήσεως Θεοτόκου, Πευκοχώρι Χαλκιδικής
Ημερομηνία	16/3/2025
Σύντομη περιγραφή	Αφαίρεση ελληνικής σημαίας από εξωτερικό χώρο Ναού
Δράστης/ες	Άγνωστος/οι
Αστυνομικές/δικονομικές ενέργειες	Δικογραφία

A/A	82.
Τοποθεσία	Ι. Μονή Κοιμήσεως Θεοτόκου, Δομιοι Ευρυτανίας
Ημερομηνία	16/3/2025
Σύντομη περιγραφή	Παραβίαση κιγκλιδώματος παραθύρου και κλοπή αφιερωμάτων από ι. εικόνα
Δράστης/ες	2 υπήκοοι Αλβανίας και 1 άγνωστος
Αστυνομικές/δικονομικές ενέργειες	Σύλληψη 2 εκ των δραστών

A/A	83.
Τοποθεσία	Ι. Ναός Αγίου Γρηγορίου, Αργίνο Αιτωλοακαρνανίας
Ημερομηνία	16/3/2025

Σύντομη περιγραφή	Διάρρηξη θυρών, είσοδος στον Ναό καθώς και στο γραφείο του και έρευνα χώρου, χωρίς να αφαιρεθεί οποιοδήποτε αντικείμενο
Δράστης/ες	3
Αστυνομικές/δικονομικές ενέργειες	Δικογραφία

A/A	84.
Τοποθεσία	Ι. Ναός Αγίου Νικολάου, Ιωάννινα
Ημερομηνία	16/3/2025
Σύντομη περιγραφή	Ο δράστης κατελήφθη από διερχόμενους να βρίσκεται στον Ναό και να περιεργάζεται αντικείμενα εντός αυτού
Δράστης/ες	1 ημεδαπός
Αστυνομικές/δικονομικές ενέργειες	Σύλληψη

A/A	85.
Τοποθεσία	Ι. Εξωκλήσιο Αγίου Αθανασίου, Κιλελέρ Λάρισας
Ημερομηνία	12-17/3/2025
Σύντομη περιγραφή	Κλοπή καμπανών
Δράστης/ες	7 ημεδαποί Ρομά
Αστυνομικές/δικονομικές ενέργειες	Σύλληψη και προφυλάκιση 3 εκ των δραστών. Δικογραφία

A/A	86.
Τοποθεσία	Ι. Εξωκλήσιο Αγίας Μαρίνας, Κιλελέρ Λάρισας
Ημερομηνία	12-17/3/2025
Σύντομη περιγραφή	Κλοπή καμπάνων
Δράστης/ες	7 ημεδαποί Ρομά
Αστυνομικές/δικονομικές ενέργειες	Σύλληψη και προφυλάκιση 3 εκ των δραστών. Δικογραφία

A/A	87.
Τοποθεσία	Ι. κοιμητηριακός Ναός Αναστάσεως του Λαζάρου, Λάρισα
Ημερομηνία	16-17/3/2025
Σύντομη περιγραφή	Παραβίαση κεντρικής εισόδου και κλοπή χρημάτων από παγκάρι
Δράστης/ες	7 ημεδαποί Ρομά
Αστυνομικές/δικονομικές ενέργειες	Σύλληψη και προφυλάκιση 3 εκ των δραστών. Δικογραφία

A/A	88.
Τοποθεσία	Ι. Ναός Αγίου Ιωάννη, Νέα Σελεύκεια Θεσπρωτίας
Ημερομηνία	17/3/2025
Σύντομη περιγραφή	Διάρρηξη κεντρικής θύρας, θραύση παγκαρίου, κλοπή 200€ και πρόκληση φθορών εκτιμώμενης αξίας 300€
Δράστης/ες	1 ημεδαπός Ρομά
Αστυνομικές/δικονομικές ενέργειες	Σύλληψη

A/A	89.
Τοποθεσία	Μετόχιο Ι. Ησυχαστηρίου Παναγίας Βρυούλων, Ωρωπός Αττικής
Ημερομηνία	17/3/2025
Σύντομη περιγραφή	Κλοπή τιμαλφών αφιερωμάτων, 1 χρυσού σταυρού και χρημάτων από παγκάρι
Δράστης/ες	Άγνωστος/οι
Αστυνομικές/δικονομικές ενέργειες	Δικογραφία

A/A	90.
Τοποθεσία	Ι. Μονή Αρχιστρατήγου Μιχαήλ και Αγίων Ασωμάτων, Πολυδένδρι Αττικής
Ημερομηνία	17/3/2025
Σύντομη περιγραφή	Κλοπή τιμαλφών αφιερωμάτων και χρημάτων από παγκάρι
Δράστης/ες	Άγνωστος/οι
Αστυνομικές/δικονομικές ενέργειες	Δικογραφία

A/A	91.
Τοποθεσία	Ι. Μονή Παναγίας Καλόπετρας, Θεολόγος Ρόδου
Ημερομηνία	17/3/2025
Σύντομη περιγραφή	Παραβίαση κεντρικής θύρας, παραβίαση παγκαριού και κλοπή περίπου 100€
Δράστης/ες	Άγνωστος/οι
Αστυνομικές/δικονομικές ενέργειες	Δικογραφία

A/A	92.
Τοποθεσία	Ι. Ναός Αγίου Ιωάννη, Νέες Καρυές Λάρισας
Ημερομηνία	19/3/2025
Σύντομη περιγραφή	Κλοπή αγνώστου αριθμού αφιερωμάτων και μικρού χρηματικού ποσού
Δράστης/ες	7 ημεδαποί Ρομά
Αστυνομικές/δικονομικές ενέργειες	Σύλληψη και προφυλάκιση 3 εκ των δραστών. Δικογραφία

A/A	93.
Τοποθεσία	Ι. Μονή Παναγίας Ελεούσας, Ξυνιάδα Φθιώτιδας
Ημερομηνία	20/3/2025
Σύντομη περιγραφή	Παραβίαση δυτικής πόρτας καθολικού της Μονής, κοπή του προστατευτικού κιγκλιδώματος, διάρρηξη της προθήκης της εφέστιας ι. εικόνας και κλοπή όλων των αφιερωμάτων (απροσδιόριστης αξίας)
Δράστης/ες	3 (τουλάχιστον) ημεδαποί
Αστυνομικές/δικονομικές ενέργειες	Σύλληψη. Κύρια ανάκριση για παράβαση άρθρων 42, 45, 98, 374 και 187 παρ.3 Π.Κ.

A/A	94.
Τοποθεσία	Ι. Ναός Αγίου Αθανασίου, Ζάππειο Λάρισας
Ημερομηνία	20/3/2025

Σύντομη περιγραφή	Κλοπή 300€
Δράστης/ες	7 ημεδαποί Ρομά
Αστυνομικές/δικονομικές ενέργειες	Σύλληψη και προφυλάκιση 3 εκ των δραστών. Δικογραφία

A/A	95.
Τοποθεσία	Ι. Ναός Αγίου Νικολάου, Φαλάνη Λάρισας
Ημερομηνία	20-21/3/2025
Σύντομη περιγραφή	Θραύση υαλοπίνακα εισόδου
Δράστης/ες	7 ημεδαποί Ρομά
Αστυνομικές/δικονομικές ενέργειες	Σύλληψη και προφυλάκιση 3 εκ των δραστών. Δικογραφία

A/A	96.
Τοποθεσία	Ι. Ναός Ραφαήλ, Νικολάου και Ειρήνης, Ομορφοχώρι Λάρισας
Ημερομηνία	21/3/2025
Σύντομη περιγραφή	Απόπειρα παραβίασης παγκαρίου
Δράστης/ες	7 ημεδαποί Ρομά
Αστυνομικές/δικονομικές ενέργειες	Σύλληψη και προφυλάκιση 3 εκ των δραστών. Δικογραφία

A/A	97.
Τοποθεσία	Ι. Ναός Αγίου Παντελεήμονα, Λάρισα
Ημερομηνία	21/3/2025
Σύντομη περιγραφή	Πρόκληση φθορών αξίας 200€
Δράστης/ες	7 ημεδαποί Ρομά
Αστυνομικές/δικονομικές ενέργειες	Σύλληψη και προφυλάκιση 3 εκ των δραστών. Δικογραφία

A/A	98.
Τοποθεσία	Ι. Ναός Αγίου Νεκταρίου, Νίκη Λάρισας
Ημερομηνία	20-22/3/2025
Σύντομη περιγραφή	Κλοπή μπρούτζινης καμπάνας βάρους 40 κιλών, αξίας 1.200€ περίπου
Δράστης/ες	7 ημεδαποί Ρομά
Αστυνομικές/δικονομικές ενέργειες	Σύλληψη και προφυλάκιση 3 εκ των δραστών. Δικογραφία

A/A	99.
Τοποθεσία	Ι. Ναός Αγίου Γεωργίου, Κιλελέρ Λάρισας
Ημερομηνία	21-22/3/2025
Σύντομη περιγραφή	Κλοπή 400€ και εργαλείων
Δράστης/ες	7 ημεδαποί Ρομά
Αστυνομικές/δικονομικές ενέργειες	Σύλληψη και προφυλάκιση 3 εκ των δραστών. Δικογραφία

A/A	100.
Τοποθεσία	Ι. Ναός Αγίου Βησσαρίωνος, Ραχούλα Λάρισας
Ημερομηνία	22/3/2025

Σύντομη περιγραφή	Απόπειρα παραβίασης παραθύρου
Δράστης/ες	7 ημεδαποί Ρομά
Αστυνομικές/δικονομικές ενέργειες	Σύλληψη και προφυλάκιση 3 εκ των δραστών. Δικογραφία

A/A	101.
Τοποθεσία	Ι. Ναός Αγίου Χαραλάμπους, Νίκαια Λάρισας
Ημερομηνία	22/3/2025
Σύντομη περιγραφή	Κλοπή 200€
Δράστης/ες	7 ημεδαποί Ρομά
Αστυνομικές/δικονομικές ενέργειες	Σύλληψη και προφυλάκιση 3 εκ των δραστών. Δικογραφία

A/A	102.
Τοποθεσία	Ι. Εξωκλήσιο Αγίων Αναργύρων, Αχίλλειο Λάρισας
Ημερομηνία	21-23/3/2025
Σύντομη περιγραφή	Κλοπή 300€ και 1 καμπάνας βάρους 40 κιλών και αξίας 1.200€ περίπου
Δράστης/ες	7 ημεδαποί Ρομά
Αστυνομικές/δικονομικές ενέργειες	Σύλληψη και προφυλάκιση 3 εκ των δραστών. Δικογραφία

A/A	103.
Τοποθεσία	Ι. Ναός Αγίας Ειρήνης, Τρίκαλα
Ημερομηνία	23/3/2025
Σύντομη περιγραφή	Είσοδος από ανασφάλιστη θύρα, παραβίαση παγκαριού και κλοπή μικροποσού
Δράστης/ες	1 ημεδαπός
Αστυνομικές/δικονομικές ενέργειες	Σύλληψη. Δικογραφία

A/A	104.
Τοποθεσία	Ι. Μονή Παναγίας Οδηγήτριας, Τιθορέα Φθιώτιδας
Ημερομηνία	23/3/2025
Σύντομη περιγραφή	Παραβίαση παραθύρου με διαρρηκτικό εργαλείο και κλοπή τιμαλφών αφιερωμάτων από ι. εικόνα
Δράστης/ες	3 (τουλάχιστον) ημεδαποί
Αστυνομικές/δικονομικές ενέργειες	Δράστες συνελήφθησαν ως μέλη εγκληματικής οργάνωσης και οδηγήθηκαν σε αρμόδιο Εισαγγελέα

A/A	105.
Τοποθεσία	Ι. Ναός Αγίου Νικολάου Κοπάνων, Ιωάννινα
Ημερομηνία	23-24/3/2025
Σύντομη περιγραφή	Παραβίαση παραθύρου γραφείων Ναού και κλοπή 70€
Δράστης/ες	3 ημεδαποί, 1 υπήκοος Βουλγαρίας, 1 άγνωστος
Αστυνομικές/δικονομικές ενέργειες	Δικογραφία

A/A	106.
Τοποθεσία	Ι. Ναός Αγίας Παρασκευής, Καλαμάκι Λάρισας

Ημερομηνία	24/3/2025
Σύντομη περιγραφή	Κλοπή 1 καμπάνας και απόπειρα εισόδου
Δράστης/ες	7 ημεδαποί Ρομά
Αστυνομικές/δικονομικές ενέργειες	Σύλληψη και προφυλάκιση 3 εκ των δραστών. Δικογραφία

A/A	107.
Τοποθεσία	Ι. Ναός Αγίων Αναργύρων, Καλαμάκι Λάρισας
Ημερομηνία	24/3/2025
Σύντομη περιγραφή	Κλοπή 1 καμπάνας και απόπειρα εισόδου
Δράστης/ες	7 ημεδαποί Ρομά
Αστυνομικές/δικονομικές ενέργειες	Σύλληψη και προφυλάκιση 3 εκ των δραστών. Δικογραφία

A/A	108.
Τοποθεσία	Ι. Ναός Αγίας Ειρήνης, Τρίκαλα
Ημερομηνία	24/3/2025
Σύντομη περιγραφή	Είσοδος από ανασφάλιστη θύρα, παραβίαση παγκαριού και κλοπή μικροποσού
Δράστης/ες	1 ημεδαπός
Αστυνομικές/δικονομικές ενέργειες	Σύλληψη. Δικογραφία

A/A	109.
Τοποθεσία	Ι. Ναός Αγίας Παρασκευής, Παλαιός Μυλότοπος Πέλλας
Ημερομηνία	24-25/3/2025
Σύντομη περιγραφή	Παραβίαση παραθύρου, κλοπή σταυρών και αφιερωμάτων, διάρρηξη παγκαριού και κυτίου φιλόπτωχου ταμείου, χωρίς αφαίρεση ποσού
Δράστης/ες	Άγνωστος/οι
Αστυνομικές/δικονομικές ενέργειες	Δικογραφία

A/A	110.
Τοποθεσία	Ι. Ναός Αγίας Ειρήνης Χρυσοβαλάντως, Γιάννουλη Λάρισας
Ημερομηνία	24-25/3/2025
Σύντομη περιγραφή	Κλοπή χρημάτων από παγκάρι
Δράστης/ες	7 ημεδαποί Ρομά
Αστυνομικές/δικονομικές ενέργειες	Σύλληψη και προφυλάκιση 3 εκ των δραστών. Δικογραφία

A/A	111.
Τοποθεσία	Ι. Ναός Αγίας Ειρήνης, Τρίκαλα
Ημερομηνία	24-25/3/2025
Σύντομη περιγραφή	Θραύση υαλοπίνακα παραθύρου, είσοδος εντός Ναού, παραβίαση παγκαριού και κλοπή μικροποσού
Δράστης/ες	1 ημεδαπός
Αστυνομικές/δικονομικές ενέργειες	Σύλληψη. Δικογραφία

A/A	112.
Τοποθεσία	Ι. Ναός Ζωοδόχου Πηγής, Αναγέννηση Λάρισας
Ημερομηνία	12-25/3/2025
Σύντομη περιγραφή	Κλοπή μπρούτζινης καμπάνας βάρους 100 κιλών, αξίας 3.000€ περίπου
Δράστης/ες	7 ημεδαποί Ρομά
Αστυνομικές/δικονομικές ενέργειες	Σύλληψη και προφυλάκιση 3 εκ των δραστών. Δικογραφία

A/A	113.
Τοποθεσία	Ι. Ναός, Κάστρο Λάρισας
Ημερομηνία	22-25/3/2025
Σύντομη περιγραφή	Κλοπή από την Αγία Τράπεζα του Ιερού Ευαγγελίου και 1 ι. εικόνας του Αγ. Γεωργίου, η οποία χρονολογείται από το 1870
Δράστης/ες	7 ημεδαποί Ρομά
Αστυνομικές/δικονομικές ενέργειες	Σύλληψη και προφυλάκιση 3 εκ των δραστών. Δικογραφία

A/A	114.
Τοποθεσία	Ι. Ναός Αγίου Γεωργίου, Νέα Λεύκη Λάρισας
Ημερομηνία	25/3/2025
Σύντομη περιγραφή	Κλοπή 1 καμπάνας
Δράστης/ες	7 ημεδαποί Ρομά
Αστυνομικές/δικονομικές ενέργειες	Σύλληψη και προφυλάκιση 3 εκ των δραστών. Δικογραφία

A/A	115.
Τοποθεσία	Ι. Παρεκκλήσιο Αγίας Μαρίνας, Νέα Σμύρνη Λάρισας
Ημερομηνία	24-26/3/2025
Σύντομη περιγραφή	Κλοπή 1 καμπάνας και 1 μεταλλικού σταυρού
Δράστης/ες	7 ημεδαποί Ρομά
Αστυνομικές/δικονομικές ενέργειες	Σύλληψη και προφυλάκιση 3 εκ των δραστών. Δικογραφία

A/A	116.
Τοποθεσία	Ι. Ναός Αναλήψεως του Σωτήρος, Λουτρό Λάρισας
Ημερομηνία	26/3/2025
Σύντομη περιγραφή	Κλοπή μπρούτζινης καμπάνας, βάρους 100 κιλών, απροσδιόριστης αξίας
Δράστης/ες	7 ημεδαποί Ρομά
Αστυνομικές/δικονομικές ενέργειες	Σύλληψη και προφυλάκιση 3 εκ των δραστών. Δικογραφία

A/A	117.
Τοποθεσία	Κοιμητήριο, Λουτρά Υπάτης Φθιώτιδας
Ημερομηνία	28/3/2025
Σύντομη περιγραφή	Κλοπή περίπου 120 καντηλιών και ανθοδοχείων
Δράστης/ες	Άγνωστος/οι

Αστυνομικές/δικονομικές ενέργειες	Προανάκριση
-----------------------------------	-------------

A/A	118.
Τοποθεσία	Ι. Ναός Αγίου Νικολάου, Λεπτοκαρυά Τρικάλων
Ημερομηνία	28/3/2025
Σύντομη περιγραφή	Διάρρηξη παραθύρου, παραβίαση παγκαρίου, κλοπή μικροποσού και απόπειρα κλοπής κυτίου φιλόπρωχου ταμείου. Εγκατάλειψη απόπειρας και αποχώρηση λόγω ενεργοποίησης συναγερμού
Δράστης/ες	1 ημεδαπός
Αστυνομικές/δικονομικές ενέργειες	Σύλληψη. Δικογραφία

A/A	119.
Τοποθεσία	Ι. Παρεκκλήσιο, Πανεπιστημιακό Γενικό Νοσοκομείο Λάρισας
Ημερομηνία	28-29/3/2025
Σύντομη περιγραφή	Κλοπή χρημάτων από παγκάρι
Δράστης/ες	7 ημεδαποί Ρομά
Αστυνομικές/δικονομικές ενέργειες	Σύλληψη και προφυλάκιση 3 εκ των δραστών. Δικογραφία

A/A	120.
Τοποθεσία	Ι. Ναός Αναλήψεως του Σωτήρος, Αβέρωφ Λάρισας
Ημερομηνία	29/3/2025
Σύντομη περιγραφή	Απόπειρα παραβίασης παγκαρίου παρεκκλησίου Αγίου Φανουρίου στον αύλειο χώρο του Ναού, παραβίαση γραφείου του Ναού, φθορά στην πόρτα του καμπαναριού
Δράστης/ες	7 ημεδαποί Ρομά
Αστυνομικές/δικονομικές ενέργειες	Σύλληψη και προφυλάκιση 3 εκ των δραστών. Δικογραφία

A/A	121.
Τοποθεσία	Ι. Ναός Ευαγγελιστρίας, Νέα Ιωνία Βόλου
Ημερομηνία	30/3/2025
Σύντομη περιγραφή	Πρόκληση φθορών στον προθάλαμο και στον πρόναο, πρόκληση σωματικής βλάβης σε βάρος του Ιερέα
Δράστης/ες	1 ημεδαπός
Αστυνομικές/δικονομικές ενέργειες	Σύλληψη

A/A	122.
Τοποθεσία	Ι. Ναός Αγίου Φανουρίου, Αξιούπολη Κιλκίς
Ημερομηνία	30/3/2025
Σύντομη περιγραφή	Παραβίαση παραθύρου και κλοπή χρημάτων από παγκάρι
Δράστης/ες	1 ημεδαπός
Αστυνομικές/δικονομικές ενέργειες	Σύλληψη

A/A	123.
Τοποθεσία	Ι. Ναός Αγίου Κωνσταντίνου, Οροπέδιο Λασιθίου
Ημερομηνία	30/3/2025
Σύντομη περιγραφή	Απόπειρα διάρρηξης παγκαρίου με πρόκληση φθορών. Οι δράστες είχαν ξεκλειδώσει την εξωτερική πόρτα του Ναού χωρίς να προκαλέσουν φθορές και την κλείδωσαν πάλι φεύγοντας, χωρίς να αφαιρέσουν κάτι
Δράστης/ες	Άγνωστος/οι
Αστυνομικές/δικονομικές ενέργειες	Καταγγελία

A/A	124.
Τοποθεσία	Ιδιωτικό ι. εξωκλήσιο Παμμεγίστων Ταξιαρχών, Σπάτα Αττικής
Ημερομηνία	Μάρτιος 2025
Σύντομη περιγραφή	Παραβίαση παραθύρου, κλοπή όλων των μεταλλικών αντικειμένων, φθορά μετρητή ΔΕΔΔΗΕ
Δράστης/ες	Άγνωστος/οι
Αστυνομικές/δικονομικές ενέργειες	Δικογραφία

A/A	125.
Τοποθεσία	Ι. Εξωκλήσιο, Απέρι Καρπάθου
Ημερομηνία	Μάρτιος 2025
Σύντομη περιγραφή	Βρέθηκαν εικόνες πεταμένες στο πάτωμα
Δράστης/ες	Άγνωστος/οι
Αστυνομικές/δικονομικές ενέργειες	Δεν έγινε καταγγελία

A/A	126.
Τοποθεσία	Παρεκκλήσιο Ι. Ναού Αγίας Βαρβάρας, Θεσσαλονίκη
Ημερομηνία	1/4/2025
Σύντομη περιγραφή	Θραύση υαλοπίνακα προστατευτικής θήκης ι. εικόνας
Δράστης/ες	1 ημεδαπός
Αστυνομικές/δικονομικές ενέργειες	Σύλληψη. Δικογραφία

A/A	127.
Τοποθεσία	Ι. Ναός Κοιμήσεως της Θεοτόκου, Χρυσοβίτσα Ιωαννίνων
Ημερομηνία	2/4/2025
Σύντομη περιγραφή	Απόπειρα διάρρηξης με πρόκληση φθορών στην είσοδο
Δράστης/ες	Άγνωστος/οι
Αστυνομικές/δικονομικές ενέργειες	Καταγγελία

A/A	128.
Τοποθεσία	Ι. Ναός Παναγίας Ελεούσας, Λαύριο Αττικής
Ημερομηνία	3/4/2025

Σύντομη περιγραφή	Παραβίαση πλαϊνής εισόδου, κλοπή λειτουργικών αντικειμένων, θραύση υαλοπίνακα ι. εικόνας και κλοπή τιμαλφών αφιερωμάτων
Δράστης/ες	Άγνωστος/οι
Αστυνομικές/δικονομικές ενέργειες	Δικογραφία

A/A	129.
Τοποθεσία	Ι. Ναός Ευαγγελισμού της Θεοτόκου, Ρόγκια Τρικάλων
Ημερομηνία	3-4/4/2025
Σύντομη περιγραφή	Κλοπή άγνωστου χρηματικού ποσού από παγκάρι
Δράστης/ες	7 ημεδαποί Ρομά
Αστυνομικές/δικονομικές ενέργειες	Δικογραφία

A/A	130.
Τοποθεσία	Ι. Ναός Κοιμήσεως της Θεοτόκου, Μουσούνιτσα Φωκίδος
Ημερομηνία	4/4/2025
Σύντομη περιγραφή	Θραύση παγκαρίου και κλοπή χρημάτων
Δράστης/ες	Άγνωστος/οι
Αστυνομικές/δικονομικές ενέργειες	Δικογραφία

A/A	131.
Τοποθεσία	Ι. Μονή Αγίου Γεωργίου, Γοργολαΐνη Ηρακλείου
Ημερομηνία	6-7/4/2025
Σύντομη περιγραφή	Διάρρηξη παραθύρου και κλοπή αφιερωμάτων από εικόνα
Δράστης/ες	Άγνωστος/οι
Αστυνομικές/δικονομικές ενέργειες	Μη διαθέσιμα στοιχεία

A/A	132.
Τοποθεσία	Ι. Ναός Τιμίων Ταξιαρχών, Μουριά Τρικάλων
Ημερομηνία	8/4/2025
Σύντομη περιγραφή	Θραύση κιγκλιδώματος και υαλοπίνακα θύρας, διάρρηξη 2 παγκαρίων και κλοπή 200€
Δράστης/ες	1 ημεδαπός
Αστυνομικές/δικονομικές ενέργειες	Σύλληψη. Δικογραφία

A/A	133.
Τοποθεσία	Παρεκκλήσιο Αγίων Ιωακείμ και Άννης Ι. Ναού Αγίου Νεκταρίου, Αλεξανδρούπολη Έβρου
Ημερομηνία	9/4/2025
Σύντομη περιγραφή	Πρόκληση φθορών στην κεντρική είσοδο του παρεκκλησίου, είσοδος σε αυτό και απόπειρα διάρρηξης παγκαρίου, η οποία δεν ολοκληρώθηκε λόγω ενεργοποίησης του συναγερμού
Δράστης/ες	1 ημεδαπός
Αστυνομικές/δικονομικές ενέργειες	Καταγγελία. Η υπόθεση εξιχνιάστηκε καθώς εντοπίστηκαν τα αποτυπώματα του δράστη στο σημείο



A/A	134.
Τοποθεσία	Ι. Ναός Παναγούδας, Θεσσαλονίκη
Ημερομηνία	10/4/2025
Σύντομη περιγραφή	Θραύση θύρας και κλοπή τιμαλφών αφιερωμάτων αξίας άνω των 10.000€ από ι. εικόνα
Δράστης/ες	7 ημεδαποί
Αστυνομικές/οικονομικές ενέργειες	Δικογραφία. Εξιχνίαση υπόθεσης

A/A	135.
Τοποθεσία	Ι. Παρεκκλήσιο Αγίου Ευγενίου και Αγίου Παΐσιου, Κυλικός
Ημερομηνία	10/4/2025
Σύντομη περιγραφή	Απόπειρα παραβίασης παγκαριού
Δράστης/ες	1 ημεδαπός
Αστυνομικές/δικονομικές ενέργειες	Δικογραφία

A/A	136.
Τοποθεσία	Ι. Κοιμητηριακός Ναός, Ελασσώνα Λάρισας
Ημερομηνία	11/4/2025
Σύντομη περιγραφή	Διάρρηξη και απόπειρα παραβίασης χρηματοκιβωτίου με τρυπάνι
Δράστης/ες	Άγνωστος/οι
Αστυνομικές/δικονομικές ενέργειες	Μη διαθέσιμα στοιχεία

A/A	137.
Τοποθεσία	Ι. Ναός Ζωοδόχου Πηγής, Κουρμάδα Ύδρας
Ημερομηνία	11/4/2025
Σύντομη περιγραφή	Στόμωση της κλειδαριάς της εισόδου
Δράστης/ες	Άγνωστος/οι
Αστυνομικές/δικονομικές ενέργειες	Δικογραφία

A/A	138.
Τοποθεσία	Ι. Ησυχαστήριο Παναγίας Φανερωμένης, Ροδόπολη Αττικής
Ημερομηνία	11/4/2025
Σύντομη περιγραφή	Είσοδος στον προαύλιο χώρο του Ησυχαστηρίου, παραβίαση κλειδαριάς εισόδου Ιερού Ναού, ενεργοποίηση συναγερμού και φυγή δραστών
Δράστης/ες	Άγνωστος/οι
Αστυνομικές/δικονομικές ενέργειες	Δικογραφία

A/A	139.
Τοποθεσία	Ι. Ναός Αγίου Φανουρίου, Κιλελέρ Λάρισας
Ημερομηνία	12/4/2025
Σύντομη περιγραφή	Κλοπή χρημάτων από παγκάρι
Δράστης/ες	Άγνωστος/οι
Αστυνομικές/δικονομικές ενέργειες	Προανάκριση

A/A	140.
Τοποθεσία	Ι. Ναός Αγίων Κωνσταντίνου και Ελένης, Λιβάδι Λάρισας
Ημερομηνία	12/4/2025
Σύντομη περιγραφή	Διάρρηξη και κλοπή 300€ από παγκάρι
Δράστης/ες	Άγνωστος/οι
Αστυνομικές/δικονομικές ενέργειες	Μη διαθέσιμα στοιχεία

A/A	141.
Τοποθεσία	Ι. Ναός Κοιμήσεως της Θεοτόκου, Λιβάδι Λάρισας

Ημερομηνία	12/4/2025
Σύντομη περιγραφή	Διάρρηξη και κλοπή 200€ από παγκάρι
Δράστης/ες	Άγνωστος/οι
Αστυνομικές/δικονομικές ενέργειες	Μη διαθέσιμα στοιχεία

A/A	142.
Τοποθεσία	Κοιμητήριο, Ευπάλιο Φωκίδας
Ημερομηνία	13/4/2025
Σύντομη περιγραφή	Πρόκληση φθορών σε 3 τάφους
Δράστης/ες	1 ημεδαπός
Αστυνομικές/δικονομικές ενέργειες	Δικογραφία

A/A	143.
Τοποθεσία	Ι. Ναός Αγίου Νικολάου, Κορυδαλλός Αττικής
Ημερομηνία	13/4/2025
Σύντομη περιγραφή	Κλοπή τιμαλφών αφιερωμάτων από ι. εικόνα
Δράστης/ες	1 ημεδαπός
Αστυνομικές/δικονομικές ενέργειες	Δικογραφία

A/A	144.
Τοποθεσία	Ι. Ναός Αγίου Νικολάου, Χανιά
Ημερομηνία	18/4/2025
Σύντομη περιγραφή	Διάρρηξη παραθύρου, κλοπή 1.200€ από παγκάρια και αντικειμένων αξίας
Δράστης/ες	1
Αστυνομικές/δικονομικές ενέργειες	Δικογραφία



A/A	145.
Τοποθεσία	Ι. Ναός, Μαυροπλαγιά Κιλκίς
Ημερομηνία	18/4/2025
Σύντομη περιγραφή	Διάρρηξη και κλοπή χρημάτων από παγκάρι
Δράστης/ες	3 ημεδαποί
Αστυνομικές/δικονομικές ενέργειες	Εξιχνιάστηκαν στις 12-05-2025, 23 διαρρήξεις (τελεσμένες και απόπειρες) σε Ιερούς Ναούς του Κιλκίς, οι οποίες διαπράχθηκαν από τα τέλη έτους 2024 έως και Μάιο έτους 2025 από 6 δράστες, υπό διαφορετική σύνθεση κατά περίπτωση. Σύλληψη στα όρια του αυτοφώρου δύο δραστών και σχηματισμός δικογραφίας για άλλους τέσσερις γνωστούς δράστες. Δικογραφία υπεβλήθη στην Εισαγγελία Κιλκίς

A/A	146.
Τοποθεσία	Ι. Ναός, Σπυργίτης Κιλκίς
Ημερομηνία	18/4/2025
Σύντομη περιγραφή	Απόπειρα διάρρηξης
Δράστης/ες	3 ημεδαποί
Αστυνομικές/δικονομικές ενέργειες	Εξιχνιάστηκαν στις 12-05-2025, 23 διαρρήξεις (τελεσμένες και απόπειρες) σε Ιερούς Ναούς του Κιλκίς, οι οποίες διαπράχθηκαν από τα τέλη έτους 2024 έως και Μάιο έτους 2025 από 6 δράστες, υπό διαφορετική σύνθεση κατά περίπτωση. Σύλληψη στα όρια του αυτοφώρου δύο δραστών και σχηματισμός δικογραφίας για άλλους τέσσερις γνωστούς δράστες. Δικογραφία υπεβλήθη στην Εισαγγελία Κιλκίς

A/A	147.
Τοποθεσία	Ι. Ναός, Φύσκα Κιλκίς
Ημερομηνία	18/4/2025
Σύντομη περιγραφή	Διάρρηξη και κλοπή χρημάτων από παγκάρι
Δράστης/ες	3 ημεδαποί
Αστυνομικές/δικονομικές ενέργειες	Εξιχνιάστηκαν στις 12-05-2025, 23 διαρρήξεις (τελεσμένες και απόπειρες) σε Ιερούς Ναούς του Κιλκίς, οι οποίες διαπράχθηκαν από τα τέλη έτους 2024 έως και Μάιο έτους 2025 από 6 δράστες, υπό διαφορετική σύνθεση κατά περίπτωση. Σύλληψη στα όρια του αυτοφώρου δύο δραστών και σχηματισμός δικογραφίας για άλλους τέσσερις γνωστούς δράστες. Δικογραφία υπεβλήθη στην Εισαγγελία Κιλκίς.

A/A	148.
Τοποθεσία	Ι. Ναός, Μυλοχώρι Κιλκίς
Ημερομηνία	18/4/2025
Σύντομη περιγραφή	Διάρρηξη και κλοπή χρημάτων από παγκάρι

Δράστης/ες	3 ημεδαποί
Αστυνομικές/δικονομικές ενέργειες	Εξιχνιάστηκαν στις 12-05-2025, 23 διαρρήξεις (τελεσμένες και απόπειρες) σε Ιερούς Ναούς του Κυκλίου, οι οποίες διαπράχθηκαν από τα τέλη έτους 2024 έως και Μάιο έτους 2025 από 6 δράστες, υπό διαφορετική σύνθεση κατά περίπτωση. Σύλληψη στα όρια του αυτοφώρου δύο δραστών και σχηματισμός δικογραφίας για άλλους τέσσερις γνωστούς δράστες. Δικογραφία υπεβλήθη στην Εισαγγελία Κυκλίου.

A/A	149.
Τοποθεσία	Παρεκκλήσιο Αγίου Στυλιανού Ι. Ναού Αγίου Πολυκάρπου, Εύοσμος Θεσσαλονίκης
Ημερομηνία	18/4/2025
Σύντομη περιγραφή	Δράστης έσπασε με πέτρα το μάρμαρο από την θύρα υποδοχής κερμάτων, ήτοι τον κουμπάρα για τα κεριά, χωρίς να καταφέρει να τον ανοίξει για να αφαιρέσει τα χρήματα που υπήρχαν εντός
Δράστης/ες	1 ημεδαπός
Αστυνομικές/δικονομικές ενέργειες	Σύλληψη. Δικογραφία

A/A	150.
Τοποθεσία	Ι. Ναός Αγίας Μαρίνης, Ελασσώνα Λάρισας
Ημερομηνία	20/4/2025
Σύντομη περιγραφή	Παραβίαση πλαϊνής θύρας και κλοπή 350€
Δράστης/ες	Άγνωστος/οι
Αστυνομικές/δικονομικές ενέργειες	Μη διαθέσιμα στοιχεία

A/A	151.
Τοποθεσία	Ι. Εξωκλήσιο Αγίου Τρύφωνα, Φιλιππούπολη - Μεγάλο Λιβάδι Λάρισας
Ημερομηνία	16-21/4/2025
Σύντομη περιγραφή	Κλοπή καμπάνας βάρους 80 κιλών, αξίας 1.000€ περίπου
Δράστης/ες	7 ημεδαποί Ρομά
Αστυνομικές/δικονομικές ενέργειες	Σύλληψη και προφυλάκιση 3 εκ των δραστών. Δικογραφία

A/A	152.
Τοποθεσία	Ι. Ναός Αγίας Ειρήνης, Τρίκαλα
Ημερομηνία	21/4/2025
Σύντομη περιγραφή	Είσοδος από ανασφάλιστη θύρα και κλοπή μικροποσού
Δράστης/ες	1 ημεδαπός
Αστυνομικές/δικονομικές ενέργειες	Σύλληψη. Δικογραφία

A/A	153.
Τοποθεσία	Ι. Ναός Αγίας Παρασκευής, Ζάππειο Λάρισας
Ημερομηνία	23/4/2025

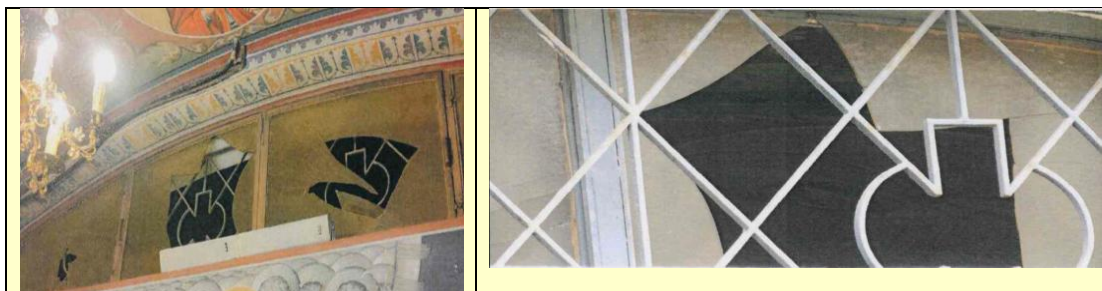
Σύντομη περιγραφή	Κλοπή μιας καμπάνας, βάρους 77 κιλών
Δράστης/ες	Άγνωστος/οι
Αστυνομικές/δικονομικές ενέργειες	Προανάκριση

A/A	154.
Τοποθεσία	I. Μονή Κοιμήσεως Θεοτόκου Ραϊδιώτισσας, Βροσίνα Ιωαννίνων
Ημερομηνία	11/2024-24/4/2025
Σύντομη περιγραφή	Στον αυλόγυρο της Μονής δίπλα ακριβώς από την είσοδο, είχαν ξηλωθεί και επανατοποθετηθεί 4 πλάκες από το δάπεδο. Στο εσωτερικό του Ναού και αριστερά της εισόδου διαπιστώθηκε ότι έχουν γίνει επεμβάσεις στον λίθινο τοίχο καθώς και αρμολόγηση
Δράστης/ες	Άγνωστος/οι
Αστυνομικές/δικονομικές ενέργειες	Δικογραφία για παράβαση του ν.4858/2021

A/A	155.
Τοποθεσία	Κοιμητήριο, Καλλίκωμο Ηλείας
Ημερομηνία	24/4/2025
Σύντομη περιγραφή	Κλοπή 200 μπρούτζινων καντηλιών αξίας περίπου 5.000€ κατά δήλωση Προέδρου τοπικής κοινότητας
Δράστης/ες	Άγνωστος/οι
Αστυνομικές/δικονομικές ενέργειες	Προανάκριση

A/A	156.
Τοποθεσία	I. Ναός Αγίου Νικολάου, Κορυδαλλός Αττικής
Ημερομηνία	24/4/2025
Σύντομη περιγραφή	Δράστης έγινε αντιληπτός από τον Εφημέριο να αφαιρεί τιμαλφή αφιερώματα από ι. εικόνα
Δράστης/ες	1 ημεδαπός
Αστυνομικές/δικονομικές ενέργειες	Δικογραφία

A/A	157.
Τοποθεσία	I. Ναός Αγίων Αποστόλων, Αρτάκη Ευβοίας
Ημερομηνία	24/4/2025
Σύντομη περιγραφή	Νεαρός το βράδυ της Αναστάσεως εκσφενδόνισε δυναμίτη στο βόρειο τμήμα του Ναού με αποτέλεσμα να σπάσουν τα τζάμια και τα βιτρό του βόρειου κλίτους
Δράστης/ες	1 ημεδαπός
Αστυνομικές/δικονομικές ενέργειες	Ασκήθηκε αυτεπάγγελτη δίωξη, ο δράστης συνελήφθη και ο πατέρας του ανέλαβε την αποκατάσταση των ζημιών



A/A	158.
Τοποθεσία	Ι. Ναός Αγίου Νικολάου, Ξηροκρήνη Θεσσαλονίκης
Ημερομηνία	25/4/2025
Σύντομη περιγραφή	Κλοπή καλωδίου γείωσης του μετρητή κατανάλωσης ηλεκτρικής ενέργειας
Δράστης/ες	Άγνωστος/οι
Αστυνομικές/δικονομικές ενέργειες	Δεν έγινε καταγγελία

A/A	159.
Τοποθεσία	Ι. Ναός, Άνω Θεοδωράκια Κυκλίας
Ημερομηνία	25/4/2025
Σύντομη περιγραφή	Διάρρηξη και κλοπή χρημάτων από παγκάρι
Δράστης/ες	4 ημεδαποί
Αστυνομικές/δικονομικές ενέργειες	Εξιχνιάστηκαν στις 12-05-2025, 23 διάρρηξεις (τελεσμένες και απόπειρες) σε Ιερούς Ναούς του Κυκλίας, οι οποίες διαπράχθηκαν από τα τέλη έτους 2024 έως και Μάιο έτους 2025 από 6 δράστες, υπό διαφορετική σύνθεση κατά περίπτωση. Σύλληψη στα όρια του αυτοφώρου δύο δραστών και σχηματισμός δικογραφίας για άλλους τέσσερις γνωστούς δράστες. Δικογραφία υπεβλήθη στην Εισαγγελία Κυκλίας

A/A	160.
Τοποθεσία	Ι. Ναός, Κολχίδα Κυκλίας
Ημερομηνία	25/4/2025
Σύντομη περιγραφή	Απόπειρα διάρρηξης
Δράστης/ες	2 ημεδαποί
Αστυνομικές/δικονομικές ενέργειες	Εξιχνιάστηκαν στις 12-05-2025, 23 διάρρηξεις (τελεσμένες και απόπειρες) σε Ιερούς Ναούς του Κυκλίας, οι οποίες διαπράχθηκαν από τα τέλη έτους 2024 έως και Μάιο έτους 2025 από 6 δράστες, υπό διαφορετική σύνθεση κατά περίπτωση. Σύλληψη στα όρια του αυτοφώρου δύο δραστών και σχηματισμός δικογραφίας για άλλους τέσσερις γνωστούς δράστες. Δικογραφία υπεβλήθη στην Εισαγγελία Κυκλίας

A/A	161.
Τοποθεσία	Ι. Ναός Κοιμήσεως της Θεοτόκου, Κάδι Ευβοίας
Ημερομηνία	25/4/2025

Σύντομη περιγραφή	Θραύση εξωτερικών θυρών και υαλοπινάκων και φθορές στην εξωτερική και εσωτερική τοιχοποιία του Ναού καθώς και στη μαρμάρινη κλίμακα η οποία βρίσκεται στον περιβάλλοντα χώρο αυτού
Δράστης/ες	1 ημεδαπός
Αστυνομικές/δικονομικές ενέργειες	Σύλληψη

A/A	162.
Τοποθεσία	Κοιμητήριο, Ροδωνιά Φθιώτιδας
Ημερομηνία	26/4/2025
Σύντομη περιγραφή	Κλοπή 10 περίπου καντηλιών και ανθοδοχείων, πρόκληση φθορών σε πέντε 5 τάφους με θραύση μαρμάρων
Δράστης/ες	Άγνωστος/οι
Αστυνομικές/δικονομικές ενέργειες	Προανάκριση

A/A	163.
Τοποθεσία	Ι. Ναός, Βάθη Κυκίς
Ημερομηνία	27/4/2025
Σύντομη περιγραφή	Απόπειρα διάρρηξης
Δράστης/ες	3 ημεδαποί
Αστυνομικές/δικονομικές ενέργειες	Εξιχνιάστηκαν στις 12-05-2025, 23 διαρρήξεις (τελεσμένες και απόπειρες) σε Ιερούς Ναούς του Κυκίς, οι οποίες διαπράχθηκαν από τα τέλη έτους 2024 έως και Μάιο έτους 2025 από 6 δράστες, υπό διαφορετική σύνθεση κατά περίπτωση. Σύλληψη στα όρια του αυτοφώρου δύο δραστών και σχηματισμός δικογραφίας για άλλους τέσσερις γνωστούς δράστες. Δικογραφία υπεβλήθη στην Εισαγγελία Κυκίς.

A/A	164.
Τοποθεσία	Ι. Ναός, Βάθη Κυκίς
Ημερομηνία	27/4/2025
Σύντομη περιγραφή	Απόπειρα διάρρηξης
Δράστης/ες	3 ημεδαποί
Αστυνομικές/δικονομικές ενέργειες	Εξιχνιάστηκαν στις 12-05-2025, 23 διαρρήξεις (τελεσμένες και απόπειρες) σε Ιερούς Ναούς του Κυκίς, οι οποίες διαπράχθηκαν από τα τέλη έτους 2024 έως και Μάιο έτους 2025 από 6 δράστες, υπό διαφορετική σύνθεση κατά περίπτωση. Σύλληψη στα όρια του αυτοφώρου δύο δραστών και σχηματισμός δικογραφίας για άλλους τέσσερις γνωστούς δράστες. Δικογραφία υπεβλήθη στην Εισαγγελία Κυκίς.

A/A	165.
Τοποθεσία	Ι. Ναός Κοιμήσεως Θεοτόκου, Δάρα Μεσσηνίας
Ημερομηνία	28/4/2025

Σύντομη περιγραφή	Παραβίαση θύρας, φθορά σε μετρητή παροχής ρεύματος και κλοπή 2 εσωτερικών και 2 εξωτερικών μονάδων κλιματισμού, 4 καντηλίων και 2 ανθοδοχείων
Δράστης/ες	Άγνωστος/οι
Αστυνομικές/δικονομικές ενέργειες	Δικογραφία

A/A	166.
Τοποθεσία	Ι. Εξωκλήσιο, Καρτερός Ηρακλείου
Ημερομηνία	29/4/2025
Σύντομη περιγραφή	Διάρρηξη εξωτερικού παγκαριού
Δράστης/ες	Άγνωστος/οι
Αστυνομικές/δικονομικές ενέργειες	Μη διαθέσιμα στοιχεία



A/A	167.
Τοποθεσία	Ι. Ναός Παναγίας Σκριπού, Ορχομενός Βοιωτίας
Ημερομηνία	29/4/2025
Σύντομη περιγραφή	Απόπειρα διάρρηξης με αποκόλληση μεταλλικού προστατευτικού κιγκλιδώματος σε πλαϊνό παράθυρο του Ναού
Δράστης/ες	3 (τουλάχιστον) ημεδαποί
Αστυνομικές/δικονομικές ενέργειες	Δράστες συνελήφθησαν ως μέλη εγκληματικής οργάνωσης και οδηγήθηκαν σε αρμόδιο Εισαγγελέα

A/A	168.
Τοποθεσία	Ι. Ναός Αγίου Θεράποντα, Κατερίνη Πιερίας
Ημερομηνία	30/4/2025
Σύντομη περιγραφή	Παραβίαση τέντας Ναού και είσοδος εντός αυτού. Δράστης έγινε αντιληπτός από αστυνομικούς και δεν αφαίρεσε τίποτα
Δράστης/ες	1 ημεδαπός
Αστυνομικές/δικονομικές ενέργειες	Σύλληψη

A/A	169.
Τοποθεσία	Ι. Ναός Αγίας Σοφίας (εντός του Νοσοκομείου «Αγία Σοφία Παιδων»), Αθήνα
Ημερομηνία	30/4/2025
Σύντομη περιγραφή	Κλοπή ιερού λειψάνου από επίχρυση λειψανοθήκη
Δράστης/ες	1
Αστυνομικές/δικονομικές ενέργειες	Δικογραφία

A/A	170.
Τοποθεσία	Ι. Ναός Αγίου Παντελεήμονα, Λουτρό Καρδίτσας
Ημερομηνία	Απρίλιος 2025
Σύντομη περιγραφή	Κλοπή 300€ από παγκάρι
Δράστης/ες	Άγνωστος/οι
Αστυνομικές/δικονομικές ενέργειες	Δικογραφία

A/A	171.
Τοποθεσία	Ι. Εξωκλήσιο Αγίας Βαρβάρας, Αρκασάδες Λακωνίας
Ημερομηνία	1/3-1/5/2025
Σύντομη περιγραφή	Κλοπή 15 καρεκλών και διάρρηξη παραθύρου
Δράστης/ες	Άγνωστος/οι
Αστυνομικές/δικονομικές ενέργειες	Μη διαθέσιμα στοιχεία

A/A	172.
Τοποθεσία	Ι. Μονή Παναγίας Κλειβωκάς, Κοντοβάζαινα Αρκαδίας
Ημερομηνία	1/5/2025
Σύντομη περιγραφή	Διάρρηξη θύρας Καθολικού ι. Μονής και κλοπή τιμαλφών αφιερωμάτων απροσδιόριστης χρηματικής αξίας από εφέστια ι. εικόνα
Δράστης/ες	1 ημεδαπός και λοιποί άγνωστοι
Αστυνομικές/δικονομικές ενέργειες	Δικογραφία

A/A	173.
Τοποθεσία	Ι. Ναός Παναγίας Σκριπούς, Ορχομενός Βοιωτίας
Ημερομηνία	2/5/2025
Σύντομη περιγραφή	Παραβίαση παραθύρου και κλοπή τιμαλφών αφιερωμάτων
Δράστης/ες	2 ημεδαποί

Αστυνομικές/δικονομικές ενέργειες	Σύλληψη. Κύρια ανάκριση για παράβαση άρθρων 42, 45, 98, 374 και 187 παρ.3 Π.Κ.
-----------------------------------	--

A/A	174.
Τοποθεσία	Ι. Ναός Αγίου Δημητρίου, Κιλκίς
Ημερομηνία	3/5/2025
Σύντομη περιγραφή	Διάρρηξη και κλοπή από το παγκάρι
Δράστης/ες	2 ημεδαποί
Αστυνομικές/δικονομικές ενέργειες	Εξιχνιάστηκαν στις 12-05-2025, 23 διαρρήξεις (τελεσμένες και απόπειρες) σε Ιερούς Ναούς του Κιλκίς, οι οποίες διαπράχθηκαν από τα τέλη έτους 2024 έως και Μάιο έτους 2025 από 6 δράστες, υπό διαφορετική σύνθεση κατά περίπτωση. Σύλληψη στα όρια του αυτοφώρου δύο δραστών και σχηματισμός δικογραφίας για άλλους τέσσερις γνωστούς δράστες. Δικογραφία υπεβλήθη στην Εισαγγελία Κιλκίς

A/A	175.
Τοποθεσία	Ι. Παρεκκλήσιο Αγίας Ειρήνης, Αμούρι Λάρισας
Ημερομηνία	1-4/5/2025
Σύντομη περιγραφή	Κλοπή καμπάνας
Δράστης/ες	Άγνωστος/οι
Αστυνομικές/δικονομικές ενέργειες	Δικογραφία

A/A	176.
Τοποθεσία	Ι. Ναός Αγίου Παντελεήμονα, Λουτρό Καρδίτσας
Ημερομηνία	4-5/5/2025
Σύντομη περιγραφή	Παραβίαση πλαϊνής εισόδου, κλοπή ενισχυτή μικροφωνικής εγκατάστασης και χρημάτων από παγκάρι
Δράστης/ες	Άγνωστος/οι
Αστυνομικές/δικονομικές ενέργειες	Δικογραφία

A/A	177.
Τοποθεσία	Ι. Ναός, Πλαγιοχώρι Κιλκίς
Ημερομηνία	5/5/2025
Σύντομη περιγραφή	Απόπειρα διάρρηξης
Δράστης/ες	3 ημεδαποί
Αστυνομικές/δικονομικές ενέργειες	Εξιχνιάστηκαν στις 12-05-2025, 23 διαρρήξεις (τελεσμένες και απόπειρες) σε Ιερούς Ναούς του Κιλκίς, οι οποίες διαπράχθηκαν από τα τέλη έτους 2024 έως και Μάιο έτους 2025 από 6 δράστες, υπό διαφορετική σύνθεση κατά περίπτωση. Σύλληψη στα όρια του αυτοφώρου δύο δραστών και σχηματισμός δικογραφίας για άλλους τέσσερις γνωστούς δράστες. Δικογραφία υπεβλήθη στην Εισαγγελία Κιλκίς

A/A	178.
Τοποθεσία	Ι. Μονή Παναγίας Βουλκάνου, Βουλκάνος Μεσσηνίας
Ημερομηνία	5/5/2025
Σύντομη περιγραφή	Παραβίαση κυτίου ι. εικόνας και κλοπή τιμαλφών αφιερωμάτων άγνωστης αξίας και άγνωστου χρηματικού ποσού, απόπειρα διάρρηξης παγκαρίου Μονής
Δράστης/ες	1 ημεδαπός
Αστυνομικές/δικονομικές ενέργειες	Σύλληψη

A/A	179.
Τοποθεσία	Ι. Μονή Αγίου Νεκταρίου, Τρίκορφο Φωκίδας
Ημερομηνία	5/5/2025
Σύντομη περιγραφή	Διάρρηξη κεντρικής θύρας, χωρίς να αφαιρεθεί κάτι
Δράστης/ες	2 ημεδαποί
Αστυνομικές/δικονομικές ενέργειες	Σύλληψη. Κύρια ανάκριση για παράβαση άρθρων 42, 45, 98, 374 και 187 παρ.3 Π.Κ.

A/A	180.
Τοποθεσία	Ι. Ναός Αγίου Δημητρίου, Μάνδρες Κιλκίς
Ημερομηνία	10/5/2025
Σύντομη περιγραφή	Διάρρηξη, κλοπή από το παγκάρι και διάφορων αντικείμενων
Δράστης/ες	2 ημεδαποί
Αστυνομικές/δικονομικές ενέργειες	Εξιχνιάστηκαν στις 12-05-2025, 23 διαρρήξεις (τελεσμένες και απόπειρες) σε Ιερούς Ναούς του Κιλκίς, οι οποίες διαπράχθηκαν από τα τέλη έτους 2024 έως και Μάιο έτους 2025 από 6 δράστες, υπό διαφορετική σύνθεση κατά περίπτωση. Σύλληψη στα όρια του αυτοφώρου δύο δραστών και σχηματισμός δικογραφίας για άλλους τέσσερις γνωστούς δράστες. Δικογραφία υπεβλήθη στην Εισαγγελία Κιλκίς

A/A	181.
Τοποθεσία	Ι. Εξωκλήσιο Αγίων Κωνσταντίνου και Ελένης, Πυράθι Ηρακλείου
Ημερομηνία	10-11/5/2025
Σύντομη περιγραφή	Παραβίαση θυρών και παραθύρου και κλοπή 2 μανουαλίων
Δράστης/ες	Άγνωστος/οι
Αστυνομικές/δικονομικές ενέργειες	Καταγγελία

A/A	182.
Τοποθεσία	Ι. Ναός Αγίου Δημητρίου (εντός Νοσοκομείου Αγία Όλγα), Νέα Ιωνία Αττικής
Ημερομηνία	12/5/2025

Σύντομη περιγραφή	Παραβίαση πλαϊνού παραθύρου, κλοπή λειτουργικών αντικειμένων, 2 επιστήθιων σταυρών με αλυσίδα, 8 ι. εικόνων και άγνωστου χρηματικού ποσού από παγκάρι
Δράστης/ες	Άγνωστος/οι
Αστυνομικές/δικονομικές ενέργειες	Δικογραφία

A/A	183.
Τοποθεσία	Κτιριακό συγκρότημα «Μιχαήλ Χωνιάτης» της Ι. Μητροπόλεως Μεσογαίας και Λαυρεωτικής, Σπάτα Αττικής
Ημερομηνία	12/5/2025
Σύντομη περιγραφή	Κλοπή παροχικού καλωδίου ηλεκτρικής ενέργειας 300 μέτρων, χρηματικής αξίας 6.000€ περίπου
Δράστης/ες	1 ημεδαπός
Αστυνομικές/δικονομικές ενέργειες	Δικογραφία

A/A	184.
Τοποθεσία	Κοιμητήριο, Ελευσίνα Αττικής
Ημερομηνία	12/5/2025
Σύντομη περιγραφή	Παραβίαση οστεοφυλακίου
Δράστης/ες	Άγνωστος/οι
Αστυνομικές/δικονομικές ενέργειες	Δικογραφία

A/A	185.
Τοποθεσία	Ι. Εξωκλήσιο Αγίων Κωνσταντίνου και Ελένης και Αγίας Χριστίνης, Αμαριανό Ηρακλείου
Ημερομηνία	12/5/2025
Σύντομη περιγραφή	Θραύση υαλοπίνακα παραθύρου, απόπειρα παραβίασης της θύρας και κλοπή 2 μανουαλίων
Δράστης/ες	Άγνωστος/οι
Αστυνομικές/δικονομικές ενέργειες	Καταγγελία

A/A	186.
Τοποθεσία	Ι. Ναός, Κρηστώνη Κιλκίς
Ημερομηνία	12/5/2025 (ημερομηνία εξιχνίασης)
Σύντομη περιγραφή	Διάρρηξη και κλοπή από το παγκάρι
Δράστης/ες	1 ημεδαπός
Αστυνομικές/δικονομικές ενέργειες	Εξιχνιάστηκαν στις 12-05-2025, 23 διαρρήξεις (τελεσμένες και απόπειρες) σε Ιερούς Ναούς του Κιλκίς, οι οποίες διαπράχθηκαν από τα τέλη έτους 2024 έως και Μάιο έτους 2025 από 6 δράστες, υπό διαφορετική σύνθεση κατά περίπτωση. Σύλληψη στα όρια του αυτοφώρου δύο δραστών και σχηματισμός δικογραφίας για άλλους τέσσερις γνωστούς δράστες. Δικογραφία υπεβλήθη στην Εισαγγελία Κιλκίς

A/A	187.
Τοποθεσία	Ι. Ναός, Πλαγιά Κιλκίς

Ημερομηνία	12/5/2025 (ημερομηνία εξιχνίασης)
Σύντομη περιγραφή	Απόπειρα διάρρηξης
Δράστης/ες	3 ημεδαποί
Αστυνομικές/δικονομικές ενέργειες	Εξιχνιάστηκαν στις 12-05-2025, 23 διαρρήξεις (τελεσμένες και απόπειρες) σε Ιερούς Ναούς του Κιλκίς, οι οποίες διαπράχθηκαν από τα τέλη έτους 2024 έως και Μάιο έτους 2025 από 6 δράστες, υπό διαφορετική σύνθεση κατά περίπτωση. Σύλληψη στα όρια του αυτοφώρου δύο δραστών και σχηματισμός δικογραφίας για άλλους τέσσερις γνωστούς δράστες. Δικογραφία υπεβλήθη στην Εισαγγελία Κιλκίς

A/A	188.
Τοποθεσία	Ι. Ναός, Κορομηλιά Κιλκίς
Ημερομηνία	12/5/2025 (ημερομηνία εξιχνίασης)
Σύντομη περιγραφή	Διάρρηξη και κλοπή από το παγκάρι
Δράστης/ες	2 ημεδαποί
Αστυνομικές/δικονομικές ενέργειες	Εξιχνιάστηκαν στις 12-05-2025, 23 διαρρήξεις (τελεσμένες και απόπειρες) σε Ιερούς Ναούς του Κιλκίς, οι οποίες διαπράχθηκαν από τα τέλη έτους 2024 έως και Μάιο έτους 2025 από 6 δράστες, υπό διαφορετική σύνθεση κατά περίπτωση. Σύλληψη στα όρια του αυτοφώρου δύο δραστών και σχηματισμός δικογραφίας για άλλους τέσσερις γνωστούς δράστες. Δικογραφία υπεβλήθη στην Εισαγγελία Κιλκίς

A/A	189.
Τοποθεσία	Ι. Ναός, Ξηρόβρυση Κιλκίς
Ημερομηνία	12/5/2025 (ημερομηνία εξιχνίασης)
Σύντομη περιγραφή	Απόπειρα διάρρηξης
Δράστης/ες	2 ημεδαποί
Αστυνομικές/δικονομικές ενέργειες	Εξιχνιάστηκαν στις 12-05-2025, 23 διαρρήξεις (τελεσμένες και απόπειρες) σε Ιερούς Ναούς του Κιλκίς, οι οποίες διαπράχθηκαν από τα τέλη έτους 2024 έως και Μάιο έτους 2025 από 6 δράστες, υπό διαφορετική σύνθεση κατά περίπτωση. Σύλληψη στα όρια του αυτοφώρου δύο δραστών και σχηματισμός δικογραφίας για άλλους τέσσερις γνωστούς δράστες. Δικογραφία υπεβλήθη στην Εισαγγελία Κιλκίς

A/A	190.
Τοποθεσία	Ι. Εξωκλήσιο Αγίας Τριάδος, Μεγάλο Γαρδίκι Ιωαννίνων
Ημερομηνία	11-13/5/2025
Σύντομη περιγραφή	Αποκόλληση θύρας μαζί με το κάσωμα, χωρίς να αφαιρεθεί κάτι
Δράστης/ες	1 υπήκοος Ρουμανίας και 2 ημεδαποί

Αστυνομικές/δικονομικές ενέργειες	Σύλληψη
	

A/A	191.
Τοποθεσία	Ι. Ναός Αγίου Νικολάου, Κάψια Αρκαδίας
Ημερομηνία	13/5/2025
Σύντομη περιγραφή	Παραβίαση παγκαρίου το οποίο ήταν άδειο
Δράστης/ες	2 υπήκοοι Βουλγαρίας
Αστυνομικές/δικονομικές ενέργειες	Σύλληψη

A/A	192.
Τοποθεσία	Κοιμητήριο, Στυλίδα Φθιώτιδας
Ημερομηνία	13/5/2025
Σύντομη περιγραφή	Κλοπή 20 οστεοθηκών και ορειχάλκινων καντηλιών, αξίας περίπου 1.000€
Δράστης/ες	Άγνωστος/οι
Αστυνομικές/δικονομικές ενέργειες	Προανάκριση

A/A	193.
Τοποθεσία	Ι. Ναός Εισοδίων Θεοτόκου Σισσιωτίσσης, Αργοστόλι Κεφαλλονιάς
Ημερομηνία	10-14/5/2025
Σύντομη περιγραφή	Απόπειρα κλοπής παγκαρίου
Δράστης/ες	1 ημεδαπός Ρομά

Αστυνομικές/δικονομικές ενέργειες	Ταυτοποίηση δράστη από κάμερες ασφαλείας Ναού. Ο δράστης δεν συνελήφθη λόγω παρέλευσης αυτοφώρου
-----------------------------------	--



A/A	194.
Τοποθεσία	Κοιμητήρια, Κουφάλια Θεσσαλονίκης
Ημερομηνία	14/5/2025
Σύντομη περιγραφή	Αφαίρεση από μνήμα ανήλικου κοριτσιού 2 μαρμάρινων γλαστρών με λουλούδια αξίας 500€ περίπου
Δράστης/ες	Άγνωστος/οι
Αστυνομικές/δικονομικές ενέργειες	Δικογραφία

A/A	195.
Τοποθεσία	Ι. κοιμητηριακό Παρεκκλήσιο Αγίου Ευθυμίου, Μικρό Κεφαλόβρυσο Τρικάλων
Ημερομηνία	14/5/2025
Σύντομη περιγραφή	Διάρρηξη εισόδου, παραβίαση παγκαρίου και κλοπή χρημάτων
Δράστης/ες	1 ημεδαπός
Αστυνομικές/δικονομικές ενέργειες	Σύλληψη. Δικογραφία

A/A	196.
Τοποθεσία	Ι. Μονή Κοιμήσεως της Θεοτόκου Κηπίνας, Καλαρρύτες Ιωαννίνων
Ημερομηνία	14-15/5/2025
Σύντομη περιγραφή	Απόπειρα παραβίασης της θύρας της Ιεράς Μονής καίγοντας με φλόγιστρο-καμινέτο την κλειδαριά της και σκάβοντας με χρήση άγνωστου εργαλείου στα πλαϊνά τοιχώματα στην άκρη των κασωμάτων και παραβίαση θυρών αναψυκτηρίου Μονής με λακτίσματα, χωρίς να αφαιρεθεί κάτι από το εσωτερικό του

Δράστης/ες	1 υπήκοος Ρουμανίας, 2 ημεδαποί
Αστυνομικές/δικονομικές ενέργειες	Σύλληψη 2 εκ των δραστών

A/A	197.
Τοποθεσία	Κοιμητήριο, Ζωγράφου Αττικής
Ημερομηνία	15/5/2025
Σύντομη περιγραφή	Θραύση μαρμάρων μνήματος και εικονοστασίου
Δράστης/ες	Άγνωστος/οι
Αστυνομικές/δικονομικές ενέργειες	Δικογραφία

A/A	198.
Τοποθεσία	Ι. Εξωκλήσιο Αγίων Πάντων, Ψαλίδι Κω
Ημερομηνία	15/5/2025
Σύντομη περιγραφή	Παραβίαση παραθύρου
Δράστης/ες	Άγνωστος/οι
Αστυνομικές/δικονομικές ενέργειες	Καταγγελία

A/A	199.
Τοποθεσία	Ι. Εξωκλήσιο Προφήτου Ηλίου, Προσήλιο Ιωαννίνων
Ημερομηνία	10-17/5/2025
Σύντομη περιγραφή	Απόπειρα παραβίασης παγκαρίου
Δράστης/ες	1 υπήκοος Ρουμανίας, 2 ημεδαποί
Αστυνομικές/δικονομικές ενέργειες	Σύλληψη

A/A	200.
Τοποθεσία	Ι. Ναός Προφήτου Ηλίου, Περάτη Ιωαννίνων
Ημερομηνία	16-17/5/2025
Σύντομη περιγραφή	Παραβίαση παραθύρου και εσωτερικής ξύλινης θύρας και κλοπή 9 επάργυρων κρεμαστών καντηλιών χρηματικής αξίας 1.400€ περίπου
Δράστης/ες	Άγνωστος/οι
Αστυνομικές/δικονομικές ενέργειες	Προανάκριση

A/A	201.
Τοποθεσία	Ι. Ναός Αγίας Αικατερίνης, Νέα Χώρα Χανίων
Ημερομηνία	18/5/2025
Σύντομη περιγραφή	Κλοπή 1 ασημένιας ι. εικόνας, μίας λειψανοθήκης με τίμια λείψανα από την Αγία Τράπεζα και 1 σταυρού
Δράστης/ες	1 ημεδαπός
Αστυνομικές/δικονομικές ενέργειες	Σύλληψη

A/A	202.
Τοποθεσία	Ι. Ναός Αγίου Αθανασίου, Προσήλιο Ιωαννίνων
Ημερομηνία	3-20/5/2025
Σύντομη περιγραφή	Απόπειρα παραβίασης θύρας δωματίου του Ναού
Δράστης/ες	1 υπήκοος Ρουμανίας, 2 ημεδαποί
Αστυνομικές/δικονομικές ενέργειες	Σύλληψη

A/A	203.
Τοποθεσία	Ι. Ναός Αγίου Χαραλάμπους, Μπάφρα Ιωαννίνων
Ημερομηνία	20-22/5/2025
Σύντομη περιγραφή	Παραβίαση θύρας και πρόκληση αναστάτωσης στο εσωτερικό του Ναού
Δράστης/ες	1 υπήκοος Ρουμανίας, 2 ημεδαποί
Αστυνομικές/δικονομικές ενέργειες	Σύλληψη

A/A	204.
Τοποθεσία	Ι. Παρεκκλήσιο Αγίου Σεραφείμ, Ευξεινούπολη Μαγνησίας
Ημερομηνία	22/5/2025
Σύντομη περιγραφή	Απόπειρα παραβίασης παγκαριού
Δράστης/ες	1 ημεδαπός
Αστυνομικές/δικονομικές ενέργειες	Σύλληψη

A/A	205.
Τοποθεσία	Ι. Ναός Αγίου Γεωργίου, Κουφάλια Θεσσαλονίκης
Ημερομηνία	22/5/2025
Σύντομη περιγραφή	Πρόκληση φθορών σε ξύλινο έπιπλο και στο παγκάρι και θραύση υαλοπίνακα εξωτερικής πλαϊνής θύρας, χωρίς ωστόσο να αφαιρεθούν χρήματα ή κάποιο άλλο αντικείμενο από τον Ναό
Δράστης/ες	1 ημεδαπός
Αστυνομικές/δικονομικές ενέργειες	Σύλληψη. Δικογραφία

A/A	206.
Τοποθεσία	Ι. Μητροπολιτικό Παρεκκλήσιο Αγίων Ραφαήλ, Νικολάου και Ειρήνης, Κορωπί Αττικής
Ημερομηνία	24/5/2025
Σύντομη περιγραφή	Κλοπή εξωτερικής μονάδας κλιματιστικού μηχανήματος
Δράστης/ες	Άγνωστος/οι
Αστυνομικές/δικονομικές ενέργειες	Δικογραφία

A/A	207.
Τοποθεσία	Ι. Εξωκλήσιο Αγίας Μαρίας, Κόντσικα Ιωαννίνων
Ημερομηνία	11-28/5/2025
Σύντομη περιγραφή	Είσοδος εντός του εξωκλησίου, χωρίς ίχνη παραβίασης και κλοπή 1 κολυμβήθρας
Δράστης/ες	Άγνωστος/οι
Αστυνομικές/δικονομικές ενέργειες	Προανάκριση

A/A	208.
Τοποθεσία	Ι. Παρεκκλήσιο, Δεσκάτη Γρεβενών
Ημερομηνία	20-28/5/2025
Σύντομη περιγραφή	Κλοπή καμπάνας, πρόκληση φθορών στην είσοδο του παρεκκλησίου και στο παγκάρι
Δράστης/ες	Άγνωστος/οι

Αστυνομικές/δικονομικές ενέργειες	Μη διαθέσιμα στοιχεία
-----------------------------------	-----------------------

A/A	209.
Τοποθεσία	Ι. Ναός Αγίου Αντωνίου, Περιστέρι Αττικής
Ημερομηνία	1/6/2025
Σύντομη περιγραφή	Κλοπή παγκαρίου φιλόπτωχου ταμείου
Δράστης/ες	3 ημεδαποί
Αστυνομικές/δικονομικές ενέργειες	Σύλληψη

A/A	210.
Τοποθεσία	Ι. Ναός Κοιμήσεως της Θεοτόκου, Χαϊδάρι Αττικής
Ημερομηνία	5/6/2025
Σύντομη περιγραφή	Είσοδος στον Ναό, κατά την ολιγόλεπτη απουσία του Ιερέα, και κλοπή 1 ασημένιας μακέτας βυζαντινού ναού
Δράστης/ες	Άγνωστος/οι
Αστυνομικές/δικονομικές ενέργειες	Δικογραφία

A/A	211.
Τοποθεσία	Κοιμητήριο, Τιθρώνιο Φθιώτιδας
Ημερομηνία	1-7/6/2025
Σύντομη περιγραφή	Πρόκληση δολιοφθοράς στο οστεοφυλάκιο του κοιμητηρίου και συγκεκριμένα άνοιγμα 6 θυρίδων του οστεοφυλακίου, εξαγωγή οστεοθηκών και ρίψη των οστών στο δάπεδο, κλοπή 2 μεταλλικών κουτιών ευτελούς αξίας
Δράστης/ες	Άγνωστος/οι
Αστυνομικές/δικονομικές ενέργειες	Προανάκριση

A/A	212.
Τοποθεσία	Ι. κοιμητηριακό Παρεκκλήσιο Αγίου Ευθυμίου, Μικρό Κεφαλόβρυσο Τρικάλων
Ημερομηνία	8-9/6/2025
Σύντομη περιγραφή	Θραύση κλειδαριάς εισόδου, παραβίαση παγκαρίου και κλοπή χρημάτων
Δράστης/ες	1 ημεδαπός
Αστυνομικές/δικονομικές ενέργειες	Σύλληψη. Δικογραφία

A/A	213.
Τοποθεσία	Ι. Παρεκκλήσιο Μεταμορφώσεως του Σωτήρος, Μαρούσι Αττικής
Ημερομηνία	10/6/2025
Σύντομη περιγραφή	Κλοπή παγκαρίου με περίπου 300€
Δράστης/ες	1
Αστυνομικές/δικονομικές ενέργειες	Δικογραφία

A/A	214.
Τοποθεσία	Ι. Ναός Αγίου Γεωργίου, Γερακαρού Θεσσαλονίκης
Ημερομηνία	10/6/2025

Σύντομη περιγραφή	Παραβίαση κωδωνοστασίου
Δράστης/ες	5 ημεδαποί
Αστυνομικές/δικονομικές ενέργειες	Σύλληψη

A/A	215.
Τοποθεσία	Ι. Ναός Γενεσίου της Θεοτόκου, Παναγιούδα Μυτιλήνης
Ημερομηνία	11/6/2025
Σύντομη περιγραφή	Κλοπή χρημάτων από παγκάρι και φθορές αυτού
Δράστης/ες	2 ημεδαποί
Αστυνομικές/δικονομικές ενέργειες	Σύλληψη

A/A	216.
Τοποθεσία	Ι. Ησυχαστήριο Αγίας Μαγδαληνής, Κορωπί Αττικής
Ημερομηνία	16/6/2025
Σύντομη περιγραφή	Παραβίαση πλαϊνής πόρτας, κλοπή μεταλλικών εκκλησιαστικών αντικειμένων και εξαρτημάτων από γεννήτρια
Δράστης/ες	Άγνωστος/οι
Αστυνομικές/δικονομικές ενέργειες	Δικογραφία

A/A	217.
Τοποθεσία	Κοιμητήριο, Παύλιανη Φθιώτιδας
Ημερομηνία	17/6/2025
Σύντομη περιγραφή	Κλοπή χάλκινων αντικειμένων (καντήλια, ανθοδοχεία και λιβανιστήρια)
Δράστης/ες	Άγνωστος/οι
Αστυνομικές/δικονομικές ενέργειες	Προανάκριση

A/A	218.
Τοποθεσία	Ι. Ναός Αγίου Γεωργίου, Μύλοι Ευβοίας
Ημερομηνία	23/6/2025
Σύντομη περιγραφή	Φθορές σε διάφορα αντικείμενα, κλοπή 4 καντηλιών και 1 τραπεζιού. Το κόστος των κλαπέντων αντικειμένων ανέρχεται στο ποσό των 300€
Δράστης/ες	Άγνωστος/οι
Αστυνομικές/δικονομικές ενέργειες	Δικογραφία

A/A	219.
Τοποθεσία	Κοιμητήριο, Παλλήνη Αττικής
Ημερομηνία	25/6/2025
Σύντομη περιγραφή	Κλοπή 4 μπρούτζινων χερουλιών από μαρμάρινη πλάκα τάφου
Δράστης/ες	Άγνωστος/οι
Αστυνομικές/δικονομικές ενέργειες	Δικογραφία

A/A	220.
Τοποθεσία	Ι. Παρεκκλήσιο Κοιμήσεως της Θεοτόκου, Λάμπη Κω
Ημερομηνία	27/6/2025
Σύντομη περιγραφή	Κλοπή χρημάτων από παγκάρι
Δράστης/ες	1 ημεδαπός
Αστυνομικές/δικονομικές ενέργειες	Δικογραφία

A/A	221.
Τοποθεσία	Ι. Εξωκλήσιο Κοιμήσεως της Θεοτόκου, Ζωφόροι Ηρακλείου
Ημερομηνία	27/6/2025
Σύντομη περιγραφή	Παραβίαση παραθύρου με θραύση υαλοπίνακα
Δράστης/ες	1 ημεδαπός
Αστυνομικές/δικονομικές ενέργειες	Σύλληψη

A/A	222.
Τοποθεσία	Ι. Παρεκκλήσιο Κοιμήσεως της Θεοτόκου, Λάμπη Κω
Ημερομηνία	4/7/2025
Σύντομη περιγραφή	Κλοπή χρημάτων από παγκάρι
Δράστης/ες	1 ημεδαπός
Αστυνομικές/δικονομικές ενέργειες	Δικογραφία

A/A	223.
Τοποθεσία	Ι. Εξωκλήσιο Αγίου Νικολάου, Πυλί Κω
Ημερομηνία	6/7/2025
Σύντομη περιγραφή	Παραβίαση παραθύρου
Δράστης/ες	Άγνωστος/οι
Αστυνομικές/δικονομικές ενέργειες	Καταγγελία

A/A	224.
Τοποθεσία	Ι. Ναός Παμμεγίστων Ταξιαρχών, Μύτικας Πρέβεζας
Ημερομηνία	6/7/2025
Σύντομη περιγραφή	Είσοδος από ανασφάλιστη κεντρική θύρα και αφαίρεση ολόκληρου του παγκαρίου, το οποίο περιείχε μικρό χρηματικό ποσό. Αφαιρεθέν παγκάρι ανευρέθηκε πλησίον του Ναού και αποδόθηκε στον Εφημέριο
Δράστης/ες	2 ημεδαποί
Αστυνομικές/δικονομικές ενέργειες	Δικογραφία

A/A	225.
Τοποθεσία	Ι. Παρεκκλήσιο Αγίου Δημητρίου, Καστέλλι Λασιθίου
Ημερομηνία	1-7/7/2025
Σύντομη περιγραφή	Οι δράστες έσχισαν τη σίτα του παραθύρου και μπήκαν στον Ναό, άνοιξαν τα συρτάρια του παγκαρίου, πέταξαν κάτω τα ιερά καλύμματα του

	Ναού και άφησαν υβριστικό σημείωμα προς την Εκκλησία και τους Ιερείς
Δράστης/ες	Άγνωστος/οι
Αστυνομικές/δικονομικές ενέργειες	Προανάκριση

A/A	226.
Τοποθεσία	Ι. Ναός Αγίων Πάντων, Νησάκι Κέρκυρας
Ημερομηνία	14/7/2025
Σύντομη περιγραφή	Διάρρηξη πλαϊνής θύρας και κλοπή από παγκάρι και από κυτία φιλόπτωχου ταμείου 400€ περίπου
Δράστης/ες	Άγνωστος/οι
Αστυνομικές/δικονομικές ενέργειες	Δικογραφία

A/A	227.
Τοποθεσία	Ι. Ναός Κοιμήσεως της Θεοτόκου, Βούλα Αττικής
Ημερομηνία	17/7/2025
Σύντομη περιγραφή	Βανδαλισμός με αναγραφή υβριστικού συνθήματος κατά της Ελληνικής Αστυνομίας, με κόκκινη μπογιά στον τοίχο προαύλιου χώρου του Ναού
Δράστης/ες	1 ημεδαπός
Αστυνομικές/δικονομικές ενέργειες	Σύλληψη. Δικογραφία για Ν.4139/2013, αρθ. 381 Π.Κ. και αρθ. 361 Π.Κ.

A/A	228.
Τοποθεσία	Ι. Εξωκλήσιο Αγίου Γεωργίου, Λουτρό Καρδίτσας
Ημερομηνία	18/7/2025
Σύντομη περιγραφή	Κλοπή 8 ι. εικόνων και 1 ι. Ευαγγελίου
Δράστης/ες	Άγνωστος/οι
Αστυνομικές/δικονομικές ενέργειες	Προανάκριση

A/A	229.
Τοποθεσία	Ι. Ναός Αγίου Δημητρίου, Οινόη Ορεστιάδας
Ημερομηνία	17-19/7/2025
Σύντομη περιγραφή	Είσοδος από παράθυρο, πρόκληση αναστάτωσης σε όλους τους χώρους του Ναού, διάρρηξη παγκαρίου και κλοπή περίπου 1.000€
Δράστης/ες	Άγνωστος/οι
Αστυνομικές/δικονομικές ενέργειες	Δικογραφία για κλοπή

A/A	230.
Τοποθεσία	Ι. Εξωκλήσιο Αγίου Νικολάου - Αγίας Υπομονής, Φαληράκι Ρόδου
Ημερομηνία	19/7/2025
Σύντομη περιγραφή	Κλοπή περίπου 200€ από παγκάρι
Δράστης/ες	5 ημεδαποί
Αστυνομικές/δικονομικές ενέργειες	Δικογραφία

A/A	231.
Τοποθεσία	Ι. Μονή Παναγίας Τσαμπίκας, Αρχάγγελος Ρόδου

Ημερομηνία	21/7/2025
Σύντομη περιγραφή	Απόπειρα παραβίασης πλαϊνής θύρας
Δράστης/ες	5 ημεδαποί
Αστυνομικές/δικονομικές ενέργειες	Δικογραφία

A/A	232.
Τοποθεσία	Ι. Ναός Αγίας Τριάδος, Φάρος Σερίφου
Ημερομηνία	19-22/7/2025
Σύντομη περιγραφή	Εγκλωβισμός 27 προβάτων σε αποθήκη ιδιοκτησίας του Ναού χωρίς τροφή και νερό με αποτέλεσμα τον θάνατο 20 εξ αυτών και φθορές σε 2 παράθυρα και σε 2 φύλλα της κεντρικής θύρας του Ναού
Δράστης/ες	Άγνωστος/οι
Αστυνομικές/δικονομικές ενέργειες	Δικογραφία

A/A	233.
Τοποθεσία	Ι. Εξωκλήσιο Γενεσίου Θεοτόκου, Καρδάμαινα Κω
Ημερομηνία	20-25/7/2025
Σύντομη περιγραφή	Παραβίαση παγκαριού
Δράστης/ες	Άγνωστος/οι
Αστυνομικές/δικονομικές ενέργειες	Καταγγελία

A/A	234.
Τοποθεσία	Ι. Ναός Αγίου Γεωργίου Ακαδημίας Πλάτωνος, Αθήνα Αττικής
Ημερομηνία	25/7/2025
Σύντομη περιγραφή	Αναγραφή προσβλητικών εκφράσεων στους τοίχους του Ναού
Δράστης/ες	Άγνωστος/οι
Αστυνομικές/δικονομικές ενέργειες	Δεν έγινε καταγγελία

A/A	235.
Τοποθεσία	Ι. Εξωκλήσιο Θείας Αναλήψεως, Ζηπάρι Κω
Ημερομηνία	26/7/2025
Σύντομη περιγραφή	Κλοπή καμπάνας
Δράστης/ες	Άγνωστος/οι
Αστυνομικές/δικονομικές ενέργειες	Καταγγελία

A/A	236.
Τοποθεσία	Ι. Μονή Μεταμορφώσεως του Σωτήρος, Βραγκιανά Καρδίτσας
Ημερομηνία	28/7/2025
Σύντομη περιγραφή	Κλοπή 2 εξαπτέρυγων με ξύλινη βάση και ενός εργαλείου (κομπρεσέρ)
Δράστης/ες	Άγνωστος/οι
Αστυνομικές/δικονομικές ενέργειες	Καταγγελία

A/A	237.
Τοποθεσία	Ι. Μονή Παναγίας Προυσιώτισσας, Προυσός Ευρυτανίας
Ημερομηνία	28/7/2025
Σύντομη περιγραφή	Παραβίαση προθήκης ι. εικόνας και κλοπή τιμαλφούς αφιερώματος
Δράστης/ες	1 ημεδαπός
Αστυνομικές/δικονομικές ενέργειες	Σύλληψη

A/A	238.
Τοποθεσία	Παρεκκλήσιο του Ι. Ναού Γεννήσεως του Χριστού, Θεσσαλονίκη
Ημερομηνία	28/7/2025
Σύντομη περιγραφή	Κλοπή μικροποσού από παγκάρι
Δράστης/ες	1 ημεδαπός
Αστυνομικές/δικονομικές ενέργειες	Αυτόφωρη σύλληψη και παραπομπή σε Εισαγγελέα. Η δικογραφία κρίθηκε απαράδεκτη ελλείψει ένορκης έγκλησης από τον Υπεύθυνο του Ναού

A/A	239.
Τοποθεσία	Κοιμητήριο, Άνω Λιόσια Αττικής
Ημερομηνία	30/7/2025
Σύντομη περιγραφή	Πρόκληση φθορών στον υαλοπίνακα της πόρτας του φυλακίου και παραβίαση κεντρικής πόρτας σπάζοντας το λουκέτο με πέτρα
Δράστης/ες	2
Αστυνομικές/δικονομικές ενέργειες	Δικογραφία

A/A	240.
Τοποθεσία	Ι. κοιμητηριακός Ναός Αγίου Νικολάου, Δομοκός Φθιώτιδας
Ημερομηνία	13/7-3/8/2025
Σύντομη περιγραφή	Διάρρηξη θύρας και κλοπή 1 Ιερού Ευαγγελίου και μιας μικρής καμπάνας
Δράστης/ες	Άγνωστος/οι
Αστυνομικές/δικονομικές ενέργειες	Προανάκριση

A/A	241.
Τοποθεσία	Ι. κοιμητηριακός Ναός Αγίας Παρασκευής, Φιλιαδώνα Φθιώτιδας
Ημερομηνία	27/7-3/8/2025
Σύντομη περιγραφή	Διάρρηξη θύρας και κλοπή 1 Ιερού Ευαγγελίου
Δράστης/ες	Άγνωστος/οι
Αστυνομικές/δικονομικές ενέργειες	Προανάκριση

A/A	242.
Τοποθεσία	Ι. Εξωκλήσιο Αγίας Παρασκευής, Μακρολίβαδο Φθιώτιδος
Ημερομηνία	31/7-3/8/2025

Σύντομη περιγραφή	Διάρρηξη θύρας και κλοπή 1 Ιερού Ευαγγελίου και 1 ι. εικόνας
Δράστης/ες	Άγνωστος/οι
Αστυνομικές/δικονομικές ενέργειες	Προανάκριση

A/A	243.
Τοποθεσία	Ι. Ναός Παναγίας Ωραίας, Αγγελόκαστρο Κορινθίας
Ημερομηνία	3-4/8/2025
Σύντομη περιγραφή	Αποξήλωση και κλοπή από τη σκεπή του Ναού μεγάλης ποσότητας χαλκού, άγνωστης συνολικής αξίας
Δράστης/ες	Άγνωστος/οι
Αστυνομικές/δικονομικές ενέργειες	Δικογραφία

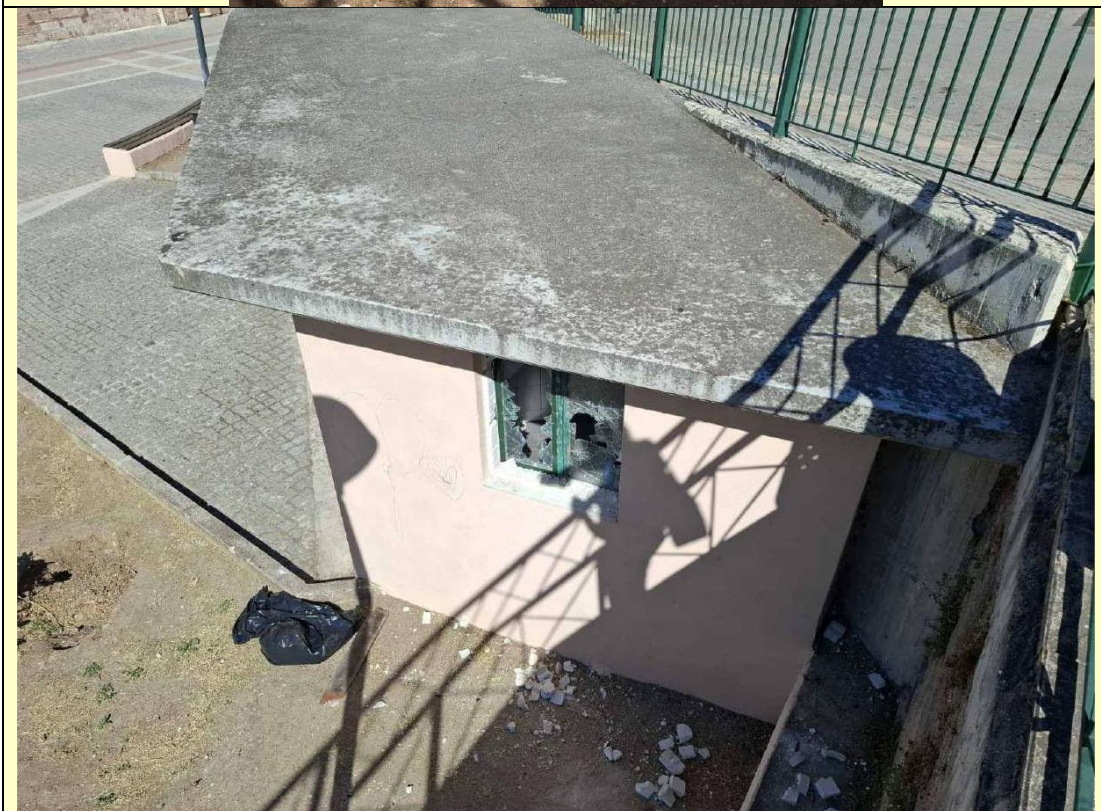
A/A	244.
Τοποθεσία	Ι. Ναός Παναγίας Λαοδηγήτριας, Θεσσαλονίκη
Ημερομηνία	5/8/2025
Σύντομη περιγραφή	Δράστης κατελήφθη επ'αυτοφώρω από αστυνομικούς της Δ.Α.Δ.Θ., μετά από κλήση του Κέντρου Άμεσης Δράσης, να θραύει με γροθιές υαλοπίνακα προκειμένου να αφαιρέσει χρήματα από το παγκάρι
Δράστης/ες	1 ημεδαπός
Αστυνομικές/δικονομικές ενέργειες	Σύλληψη. Δικογραφία

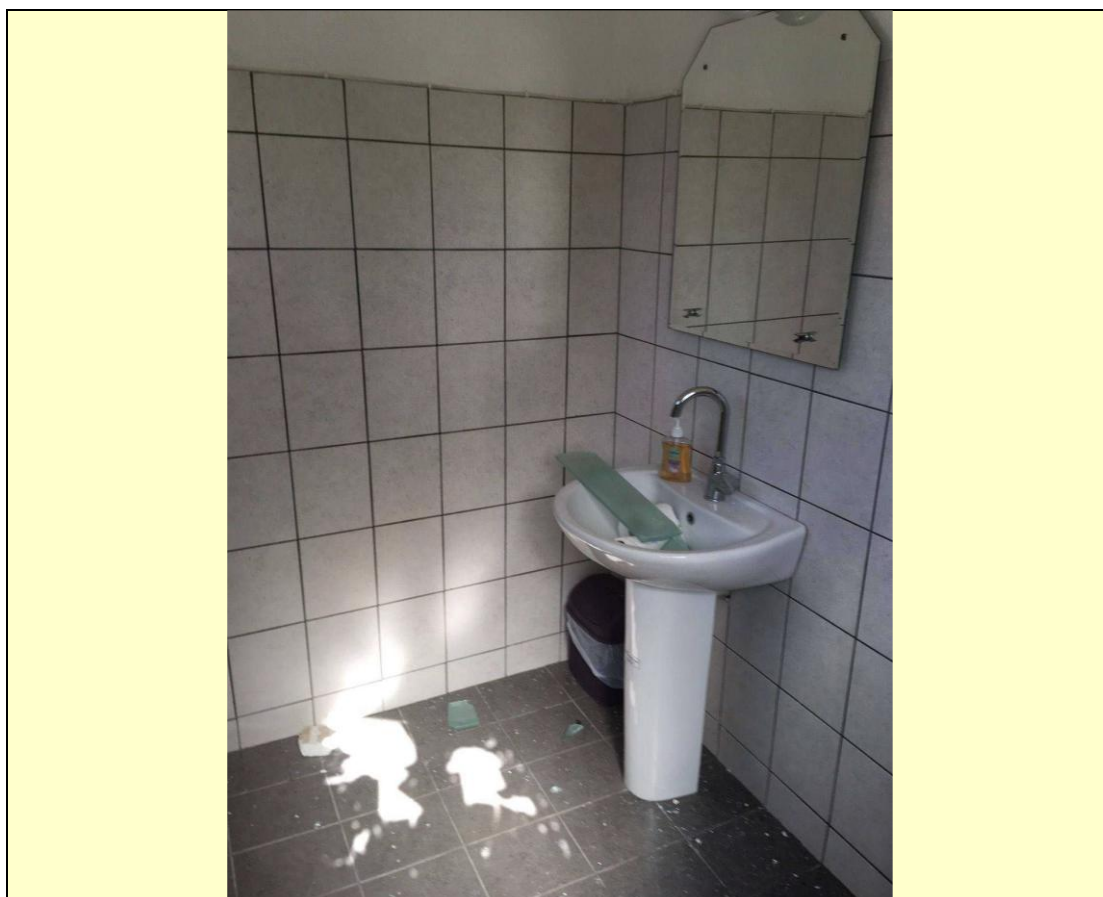
A/A	245.
Τοποθεσία	Ι. Ναός Αγίου Ιωάννη Προδρόμου, Καρτερόλι Μεσσηνίας
Ημερομηνία	6/8/2025
Σύντομη περιγραφή	Παραβίαση παγκαρίου και κλοπή 200€ περίπου και διαφόρων αφιερωμάτων απροσδιόριστης αξίας
Δράστης/ες	Άγνωστος/οι
Αστυνομικές/δικονομικές ενέργειες	Δικογραφία

A/A	246.
Τοποθεσία	Ι. Ναός Εισοδίων της Θεοτόκου (εντός της Ι. Μητρόπολης Κυδωνίας και Αποκορώνου), Χανιά
Ημερομηνία	11/8/2025
Σύντομη περιγραφή	Κλοπή 1 φορητού Η/Υ από γραφείο κληρικού
Δράστης/ες	1 ημεδαπός
Αστυνομικές/δικονομικές ενέργειες	Σύλληψη

A/A	247.
Τοποθεσία	Ι. Μητροπολιτικός Ναός Αγίων Θεοδώρων, Αταλάντη Φθιώτιδας
Ημερομηνία	11-12/8/2025
Σύντομη περιγραφή	Αφού ξηλώθηκαν τα ξύλινα παγκάκια στα πεζούλια της πλατείας χρησιμοποιήθηκαν στη συνέχεια ως μέσα για να σπάσουν τα τζάμια από

	τις τουαλέτες του Ναού. Η ζημιά (δύο παράθυρα και νιπτήρας) ανέρχεται περίπου στα 300€
Δράστης/ες	Άγνωστος/οι
Αστυνομικές/δικονομικές ενέργειες	Καταγγελία





A/A	248.
Τοποθεσία	Παρεκκλήσιο Παναγίας Σουμελά έξωθεν Ι. Ναού Ζωοδόχου Πηγής, Πετρωτό Θεσσαλονίκης
Ημερομηνία	14/8/2025
Σύντομη περιγραφή	Όπως προκύπτει από κύκλωμα παρακολούθησης που υπάρχει στον χώρο, άγνωστος δράστης εισήλθε στο παρεκκλήσι και με χρήση αναπτήρα έθεσε φωτιά προκαλώντας εκτεταμένες φθορές στην εικόνα της Παναγίας Σουμελά και στον Εσταυρωμένο
Δράστης/ες	1
Αστυνομικές/δικονομικές ενέργειες	Δικογραφία

A/A	249.
Τοποθεσία	Ι. Ναός Αγίου Χαραλάμπους, Σάμος
Ημερομηνία	14/8/2025
Σύντομη περιγραφή	Απόπειρα κλοπής τιμαλφών λειτουργικών σκευών από την Αγία Τράπεζα και χρημάτων από το παγκάρι
Δράστης/ες	1 ημεδαπός
Αστυνομικές/δικονομικές ενέργειες	Δικογραφία

A/A	250.
Τοποθεσία	Ι. Μονή Κοιμήσεως Θεοτόκου Κρουσταλλένιας, Λασιθι

Ημερομηνία	15/8/2025
Σύντομη περιγραφή	Άγνωστοι έσπασαν την εξωτερική κλειδαριά του εξωτερικού παγκαρίου της Ιεράς Μονής και την ίδια ημέρα έσπασαν και δύο μικρά εντοιχισμένα χρηματοκιβώτια στο παρεκκλήσιο της Αγίας Βερονίκης που βρίσκεται στην αυλή της Μονής, τα οποία ωστόσο ήταν άδεια, διότι τα χρήματα είχαν απομακρυνθεί από τους μοναχούς μετά το πέρας της πανηγύρεως. Προκάλεσαν μόνο υλικές φθορές
Δράστης/ες	Άγνωστος/οι
Αστυνομικές/δικονομικές ενέργειες	Δεν έγινε καταγγελία στην αστυνομία

A/A	251.
Τοποθεσία	Ι. Μονή Ζωοδόχου Πηγής Βιδιανής, Λασιθι
Ημερομηνία	16/8/2025
Σύντομη περιγραφή	Απόπειρα διάρρηξης στο παγκάρι του Καθολικού της Ιεράς Μονής. Δεν υπήρχαν χρήματα για να πάρουν και δεν σημειώθηκαν φθορές
Δράστης/ες	Άγνωστος/οι
Αστυνομικές/δικονομικές ενέργειες	Δεν ειδοποιήθηκε η αστυνομία καθώς δεν υπήρξαν σημαντικές φθορές

A/A	252.
Τοποθεσία	Κοιμητήριο, Παλλήνη Αττικής
Ημερομηνία	18/8/2025
Σύντομη περιγραφή	Αφαίρεση 1 καντηλιού από τάφο
Δράστης/ες	Άγνωστος/οι
Αστυνομικές/δικονομικές ενέργειες	Δικογραφία

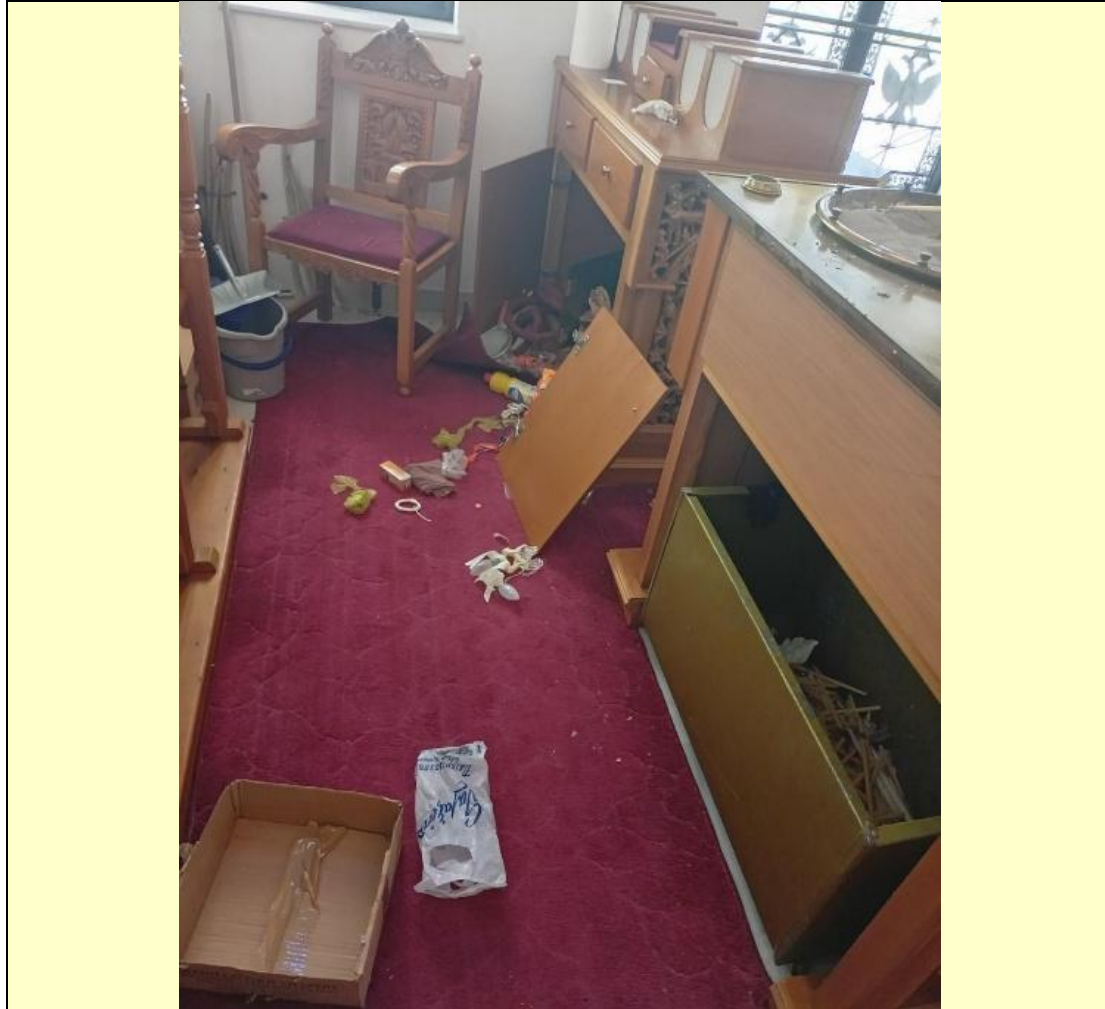
A/A	253.
Τοποθεσία	Ι. Ναός Αγίου Νικολάου, Καβαλλούρι Κέρκυρας
Ημερομηνία	19/8/2025
Σύντομη περιγραφή	Διάρρηξη κεντρικής εισόδου και κλοπή αντικειμένων προορισμένων για θρησκευτική λατρεία
Δράστης/ες	Άγνωστος/οι
Αστυνομικές/δικονομικές ενέργειες	Δικογραφία

A/A	254.
Τοποθεσία	Κοιμητήριο, Γερακιανά Χανίων
Ημερομηνία	19/8/2025
Σύντομη περιγραφή	Κλοπή μικροαντικειμένων μικρής αξίας από κλειδωμένη προθήκη οικογενειακού τάφου
Δράστης/ες	Άγνωστος/οι
Αστυνομικές/δικονομικές ενέργειες	Δικογραφία

A/A	255.
Τοποθεσία	Ι. Παρεκκλήσιο Αγίου Ταξιάρχη, Σταγιάτες Μαγνησίας
Ημερομηνία	21-22/8/2025

Σύντομη περιγραφή	Διάρρηξη, χωρίς να αφαιρεθεί κάτι
Δράστης/ες	Άγνωστος/οι
Αστυνομικές/δικονομικές ενέργειες	Δικογραφία

A/A	256.
Τοποθεσία	Ι. Ναός Αγίας Θέκλας, Αμύκλες Λακωνίας
Ημερομηνία	22/8/2025
Σύντομη περιγραφή	Φθορές σε τζάμια, παραβίαση κλειδαριάς, θραύση παγκαρίου, κλοπή κονσόλας
Δράστης/ες	Άγνωστος/οι
Αστυνομικές/δικονομικές ενέργειες	Μη διαθέσιμα στοιχεία



A/A	257.
Τοποθεσία	Ι. Ναός Αγίας Παρασκευής, Γαλατινή Κοζάνης
Ημερομηνία	22/8/2025
Σύντομη περιγραφή	Διάρρηξη 2 παγκαρίων και κλοπή χρημάτων
Δράστης/ες	Άγνωστος/οι
Αστυνομικές/δικονομικές ενέργειες	Προανάκριση

A/A	258.
Τοποθεσία	Ι. Ναός Αγίου Νεκταρίου, Ερμούπολη Σύρου
Ημερομηνία	23/8/2025

Σύντομη περιγραφή	Είσοδος στον Ναό χωρίς ίχνη παραβίασης, θραύση παγκαρίου και κλοπή χρημάτων
Δράστης/ες	2 ημεδαποί
Αστυνομικές/δικονομικές ενέργειες	Δικογραφία. Σύλληψη

A/A	259.
Τοποθεσία	Ιδιόκτητος ι. Ναός Αγίου Φανουρίου, Βαρύπετρο Χανίων
Ημερομηνία	25-26/8/2025
Σύντομη περιγραφή	Διάρρηξη πίσω θύρας και παραβίαση παγκαρίου με πρόκληση φθορών
Δράστης/ες	Άγνωστος/οι
Αστυνομικές/δικονομικές ενέργειες	Καταγγελία

A/A	260.
Τοποθεσία	Ι. Παρεκκλήσιο Αγίου Γεωργίου, Λυκαβηττός Αττικής
Ημερομηνία	26/8/2025
Σύντομη περιγραφή	Θραύση 9 προβολέων που βρίσκονταν στο εσωτερικό του καμπαναριού και περιμετρικά αυτού
Δράστης/ες	Άγνωστος/οι
Αστυνομικές/δικονομικές ενέργειες	Δικογραφία

A/A	261.
Τοποθεσία	Ι. Παρεκκλήσιο Γενεσίου Τιμίου Προδρόμου Ντάμιαλη, Καστέλι Χανίων
Ημερομηνία	28/8/2025
Σύντομη περιγραφή	Απόπειρα διάρρηξης παγκαρίου με αιχμηρό αντικείμενο, πρόκληση φθορών στο συρτάρι και σε άλλα σκεύη του Ναού
Δράστης/ες	Άγνωστος/οι
Αστυνομικές/δικονομικές ενέργειες	Καταγγελία

A/A	262.
Τοποθεσία	Εκκλησιαστικό οίκημα (αποθήκη) «Παναγία Λέφαινα», Ακαμάτρα Ικαρίας
Ημερομηνία	29/8/2025
Σύντομη περιγραφή	Απόπειρα εισόδου με πρόκληση φθορών
Δράστης/ες	3 ημεδαποί
Αστυνομικές/δικονομικές ενέργειες	Σύλληψη

A/A	263.
Τοποθεσία	Ι. Ναός Αγίου Αντωνίου, Πρινιάς Ηρακλείου
Ημερομηνία	29/8/2025
Σύντομη περιγραφή	Απόπειρα παραβίασης παγκαριού με πρόκληση φθορών
Δράστης/ες	1 ημεδαπός
Αστυνομικές/δικονομικές ενέργειες	Σύλληψη

A/A	264.
Τοποθεσία	Ι. Ναός Αγίου Ιωάννη, Άνω Ασίτες Ηρακλείου
Ημερομηνία	29/8/2025
Σύντομη περιγραφή	Κλοπή παγκαριού
Δράστης/ες	1 ημεδαπός
Αστυνομικές/δικονομικές ενέργειες	Σύλληψη

A/A	265.
Τοποθεσία	Ι. Ναός Αγίας Παρασκευής, Αρσάκειο Ροδόπης
Ημερομηνία	30/8/2025
Σύντομη περιγραφή	Παραβίαση κεντρικής θύρας και κλοπή λειτουργικών αντικειμένων
Δράστης/ες	1 ημεδαπή
Αστυνομικές/δικονομικές ενέργειες	Δικογραφία

A/A	266.
Τοποθεσία	Κοιμητήριο, Παλλήνη Αττικής
Ημερομηνία	31/8/2025
Σύντομη περιγραφή	Κλοπή 10 φωτογραφιών με μεταλλικό πλαίσιο, μίας εικόνας της Παναγίας και ενός καντηλιού με μπαταρίες
Δράστης/ες	Άγνωστος/οι
Αστυνομικές/δικονομικές ενέργειες	Δικογραφία

A/A	267.
Τοποθεσία	Ι. κοιμητηριακός Ναός Αγίων Κωνσταντίνου και Ελένης, Μεταμόρφωση Ιωαννίνων
Ημερομηνία	20/07-1/9/2025
Σύντομη περιγραφή	Παραβίαση παραθύρου και παγκαριού και κλοπή περίπου 100€
Δράστης/ες	1 υπήκοος Αλβανίας και 1 άγνωστος
Αστυνομικές/δικονομικές ενέργειες	Δικογραφία

A/A	268.
Τοποθεσία	Ι. Εξωκλήσιο Αγίου Νικολάου Φουντουκλί, Διμυλιά Ρόδου
Ημερομηνία	25/8-4/9/2025
Σύντομη περιγραφή	Άγνωστοι χάραξαν με μαχαίρι τοιχογραφίες Αγίων. Οι τοιχογραφίες που για αιώνες κοσμούσαν τον Ναό έχουν σχεδόν καταστραφεί. Η φθορά του χρόνου είναι εμφανής, όμως το πιο σοκαριστικό είναι οι βανδαλισμοί: πρόσωπα Αγίων έχουν χαραχθεί, ακόμα και με μαχαίρι, παραμορφώνοντας ανεπανόρθωτα μοναδικά έργα βυζαντινής τέχνης
Δράστης/ες	Άγνωστος/οι
Αστυνομικές/δικονομικές ενέργειες	Προανάκριση
Παρατηρήσεις	Σύμφωνα με την Ι. Μητρόπολη Ρόδου, πρόκειται για μία από τις πιο ιστορικές και παλιές εκκλησίες της Ρόδου. Τόσο το κτίσμα όσο και ο ζωγραφικός

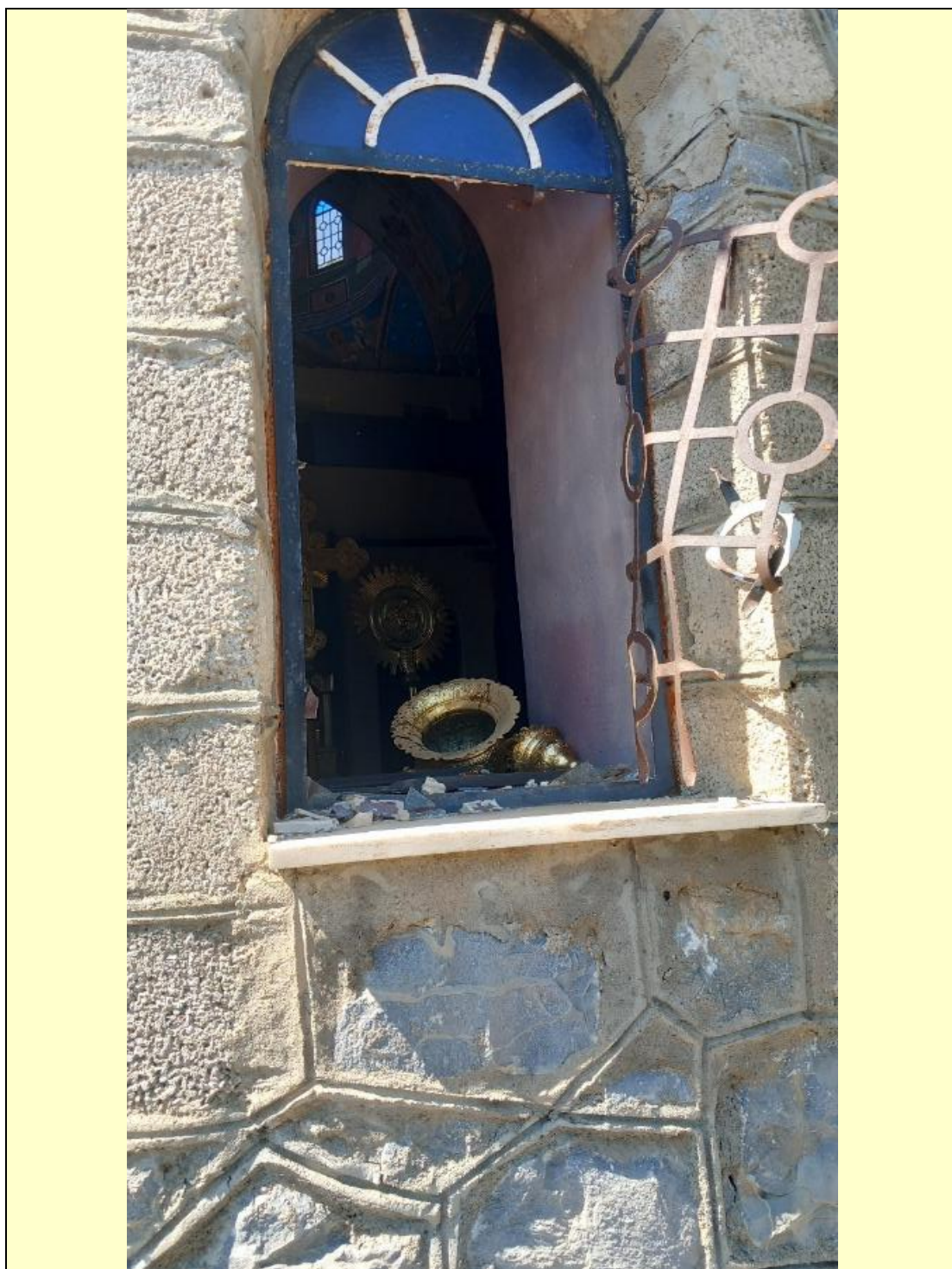
	του διάκοσμος έχουν ηλικία κοντά στα 600 χρόνια. Ο Ναός καλύπτεται από τοιχογραφίες με παραστάσεις από τη ζωή του Χριστού, μορφές ολόσωμων Αγίων, τους τέσσερις Ευαγγελιστές κ.ά. Το συγκεκριμένο περιστατικό συνιστά μια ωμή βεβήλωση που δεν προσβάλλει μόνο την πίστη, αλλά και την πολιτιστική μας κληρονομιά
--	---

A/A	269.
Τοποθεσία	Ι. Μονή Μεγάλου Σπηλαίου, Κάτω Ζαχλωρό Αχαΐας
Ημερομηνία	7/9/2025
Σύντομη περιγραφή	Απόπειρα παράνομης πώλησης σε συγκαλυμμένους αστυνομικούς, ι. εικόνων, θρησκευτικών βιβλίων και 1 ασημένιου Ιερού Ευαγγελίου της Μονής
Δράστης/ες	6 ημεδαποί
Αστυνομικές/δικονομικές ενέργειες	Εξιχνίαση από Διεύθυνση Αντιμετώπισης Οργανωμένου Εγκλήματος. Δράστες συνελήφθησαν και οδηγήθηκαν σε αρμόδιο Εισαγγελέα και εν συνεχεία διατάχθηκε η προφυλάκισή τους

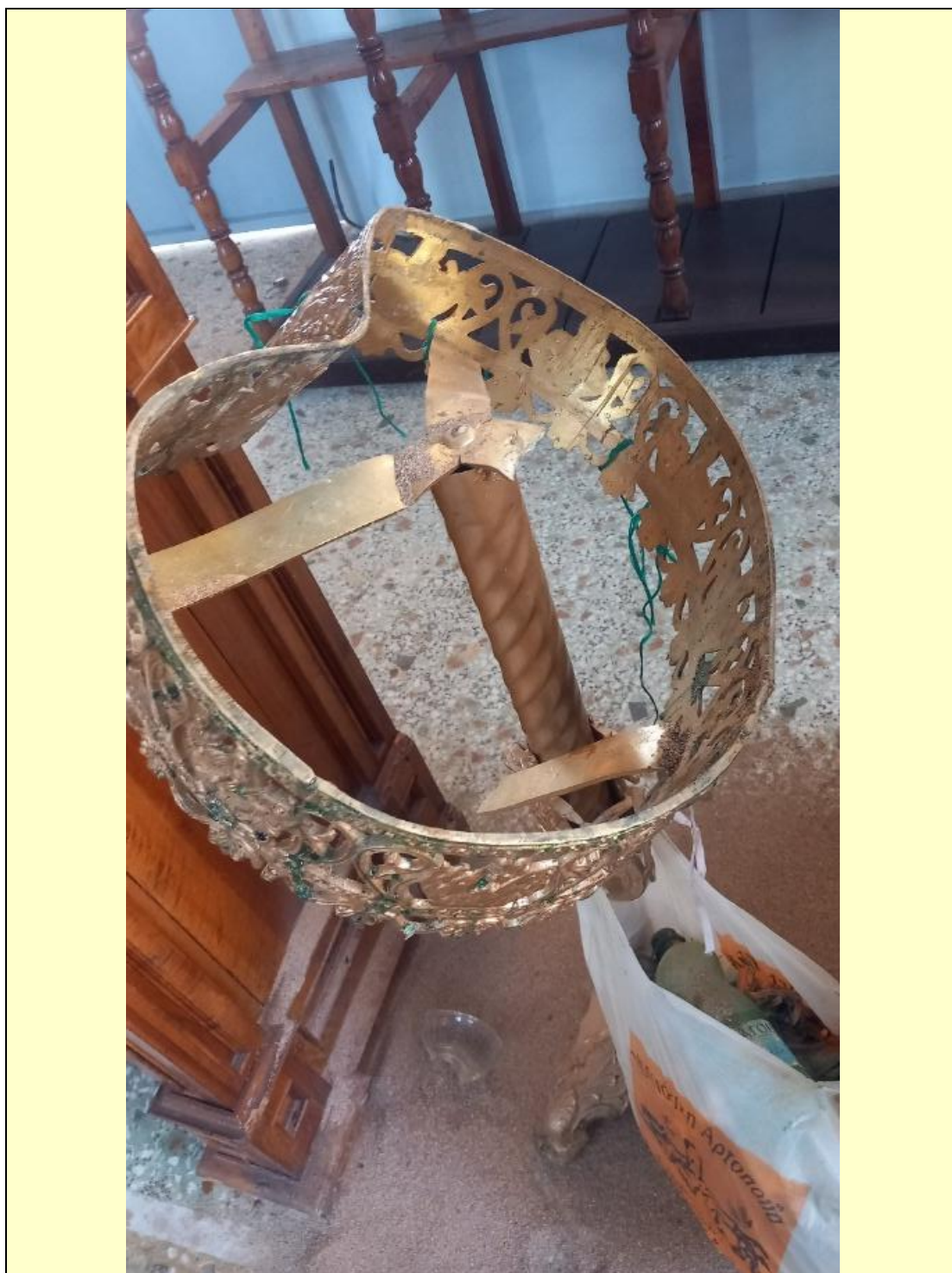
A/A	270.
Τοποθεσία	Ι. Παρεκκλήσιο Αγίων Γεωργίου και Παντελεήμονος Βουρδουμπά, Θήβα Βοιωτίας
Ημερομηνία	8/9/2025
Σύντομη περιγραφή	Απόπειρα κλοπής χρημάτων παγκαρίου
Δράστης/ες	1 ημεδαπός
Αστυνομικές/δικονομικές ενέργειες	Σύλληψη

A/A	271.
Τοποθεσία	Ι. Ναός Αγίων Πάντων, Θεσσαλονίκη
Ημερομηνία	8/9/2025
Σύντομη περιγραφή	Ο δράστης κατελήφθη από τον νεωκόρο, εντός του Ναού, να έχει αφαιρέσει 1 βραστήρα νερού μικρής αξίας, ο οποίος χρησιμοποιείται στην εκκλησία. Άμεσα ο νεωκόρος κάλεσε το Κέντρο Άμεσης Δράσης, το οποίο έστειλε Αστυνομικούς στο σημείο
Δράστης/ες	1 ημεδαπός
Αστυνομικές/δικονομικές ενέργειες	Σύλληψη

A/A	272.
Τοποθεσία	Ι. Ναός Αγίου Νεκταρίου, Αρκασάδες Λακωνίας
Ημερομηνία	12/9/2025
Σύντομη περιγραφή	Κλοπή εκκλησιαστικών αντικειμένων, φθορές παραθύρων, βανδαλισμός Ναού
Δράστης/ες	Άγνωστος/οι
Αστυνομικές/δικονομικές ενέργειες	Μη διαθέσιμα στοιχεία



A/A	273.
Τοποθεσία	Ι. Εξωκλήσιο Αγίας Βαρβάρας, Αρκασάδες Λακωνίας
Ημερομηνία	12/9/2025
Σύντομη περιγραφή	Βανδαλισμός ναού, φθορές παραθύρων και μανουαλίων, κλοπή 2 γυάλινων πολυελαίων και πολυκάντηλων Αγίας Τράπεζας
Δράστης/ες	Άγνωστος/οι
Αστυνομικές/δικονομικές ενέργειες	Μη διαθέσιμα στοιχεία



A/A	274.
Τοποθεσία	Ι. Ναός Τιμίου Σταυρού, Σίκινος
Ημερομηνία	13/9/2025
Σύντομη περιγραφή	Κλοπή τιμαλφών αφιερωμάτων από ι. εικόνα
Δράστης/ες	Άγνωστος/οι
Αστυνομικές/δικονομικές ενέργειες	Δικογραφία

A/A	275.
Τοποθεσία	Ι. Μονή Πετράκη, Αθήνα

Ημερομηνία	14/9/2025
Σύντομη περιγραφή	Διάρρηξη παραθύρου κουζίνας και κλοπή 2 χάλκινων μαγειρικών σκευών
Δράστης/ες	1 ημεδαπός
Αστυνομικές/δικονομικές ενέργειες	Σύλληψη

A/A	276.
Τοποθεσία	Ι. Ναός Αγίου Νικολάου, Μελιδοχώρι Ηρακλείου
Ημερομηνία	15/9/2025
Σύντομη περιγραφή	Παραβίαση κεντρικής θύρας, παραβίαση παγκαριού, κλοπή άγνωστου χρηματικού ποσού, θραύση υαλοπίνακα προσκυνηταρίου και κλοπή τιμαλφών αφιερωμάτων ι. εικόνας
Δράστης/ες	Άγνωστος/οι
Αστυνομικές/δικονομικές ενέργειες	Προανάκριση

A/A	277.
Τοποθεσία	Ι. Μονή Παναγίας Γοργοϋπηκόου, Πεταλίδι Μεσσηνίας
Ημερομηνία	17/9/2025
Σύντομη περιγραφή	Είσοδος από ανοιχτό παράθυρο, κλοπή χρηματοκιβωτίου άνευ χρημάτων, σακιδίου Ηγουμενίου, πορτοφολιού μοναχού και ενός φακέλου με 13.500€
Δράστης/ες	Άγνωστος/οι
Αστυνομικές/δικονομικές ενέργειες	Δικογραφία

A/A	278.
Τοποθεσία	Ι. Εξωκλήσιο Αγίου Νικολάου, Κωφοί Μαγνησίας
Ημερομηνία	10-20/9/2025
Σύντομη περιγραφή	Κλοπή 5 ι. εικόνων
Δράστης/ες	Άγνωστος/οι
Αστυνομικές/δικονομικές ενέργειες	Δικογραφία

A/A	279.
Τοποθεσία	Ι. Εξωκλήσιο, Πολιανή Μεσσηνίας
Ημερομηνία	21/9/2025
Σύντομη περιγραφή	Κλοπή χρημάτων από παγκάρι
Δράστης/ες	4 ημεδαποί
Αστυνομικές/δικονομικές ενέργειες	Σύλληψη 1 εκ των δραστών

A/A	280.
Τοποθεσία	Κοιμητήριο, Παλλήνη Αττικής
Ημερομηνία	25/9/2025
Σύντομη περιγραφή	Κλοπή όλων των φωτογραφιών των κεκοιμημένων με τα μπρούτζινα τμήματά τους και των μαρμάρινων αμφορέων/ανθοδοχείων
Δράστης/ες	Άγνωστος/οι
Αστυνομικές/δικονομικές ενέργειες	Προανάκριση

A/A	281.
Τοποθεσία	Ι. κοιμητηριακός Ναός Τιμίου Προδρόμου, Χερσόνησος Ηρακλείου
Ημερομηνία	20-27/9/2025
Σύντομη περιγραφή	Παραβίαση θύρας και παγκαρίου, το οποίο δεν περιείχε χρήματα
Δράστης/ες	Άγνωστος/οι
Αστυνομικές/δικονομικές ενέργειες	Καταγγελία

A/A	282.
Τοποθεσία	Ι. Μονή Περιβολής, Άντισσα Λέσβου
Ημερομηνία	28/9/2025
Σύντομη περιγραφή	Κλοπή χρημάτων από παγκάρι και φθορές αυτού
Δράστης/ες	1 ημεδαπή
Αστυνομικές/δικονομικές ενέργειες	Δράσιδα ταυτοποιήθηκε από κάμερα ασφαλείας της Μονής. Δικογραφία

A/A	283.
Τοποθεσία	Ι. Εξωκλήσιο Εισοδίων της Θεοτόκου, Κέφαλος Κω
Ημερομηνία	Σεπτέμβριος 2025
Σύντομη περιγραφή	Παραβίαση παγκαρίου
Δράστης/ες	Άγνωστος/οι
Αστυνομικές/δικονομικές ενέργειες	Καταγγελία

A/A	284.
Τοποθεσία	Ι. Εξωκλήσιο Εισοδίων της Θεοτόκου, Αμάνι Κω
Ημερομηνία	Σεπτέμβριος 2025
Σύντομη περιγραφή	Παραβίαση κεντρικής εισόδου και κλοπή καμπάνας
Δράστης/ες	Άγνωστος/οι
Αστυνομικές/δικονομικές ενέργειες	Καταγγελία

A/A	285.
Τοποθεσία	Ι. Ναός Ταξιαρχών, Πόρος
Ημερομηνία	4/10/2025
Σύντομη περιγραφή	Απόπειρα εμπρησμού
Δράστης/ες	Άγνωστος/οι
Αστυνομικές/δικονομικές ενέργειες	Δικογραφία

A/A	286.
Τοποθεσία	Ι. Ναός Αγίου Αθανασίου, Κατωχώρι Μαγνησίας
Ημερομηνία	27/9-7/10/2025
Σύντομη περιγραφή	Διάρρηξη και κλοπή 2 ι. εικόνων, εκκλησιαστικών και λοιπών αντικειμένων
Δράστης/ες	Άγνωστος/οι
Αστυνομικές/δικονομικές ενέργειες	Σχηματίστηκε δικογραφία, η οποία συγχωνεύτηκε λόγω συνάφειας που προέκυψε από τη διενεργηθείσα προανάκριση, με τη δικογραφία που σχηματίστηκε για την αξιόποινη πράξη που

	τελέστηκε στον Ι.Ν. Αγίας Παρασκευής Κατωχωρίου (βλ. περιστατικό 292)
--	---

A/A	287.
Τοποθεσία	Ι. Ναός Αγίου Νικήτα, Λογγός Φθιώτιδας
Ημερομηνία	10/10/2025
Σύντομη περιγραφή	Παραβίαση μεταλλικής εισόδου με πρόκληση φθορών, χωρίς να αφαιρεθεί κάτι άλλο
Δράστης/ες	Άγνωστος/οι
Αστυνομικές/δικονομικές ενέργειες	Προανάκριση

A/A	288.
Τοποθεσία	Οικία Αγίας Ακυλίνας, Ζαγκλιβέρι Θεσσαλονίκης
Ημερομηνία	10/10/2025
Σύντομη περιγραφή	Αφαίρεση λουκέτου ασφαλείας από το παγκάρι που βρίσκεται έξω από το σπιτάκι της Αγίας Ακυλίνας και κλοπή απροσδιόριστου χρηματικού ποσού
Δράστης/ες	Άγνωστος/οι
Αστυνομικές/δικονομικές ενέργειες	Δικογραφία

A/A	289.
Τοποθεσία	Ι. Ναός Κοιμήσεως της Θεοτόκου, Σταυροπήγιο Μεσσηνίας
Ημερομηνία	12-13/10/2025
Σύντομη περιγραφή	Κλοπή άγνωστου χρηματικού ποσού από παγκάρι και αφιερωμάτων από ι. εικόνα
Δράστης/ες	Άγνωστος/οι
Αστυνομικές/δικονομικές ενέργειες	Δικογραφία

A/A	290.
Τοποθεσία	Κοιμητήριο, Παιανία Αττικής
Ημερομηνία	13/10/2025
Σύντομη περιγραφή	Κλοπές και φθορές σε μνήματα
Δράστης/ες	Άγνωστος/οι
Αστυνομικές/δικονομικές ενέργειες	Δικογραφία

A/A	291.
Τοποθεσία	Ι. Ναός Ευαγγελισμού της Θεοτόκου, Μόδι Χανίων
Ημερομηνία	13/10/2025
Σύντομη περιγραφή	Διάρρηξη με θραύση υαλοπίνακα και κλοπή 2 μανουαλίων
Δράστης/ες	Άγνωστος/οι
Αστυνομικές/δικονομικές ενέργειες	Δικογραφία

A/A	292.
Τοποθεσία	Ι. Ναός Αγίας Παρασκευής, Κατωχώρι Μαγνησίας
Ημερομηνία	13-18/10/2025
Σύντομη περιγραφή	Διάρρηξη και κλοπή 14 ι. εικόνων, 1 ι. Ευαγγελίου και 2 βημοθύρων

Δράστης/ες	Άγνωστος/οι
Αστυνομικές/δικονομικές ενέργειες	Δικογραφία (βλ. περιστατικό 286)

A/A	293.
Τοποθεσία	I. κοιμητηριακός Ναός Αγίου Λουκά, Γιαννιτσά Πέλλας
Ημερομηνία	20/10/2025
Σύντομη περιγραφή	Παραβίαση πλαϊνής θύρας, κλοπή χρημάτων από παγκάρι και διακοσμητικών
Δράστης/ες	1 ημεδαπός
Αστυνομικές/δικονομικές ενέργειες	Δικογραφία

A/A	294.
Τοποθεσία	I. Ναός Αγίας Παρασκευής, Αστροβίτσα Αιτωλοακαρνανίας
Ημερομηνία	21/10/2025
Σύντομη περιγραφή	Φθορές στο παγκάρι, το οποίο δεν περιείχε χρήματα
Δράστης/ες	Άγνωστος/οι
Αστυνομικές/δικονομικές ενέργειες	Δικογραφία

A/A	295.
Τοποθεσία	I. Παρεκκλήσιο Αγίου Ραφαήλ, Νικολάου και Ειρήνης, Πουρνάρι Λάρισας
Ημερομηνία	20-22/10/2025
Σύντομη περιγραφή	Είσοδος από ανασφάλιστη πόρτα, διάρρηξη παγκαρίου και κλοπή 300€
Δράστης/ες	1 ημεδαπός
Αστυνομικές/δικονομικές ενέργειες	Προανάκριση. Εξιχνίαση υπόθεσης

A/A	296.
Τοποθεσία	I. Παρεκκλήσιο Αγίων Κωνσταντίνου και Ελένης, Πορταριά Μαγνησίας
Ημερομηνία	9-24/10/2025
Σύντομη περιγραφή	Διάρρηξη και κλοπή εκκλησιαστικών αντικειμένων
Δράστης/ες	Άγνωστος/οι
Αστυνομικές/δικονομικές ενέργειες	Δικογραφία

A/A	297.
Τοποθεσία	I. Παρεκκλήσιο Αγίου Συμεών, Πορταριά Μαγνησίας
Ημερομηνία	22-24/10/2025
Σύντομη περιγραφή	Διάρρηξη και κλοπή εκκλησιαστικών αντικειμένων
Δράστης/ες	Άγνωστος/οι
Αστυνομικές/δικονομικές ενέργειες	Δικογραφία

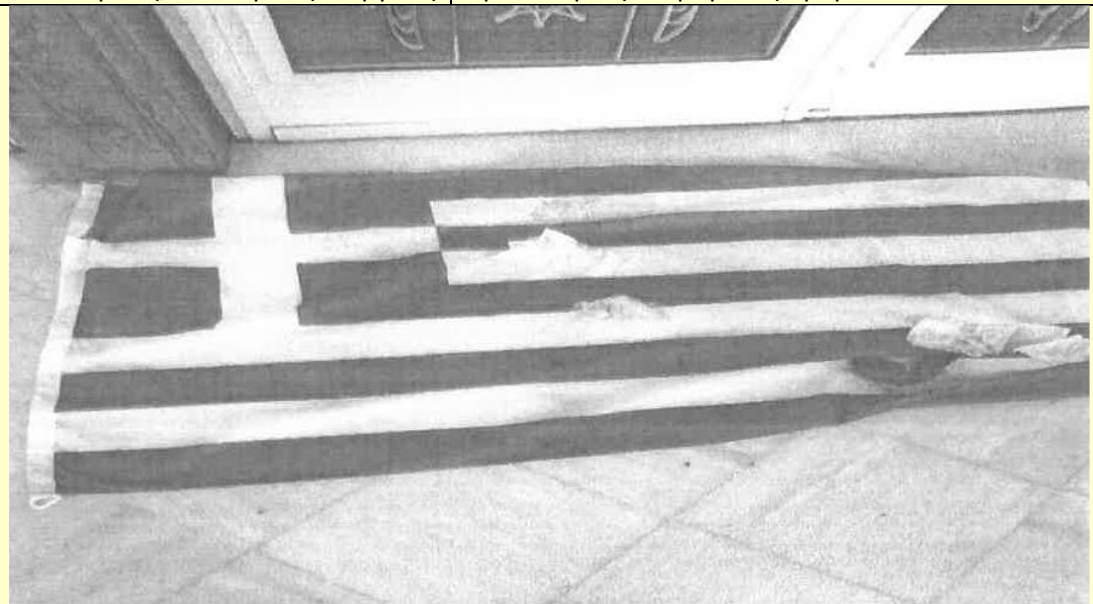
A/A	298.
Τοποθεσία	I. Ναός Αγίας Τριάδος, Μουζάκι Μεσσηνίας
Ημερομηνία	24/10/2025

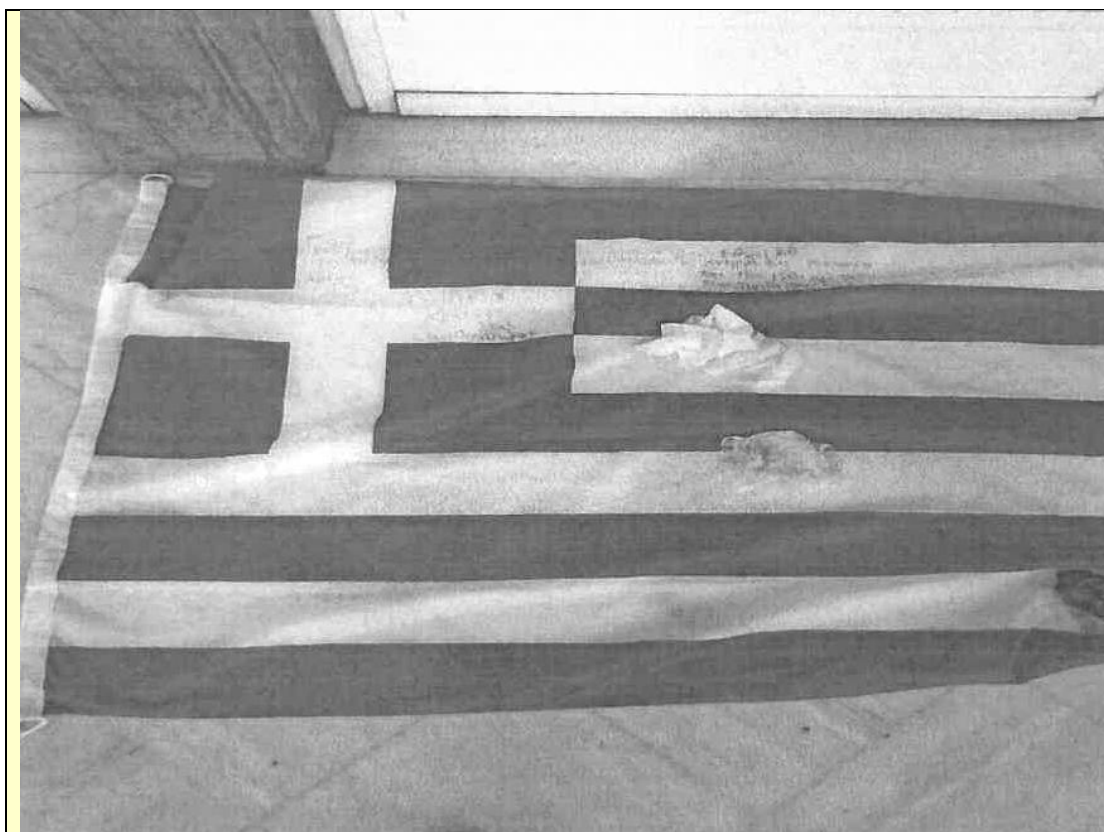
Σύντομη περιγραφή	Παραβίαση πλαϊνής πόρτας, κλοπή χρημάτων από παγκάρι και τιμαλφών αφιερωμάτων
Δράστης/ες	Άγνωστος/οι
Αστυνομικές/δικονομικές ενέργειες	Δικογραφία

A/A	299.
Τοποθεσία	Ι. Παρεκκλήσιο Μεταμορφώσεως του Σωτήρος, Οροπέδιο Λασιθίου
Ημερομηνία	27/10/2025
Σύντομη περιγραφή	Είσοδος στον Ναό χωρίς ίχνη παραβίασης
Δράστης/ες	Άγνωστος/οι
Αστυνομικές/δικονομικές ενέργειες	Καταγγελία

A/A	300.
Τοποθεσία	Ι. Μονή Μεταμορφώσεως του Σωτήρος, Σκάλα Αιτωλοακαρνανίας
Ημερομηνία	28/10/2025
Σύντομη περιγραφή	Θραύση υαλοπίνακα και κλοπή τιμαλφών αφιερωμάτων από προστατευτική προθήκη ι. εικόνας
Δράστης/ες	Άγνωστος/οι
Αστυνομικές/δικονομικές ενέργειες	Δικογραφία

A/A	301.
Τοποθεσία	Ι. Ναός Εσταυρωμένου Κολοκυνθούς, Αθήνα
Ημερομηνία	29/10/2025
Σύντομη περιγραφή	Εντοπισμός ελληνικής σημαίας στην είσοδο του Ναού, η οποία έφερε πάνω της ανθρώπινα περιττώματα και στην οποία είχαν αναγραφεί με στίλο βλασφημίες κατά του Σταυρού και υβριστικές φράσεις κατά του κράτους, του έθνους και της χώρας
Δράστης/ες	Άγνωστος/οι
Αστυνομικές/δικονομικές ενέργειες	Προανάκριση. Παραβίαση άρθρου 191α Π.Κ.





A/A	302.
Τοποθεσία	Ι. Ναός Γεννήσεως της Θεοτόκου, Ειδομένη Κιλκίς
Ημερομηνία	2-3/11/25
Σύντομη περιγραφή	Παραβίαση κεντρικής θύρας και κλοπή χάλκινων αντικειμένων και χρημάτων από το παγκάρι
Δράστης/ες	Άγνωστος/οι
Αστυνομικές/δικονομικές ενέργειες	Δικογραφία

A/A	303.
Τοποθεσία	Ι. Ναός Μεταστάσεως της Θεοτόκου, Αλμυρή Κορινθίας
Ημερομηνία	5/11/2025
Σύντομη περιγραφή	Απόπειρα παραβίασης πολλαπλών σημείων εισόδου του Ναού
Δράστης/ες	1 ημεδαπός
Αστυνομικές/δικονομικές ενέργειες	Σύλληψη

A/A	304.
Τοποθεσία	Ι. Ναός Αγίου Νικολάου, Στρογγυλοβούνι Αιτωλοακαρνανίας
Ημερομηνία	8/11/2025
Σύντομη περιγραφή	Παραβίαση κιγκλιδώματος παραθύρου και κλοπή χρημάτων από παγκάρι
Δράστης/ες	Άγνωστος/οι
Αστυνομικές/δικονομικές ενέργειες	Δικογραφία

A/A	305.
Τοποθεσία	Ι. Ναός Αγίων Κωνσταντίνου και Ελένης, Χράνοι Μεσσηνίας
Ημερομηνία	10/11/2025
Σύντομη περιγραφή	Κλοπή Ιερού Ευαγγελίου από την Αγία Τράπεζα και 1 επιστήθιου σταυρού
Δράστης/ες	Άγνωστος/οι
Αστυνομικές/δικονομικές ενέργειες	Δικογραφία

A/A	306.
Τοποθεσία	Ι. Ναός Προφήτου Ηλίου, Προφήτης Θεσσαλονίκης
Ημερομηνία	10/11/2025
Σύντομη περιγραφή	Παραβίαση θύρας με πρόκληση φθορών
Δράστης/ες	Άγνωστος/οι
Αστυνομικές/δικονομικές ενέργειες	Δεν έγινε καταγγελία

A/A	307.
Τοποθεσία	Ι. Ναός Αγίων Ταξιαρχών, Αγία Μαρίνα Ιωαννίνων
Ημερομηνία	11/11/2025
Σύντομη περιγραφή	Παραβίαση παραθύρου και κλοπή μικροποσού από παγκάρι
Δράστης/ες	1 υπήκοος Αλβανίας και 1 άγνωστος
Αστυνομικές/δικονομικές ενέργειες	Δικογραφία

A/A	308-309. (2 περιστατικά)
Τοποθεσία	Ι. Ναός Αγίων Πρωτοκορυφαίων Αποστόλων Πέτρου και Παύλου, Βάρη Αττικής
Ημερομηνία	15/4-12/11/2025
Σύντομη περιγραφή	2 απόπειρες κλοπής χρημάτων από κουτί φιλόπτωχου ταμείου
Δράστης/ες	Άγνωστος/οι
Αστυνομικές/δικονομικές ενέργειες	Δεν έγινε καταγγελία

A/A	310.
Τοποθεσία	Ι. Εξωκλήσιο Αγίου Παύλου, Λάμπη Κω
Ημερομηνία	12/11/2025
Σύντομη περιγραφή	Παραβίαση κεντρικής εισόδου και καταστροφή παγκαρίου και παραθύρων
Δράστης/ες	Άγνωστος/οι
Αστυνομικές/δικονομικές ενέργειες	Καταγγελία

A/A	311.
Τοποθεσία	Ι. Ναός Αγίου Δημητρίου, Νυμφόπετρα Θεσσαλονίκης
Ημερομηνία	12/11/2025
Σύντομη περιγραφή	Παραβίαση θύρας, κλοπή παγκαρίου, πρόκληση φθορών σε παράθυρα και προσκυνητάριο
Δράστης/ες	Άγνωστος/οι
Αστυνομικές/δικονομικές ενέργειες	Καταγγελία

A/A	312.
Τοποθεσία	Ι. Ναός Παναγίας Δακρυρροούσας, Νίκαια Αττικής
Ημερομηνία	12/11/2025
Σύντομη περιγραφή	Δράστιδα δίχως να γίνει αντιληπτή μετά την εσπερινή παράκληση αφαίρεσε χρυσά αφιερώματα από ι. εικόνα
Δράστης/ες	1 ημεδαπή
Αστυνομικές/δικονομικές ενέργειες	Δικογραφία

A/A	313.
Τοποθεσία	Ι. Παρεκκλήσιο Αγίας Τριάδος, Περίβλεπτος Ιωαννίνων
Ημερομηνία	13/11/2025
Σύντομη περιγραφή	Θραύση υαλοπίνακα παραθύρου και καταστροφή παγκαρίου, το οποίο δεν περιείχε χρήματα
Δράστης/ες	1 υπήκοος Αλβανίας και 1 άγνωστος
Αστυνομικές/δικονομικές ενέργειες	Δικογραφία

A/A	314.
Τοποθεσία	Πνευματικό Κέντρο Ι. Ναού Κοιμήσεως της Θεοτόκου, Κορωπί Αττικής
Ημερομηνία	13/11/2025
Σύντομη περιγραφή	Θραύση υαλοπίνακα και κλοπή τροφίμων και φιαλών λαδιού
Δράστης/ες	Άγνωστος/οι
Αστυνομικές/δικονομικές ενέργειες	Προανάκριση

A/A	315.
Τοποθεσία	Ι. Ναός Αγίας Αναστασίας, Χαριλάου Θεσσαλονίκης
Ημερομηνία	15/11/2025
Σύντομη περιγραφή	Ο δράστης κατελήφθη να αφαιρεί χρήματα από παγκάρι του παρεκκλησίου του Ναού
Δράστης/ες	1 ημεδαπός
Αστυνομικές/δικονομικές ενέργειες	Σύλληψη. Δικογραφία

A/A	316.
Τοποθεσία	Ι. Παρεκκλήσιο Μεταμορφώσεως του Σωτήρος, Καβαλάρι Θεσσαλονίκης
Ημερομηνία	15/11/2025
Σύντομη περιγραφή	Παραβίαση κλειδαριών και κλοπή χρημάτων από παγκάρι
Δράστης/ες	Άγνωστος/οι
Αστυνομικές/δικονομικές ενέργειες	Δεν έγινε καταγγελία

A/A	317.
Τοποθεσία	Ι. Παρεκκλήσιο Αγίου Λαζάρου, Καβαλάρι Θεσσαλονίκης
Ημερομηνία	15/11/2025

Σύντομη περιγραφή	Παραβίαση κλειδαριών και κλοπή χρημάτων από παγκάρι
Δράστης/ες	Άγνωστος/οι
Αστυνομικές/δικονομικές ενέργειες	Δεν έγινε καταγγελία

A/A	318.
Τοποθεσία	Ι. Παρεκκλήσιο Υψώσεως του Τιμίου Σταυρού Καβαλάρι Θεσσαλονίκης
Ημερομηνία	15/11/2025
Σύντομη περιγραφή	Παραβίαση κλειδαριών και κλοπή χρημάτων από παγκάρι
Δράστης/ες	Άγνωστος/οι
Αστυνομικές/δικονομικές ενέργειες	Δεν έγινε καταγγελία

A/A	319.
Τοποθεσία	Ι. Ναός Κοιμήσεως Θεοτόκου, Υψηλάντης Βοιωτίας
Ημερομηνία	16-17/11/2025
Σύντομη περιγραφή	Θραύση παραθύρου Ναού, παραβίαση προθήκης ι. εικόνας και κλοπή τιμαλφών αφιερωμάτων, συνολικής αξίας 2.500€
Δράστης/ες	Άγνωστος/οι
Αστυνομικές/δικονομικές ενέργειες	Δικογραφία

A/A	320.
Τοποθεσία	Κοιμητήριο, Γλυκά Νερά Αττικής
Ημερομηνία	17/11/2025
Σύντομη περιγραφή	Κλοπές και φθορές σε μνήματα
Δράστης/ες	Άγνωστος/οι
Αστυνομικές/δικονομικές ενέργειες	Δικογραφία

A/A	321.
Τοποθεσία	Κοιμητήριο, Κουσπάδες Κέρκυρας
Ημερομηνία	13-20/11/2025
Σύντομη περιγραφή	Δράστες αφαίρεσαν μπρούτζινους σταυρούς από μνήματα
Δράστης/ες	2 ημεδαποί
Αστυνομικές/δικονομικές ενέργειες	Σύλληψη

A/A	322.
Τοποθεσία	Κοιμητήριο, Άγιος Νικόλαος Κέρκυρας
Ημερομηνία	20/11/2025
Σύντομη περιγραφή	Δράστες αφαίρεσαν 65 μπρούτζινους σταυρούς και καντήλια
Δράστης/ες	2 ημεδαποί
Αστυνομικές/δικονομικές ενέργειες	Σύλληψη

A/A	323.
Τοποθεσία	Ι. Ναός Αγίου Εφραίμ, Τημένιο Αργολίδας
Ημερομηνία	21/11/2025

Σύντομη περιγραφή	Παραβίαση κεντρικής θύρας και κλοπή τιμαλφών αφιερωμάτων
Δράστης/ες	1 υπήκοος Ρουμανίας
Αστυνομικές/δικονομικές ενέργειες	Δικογραφία

A/A	324.
Τοποθεσία	I. Μονή Παναγίας Λεσινιώτισσας, Λεσίνι Αιτωλοακαρνανίας
Ημερομηνία	23/11/2025
Σύντομη περιγραφή	Παραβίαση παγκαρίου με τροχό κοπής, κλοπή 500€, είσοδος σε κελί της Μονής κόβοντας το εξωτερικό κάγκελο με τροχό και σπάζοντας το τζάμι και κλοπή 1 κερματομετρητή αξίας περίπου 200€
Δράστης/ες	Άγνωστος/οι
Αστυνομικές/δικονομικές ενέργειες	Δικογραφία

A/A	325.
Τοποθεσία	I. κοιμητηριακός Ναός Αγίου Γεωργίου, Παλαιοχώρι Κέρκυρας
Ημερομηνία	17-24/11/2025
Σύντομη περιγραφή	Παραβίαση πλαϊνής θύρας και κλοπή ελαιολάδου, μπρούτζινων αντικειμένων (μανουάλι-κηροπήγια-καντήλια) και χρημάτων
Δράστης/ες	2 ημεδαποί
Αστυνομικές/δικονομικές ενέργειες	Σύλληψη

A/A	326.
Τοποθεσία	Κοιμητήριο, Παλαιοχώρι Κέρκυρας
Ημερομηνία	17-24/11/2025
Σύντομη περιγραφή	Κλοπή μπρούτζινων σταυρών από τον εξωτερικό χώρο του κοιμητηρίου
Δράστης/ες	2 ημεδαποί
Αστυνομικές/δικονομικές ενέργειες	Σύλληψη

A/A	327.
Τοποθεσία	I. Ναός Κοιμήσεως της Θεοτόκου, Νέα Φιλαδέλφεια Αττικής
Ημερομηνία	25/11/2025
Σύντομη περιγραφή	Απόπειρα παραβίασης χρηματοκιβωτίου δαπέδου με κοπή λουκέτου στο I. Παρεκκλήσι Αγίου Λουκά του Ιατρού και απόπειρα παραβίασης λουκέτων εισόδου I. Παρεκκλησίου Αγίου Φανουρίου, τα οποία βρίσκονται εκατέρωθεν της κεντρικής εισόδου του Ναού
Δράστης/ες	3
Αστυνομικές/δικονομικές ενέργειες	Δικογραφία

A/A	328.
Τοποθεσία	I. Ναός Αγίας Βαρβάρας, Κόκκινος Μύλος Αττικής

Ημερομηνία	26/11/2025
Σύντομη περιγραφή	Θραύση υαλοπινάκων και κλοπή 4 μπρούτζινων σταυρών, θραύση παγκαρίου και κλοπή ενός πακτωμένου χρηματοκιβωτίου με 1.500€ περίπου
Δράστης/ες	Άγνωστος/οι
Αστυνομικές/δικονομικές ενέργειες	Δικογραφία

A/A	329.
Τοποθεσία	Ι. Ναός Κοιμήσεως της Θεοτόκου, Τετράκωμο Άρτας
Ημερομηνία	27/11/2025
Σύντομη περιγραφή	Παραβίαση κεντρικής θύρας. Δεν αναφέρθηκαν κλοπές διότι ενεργοποιήθηκε το σύστημα συναγερμού που διαθέτει ο Ναός
Δράστης/ες	Άγνωστος/οι
Αστυνομικές/δικονομικές ενέργειες	Προανάκριση

A/A	330.
Τοποθεσία	Ι. Παρεκκλήσιο Αγίας Παρασκευής, Εορδαία Κοζάνης
Ημερομηνία	28/11/2025
Σύντομη περιγραφή	Θραύση παγκαρίου και κλοπή χρημάτων
Δράστης/ες	Άγνωστος/οι
Αστυνομικές/δικονομικές ενέργειες	Προανάκριση

A/A	331.
Τοποθεσία	Ι. Παρεκκλήσιο Μεταμορφώσεως του Σωτήρος, Άρτα
Ημερομηνία	28/11/2025
Σύντομη περιγραφή	Διάρρηξη βόρειας θύρας και απόπειρα διάρρηξης παγκαρίου
Δράστης/ες	Άγνωστος/οι
Αστυνομικές/δικονομικές ενέργειες	Καταγγελία



A/A	332.
Τοποθεσία	Ι. Ναός Αγίου Δημητρίου, Νυμφόπετρα Θεσσαλονίκης
Ημερομηνία	29/11/2025
Σύντομη περιγραφή	Διάρρηξη θυρών με πρόκληση φθορών, κλοπή χρημάτων από παγκάρι, απόπειρα κλοπής ι. εικόνας καταστρέφοντας την κορνίζα της και καταστροφή συναγερμού Ναού
Δράστης/ες	Άγνωστος/οι
Αστυνομικές/δικονομικές ενέργειες	Προανάκριση

A/A	333.
Τοποθεσία	Ι. Εξωκλήσιο Κοιμήσεως της Θεοτόκου, Αντιμάχεια Κω
Ημερομηνία	Νοέμβριος 2025
Σύντομη περιγραφή	Παραβίαση κεντρικής εισόδου
Δράστης/ες	Άγνωστος/οι
Αστυνομικές/δικονομικές ενέργειες	Καταγγελία

A/A	334.
Τοποθεσία	Ιδιωτικό ι. Παρεκκλήσιο Αγίου Αλκιβιάδου, Περαιά Θεσσαλονίκης
Ημερομηνία	1/12/2025
Σύντομη περιγραφή	Παραβίαση κεντρικής θύρας και κλοπή εκκλησιαστικών αντικειμένων και ι. σκεύους
Δράστης/ες	Άγνωστος/οι
Αστυνομικές/δικονομικές ενέργειες	Προανάκριση

A/A	335.
Τοποθεσία	Ι. Μητροπολιτικός Ναός Αγίου Νικολάου, Κως
Ημερομηνία	4-5/12/2025
Σύντομη περιγραφή	Παραβίαση προσκυνηταρίου και κλοπή χρημάτων από παγκάρι
Δράστης/ες	2 ημεδαποί
Αστυνομικές/δικονομικές ενέργειες	Σύλληψη

A/A	336.
Τοποθεσία	Ι. Παρεκκλήσιο, Πελεζίκι Κω
Ημερομηνία	5/12/2025
Σύντομη περιγραφή	Κλοπή χρημάτων από παγκάρι
Δράστης/ες	2 ημεδαποί
Αστυνομικές/δικονομικές ενέργειες	Σύλληψη

A/A	337.
Τοποθεσία	Ι. Ναός Αγίου Δημητρίου, Καλαμάτα Μεσσηνίας
Ημερομηνία	5/12/2025
Σύντομη περιγραφή	Διάρρηξη βοηθητικής θύρας εισόδου και κλοπή τιμαλφών αφιερωμάτων από ι. εικόνες
Δράστης/ες	Άγνωστος/οι

Αστυνομικές/δικονομικές ενέργειες	Δικογραφία
-----------------------------------	------------

A/A	338.
Τοποθεσία	Ι. Ναός Αγίας Άννης, Κουσές Ηρακλείου
Ημερομηνία	5/12/2025
Σύντομη περιγραφή	Παραβίαση παγκαρίου και κλοπή χρημάτων
Δράστης/ες	1 ημεδαπός
Αστυνομικές/δικονομικές ενέργειες	Δικογραφία

A/A	339.
Τοποθεσία	Ι. Ναός Αγίου Αθανασίου, Σχολάρι Θεσσαλονίκης
Ημερομηνία	10/12/2025
Σύντομη περιγραφή	Παραβίαση θύρας και παγκαρίου
Δράστης/ες	Άγνωστος/οι
Αστυνομικές/δικονομικές ενέργειες	Δεν έγινε καταγγελία

A/A	340.
Τοποθεσία	Ι. Ναός Αγίας Παρασκευής, Αμύκλες Λακωνίας
Ημερομηνία	10/12/2025
Σύντομη περιγραφή	Διάρρηξη με πρόκληση φθορών στο Γραφείο του Ναού και στο παγκάρι
Δράστης/ες	Άγνωστος/οι
Αστυνομικές/δικονομικές ενέργειες	Προανάκριση



A/A	341.
Τοποθεσία	Ι. Ναός Αγίου Στυλιανού, Άγιοι Δέκα Ηρακλείου
Ημερομηνία	10/12/2025
Σύντομη περιγραφή	Κλοπή χάλκινης κολυμβήθρας απροσδιόριστης αξίας
Δράστης/ες	Άγνωστος/οι
Αστυνομικές/δικονομικές ενέργειες	Δικογραφία

A/A	342.
Τοποθεσία	Ι. Μονή Αγίας Παρασκευής, Μηλοχώρι Κοζάνης
Ημερομηνία	12/12/2025
Σύντομη περιγραφή	Είσοδος χωρίς ίχνη παραβίασης και κλοπή ενός ξύλινου σταυρού, ύψους δυόμιση μέτρων περίπου, στον οποίο απεικονίζεται ο Εσταυρωμένος
Δράστης/ες	Άγνωστος/οι
Αστυνομικές/δικονομικές ενέργειες	Προανάκριση

A/A	343.
Τοποθεσία	Κοιμητήριο, Ηλιούπολη Αττικής
Ημερομηνία	12-15/12/2025
Σύντομη περιγραφή	Κλοπή 65 με 70 καντηλιών περίπου από οστεοθήκες, οι οποίες βρισκόταν στον υπαίθριο χώρο
Δράστης/ες	Άγνωστος/οι
Αστυνομικές/δικονομικές ενέργειες	Προανάκριση

A/A	344.
Τοποθεσία	Ι. Παρεκκλήσιο Αγίου Λαζάρου, Ευαγγελισμός Θεσσαλονίκης
Ημερομηνία	15/12/2025
Σύντομη περιγραφή	Παραβίαση θύρας και πρόκληση φθορών στο παγκάρι
Δράστης/ες	Άγνωστος/οι
Αστυνομικές/δικονομικές ενέργειες	Δεν έγινε καταγγελία

A/A	345.
Τοποθεσία	Ι. Ναός Κοιμήσεως της Θεοτόκου, Μικροκώμη Θεσσαλονίκης
Ημερομηνία	15/12/2025
Σύντομη περιγραφή	Πρόκληση φθορών σε θύρα και παράθυρα και κλοπή παγκαρίου
Δράστης/ες	Άγνωστος/οι
Αστυνομικές/δικονομικές ενέργειες	Καταγγελία

A/A	346.
Τοποθεσία	Κοιμητήριο, Γλυκά Νερά Αττικής
Ημερομηνία	16/12/2025

Σύντομη περιγραφή	Κλοπή μπρούτζινων κρίκων και Σταυρού από οικογενειακό μνήμα
Δράστης/ες	Άγνωστος/οι
Αστυνομικές/δικονομικές ενέργειες	Δικογραφία

A/A	347.
Τοποθεσία	Ι. Ναος Προφήτη Ηλία, Αχαρνές Αττικής
Ημερομηνία	18/12/2025
Σύντομη περιγραφή	Παραβίαση πλαϊνής είσοδου και παραθύρου και πρόκληση φθορών στη σειρήνα του συναγερμού
Δράστης/ες	Άγνωστος/οι
Αστυνομικές/δικονομικές ενέργειες	Δικογραφία

A/A	348.
Τοποθεσία	Ι. Ναός Κοιμήσεως Θεοτόκου, Ζια Κω
Ημερομηνία	20/12/2025
Σύντομη περιγραφή	Παραβίαση προσκυνηταρίου
Δράστης/ες	Άγνωστος/οι
Αστυνομικές/δικονομικές ενέργειες	Καταγγελία

A/A	349.
Τοποθεσία	Ι. Ναός Αγίων Ασωμάτων, Ασφένδι Κω
Ημερομηνία	20/12/2025
Σύντομη περιγραφή	Παραβίαση προσκυνηταρίου
Δράστης/ες	Άγνωστος/οι
Αστυνομικές/δικονομικές ενέργειες	Καταγγελία

A/A	350.
Τοποθεσία	Ι. Ναός Αγίου Γεωργίου, Άγιος Βασίλειος Θεσσαλονίκης
Ημερομηνία	20/12/2025
Σύντομη περιγραφή	Παραβίαση θύρας με πρόκληση φθορών
Δράστης/ες	Άγνωστος/οι
Αστυνομικές/δικονομικές ενέργειες	Καταγγελία

A/A	351.
Τοποθεσία	Κοιμητήριο, Ηλιούπολη Αττικής
Ημερομηνία	22-23/12/2025
Σύντομη περιγραφή	Κλοπή 35 περίπου καντηλιών από οστεοθήκες, οι οποίες βρισκόταν στον υπαίθριο χώρο
Δράστης/ες	Άγνωστος/οι
Αστυνομικές/δικονομικές ενέργειες	Προανάκριση

A/A	352.
Τοποθεσία	Κοιμητήριο, Ευπάλιο Φωκίδας
Ημερομηνία	25/12/2025
Σύντομη περιγραφή	Πρόκληση φθορών σε 1 τάφο
Δράστης/ες	1 ημεδαπός
Αστυνομικές/δικονομικές ενέργειες	Δικογραφία

A/A	353.
Τοποθεσία	Κοιμητήριο, Φραγκάτα Κεφαλληνίας
Ημερομηνία	27/12/2025
Σύντομη περιγραφή	Κλοπή μπρούτζινων και χάλκινων βάζων
Δράστης/ες	Άγνωστος/οι
Αστυνομικές/δικονομικές ενέργειες	Δικογραφία

A/A	354.
Τοποθεσία	Ι. Ναός Αγίας Μαρίνας, Ίμερος Ροδόπης
Ημερομηνία	30/12/2025
Σύντομη περιγραφή	Παραβίαση εξωτερικής θύρας και παγκαριού
Δράστης/ες	2 ημεδαποί
Αστυνομικές/δικονομικές ενέργειες	Δικογραφία

A/A	355.
Τοποθεσία	Ι. κοιμητηριακός Ναός Αγίου Τρύφωνος, Τρίλοφος Ημαθίας
Ημερομηνία	15-31/12/2025
Σύντομη περιγραφή	Κλοπή καμπάνας
Δράστης/ες	Άγνωστος/οι
Αστυνομικές/δικονομικές ενέργειες	Καταγγελία



A/A	356.
Τοποθεσία	Ι. Εξωκλήσιο Αγίου Δημητρίου, Χαϊχούτες Κω
Ημερομηνία	Δεκέμβριος 2025
Σύντομη περιγραφή	Παραβίαση κεντρικής εισόδου
Δράστης/ες	Άγνωστος/οι
Αστυνομικές/δικονομικές ενέργειες	Καταγγελία

A/A	357-362. (6 περιστατικά)
Τοποθεσία	Ι. Ναοί: α) Γενεσίου της Θεοτόκου («Παναγία Χωστή») και β) Αγίου Σπυρίδωνα, Ακρωτήρι Χανίων
Ημερομηνία	2025
Σύντομη περιγραφή	Διάπραξη συνολικά 6 περιπτώσεων κλοπών, σε βάρος 2 Ναών
Δράστης/ες	1 ημεδαπός
Αστυνομικές/δικονομικές ενέργειες	Σύλληψη

Επιπλέον των ανωτέρω, σε γνώση της Υπηρεσίας περιήλθαν και τα ακόλουθα περιστατικά, ο ακριβής αριθμός των οποίων δεν είναι δυνατόν να προσδιορισθεί:

Ι. Μητρόπολη Πέτρας και Χερρονήσου

Ιερό Παρεκκλήσιο Ευαγγελιστού Λουκά, Αγία Πελαγία Λασιθίου, Ιούλιος 2025: Σημειώθηκαν μικροκλοπές χρημάτων, με δράστη έναν ημεδαπό. Ενημερώθηκε η Αστυνομία, εντοπίστηκε ο δράστης, τού έγιναν συστάσεις και έκτοτε δεν έχουν σημειωθεί παρόμοιες πράξεις.

Ι. Μητρόπολη Ιερισσού, Αγίου Όρους και Αρδαμερίου

Καρυές Αγίου Όρους, 13 Δεκεμβρίου 2025: Αφαίρεση ιερών κειμήλιων και λοιπών αντικειμένων θρησκευτικού ενδιαφέροντος από διάφορους εκκλησιαστικούς χώρους και κοιμητήρια εντός του Αγίου Όρους. Ο δράστης, υπήκοος Ρουμανίας, συνελήφθη στα όρια του αυτοφώρου και οδηγήθηκε σε αρμόδιο Εισαγγελέα.

Ι. Μητρόπολη Κυδωνίας και Αποκορώνου

Ι. Ναοί Δήμου Πλατανιά Χανίων, 2025: Δράστης μεταξύ άλλων εγκλημάτων προέβη σε διαρρήξεις Ιερών Ναών περιφέρειας Δήμου Πλατανιά με αντιποίηση της ιδιότητας του Ιερέα, αλλά και του Αστυνομικού. Κατά την έρευνα σε οικία του βρέθηκε πλήθος πειστηρίων. Δράστης συνελήφθη και οδηγήθηκε σε αρμόδιο Εισαγγελέα.

Ι. Μητρόπολη Άρτης

Ι. Ναός Παντοκράτορος, Άρτα, Δεκέμβριος 2025: Σημειώθηκαν αλληπάλληλες θραύσεις υαλοπινάκων από αγνώστους, οι οποίες αποκαταστάθηκαν.

Ι. Μητρόπολη Γλυφάδας, Ελληνικού, Βούλας, Βουλιαγμένης και Βάρης

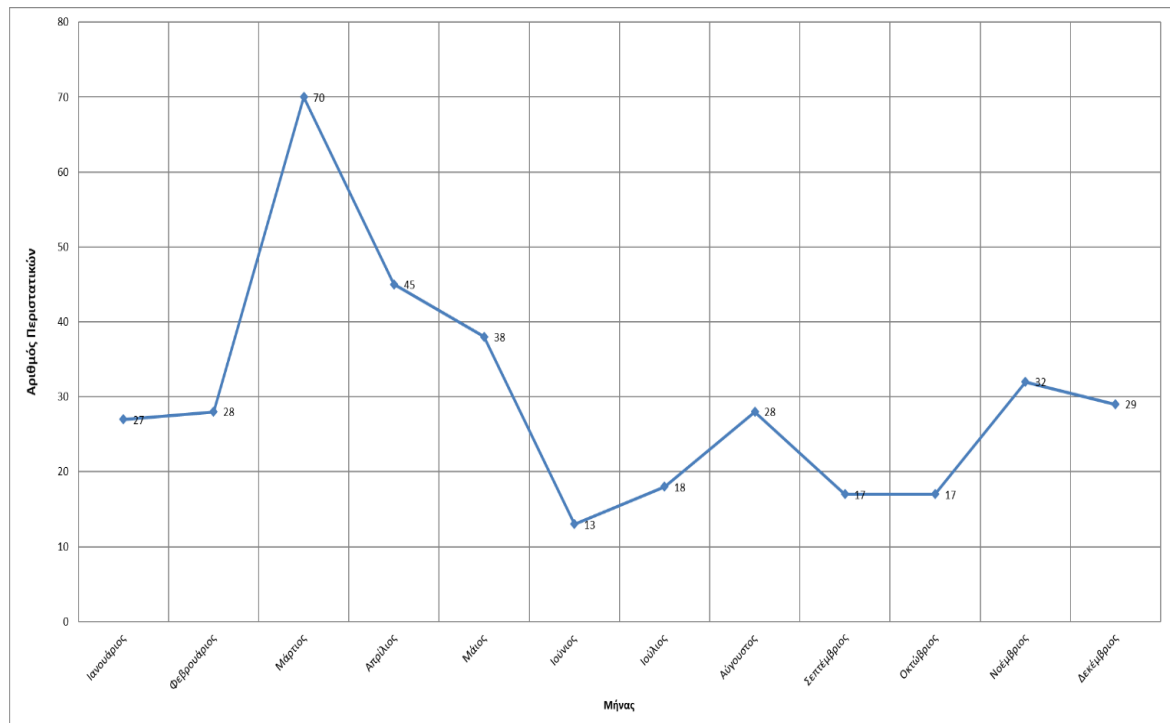
Ι. Ναός Αγίου Παύλου και Αγίου Δημητρίου, Γλυφάδα Αττικής, μεταξύ 10 Ιουλίου και 6 Δεκεμβρίου 2025: Άγνωστος/οι δράστης/ες έσπασαν 2 φορές τα τζάμια της πλαϊνής πόρτας του Ναού και επανειλημμένα ζωγραφίζουν γκράφιτι στον περιβάλλοντα χώρο. Δεν έγινε καταγγελία.

Ι. Μητρόπολη Νεαπόλεως και Σταυρουπόλεως

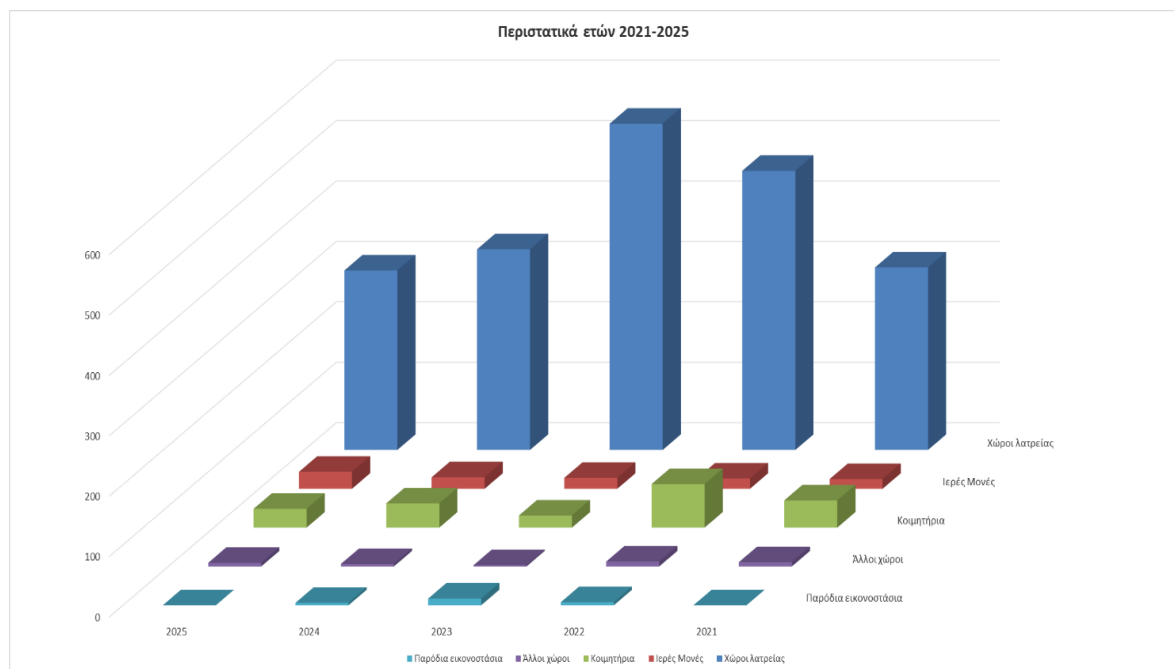
- Ι. Παρεκκλήσιο Αγίων Ραφαήλ, Νικολάου και Ειρήνης, Δέλτα Θεσσαλονίκης, 2025: Σημειώθηκαν επαναλαμβανόμενοι βανδαλισμοί από αγνώστους. Δεν έγινε καταγγελία.
- Κοιμητήρια Διαβατών & ι. κοιμητηριακός Ναός Αγίου Νικολάου, Δέλτα Θεσσαλονίκης, 2025: Σημειώθηκαν επαναλαμβανόμενοι βανδαλισμοί τάφων και ιερών χώρων από αγνώστους. Δεν έγινε καταγγελία.

δ. Επίμετρο

ι. Διαγράμματα



Περιστατικά ανά μήνα



Συγκριτική απεικόνιση ανά είδος χώρου

ii. Αριθμητικά στοιχεία Ορθόδοξης Εκκλησίας στην Ελλάδα

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ (Ι. Μητροπόλεις)		ΕΔΡΑ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΕΝΟΡΙΩΝ	ΑΡΙΘΜΟΣ Ι.ΜΟΝΩΝ
1	Ιερά Αρχιεπισκοπή Αθηνών	Αθήναι	145	8
2	Αιτωλίας και Ακαρνανίας	Μεσολόγγιον	216	19
3	Αλεξανδρουπόλεως	Αλεξανδρούπολις	61	3
4	Αργολίδος	Ναύπλιον	78	7
5	Άρτης	Άρτα	97	4
6	Βεροίας, Ναούσης και Καμπανίας	Βέροια	110	8
7	Γλυφάδας, Ελληνικού, Βούλας, Βουλιαγμένης και Βάρης	Βούλα	20	1
8	Γόρτυνος και Μεγαλοπόλεως	Δημητσάνα	148	15
9	Γουμένισσης, Αξιουπόλεως και Πολυκάστρου	Γουμένισσα	48	2
10	Γρεβενών	Γρεβενά	97	1
11	Δημητριάδος και Αλμυρού	Βόλος	142	14
12	Διδυμοτείχου, Ορεστιάδος και Σουφλίου	Διδυμότειχον	106	3
13	Δράμας	Δράμα	107	3
14	Δρυϊνουπόλεως, Πωγωνιανής και Κονίτσης	Δελβινάκιον	96	3
15	Εδέσσης, Πέλλης και Αλμωπίας	Έδεσσα	141	8
16	Ελασσώνος	Ελασσών	61	9
17	Ελευθερουπόλεως	Ελευθερούπολις	39	4
18	Ζακύνθου και Στροφάδων	Ζάκυνθος	61	4
19	Ζιχνών και Νευροκοπίου	Νέα Ζίχνη	69	5
20	Ηλείας και Ωλένης	Πύργος	220	4
21	Θεσσαλιώτιδος και Φαναριοφερσάλων	Καρδίτσα	234	14
22	Θεσσαλονίκης	Θεσσαλονίκη	43	2
23	Θηβών και Λεβαδείας	Λεβάδεια	113	23
24	Θήρας, Αμοργού και Νήσων	Θήρα	33	3
25	Ιερισσού, Αγίου Όρους και Αρδαμερίου	Αρναία	52	3
26	Ιλίου, Αχαρνών και Πετρουπόλεως	Ίλιον (προσωρ.)	47	3
27	Ιωαννίνων	Ιωάννινα	249	11
28	Καισαριανής, Βύρωνος και Υμηττού	Καισαριανή	9	3
29	Καλαβρύτων και Αιγιαλείας	Αίγιον	162	13
30	Καρπενησίου	Καρπενήσιον	97	4
31	Καρυστίας και Σκύρου	Κύμη	95	5
32	Κασσανδρείας	Πολύγυρος	79	6
33	Καστορίας	Καστοριά	123	8
34	Κερκύρας, Παξών και Διαποντίων Νήσων	Κέρκυρα	183	17
35	Κεφαλληνίας	Αργοστόλιον	153	7

36	Κηφισίας, Αμαρουσίου, Ωρωπού και Μαραθώνος	Κηφισία	63	11
37	Κίτρους, Κατερίνης και Πλαταμώνος	Κατερίνη	84	6
38	Κορίνθου, Σικιώνος, Ζεμενού, Ταρσού και Πολυφέγγους	Κόρινθος	164	17
39	Κυθήρων και Αντικυθήρων	Χώρα Κυθήρων	31	1
40	Λαγκαδά, Λητής και Ρεντίνης	Λαγκαδάς	61	6
41	Λαρίσης και Τυρνάβου	Λάρισα	119	6
42	Λευκάδος και Ιθάκης	Λευκάς	66	4
43	Λήμνου και Αγίου Ευστρατίου	Μύρινα Λήμνου	37	0
44	Μάνης	Γύθειο	114	5
45	Μαντινείας και Κυνουρίας	Τρίπολις	157	13
46	Μαρωνείας και Κομοτηνής	Κομοτηνή	71	4
47	Μεγάρων και Σαλαμίνος	Μέγαρα	32	15
48	Μεσογαίας και Λαυρεωτικής	Σπάτα	64	9
49	Μεσσηνίας	Καλαμάτα	224	9
50	Μηθύμνης	Καλλονή Λέσβου	37	3
51	Μονεμβασίας και Σπάρτης	Σπάρτη	142	7
52	Μυτιλήνης, Ερεσσού και Πλωμαρίου	Μυτιλήνη	72	4
53	Ναυπάκτου και Αγίου Βλασίου	Ναύπακτος	94	2
54	Νεαπόλεως και Σταυρουπόλεως	Νεάπολις	54	3
55	Νέας Ιωνίας, Φιλαδελφείας, Ηρακλείου και Χαλκηδόνος	Ν. Ιωνία	22	2
56	Νέας Κρήνης και Καλαμαριάς	Καλαμαριά	21	1
57	Νέας Σμύρνης	Ν. Σμύρνη	19	0
58	Νικαίας	Νίκαια	40	1
59	Νικοπόλεως και Πρεβέζης	Πρέβεζα	131	4
60	Ξάνθης και Περιθεωρίου	Ξάνθη	86	4
61	Παραμυθίας, Φιλιατών, Γηρομερίου και Πάργας	Παραμυθιά	150	3
62	Παροναξίας	Νάξος	44	4
63	Πατρών	Πάτραι	189	9
64	Πειραιώς	Πειραιεύς	30	1
65	Περιστέρειο	Περιστέριον	18	1
66	Πολυανής και Κικισίου	Κιλκίς	120	3
67	Σάμου, Ικαρίας και Κορσέων	Σάμος	117	18
68	Σερβίων και Κοζάνης	Κοζάνη	96	5
69	Σερρών και Νιγρίτης	Σέρραι	118	5
70	Σιδηροκάστρου	Σιδηρόκαστρον	69	7
71	Σισανίου και Σιατίστης	Σιάτιστα	87	11
72	Σταγών και Μετεώρων	Καλαμπάκα	71	15
73	Σύρου, Τήνου, Άνδρου, Κέας και Μήλου	Ερμούπολις	129	13
74	Τρίκκης, Γαρδικίου και Πύλης	Τρίκαλα	128	5
75	Τριφυλίας και Ολυμπίας	Κυπαρισσία	159	6

76	Ύδρας, Σπετσών, Αιγίνης, Ερμιονίδος και Τροιζηνίας	Ύδρα	52	12
77	Φθιώτιδος	Λαμία	245	19
78	Φιλίππων, Νεαπόλεως και Θάσου	Καβάλα	95	4
79	Φλωρίνης, Πρεσπών και Εορδαίας	Φλώρινα	119	8
80	Φωκίδος	Άμφισσα	110	6
81	Χαλκίδος	Χαλκίς	145	12
82	Χίου, Ψαρών και Οινουσσών	Χίος	109	16
ΣΥΝΟΛΟ			8.139	567
ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΤΗΣ ΚΡΗΤΗΣ (Ι. Μητροπόλεις)		ΕΔΡΑ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΕΝΟΡΙΩΝ	ΑΡΙΘΜΟΣ Ι.ΜΟΝΩΝ
1	Ιερά Αρχιεπισκοπή Κρήτης	Ηράκλειον	127	9
2	Αρκαλοχωρίου, Καστελλίου και Βιάννου	Αρκαλοχώριον	91	4
3	Γορτύνης και Αρκαδίας	Μοίραι	108	6
4	Ιεραπύτνης και Σητείας	Ιεράπετρα	86	5
5	Κισάμου και Σελίνου	Κίσσαμος	80	3
6	Κυδωνίας και Αποκορώνου	Χανιά	108	6
7	Λάμπης, Συβρίτου και Σφακίων	Σπήλιον Ρεθύμνης	78	6
8	Πέτρας και Χερρονήσου	Νεάπολις	80	11
9	Ρεθύμνης και Αυλοποτάμου	Ρέθυμνον	101	10
ΣΥΝΟΛΟ			859	60
ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΕΣ ΕΠΑΡΧΙΕΣ ΔΩΔΕΚΑΝΗΣΟΥ		ΕΔΡΑ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΕΝΟΡΙΩΝ	ΑΡΙΘΜΟΣ Ι.ΜΟΝΩΝ
1	Ι. Μητρόπολις Καρπάθου και Κάσου	Απέρειον Καρπάθου	20	4
2	Ι. Μητρόπολις Κώου και Νισύρου	Κως	24	7
3	Ι. Μητρόπολις Λέρου, Καλύμνου και Αστυπалаίας	Λέρος	36	7
4	Ι. Μητρόπολις Ρόδου	Ρόδος	64	9
5	Ι. Μητρόπολις Σύμης, Τήλου, Χάλκης και Καστελλορίζου	Σύμη	18	5
6	Πατριαρχική Εξαρχία Πάτμου	Πάτμος	10	4
ΣΥΝΟΛΟ			172	36
ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ			9.170	663
			Γενικό Σύνολο Ενοριακών και Μοναστηριακών Ι. Ναών: 9.833	

iii. Ιστορικοί θρησκευτικοί χώροι της Ορθόδοξης Εκκλησίας

Στην Ελλάδα διασώζεται πλήθος χριστιανικών ναών της βυζαντινής περιόδου (330-1453), οι οποίοι χρονολογούνται από την παλαιοχριστιανική εποχή (4ος-7ος αι.), όπως η Αχειροποίητος και η Μονή Λατόμου στην πόλη της Θεσσαλονίκης, την προ-βυζαντινή (μέσα 7ου αι. έως μέσα 9ου αι.), τη μέση βυζαντινή (μέσα 9ου αι. έως την Άλωση της Κωνσταντινούπολης από τους σταυροφόρους το 1204) και την ύστερο-βυζαντινή (1204 έως την Άλωση της Κωνσταντινούπολης από τους Οθωμανούς το 1453). Η περίοδος που ακολούθησε, η μετά-βυζαντινή από το 1453 έως το 1830 έχει επίσης να επιδείξει ορισμένα αξιόλογα μνημεία πολιτισμού και κατ'επέκταση χριστιανικών ναών στην Κρήτη (πριν την Οθωμανική κατάκτηση) και στα νησιά του Ιονίου (τα οποία δεν κατακτήθηκαν ποτέ από τους Οθωμανούς).

Αξιόλογο μέρος των ναών αυτών, καταγράφηκε από το αρμόδιο Υπουργείο Πολιτισμού και Αθλητισμού και παρουσιάζεται στον διαδικτυακό κόμβο "[Οδυσσέας](#)" όπου εμπεριέχονται στοιχεία για τριακόσιους πενήντα (350) [χριστιανικούς χώρους λατρείας](#), οι οποίοι αποτελούν πολιτιστικά μνημεία. Επίσης, έχουν ανακηρυχθεί ως Μνημεία Παγκόσμιας Κληρονομιάς, και ως τέτοια προστατεύονται, σύμφωνα με τη συνθήκη που υπογράφηκε μεταξύ της Ελλάδος και της UNESCO το 1981, το Άγιο Όρος, τα Μετέωρα, τα Παλαιοχριστιανικά και Βυζαντινά Μνημεία της Θεσσαλονίκης, η Ιερά Μονή Δαφνίου, η Ιερά Μονή του Αγίου Λουκά, η Ιερά Νέα Μονή Χίου, καθώς και η Ιερά Μονή του Αγίου Ιωάννη του Θεολόγου στην Πάτμο.

Δυστυχώς, σημαντικό μέρος των βυζαντινών χριστιανικών ναών και μοναστηριών της Αθήνας καταστράφηκε και λεηλατήθηκε, ιδιαίτερα, κατά την περίοδο της Αντιβασιλείας (1833-1835) και εν συνεχεία της βασιλείας του Όθωνα. Έτσι, μετά τη δημοσίευση της «Διακηρύξεως περί της ανεξαρτησίας της Ελληνικής Εκκλησίας» (**β.δ. της 23-7/1-8 1833**) με σειρά διαταγμάτων διαλύθηκαν όσα μοναστήρια (σχεδόν 400) δεν είχαν περισσότερους από έξι μοναχούς²⁰ και δημεύθηκε η περιουσία τους. Με το **β.δ. της 27-5/9-6-1836** (Α' 22) ορίζεται ότι η κινητή και ακίνητη περιουσία των διαλυμένων Ιερών Μονών, θα εκποιηθεί προς ανέγερση πανεπιστημίου, ενώ οι ερειπωμένοι ενοριακοί ναοί (και οι ιδιωτικοί) συμπεριλαμβανομένου του οικοπέδου στο οποίο βρίσκονταν, αποδίδονται στους Δήμους, προκειμένου να εκποιηθούν μέσω πλειστηριασμού και τα χρήματα να χρησιμεύσουν για έργα ευποιίας. Η πολιτική αυτή, η οποία έως ένα βαθμό συνδυάστηκε με τη μεταφορά της πρωτεύουσας του Κράτους από το Ναύπλιο στην Αθήνα (**β.δ. της 18-30/9/1834**, Α' 36) και την προσπάθεια ανοικοδόμησής της, είχε καταστρεπτικές συνέπειες για τη διατήρηση των βυζαντινών ναών των Αθηνών, η πλειονότητα των οποίων κατεδαφίστηκε, προκειμένου αφενός να εκποιηθούν τα αντίστοιχα οικόπεδα και αφετέρου να εξυπηρετηθεί ο πολεοδομικός σχεδιασμός της πόλης.

Η Εκκλησία της Ελλάδος ουδέποτε αποζημιώθηκε για την καταστροφή και τη δήμευση των Ιερών Ναών, των Ιερών Μονών και των περιουσιών τους.

iv. Ψήφισμα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου της 21^{ης} Ιανουαρίου 2026 σχετικά με τα ανθρώπινα δικαιώματα και τη δημοκρατία στον κόσμο και την πολιτική της Ευρωπαϊκής Ένωσης στον τομέα αυτό – ετήσια έκθεση για το 2025.

Στο εν λόγω ψήφισμα (TA 10 2026 0014) το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο αναγνώρισε, για πρώτη φορά, ρητά σε επίσημο κοινοβουλευτικό κείμενο το ζήτημα της «χριστιανοφοβίας» («Christianophobia») εντός της Ευρωπαϊκής Ένωσης και καταδίκασε τους παγκόσμιους

²⁰ Βλ. Σπ. Τρωιάνου έ.α., §2.1.4.

διωγμούς κατά των χριστιανών, χαρακτηρίζοντας τον χριστιανισμό ως «τη θρησκεία που υφίσταται τους περισσότερους διωγμούς στον κόσμο».

Συγκεκριμένα, στην παράγραφο 84, το Κοινοβούλιο: *«εκφράζει τη λύπη του για το γεγονός ότι, ενώ ο χριστιανισμός παραμένει η πλέον διωκόμενη θρησκεία στον κόσμο σήμερα, με περισσότερους από 380 εκατομμύρια πληγέντες, δεν υπάρχει Ευρωπαίος συντονιστής αρμόδιος για την καταπολέμηση της χριστιανοφοβίας, παρόλο που έχει οριστεί συντονιστής για την καταπολέμηση της ισλαμοφοβίας»*. Με τη διατύπωση αυτή, το Κοινοβούλιο όχι μόνο αναγνωρίζει την παγκόσμια έκταση των διωγμών κατά των χριστιανών, αλλά και επισημαίνει μια θεσμική ασυμμετρία στο υφιστάμενο ευρωπαϊκό πλαίσιο κατά των διακρίσεων.

2. Καθολική Εκκλησία

α. Εισαγωγικά

Με το Γ΄ Πρωτόκολλο των «Προστατιδών Δυνάμεων» του Λονδίνου (3/2/1830) η Γαλλία παραιτήθηκε του δικαιώματος «προστασίας» των Καθολικών Χριστιανών που διατηρούσε έναντι του Σουλτάνου και ανέθεσε τη σχετική ευθύνη στον «μέλλοντα Ηγεμόνα της Ελλάδας». Το Πρωτόκολλο προέβλεπε ότι το νέο κράτος όφειλε να εγγυηθεί τη θρησκευτική ελευθερία των Καθολικών Χριστιανών και να αναγνωρίσει τις ιδιοκτησίες της Καθολικής Εκκλησίας στην Ελλάδα: «...νὰ ἐκτελῆται ἐλευθέρως καὶ δημοσίως εἰς τὴν νέαν πολιτείαν ἡ λατρεία τῆς δυτικῆς θρησκείας· αἱ κτήσεις τῆς νὰ ᾖναι ἡσφαλισμέναι· νὰ διατηρηθῶσιν ἀνέπαφα τὰ καθήκοντα, δίκαια καὶ προνόμια τῶν ἀρχιερέων, τὰ ὁποῖα οὗτοι ἀπελάμβανον ἐπὶ τῆς προστασίας τῶν βασιλέων τῆς Γαλλίας...».

Η Ελληνική Γερουσία στο απαντητικό της **Υπόμνημα της 10/4/1830** αποδεχόταν τις σχετικές αναφορές του Γ΄ Πρωτοκόλλου, διότι ήταν σύμφωνες με τους ήδη υπάρχοντες νόμους του νέου Κράτους, αλλά έθετε ως προϋπόθεση να αποδεχθούν οι «Προστάτιδες Δυνάμεις» ότι «...τοῦ Ἀνατολικοῦ Δόγματος ἡ θρησκεία θέλει εἶσθαι ἡ ἐπικρατοῦσα τῆς ἀνεξαρτήτου Ἑλλάδος». Οι ελληνικές θέσεις έγιναν πλήρως αποδεκτές όπως προκύπτει από την ερμηνευτική διάταξη του **άρθρου 2 του 33^{ου} Πρωτοκόλλου της Συνδιασκέψεως του Λονδίνου (1/7/1830)**: «Τὰ ὑπὸ τοῦ Πρωτοκόλλου τῆς 3 Φεβρουαρίου 1830 χορηγούμενα εἰς τοὺς Καθολικοὺς προνόμια οὐδεμίαν δύνανται νὰ ἐπιβάλωσιν εἰς τὴν Ἑλληνικὴν Κυβέρνησιν ὑποχρέωσιν ἐνδεχομένην νὰ στραφῇ πρὸς βλάβην τῆς ἐπικρατοῦσης Ἐκκλησίας».

Στα Επτάνησα, σύμφωνα με το «**Σύνταγμα τοῦ Ἑνωμένου Κράτους τῶν Ἰονίων Νήσων**» (1817), η Ορθόδοξη Ελληνική Εκκλησία αναγνωριζόταν ως «επικρατούσα», αλλά παρεχόταν «εξαιρετική προστασία» στην Καθολική Εκκλησία. Συγκεκριμένα, το άρθρο 3 του Κεφαλαίου Πρώτου «Γενικός Οργανισμός» ανέφερε τα εξής: «Ἐπικρατοῦσα Θρησκεία τοῦ Ἰονίου Κράτους ἐστὶν ἡ τῆς Ὁρθοδόξου Ἑλληνικῆς Ἐκκλησίας. Πᾶν δὲ ἕτερον Χριστιανικὸν Θρησκευμα προστατεύεται, κατὰ τὰ ἐφ' ἐξῆς ρηθισόμενα» (*"The established religion of these states is the orthodox Greek religion; but all other forms of the Christian religion shall be protected, as hereinafter stated"*). Το άρθρο 3 του Κεφαλαίου Πέμπτου «Περὶ τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Συστήματος» ανέφερε τα εξής: «Ἡ Καθολικὴ Ῥωμᾶνα Θρησκεία προστατεύεται ἐξαιρέτως, καὶ πᾶν ἄλλο εἶδος θρησκευύματος ἐστὶν ἀνεκτόν » (*"The roman catholic religion shall be specially protected, and all other forms of religion shall be tolerated"*).

Το **άρθρο 4 του νόμου Ν΄ του 1864** «Περὶ ἰσχύος τῆς μεταξὺ Ἑλλάδος, Γαλλίας, Μεγάλης Βρετανίας καὶ Ρωσσίας Συνθήκης περὶ ἐνώσεως τῶν Ἰονίων Νήσων μετὰ τοῦ Βασιλείου τῆς Ἑλλάδος», (Α΄ 25) ὀρισε τα εξής σχετικά με τη θέση της Καθολικής Εκκλησίας στα Επτάνησα: «Ἡ μετὰ τοῦ Βασιλείου τῆς Ἑλλάδος ἔνωσις τῆς Ἑνωμένης Πολιτείας τῶν Ἰονίων Νήσων οὐδαμῶς ἀκυρώσει τὰς ὑπὸ τῆς ὑπαρχούσης νομοθεσίας τῶν Νήσων καθιερωμένους ἀρχὰς τῆς ἐλευθερίας τῆς λατρείας καὶ τῆς ἀνεξιθρησκείας· ἐπομένως, τὰ καθιερωθέντα θρησκευτικὰ δικαιώματα καὶ προνόμια ὑπὸ τοῦ Α΄ καὶ τοῦ Ε΄ κεφαλαίου τοῦ Συνταγματικοῦ Χάρτου τῆς Ἑνωμένης Πολιτείας τῶν Ἰονίων Νήσων, καὶ ἰδίως ἡ ἀναγνώρισις τῆς Ὁρθοδόξου Ἑλληνικῆς Ἐκκλησίας, ὡς Ἐκκλησίας ἐπικρατοῦσης ἐν ταῖς Νήσοις, ἡ ἀπόλυτος ἐλευθερία τῆς λατρείας ἡ χορηγούμενη εἰς τὴν Ἐκκλησίαν τοῦ Κράτους τῆς Προστάτιδος Δυνάμεως καὶ ἡ πλήρης ἀνεξιθρησκεία ἡ πρὸς τὰς ἄλλας χριστιανικὰς κοινότητας ὑποσχεθεῖσα, διατηρηθῶσιν, καὶ μετὰ τὴν ἔνωσιν, ἐν ὅλῃ αὐτῶν τῇ ἰσχύϊ. Ἡ εἰδικὴ προστασία, ἡ ἐγγυηθεῖσα πρὸς τὴν Καθολικὴν Ῥωμαϊκὴν ἐκκλησίαν, ὡς καὶ τὰ πλεονεκτήματα ὧν αὕτη ἤδη ἀπολαύει, διατηρηθῶσιν ἐπίσης· καὶ οἱ εἰς τὸ δόγμα τοῦτο ἀνήκοντες ὑπήκοοι θ' ἀπολαύωσιν ἐν ταῖς Ἰονίοις Νήσοις τῆς αὐτῆς θρησκευτικῆς ἐλευθερίας τῆς ἀναγνωρισθείσης, ὡς πρὸς αὐτοὺς, ἐν Ἑλλάδι, διὰ τοῦ Πρωτοκόλλου τῆς 22 Ἰανουαρίου (3 Φεβρουαρίου) 1830. Ἡ ἀρχὴ τῆς ἀπολύτου ἀστυκῆς [sic] καὶ πολιτικῆς ἰσότητος μεταξὺ τῶν

ύπηκόων τῶν διαφόρων δογμάτων, καθιερωμένη ἐν Ἑλλάδι ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ Πρωτοκόλλου, θέλει ἐπίσης ἰσχύει ἐν ταῖς Ἰονίοις Νήσοις».

Μετά την εισαγωγή του Αστικού Κώδικα το 1946 ανέκυψε το ζήτημα της νομικής προσωπικότητας της Καθολικής Εκκλησίας και των καθιδρυμάτων της στην Ελλάδα, το οποίο λύθηκε με το **άρθρο 13 του νόμου 4301/2014**. Σύμφωνα με αυτό, η Καθολική Εκκλησία στην Ελλάδα αναγνωρίστηκε ως Εκκλησιαστικό Νομικό Πρόσωπο (ΕΝΠ) Ιδιωτικού Δικαίου, ενώ οι θρησκευτικές κοινότητες (Επισκοπές, Ενορίες, Μονές) που είναι αναπόσπαστα συνδεδεμένες μαζί της αναγνωρίζονται ως Θρησκευτικά Νομικά Πρόσωπα Ιδιωτικού Δικαίου, και ανέρχονται σε διακόσια είκοσι επτά (227) συνολικά. Από αυτά ογδόντα δύο (82) είναι Ενορίες και σαράντα επτά (47) Ιερές Μονές (βλ. [Επίμετρο, πίνακας ii](#)).

Η Καθολική Εκκλησία στην Ελλάδα, σύμφωνα με τα τρέχοντα στοιχεία, διαθέτει **233 χώρους λατρείας**.

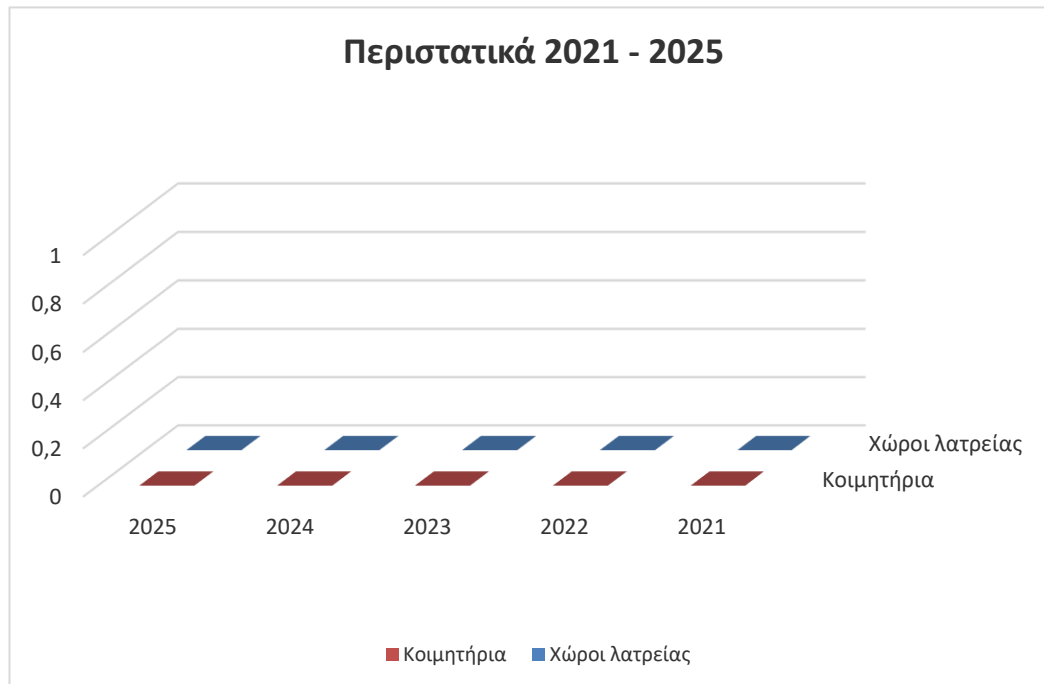
Το Κράτος εξ ιδίας βουλήσεως μισθοδοτεί, από το 1958, δεκαπέντε (15) Ιεροδιδασκάλους του Καθολικού δόγματος που υπηρετούν στις Κυκλάδες.

β. Περιστατικά

Δεν αναφέρθηκε κανένα περιστατικό.

γ. Επίμετρο

ι. Στατιστική απεικόνιση



Συγκριτική απεικόνιση ανά είδος χώρου

ii. Αριθμός Ενοριών και Ιερών Μονών Καθολικής Εκκλησίας στην Ελλάδα

Αρχιεπισκοπή/Επισκοπή	Αριθμός Ενοριών σύμφωνα με ν. 4301/2014	Αριθμός Ι. Μονών σύμφωνα με ν. 4301/2014
Καθολική Αρχιεπισκοπή Νάξου, Τήνου, Άνδρου και Μυκόνου	28	4
Καθολική Αρχιεπισκοπή Κερκύρας, Ζακύνθου, Κεφαλληνίας	7	5
Αρχιεπισκοπή Καθολικών Αθηνών	17	18
Καθολική Αρχιεπισκοπή Ρόδου	3	3
Καθολική Επισκοπή Σύρου	15	4
Καθολική Επισκοπή Θήρας	1	1
Καθολική Επισκοπή Κρήτης	3	2
Καθολική Επισκοπή Χίου	1	0
Αποστολικό Βικαριάτο Θεσσαλονίκης	4	8
Ελληνική Καθολική Εξαρχία	2	2
Εξαρχία των εν Ελλάδι Αρμενίων Καθολικών	1	0
Σύνολο	82	47

iii. Εκκλησιαστικές Επαρχίες Καθολικής Εκκλησίας στην Ελλάδα

Πηγή: [ιστοσελίδα](#) της Καθολικής Εκκλησίας στην Ελλάδα και Γραφείο Τύπου Ιεράς Συνόδου Καθολικής Ιεραρχίας Ελλάδος.



Η Καθολική Αρχιεπισκοπή – Νάξου – Τήνου – Άνδρου – Μυκόνου Θρησκευτικό Νομικό Πρόσωπο. Είναι και Μητρόπολη παντός Αιγαίου. Με έδρα την Τήνο.

Περιλαμβάνει τη Νάξο, Πάρο, Αντίπαρο, Κουφονήσια, Δονούσα, Σχοινούσα, Αμοργό, Τήνο, Μύκονο, Άνδρο, Δήλο.

Η Καθολική Αρχιεπισκοπή – Κερκύρας, Ζακύνθου – Κεφαλληνίας Θρησκευτικό Νομικό Πρόσωπο. Είναι και Μητρόπολη Ιονίων Νήσων. Με έδρα την Κέρκυρα.

Περιλαμβάνει την Κέρκυρα, Παξούς, Αντίπαξους, Λευκάδα, Ιθάκη, Κεφαλληνία, Ζάκυνθο και την Ήπειρο.

Η Ιερά Αρχιεπισκοπή Καθολικών Αθηνών Θρησκευτικό Νομικό Πρόσωπο. Με έδρα την Αθήνα.

Περιλαμβάνει τις περιοχές της Στερεάς Ελλάδας με την Εύβοια και την Σκύρο, την Πελοπόννησο, τα νησιά του Αργοσαρωνικού, τα Κύθηρα και τα Αντικύθηρα

Η Καθολική Αρχιεπισκοπή Ρόδου (Δωδεκανήσου) Θρησκευτικό Νομικό Πρόσωπο. Με έδρα την Ρόδο.

Περιλαμβάνει τα Δωδεκάνησα.

Η Καθολική Επισκοπή Σύρου Θρησκευτικό Νομικό Πρόσωπο. Με έδρα την Σύρο. Περιλαμβάνει τα νησιά των Κυκλάδων: Σύρο, Γυάρο, Κέα, Κύθνο, Σέριφο, Σίφνο, Μήλο, Κίμωλο.

Η Καθολική Επισκοπή Θήρας Θρησκευτικό Νομικό Πρόσωπο. Με έδρα την Θήρα.

Περιλαμβάνει τα νησιά: Θήρα, Θηρασιά, Ίο, Ανάφη, Φολέγανδρο και Σίκινο.

Η Καθολική Επισκοπή Κρήτης Θρησκευτικό Νομικό Πρόσωπο. Με έδρα τα Χανιά Κρήτης.

Περιλαμβάνει όλο το νησί της Κρήτης.

Η Καθολική Επισκοπή Χίου (Λέσβου-Σάμου) Θρησκευτικό Νομικό Πρόσωπο. Με έδρα τη Χίο.

Περιλαμβάνει τη Χίο, Ψαρρά, Οινούσσες, Λέσβο, Λήμνο, Σάμο, και Ικαρία, Φούρνους.

Αποστολικό Βικαριάτο Θεσσαλονίκης Θρησκευτικό Νομικό Πρόσωπο. Με έδρα τη Θεσσαλονίκη.

Περιλαμβάνει: Μακεδονία, Θράκη, Θεσσαλία, τα νησιά των Β. Σποράδων (πλην της Σκύρου), Θάσο, Σαμοθράκη.

Ελληνική Καθολική Εξαρχία Θρησκευτικό Νομικό Πρόσωπο. Με έδρα την Αθήνα.

Εξαρχία των εν Ελλάδι Αρμενίων Καθολικών Θρησκευτικό Νομικό Πρόσωπο. Με έδρα την Αθήνα.

3. Άλλες Χριστιανικές Θρησκευτικές Κοινότητες

Με την **παρ. 5 του άρθρου 13 του ν. 4301/2014, όπως ισχύει**, αναγνωρίστηκαν τα ακόλουθα Εκκλησιαστικά ή Θρησκευτικά Νομικά Πρόσωπα (Ε.Ν.Π./Θ.Ν.Π.) Ιδιωτικού Δικαίου:

1. Η Αγγλικανική Εκκλησία, ως θρησκευτικό νομικό πρόσωπο, που εδρεύει στην Αθήνα.
2. Η Αιθιοπική Ορθόδοξη Εκκλησία, ως θρησκευτικό νομικό πρόσωπο, που εδρεύει στην Αθήνα.
3. Η Κοπτορθόδοξη Εκκλησία, ως εκκλησιαστικό νομικό πρόσωπο, που εδρεύει στις Αχαρνές Αττικής, με δύο (2) θρησκευτικά νομικά πρόσωπα.
4. Η Εκκλησία των Ορθοδόξων Αρμενίων, ως εκκλησιαστικό νομικό πρόσωπο, που εδρεύει στην Αθήνα, με εννέα (9) θρησκευτικά νομικά πρόσωπα.
5. Η Ευαγγελική Εκκλησία των Γερμανόγλωσσων, ως θρησκευτικό νομικό πρόσωπο, που εδρεύει στην Αθήνα.
6. Η Ελληνική Ευαγγελική Εκκλησία, ως εκκλησιαστικό νομικό πρόσωπο το οποίο εδρεύει στην Αθήνα, με οκτώ (8) θρησκευτικά νομικά πρόσωπα.
7. Η Ορθόδοξη Εκκλησία των Ασσυρίων, ως θρησκευτικό νομικό πρόσωπο που εδρεύει στο Αιγάλεω Αττικής.
8. Η Αρμενική Ευαγγελική Εκκλησία της Ελλάδος, ως θρησκευτικό νομικό πρόσωπο που εδρεύει στον Πειραιά.
9. Η Εκκλησία της Σουηδίας στην Ελλάδα, ως θρησκευτικό νομικό πρόσωπο που εδρεύει στην Αθήνα.

Πέραν των ανωτέρω χριστιανικών κοινοτήτων στις οποίες αναγνωρίζεται *ex lege* νομική προσωπικότητα, κατόπιν της δημοσίευσης του ν. 4301/2014 έχουν λάβει καθεστώς θρησκευτικού νομικού προσώπου (Θ.Ν.Π.), με την έκδοση σχετικής δικαστικής απόφασης, οι κάτωθι:

A/A	Επωνυμία	Αρ. Απόφασης
1	Ι. Μητρόπολις Αττικής & Βοιωτίας της Εκκλησίας Γνησίων Ορθοδόξων Χριστιανών Ελλάδος, Θ.Ν.Π.	165/2015 Μονομελούς Πρωτοδικείου Θήβας
2	Ι. Μητρόπολις Πειραιώς & Σαλαμίνας της Εκκλησίας Γνησίων Ορθοδόξων Χριστιανών Ελλάδος, Θ.Ν.Π.	2457/2015 Μονομελούς Πρωτοδικείου Πειραιώς
3	Ελευθέρα Αποστολική Εκκλησία Πεντηκοστής Κηφισίας, Θ.Ν.Π.	2749/2015 Μονομελούς Πρωτοδικείου Αθηνών
4	Ελευθέρα Αποστολική Εκκλησία Πεντηκοστής Αθηνών, Θ.Ν.Π.	2842/2015 Μονομελούς Πρωτοδικείου Αθηνών
5	Μητρόπολη Ελλάδος της Αγίας Αρμενικής Ορθόδοξης Αποστολικής Εκκλησίας, Θ.Ν.Π.	1279/2016 Μονομελούς Πρωτοδικείου Αθηνών
6	Κοινωνία Ευαγγελικών Εκκλησιών, Θ.Ν.Π.	2908/2017 Μονομελούς Πρωτοδικείου Αθηνών
7	Ι. Μητρόπολις Θεσσαλονίκης της Εκκλησίας Γνησίων Ορθοδόξων Χριστιανών Ελλάδος, Θ.Ν.Π.	8711/2017 Μονομελούς Πρωτοδικείου Θεσ/νίκης
8	Ι. Μητρόπολις Ωρωπού και Φυλής της Εκκλησίας Γνησίων Ορθοδόξων Χριστιανών Ελλάδος, Θ.Ν.Π.	2569/2018 Μονομελούς Πρωτοδικείου Αθηνών
9	Ελευθέρα Αποστολική Εκκλησία Πεντηκοστής Νίκαιας, Θ.Ν.Π.	2699/2019 Μονομελούς Πρωτοδικείου Πειραιώς
10	Ευαγγελική Εκκλησία Θεσσαλονίκης, Θ.Ν.Π.	3353/2019 Μονομελούς Πρωτοδικείου Θεσ/νίκης
11	Χριστιανική Χαρισματική Εκκλησία, Θ.Ν.Π.	738/2020 Μονομελούς Πρωτοδικείου Αθηνών

12	Ι. Μητρόπολις Πατρώου Ημερολογίου Ταλαντίου και Λοκρίδος, Εξαρχία Στερεάς Ελλάδας, Θ.Ν.Π.	113/2021	Μονομελούς Πρωτοδικείου Λαμίας
----	---	----------	--------------------------------

Επίσης, υφίστανται και λειτουργούν θρησκευτικοί χώροι (ευκτήριοι οίκοι) διαφόρων άλλων χριστιανικών κοινοτήτων, οι οποίες λειτουργούν είτε με την προ του ν. 4301/2014 διαθέσιμη νομική προσωπικότητα της αστικής εταιρίας ή του σωματείου, είτε και άνευ νομικής προσωπικότητας, καθόσον αυτή δεν απαιτείται για τη χορήγηση άδειας ευκτηρίου οίκου.

Σύμφωνα με τα τρέχοντα στοιχεία (**Μάιος 2026**), οι υφιστάμενοι χώροι λατρείας των κοινοτήτων της παρούσας ενότητας ανέρχονται σε **εξακόσιους είκοσι πέντε (625)** και περιλαμβάνουν χώρους της **Αγγλικανικής Εκκλησίας (4)**, της **Αιγυπτιακής Κοπτορθόδοξης Εκκλησίας (4)**, της **Εκκλησίας των Ορθοδόξων Αρμενίων (9)**, της **Αιθιοπικής Ορθόδοξης Εκκλησίας (1)**, της **Ευαγγελικής Εκκλησίας των εν Ελλάδι Γερμανόγλωσσων (3)**, της **Ευαγγελικής Εκκλησίας Ελλάδος (38)**, της **Κοινωνίας Ελευθέρων Ευαγγελικών Εκκλησιών Ελλάδος (47)**, της **Ευαγγελικής Εκκλησίας Θεσσαλονίκης (2)**, της **Κοινωνίας Ευαγγελικών Εκκλησιών (8)**, της **Χριστιανικής Ασσυριακής Εκκλησίας (1)**, της **Αρμενικής Ευαγγελικής Εκκλησίας (1)**, της **Ελευθέρας Αποστολικής Εκκλησίας Πεντηκοστής (90)**, της **Αποστολικής Εκκλησίας Πεντηκοστής (17)**, της **Εκκλησίας του Ιησού Χριστού των Αγίων των Τελευταίων Ημερών (Μορμόνων) (3)**, των **Αντβεντιστών (8)**, των **Χριστιανών Μαρτύρων του Ιεχωβά (114)**, των **Γνησίων Ορθοδόξων Χριστιανών (Γ.Ο.Χ. – «Παλαιοημερολογιτών») (199)** και άλλων θρησκευτικών ομάδων με μικρότερο αριθμό πιστών.

Κατά το έτος **2025** υποβλήθηκαν **13** αιτήσεις άδειας ίδρυσης και λειτουργίας ευκτηρίου οίκου ή ναού, **8** έγιναν αποδεκτές, **1** απορρίφθηκε και **4** εκκρεμούσαν στις **31.12.2025** λόγω εκκρεμότητας έκδοσης της Κ.Υ.Α. που προβλέπει ο ν. 5224/2025 (Α' 142).

Σημειώνεται, επίσης, ότι το εν λόγω έτος **ανακλήθηκαν 2** άδειες ίδρυσης και λειτουργίας ευκτηρίων οίκων, λόγω αλλαγής ιδιοκτήτη του χώρου, στη μία περίπτωση, και μη τήρησης των ελάχιστων νόμιμων γενικών προϋποθέσεων στην άλλη.

Αναφέρθηκαν τα εξής περιστατικά:

Γνήσιοι Ορθόδοξοι Χριστιανοί (Γ.Ο.Χ. – «Παλαιοημερολογίτες»)

A/A	1.
Τοποθεσία	Ι. Ναός Αγίου Φανουρίου, Σέρρες
Ημερομηνία	25-29/5/2025
Σύντομη περιγραφή	Παραβίαση πλαϊνής θύρας, κλοπή χρημάτων από παγκάρι και δοχείων με ελαιόλαδο
Δράστης/ες	1 ημεδαπός
Αστυνομικές/δικονομικές ενέργειες	Δικογραφία

A/A285	2.
Τοποθεσία	Ι. Μονή Αγίας Αικατερίνης, Κορωπί Αττικής
Ημερομηνία	22/7/2025
Σύντομη περιγραφή	Κλοπή χρημάτων από παγκάρι
Δράστης/ες	Άγνωστος/οι
Αστυνομικές/δικονομικές ενέργειες	Δικογραφία

A/A	3.
Τοποθεσία	Ι. Ναός Τιμίου Σταυρού, Μενίδι Αττικής
Ημερομηνία	17/9/2025
Σύντομη περιγραφή	Αφαίρεση μικροφωνικής εγκατάστασης, ι. εικόνων και 2 χρυσών αφιερωμάτων, πρόκληση υλικών

	ζημιών στην είσοδο, στη θύρα του ι. Βήματος, στο παγκάρι, στα συρτάρια του Ναού, κοπή καλωδίων συναγερμού και φωτισμού έξωθεν του Ναού
Δράστης/ες	Άγνωστος/οι
Αστυνομικές/δικονομικές ενέργειες	Δικογραφία

A/A	4.
Τοποθεσία	Ι. Μονή Αγίου Μηνά, Ανθούσα Αττικής
Ημερομηνία	22/9/2025
Σύντομη περιγραφή	Θραύση υαλοπίνακα παραθύρου Καθολικού Μονής και αφαίρεση 2 μεγάλων και 6 μικρών κηροπηγίων
Δράστης/ες	Άγνωστος/οι
Αστυνομικές/δικονομικές ενέργειες	Δικογραφία

A/A	5.
Τοποθεσία	Ι. Μονή Αγίου Μηνά, Ανθούσα Αττικής
Ημερομηνία	5/10/2025
Σύντομη περιγραφή	Θραύση υαλοπίνακα παραθύρου Καθολικού Μονής και αφαίρεση 1 χάλκινης βάσης κεριών, 1 χάλκινης κολυμβήθρας που χρησιμοποιείται για τον αγιασμό και 1 μανουαλίου
Δράστης/ες	Άγνωστος/οι
Αστυνομικές/δικονομικές ενέργειες	Δικογραφία

A/A	6.
Τοποθεσία	Ι. Μονή Οσίου Ονουφρίου, Κερατέα Αττικής
Ημερομηνία	7/10/2025
Σύντομη περιγραφή	Θραύση γυάλινης θύρας και αφαίρεση 3 χάλκινων μανουαλίων
Δράστης/ες	Άγνωστος/οι
Αστυνομικές/δικονομικές ενέργειες	Δικογραφία

A/A	7.
Τοποθεσία	Ι. Ναός Αγίου Φανουρίου, Σέρρες
Ημερομηνία	19/10/2025
Σύντομη περιγραφή	Απόπειρα παραβίασης παγκαριού
Δράστης/ες	1 ημεδαπός
Αστυνομικές/δικονομικές ενέργειες	Δράστης συνελήφθη στα όρια του αυτοφώρου και οδηγήθηκε σε αρμόδιο Εισαγγελέα

Χριστιανοί Μάρτυρες του Ιεχωβά

A/A	1.
Τοποθεσία	Χώρος λατρείας, Βάρη Αττικής
Ημερομηνία	24/4/2025
Σύντομη περιγραφή	Σε δύο περιπτώσεις άγνωστοι δράστες πέταξαν πέτρες στον χώρο λατρείας προκαλώντας ορισμένες ζημιές και απηύθυναν υβριστικούς

	χαρακτηρισμούς σε πιστούς που μετέβαιναν στα οχήματά τους
Δράστης/ες	Άγνωστος/οι
Αστυνομικές/δικονομικές ενέργειες	Καταγραφή αριθμών κυκλοφορίας των δραστών, καταγραφή συμβάντων, αυτεπάγγελτη δίωξη βάσει του αντιρατσιστικού νόμου
	

A/A	2.
Τοποθεσία	Χώρος λατρείας, Ποντισμένο Σερρών
Ημερομηνία	17/5/2025
Σύντομη περιγραφή	Θραύση παραθύρου με πέτρες
Δράστης/ες	Άγνωστος/οι
Αστυνομικές/δικονομικές ενέργειες	Καταγραφή συμβάντος



A/A	3.
Τοποθεσία	Ευκτήριος Οίκος, Σητεία Λασιθίου
Ημερομηνία	20/5/2025
Σύντομη περιγραφή	Ρίψη αυγών στους τοίχους της εισόδου
Δράστης/ες	Άγνωστος/οι
Αστυνομικές/δικονομικές ενέργειες	Συνάντηση με αξιωματικό υπηρεσίας ΕΛ.ΑΣ. και καταγραφή του περιστατικού. Ένταξη χώρου σε δρομολόγιο αστυνομικής επίβλεψης και φύλαξης



A/A	4.
Τοποθεσία	Χώρος λατρείας, Κόρινθος
Ημερομηνία	3/8/2025
Σύντομη περιγραφή	Βανδαλισμός εισόδου με ρίψη αυγών
Δράστης/ες	Άγνωστος/οι
Αστυνομικές/δικονομικές ενέργειες	Καταγραφή συμβάντος



Αγγλικανική Εκκλησία (Θ.Ν.Π.)

A/A	1.
Τοποθεσία	Ι. Ναός Αγίου Παύλου, Αθήνα
Ημερομηνία	10-11/2/2025
Σύντομη περιγραφή	Παραβίαση κεντρικής θύρας εισόδου και απόπειρα διάρρηξης των 2 χρηματοκιβωτίων που βρίσκονται στον χώρο του βεστιαρίου
Δράστης/ες	Άγνωστος/οι
Αστυνομικές/δικονομικές ενέργειες	Δικογραφία

Β. Ιουδαϊσμός

1. Εισαγωγικά

Μια σύντομη και περιεκτική αναφορά στην ιστορική διαδρομή των Ελλήνων Εβραίων βρίσκεται στο άρθρο «The Jewish Community in Greece, the oldest community in Europe» («Η εβραϊκή κοινότητα στην Ελλάδα, η αρχαιότερη κοινότητα στην Ευρώπη») του Β. Ελιέζερ²¹:

«Ο πρώτος Έλληνας Εβραίος είναι γνωστός με το όνομα «Μόσχος, γιός του Μοσχίωνα του Εβραίου», ένας σκλάβος που απεικονίζεται σε μια επιγραφή που χρονολογείται από το 300 – 250 π.Χ. και η οποία βρέθηκε στον Ωρωπό, μια μικρή παραθαλάσσια πόλη σε απόσταση 40 χιλιομέτρων από την Αθήνα.

Εκτιμάται ότι ως αποτέλεσμα της συχνής μετακίνησης Εβραίων μέσω της Ελλάδας, δημιουργήθηκε μια Εβραϊκή Κοινότητα. Η Κοινότητα αυτή, θεωρείται ότι μεγάλωσε περισσότερο μετά την εξέγερση των Χεσμοναίων (142 π.Χ.), όταν πολλοί Εβραίοι πουλήθηκαν ως σκλάβοι στην Ελλάδα. Κατά τα πρώτα χρόνια της Χριστιανικής περιόδου, το γεγονός ότι ο Απόστολος Παύλος επισκέφθηκε τις ιερές συναγωγές στην Αθήνα, στην Κόρινθο, στη Βέροια και στην Καβάλα αποτελεί απόδειξη της ύπαρξης Εβραϊκών Κοινοτήτων στη χώρα. Αυτοί οι Έλληνες Εβραίοι ήταν γνωστοί ως «Ρωμανιώτες». Ανέπτυξαν τα δικά τους έθιμα και τη δική τους γλώσσα (Εβραίο-Ελληνικά). Αυτή η μοναδική παράδοση διασώζεται μέχρι τις μέρες μας.

Από το τέλος του 14^{ου} αιώνα, Εβραίοι πρόσφυγες μετανάστευσαν από την Ισπανία και την Πορτογαλία προς την Ελληνική ενδοχώρα και σε κάποια νησιά. Κυρίως στη Θεσσαλονίκη, οι Εβραίοι γνωστοί ως «Σεφαραντίμ» εισήγαγαν τη δική τους γλώσσα «Λαντίνο» (Εβραίο-Ισπανικά), και τα δικά τους έθιμα. Από τον 16^ο έως τον 18^ο αιώνα στη Θεσσαλονίκη υπήρχε μία από τις μεγαλύτερες Εβραϊκές Κοινότητες στον κόσμο με μια μοναδική Ραββινική παράδοση».

Πρωταγωνιστικό ρόλο στη διάσωση και ανάδειξη «2.300 χρόνων εβραϊκής ζωής στην Ελλάδα» κρατά το [Εβραϊκό Μουσείο Ελλάδος](#) (ΕΜΕ).

Το 2018 εκδόθηκε το μνημειώδες έργο «Corpus Inscriptionum Judaicarum Graeciae» («Σύνταγμα Ιουδαϊκών και Εβραϊκών Επιγραφών από την Ηπειρωτική και Νησιωτική Ελλάδα τέλη 4^{ου} αι. π.Χ. έως 15^ο αι. μ.Χ.») του ΕΜΕ στην Ελληνική και την αγγλική γλώσσα. Το έργο αυτό είναι καρπός μιας μακρόχρονης ερευνητικής προσπάθειας και στενής συνεργασίας μεταξύ του ΕΜΕ και του Υπουργείου Πολιτισμού που ξεκίνησε το 2010 επί υπουργίας Π. Γερουλάνου.

Ο πρώην Πρόεδρος του Εβραϊκού Μουσείου Ελλάδος, κ. Μ. Μάτσας, σημειώνει σχετικά με τον γενικότερο χαρακτήρα και τις δράσεις του ΕΜΕ:

«Σε συνεργασία με την Γενική Γραμματεία Θρησκευμάτων του Υπουργείου Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων, το ΕΜΕ έχει, επίσης, εξελιχθεί σ'ένα μοναδικό εκπαιδευτικό κέντρο στη χώρα μας²² καθώς:

²¹ Ελιέζερ, Βίκτωρ. [The Jewish community in Greece, the oldest community in Europe](#). Published in European Jewish Press, 4/5/2017.

²² Η Ελληνική Βουλή επιβράβευσε το σημαντικό ερευνητικό, εκδοτικό, εκθεσιακό, πολιτιστικό και εκπαιδευτικό έργο του ΕΜΕ αναγνωρίζοντάς το ως ερευνητικό κέντρο ισότιμο των δημόσιων ερευνητικών κέντρων και εντάσσοντας «την επιστημονική έρευνα που διεξάγει στη συνολική ερευνητική προσπάθεια της χώρας» (άρθρο 3 ν. 4310/2014, Α' 258).

- πραγματοποιεί εξειδικευμένα σεμινάρια σε όλη την Ελλάδα που απευθύνονται σε εκπαιδευτικούς με στόχο την απόκτηση των γνωστικών δεξιοτήτων και των βέλτιστων παιδαγωγικών μεθόδων για την διδασκαλία του Ολοκαυτώματος
- συνδιοργανώνει σχολικούς διαγωνισμούς για το Ολοκαύτωμα με επιβράβευση των διακριθέντων μαθητών και μαθητριών, την πραγματοποίηση εκπαιδευτικής επίσκεψης στο Μουσείο του Άουσβιτς
- συμμετέχει στο πρόγραμμα του Υπουργείου Εξωτερικών και, πρόσφατα, της Βουλής των Ελλήνων για την δημιουργία στο Μουσείο του Άουσβιτς της Ελληνικής Εθνικής Έκθεσης του Ολοκαυτώματος στην Ελλάδα
- υλοποιεί μεγάλονοα προγράμματα όπως ή έκδοση του *Corpus* όλων των επιγραφών που καταγράφουν και τεκμηριώνουν την ιστορία του Ελληνικού Εβραϊσμού».

Ως αποτέλεσμα της μακράς [ιστορικής διαδρομής](#) του Ελληνικού Εβραϊσμού, πριν τον Β΄ Παγκόσμιο πόλεμο λειτουργούσαν Εβραϊκές Κοινότητες σε είκοσι οκτώ (28) πόλεις ανά την Ελλάδα, (Διδυμότειχο, Νέα Ορεστιάδα - Σουφλί, Αλεξανδρούπολη, Κομοτηνή, Ξάνθη, Καβάλα, Δράμα, Σέρρες, Θεσσαλονίκη, Βέροια, Καστοριά, Φλώρινα, Τρίκαλα, Λάρισα, Βόλο, Χαλκίδα, Αθήνα, Πάτρα, Αγρίνιο, Ιωάννινα, Πρέβεζα, Άρτα, Κέρκυρα, Ζάκυνθος, Χανιά, Ρόδο και Κω), με συνολικό αριθμό πληθυσμού 77.377, ενώ η μεγαλύτερη συγκέντρωση εβραϊκού πληθυσμού ήταν στη Θεσσαλονίκη.

Μετά το Ολοκαύτωμα και τη μαζική δολοφονία 65.000 Ελλήνων Εβραίων στα στρατόπεδα θανάτου (κυρίως στο Άουσβιτς), αλλά και τη μετανάστευση αρκετών επιζώντων στο Ισραήλ, ο αριθμός των Ελλήνων πολιτών ιουδαϊκού θρησκευματος έχει μειωθεί σημαντικά, ενώ η πλειονότητα αυτών διαμένει στην Αθήνα.

Σήμερα στην Ελλάδα υφίστανται οκτώ (8) εν ενεργεία Ισραηλιτικές Κοινότητες (Αθηνών, Θεσσαλονίκης, Λάρισας, Βόλου, Ιωαννίνων, Τρικάλων, Χαλκίδας, Κέρκυρας), ενώ οι Κοινότητες Ρόδου, Βέροιας, Καβάλας και Καρδίτσας τελούν, από το 1970²³, σε καθεστώς αδρανείας, υπό διαχειριστική Επιτροπή ορισμένη από τον Υπουργό Παιδείας, διότι αριθμούν λιγότερες από είκοσι (20) οικογένειες, σύμφωνα με τον Α.Ν. 367/1945 (Α΄ 143), όπως τροποποιήθηκε με το ν.δ. 301/1969 (Α΄ 195).

Στις εν ενεργεία, σήμερα, Κοινότητες λειτουργούν συνολικά έντεκα (11) Συναγωγές για τις λατρευτικές ανάγκες των μελών τους και συγκεκριμένα: στην Αθήνα δύο (2) Συναγωγές, στη Θεσσαλονίκη τρεις (3), στη Λάρισα μία (1), στον Βόλο μία (1), στα Ιωάννινα μία (1), στα Τρίκαλα μία (1), στη Χαλκίδα μία (1) και στην Κέρκυρα μία (1). Στις εν αδρανεία Κοινότητες λειτουργούν τρεις (3) Συναγωγές και συγκεκριμένα: μία (1) στην Ρόδο, μία (1) στην Καβάλα και μία (1) στη Βέροια. Στην Κρήτη, η μόνη σωζόμενη Συναγωγή είναι η Συναγωγή Ετζ Χαγίμ στα Χανιά.

2. Θεσμικό πλαίσιο

Με το **βασιλικό διάταγμα της 30-4-1890** (Α΄ 101) «Περί εγκρίσεως του καταστατικού της εν Αθήναις «Ισραηλιτικής Αδελφότητας» εγκρίθηκε και δημοσιεύθηκε στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως το Καταστατικό της εν λόγω Αδελφότητας.

Με τον **ν. 2456/1920** (Α΄ 173), επί πρωθυπουργίας Ελευθερίου Βενιζέλου, ορίστηκε ότι οι Ισραηλιτικές Κοινότητες είναι «νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου»²⁴.

²³ Βλ. Μωυσή Κωνσταντίνη, «[Οι Ισραηλιτικές Κοινότητες της Ελλάδος μετά το Ολοκαύτωμα](#)», σελ. 32.

²⁴ Για το νομικό καθεστώς των Ισραηλιτικών Κοινοτήτων και των Ισραηλιτικών Σχολείων βλ. την από 12-1-2015 Ανακοίνωση του Γενικού Γραμματέα Θρησκευμάτων, Γ. Καλαντζή, με θέμα: «[Η νομική προσωπικότητα των](#)

Επί δικτατορίας Ι. Μεταξά ψηφίστηκε ο **αναγκαστικός νόμος 2544/1940** (Α' 287), ο οποίος διατήρησε τις Ισραηλιτικές Κοινότητες ως νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου με ορισμένες αλλαγές ως προς τον διορισμό των διοικήσεών τους.

Με τον **ν. 2/1944** (Α' 6 και αναδημοσιεύθηκε στο Α' 14) η Ελληνική Πολιτεία – πρώτη σε ολόκληρη την Ευρώπη και πριν ακόμη λήξει ο Β' Παγκόσμιος Πόλεμος– αποφάσισε να επιστρέψει στους νόμιμους κατόχους της την περιουσία των Εβραίων που είχαν δημεύσει οι Ναζί. Η μεγαλειώδης αυτή πράξη δικαιοσύνης αναδεικνύει τόσο τη βαθιά δημοκρατική ταυτότητα της κυβέρνησης Εθνικής Ενότητας όσο και την αποφασιστικότητα της Ελλάδας να εγγυηθεί την ύπαρξη και την επιβίωση των Ελλήνων Εβραίων που επέζησαν από το Ολοκαύτωμα.

Με τον **α.ν. 367/1945** (Α' 143) η Ελληνική Πολιτεία ανασυγκρότησε τις Ισραηλιτικές Κοινότητες για να διασφαλίσει την ύπαρξή τους, καθώς οι απώλειές τους από τους Ναζί καθιστούσαν προβληματική τη λειτουργία του νόμου 2456/1920. Το Υπουργείο Παιδείας, Θρησκευμάτων και Αθλητισμού ασκεί εποπτεία επί των φορέων αυτών δυνάμει του **π.δ. 353/1997** (Α' 239).

Με τον **α.ν. 846/1946** (Α' 17) η Ελληνική Πολιτεία – επίσης, πρώτη σε όλη την Ευρώπη – παραιτήθηκε από το κληρονομικό δικαίωμα του Κράτους επί περιουσιών των Ελλήνων Εβραίων για τις οποίες δεν υπήρχαν κληρονόμοι (στα στρατόπεδα εξόντωσης των Ναζί δολοφονήθηκαν ολόκληρες οικογένειες) και παραχώρησε όλες αυτές τις περιουσίες σε νομικό πρόσωπο, το οποίο «*θα ἔχη ὡς σκοπὸν τὴν περίθαλψιν καὶ ἀποκατάστασιν τῶν Ἰσραηλιτῶν τῆς Ἑλλάδος*».

Με το **διάταγμα** «Περί ιδρύσεως Οργανισμού Περιθάλψεως και Αποκαταστάσεως Ισραηλιτῶν Ελλάδος (Ο.Π.Α.Ι.Ε.)» της **29/3/1949** (Α' 79) ιδρύθηκε το νομικό πρόσωπο που προέβλεπε ο αναγκαστικός νόμος 846/1946.

Με τον **ν. 1657/1951** (Α' 20) το Κεντρικό Ισραηλιτικό Συμβούλιο που είχε συσταθεί προσωρινά με τον αναγκαστικό νόμο 367/1945 «καθίσταται μόνιμον» και για την κάλυψη των δαπανών της λειτουργίας του αποκτά το δικαίωμα με απόφαση που λαμβάνουν τα 2/3 των μελών του να εισπράττει εισφορά από τα εισοδήματα των Ισραηλιτικών Κοινοτήτων. Η συγκεκριμένη εισφορά επί των εισοδημάτων των Ισραηλιτικών Κοινοτήτων αποτελεί επιπλέον επιβάρυνσή τους, όπως αποτελεί π.χ. και η επιβάρυνση των Ιερών Μητροπόλεων της Εκκλησίας της Ελλάδος για τη λειτουργία της Ιεράς Συνόδου της Εκκλησίας της Ελλάδος.

Με το **ν.δ. 301/1969** (Α' 195), επί δικτατορίας Γ. Παπαδόπουλου, το Κεντρικό Ισραηλιτικό Συμβούλιο που είχε συσταθεί με τον α.ν. 367/1945 και λειτουργούσε έκτοτε ανελλιπώς, θεωρείται «νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου» από την ίδρυσή του, δηλαδή από το 1945.

Με το **π.δ. 234/1989** (Α' 110) «Τροποποίηση και συμπλήρωση του Κανονισμού της Ισραηλιτικής Κοινότητος Αθηνών» καταργήθηκε το π.δ. 182/1978 (Α' 40) «περί του Κανονισμού της Ισραηλιτικής Κοινότητος Αθηνών». Με τις διατάξεις των εν λόγω π.δ. καθορίστηκαν, μεταξύ άλλων, οι πόροι της κοινότητας, στους οποίους συμπεριλαμβάνονται οι γνωστές εισφορές («πέτσια») που κατονομάζονται στο ν. 2456/1920 και σε καμία περίπτωση δεν υποκαθιστούν ή απαλλάσσουν τα μέλη των Ισραηλιτικών Κοινοτήτων από την υποχρεωτική καταβολή φόρων στο Ελληνικό Κράτος, όπως ακριβώς προβλέπεται για όλους τους Έλληνες πολίτες.

Με το άρθρο 122 του **ν. 2961/2001** (Α' 266) διατηρήθηκαν σε ισχύ «οι διατάξεις για τη φορολογία Ισραηλιτικών γαμικών συμφώνων (κε τουμπά) και περιουσιών Ισραηλιτών που χάθηκαν κατά τον πόλεμο και δεν άφησαν κληρονόμους».

Με τον **ν. 3218/2004** (Α' 12) καθιερώθηκε προς τιμήν των Ελλήνων Εβραίων που δολοφονήθηκαν από τους Γερμανούς Ναζί (στην περίπτωση της Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης οι Βουλγαρικές αρχές κατοχής, ως σύμμαχοι της ναζιστικής Γερμανίας, ευθύνονται για την ολοκληρωτική εξόντωση των Ελλήνων Εβραίων που ζούσαν εκεί) η 27^η Ιανουαρίου²⁵ ως «Ημέρα Μνήμης των Ελλήνων Εβραίων Μαρτύρων και Ηρώων του Ολοκαυτώματος». Σε εκτέλεση του συγκεκριμένου νόμου εκδόθηκε το **π.δ. 31/2005** (Α' 51) «Εκδηλώσεις για την 27^η Ιανουαρίου, ημέρα μνήμης των Ελλήνων Εβραίων μαρτύρων και ηρώων του Ολοκαυτώματος».

Με τον **ν. 3943/2011** (Α' 66) το Ελληνικό Κράτος προχώρησε στην αναγκαία διευθέτηση, ώστε να επιλυθεί οριστικά η δικαστική διαφορά που εκκρεμούσε μεταξύ της Ισραηλιτικής Κοινότητας Θεσσαλονίκης (Ι.Κ.Θ.), του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης (Α.Π.Θ.) και του Ελληνικού Δημοσίου από το 1961. Με την παράγραφο 10 του άρθρου 45 του προαναφερθέντος νόμου το Ελληνικό Κράτος ανέλαβε «την υποχρέωση καταβολής στην Ι.Κ.Θ. συνολικά ποσού εννέα εκατομμυρίων εννιακοσίων σαράντα τριών χιλιάδων εξακοσίων ενενήντα επτά (9.943.697) ευρώ σε δύο έντοκες δόσεις, που λήγουν το πέμπτο και το δέκατο έτος από την έναρξη ισχύος του νόμου αυτού».

Το άρθρο 13 «Αποκατάσταση θυμάτων Ολοκαυτώματος που κατείχαν στο παρελθόν την Ελληνική ιθαγένεια» του **ν. 4018/2011** (Α' 215) προέβλεπε ότι «σε πολίτες Ισραήλ που έχουν γεννηθεί έως και την 9^η Μαΐου 1945 και εξακολουθούν να βρίσκονται εν ζωή χορηγείται εκ νέου η Ελληνική ιθαγένεια, εφόσον είχαν στο παρελθόν την Ελληνική ιθαγένεια από τη γέννησή τους και την απώλεσαν καθ'οιονδήποτε τρόπο», καθώς και ότι «οι σε ευθεία γραμμή κατιόντες όσων αποκτήσουν την Ελληνική ιθαγένεια [...] μπορούν να αιτηθούν την πολιτογράφησή τους ως καταγόμενοι από Έλληνα πολίτη, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 10 του Κώδικα Ελληνικής Ιθαγένειας». Το άρθρο 109 του **ν. 4461/2017** (Α' 38) επεξέτεινε το δικαίωμα κτήσης της Ελληνικής ιθαγένειας και στους «σε ευθεία γραμμή κατιόντες πολιτών Ισραήλ ή άλλων χωρών που γεννήθηκαν στην Ελλάδα ως την 9^η Μαΐου 1945 και απεβίωσαν προτού ανακτήσουν την Ελληνική ιθαγένεια».

Με τον **ν. 4071/2012** (Α' 85) διασφαλίστηκε η λειτουργία των Ισραηλιτικών Σχολείων καθώς εξαιρέθηκαν από τη γενική ρύθμιση σύμφωνα με την οποία οι μισθοί των αποσπασμένων υπαλλήλων του Δημοσίου πληρώνονται από τους φορείς στους οποίους αποσπώνται και όχι από το Δημόσιο. Με τη ρύθμιση αυτή το Υπουργείο Παιδείας, Θρησκευμάτων και Αθλητισμού συνέχισε να καταβάλλει τη μισθοδοσία των αποσπασμένων εκπαιδευτικών στα Ισραηλιτικά σχολεία.

Με τον **ν. 4178/2013** (Α' 174) οι Ισραηλιτικές Κοινότητες, σε περίπτωση που στις Συναγωγές υφίστανται πολεοδομικές παραβάσεις (αυθαίρετες κατασκευές) ή αλλαγές χρήσης, μπορούν να τις νομιμοποιήσουν με την ίδια διαδικασία που προβλέπεται για τα ακίνητα του κράτους και χωρίς την καταβολή των προστίμων που ισχύουν για τους ιδιώτες. Η ίδια διαδικασία προβλέφθηκε για τους Ιερούς Ναούς της Ορθόδοξης Εκκλησίας και τα Τεμένη της μουσουλμανικής μειονότητας της Θράκης.

²⁵ Η 27^η Ιανουαρίου 1945 είναι η ημερομηνία απελευθέρωσης του ναζιστικού στρατοπέδου εξόντωσης Άουσβιτς – Μπίρκεναου από τον σοβιετικό στρατό. Με το Ψήφισμα A/RES/60/7 της 1^{ης} Νοεμβρίου του 2005 ο ΟΗΕ, επί τη ευκαιρία της συμπλήρωσης 60 ετών από τη νίκη εναντίον του ναζιστικού καθεστώτος και τιμώντας το θάρος και την αφοσίωση των στρατιωτών που απελευθέρωσαν τα στρατόπεδα συγκέντρωσης, καθιέρωσε την 27^η Ιανουαρίου ως διεθνή ημέρα μνήμης των θυμάτων του Ολοκαυτώματος.

Με τον **ν. 4223/2013** (Α' 287) οι Ισραηλιτικές Κοινότητες εξαιρέθηκαν από την καταβολή φόρου ακινήτων για τις Συναγωγές και λοιπά ακίνητα κοινωφελούς σκοπού (όπως ισχύει για όλους τους νόμιμους χώρους λατρείας των θρησκευτικών κοινοτήτων στην Ελλάδα).

Με την **Κοινή Υπουργική Απόφαση** (ΚΥΑ) των Υπουργών Οικονομικών και Παιδείας και Θρησκευμάτων υπ'αρ. **2/52141/ΑΥΕΠ/2013** (Β' 1370/2013) οι Ισραηλιτικές Κοινότητες, αν και είναι Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου, εξαιρέθηκαν από τις διαδικασίες λογιστικής οργάνωσης και εσωτερικής οικονομικής διαχείρισης που προβλέπονται για τα υπόλοιπα ΝΠΔΔ, διότι είναι μη κερδοσκοπικοί, κοινωφελείς οργανισμοί με θρησκευτικό σκοπό.

Με τον **ν. 4235/2014** (Α' 32) οι Ισραηλιτικές Κοινότητες διατήρησαν όλες τις ωφέλειες που συνδέονται με την ιδιότητά τους ως Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου αλλά στην εσωτερική τους λειτουργία έχουν πλήρη αυτοδιοίκηση (ενώ η εσωτερική λειτουργία των άλλων ΝΠΔΔ καθορίζεται από το Κράτος). Επίσης, μελλοντικά δε θα ισχύουν οι γενικές διατάξεις για τα ΝΠΔΔ που ψηφίζονται μετά την ισχύ του ν. 4235/2014 εκτός εάν προβλέπεται ρητά σε αυτές ότι αφορούν και τις Ισραηλιτικές Κοινότητες. Ίδια ρύθμιση ισχύει και για την Ορθόδοξη Εκκλησία.

Με τον **ν. 4285/2014** (Α' 191) τροποποιήθηκε ο **ν. 927/1979** «Περί κολασμού πράξεων ή ενεργειών αποσκοπούσων εις φυλετικές διακρίσεις», έτσι ώστε να συμπεριλαμβάνει μεταξύ των προβλεπόμενων σε αυτόν ποινικά κολάσιμων πράξεων και την επιδοκιμασία, τον ευτελισμό ή την κακόβουλη άρνηση του Ολοκαυτώματος²⁶.

Με το άρθρο 3 του **ν. 4310/2014** (Α' 258) αναγνωρίστηκε το Εβραϊκό Μουσείο Ελλάδος ως ερευνητικό κέντρο του οποίου «η έρευνα εντάσσεται στη συνολική ερευνητική προσπάθεια της χώρας».

Με τον **ν. 4415/2016** (Α' 159) η Βουλή των Ελλήνων επανέφερε τις ρυθμίσεις του ν.4071/2012, οι οποίες είχαν καταργηθεί το 2015 στο πλαίσιο εφαρμογής του Προγράμματος Στήριξης και Χρηματοδότησης της Ελληνικής Οικονομίας.

Με το άρθρο 109 του **ν. 4461/2017** (Α' 38) το δικαίωμα κτήσης της ελληνικής ιθαγένειας επεκτάθηκε και στους «σε ευθεία γραμμή κατιόντες πολιτών Ισραήλ ή άλλων χωρών που γεννήθηκαν στην Ελλάδα ως την 9^η Μαΐου 1945 και απεβίωσαν προτού ανακτήσουν την ελληνική ιθαγένεια».

Με το **π.δ. ΥΣ98/2017** (ΑΑΠ 293) «Έγκριση ειδικής πολεοδομικής μελέτης Ακινήτου Ιδιοκτησίας ΓΑΙΑ ΟΣΕ ΑΕ για τη δημιουργία Μουσείου Ολοκαυτώματος στην περιοχή του Εμπορικού Σταθμού Θεσσαλονίκης, στον Δήμο Θεσσαλονίκης, Π.Ε. Θεσσαλονίκης» εγκρίθηκε η σχετική μελέτη.

Με την εγκύκλιο **176169/Θ1/19-10-2018** «Διαδικασία αναγνώρισης χώρου λατρείας, προ του 1955 υφισταμένου, τυπικής ή άτυπης μορφής οργάνωσης, θρησκείας και δόγματος θρησκευτικών κοινοτήτων» του Γενικού Γραμματέα Θρησκευμάτων επιλύθηκε το πρόβλημα

²⁶ Άρθρο 2 παρ. 1 του ν. 927/79, όπως ισχύει: «Όποιος με πρόθεση, δημόσια, προφορικά ή δια του τύπου, μέσω του διαδικτύου ή με οποιοδήποτε άλλο μέσο ή τρόπο, επιδοκιμάζει, ευτελίζει ή κακόβουλα αρνείται την ύπαρξη ή τη σοβαρότητα εγκλημάτων γενοκτονιών, εγκλημάτων πολέμου, εγκλημάτων κατά της ανθρωπότητας, του Ολοκαυτώματος και των εγκλημάτων του ναζισμού που έχουν αναγνωρισθεί με αποφάσεις διεθνών δικαστηρίων ή της Βουλής των Ελλήνων και η συμπεριφορά αυτή στρέφεται κατά ομάδας προσώπων ή μέλους της που προσδιορίζεται με βάση τη φυλή, το χρώμα, τη θρησκεία, τις γενεαλογικές καταβολές, την εθνική ή εθνοτική καταγωγή, το σεξουαλικό προσανατολισμό, την ταυτότητα φύλου, χαρακτηριστικά φύλου ή την αναπηρία, όταν η συμπεριφορά αυτή εκδηλώνεται κατά τρόπο που μπορεί να υποκινήσει βία ή μίσος ή ενέχει απειλητικό ή υβριστικό χαρακτήρα κατά μίας τέτοιας ομάδας ή μέλους της, τιμωρείται με τις ποινές της παραγράφου 1 του προηγούμενου άρθρου».

ανυπαρξίας αδειών ευκτηρίου οίκου για τις Συναγωγές και γενικότερα τους χώρους λατρείας των ιστορικών θρησκευτικών κοινοτήτων της Ελλάδας.

Με το άρθρο 114 του **ν. 4547/2018** (Α' 102) ιδρύθηκε το Μουσείο Ολοκαυτώματος Ελλάδος στη Θεσσαλονίκη.

Με το άρθρο 49 του **ν. 4559/2018** (Α' 142) καθορίστηκε ότι το Εβραϊκό Μουσείο Ελλάδος μπορεί να επιχορηγείται από το Υπουργείο Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων για την υλοποίηση ερευνητικών, εκπαιδευτικών και επιμορφωτικών προγραμμάτων που αφορούν, μεταξύ άλλων, την καταπολέμηση του ρατσισμού και του αντισημιτισμού.

Με την **απόφαση υπ'αρ. πρωτ. 114/11-02-2019** του Γενικού Γραμματέα Θρησκευμάτων, υιοθετήθηκε ο ορισμός του αντισημιτισμού της Διεθνούς Συμμαχίας για την Μνήμη του Ολοκαυτώματος (International Holocaust Remembrance Alliance – IHRA) για τις ανάγκες σχεδιασμού και υλοποίησης των δράσεων και πρωτοβουλιών της Γενικής Γραμματείας Θρησκευμάτων σχετικά με την καταπολέμηση του αντισημιτισμού.

Με το άρθρο 66 του **ν. 4607/2019** (Α' 65) καθορίστηκε η επιχορήγηση για την ανέγερση του Μουσείου Ολοκαυτώματος Ελλάδας από το Ελληνικό Δημόσιο στο ύψος των 8.000.000 ευρώ.

Με την **απόφαση της 8/11/2019** του Πρωθυπουργού υιοθετήθηκε ο ορισμός του αντισημιτισμού και της άρνησης του Ολοκαυτώματος της Διεθνούς Συμμαχίας για τη Μνήμη του Ολοκαυτώματος (International Holocaust Remembrance Alliance – IHRA).

Με την παρ. δ του άρθρου 1 της **Απόφασης του Πρωθυπουργού Υ 13/2020** (Β' 664), προστέθηκαν στις αρμοδιότητες του Αντιπροέδρου της Κυβέρνησης η «*εποπτεία της υλοποίησης του Μουσείου Ολοκαυτώματος Ελλάδος και των εθνικών δραστηριοτήτων της Ελληνικής Προεδρίας της Διεθνούς Συμμαχίας για την μνήμη του Ολοκαυτώματος (IHRA) το έτος 2021*».

Με το άρθρο 27 του **ν. 4772/2021** (Α' 17) το Κεντρικό Ισραηλιτικό Συμβούλιο και οι Ισραηλιτικές Κοινότητες Ελλάδος εντάχθηκαν στις ευνοϊκές διατάξεις για τη στήριξη των εκμισθωτών από τη μη είσπραξη μισθωμάτων ακινήτων λόγω του COVID-19.

Με το άρθρο 53 του **ν. 4795/2021** (Α' 62) επιλύθηκε το θέμα της θητείας των οργάνων διοίκησης των Ισραηλιτικών Κοινοτήτων λόγω των έκτακτων συνθηκών που δημιούργησε η πανδημία του κορωνοϊού COVID-19, όπως είχε αιτηθεί το Κεντρικό Ισραηλιτικό Συμβούλιο Ελλάδος.

Με το άρθρο 43 του **ν. 4801/2021** (Α' 83) επιλύθηκαν θέματα ανταλλαγής ακινήτων μεταξύ ΟΣΕ και Δήμου Θεσσαλονίκης και πολεοδομικών ρυθμίσεων για την ανέγερση του Μουσείου Ολοκαυτώματος καθώς και κυριότητας του έργου της κατασκευής από την Ισραηλιτική Κοινότητα Θεσσαλονίκης.

Με το άρθρο 176 του **ν. 4972/2022** (Α' 181) απαλλάχθηκαν από τον ΦΠΑ οι δωρεές που προορίζονται για την ανέγερση του Μουσείου Ολοκαυτώματος Ελλάδας.

Με το π.δ. **17/18-11-2022** «Τροποποίηση του π.δ. ΥΣ 98/2017 «Έγκριση ειδικής πολεοδομικής μελέτης Ακινήτου Ιδιοκτησίας ΓΑΙΑ ΟΣΕ ΑΕ για τη δημιουργία Μουσείου Ολοκαυτώματος στην περιοχή του Εμπορικού Σταθμού Θεσσαλονίκης, στον Δήμο Θεσσαλονίκης, Π.Ε. Θεσσαλονίκης» (ΑΑΠ 293)» (Δ' 850) εγκρίθηκε η πολεοδομική μελέτη για την ανέγερση του Μουσείου Ολοκαυτώματος στη Θεσσαλονίκη.

Με το άρθρο 79 του **ν. 5043/2023** (Α' 91) θεσμοθετήθηκε ειδική απαλλαγή από τον ΦΠΑ (Φόρος Προστιθέμενης Αξίας) για την παράδοση αγαθών και παροχή υπηρεσιών στο πλαίσιο σύμβασης δωρεάς για τον σκοπό της ανέγερσης, κατασκευής, επισκευής και επέκτασης χώρων λατρείας ή θρησκευτικών μνημείων ή χώρων στέγασης και λειτουργίας

φιλανθρωπικών ιδρυμάτων που ανήκουν στο Κεντρικό Ισραηλτικό Συμβούλιο ή στις Ισραηλτικές Κοινότητες.

Με το άρθρο 70 του **ν. 5128/2024** (Α' 118) προστέθηκε άρθρο 18Α στον ν.4301/2014 αναφορικά με τη δυνατότητα λήψης μέτρων στήριξης θρησκευτικών κοινοτήτων που έχουν υποστεί ολοκαύτωμα ή γενοκτονία αναγνωρισμένη από τη Βουλή των Ελλήνων. Συγκεκριμένα, ορίζεται ότι οι θρησκευτικές κοινότητες που υπέστησαν ολοκαύτωμα ή γενοκτονία καθώς και τα σχολεία μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα που συνδέονται με αυτές δύναται να τύχουν αρωγής και μέτρων στήριξης κατόπιν σχετικής αίτησής τους στο Υπουργείο Παιδείας, Θρησκευμάτων και Αθλητισμού, προκειμένου να καταστεί δυνατή αφενός η διατήρηση της ιδιαίτερης πολιτισμικής τους ταυτότητας και αφετέρου η σύζευξη με την ελληνική ιστορία και τον ελληνικό πολιτισμό.

Με την παρ.6 του άρθρου 26 του ν.5224/2025 (Α' 142) ορίστηκε για πρώτη φορά ότι οι άδειες για τους χώρους λατρείας της Ισραηλτικής (Εβραϊκής) θρησκείας χορηγούνται μόνο στα ν.π.δ.δ. του άρθρου 1 του ν. 2456/1920 (Ισραηλτικές Κοινότητες) και του άρθρου 1 του ν.δ. 301/1969 (Κεντρικό Ισραηλτικό Συμβούλιο Ελλάδος). Με τον τρόπο αυτό η Ελληνική Πολιτεία εκδηλώνει την ιδιαίτερη νομοθετική μέριμνά της για την προστασία της θέσης και της αποστολής των Ισραηλτικών Κοινοτήτων, αλλά και για την ενότητα του ελληνικού εβραϊσμού. Επίσης, η Ελληνική Πολιτεία λαμβάνει ειδικά μέτρα διευκόλυνσης της επαναλειτουργίας ή της περιστασιακής χρήσης παλαιών χώρων λατρείας της εβραϊκής θρησκείας. Ως «παλαιοί χώροι» εννοούνται όσοι λειτουργούσαν πριν την 6/4/1941 (ημέρα κατά την οποία η Γερμανία επιτέθηκε στην Ελλάδα).

Με τα άρθρα 82 και 83 Ν.5291/2026 (Α' 49) λήφθηκε ειδική μέριμνα για την διευκόλυνση των αποσπάσεων εκπαιδευτικών στις Ισραηλτικές Κοινότητες. Συγκεκριμένα, ενώ για όλους τους άλλους εποπτευόμενους φορείς του Υπουργείου Παιδείας, Θρησκευμάτων και Αθλητισμού προβλέπεται η δυνατότητα απόσπασης μόνο για μία τριετία με δυνατότητα μόνο μιας παράτασης διάρκειας τριών ετών μετά την οποία ο εκπαιδευτικός υποχρεούται να επιστρέψει στην Υπηρεσία του, για τις Ισραηλτικές Κοινότητες προβλέπεται η δυνατότητα ενιαύσιων αποσπάσεων χωρίς χρονικό περιορισμό και χωρίς να απαιτείται ειδική αιτιολόγηση της Υπηρεσίας.

Με την Υπουργική Απόφαση 50253/Δ2/8-5-2025 αντικαταστάθηκε απόσπασμα ενός δημοσιογραφικού άρθρου του 2002 που συμπεριλαμβανόταν στο βιβλίο Νεοελληνικής Γλώσσας της Γ' Γυμνασίου καθώς κρίθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής ότι το συγκεκριμένο απόσπασμα και οι φωτογραφίες που το συνόδευαν, μπορούσαν να ενισχύσουν αντισημιτικά στερεότυπα. Το συγκεκριμένο απόσπασμα αντικαταστάθηκε με κείμενο που παρήχθη μέσω Τεχνητής Νοημοσύνης προκειμένου να ενισχυθεί η κριτική παιδαγωγική προσέγγιση στο πλαίσιο των νέων ψηφιακών δεξιοτήτων.

Το **2014** υπεγράφη **Μνημόνιο Συνεργασίας** μεταξύ της Γενικής Γραμματείας Θρησκευμάτων και του Εβραϊκού Μουσείου Ελλάδος, ενώ το **2017** υπεγράφη **Μνημόνιο Τριμερούς Συνεργασίας** μεταξύ του Υπουργείου Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων, του Εβραϊκού Μουσείου Ελλάδος και του ιδρύματος Yad Vashem.

Στο πλαίσιο του από 22-1-2014 Μνημονίου Συνεργασίας με το Εβραϊκό Μουσείο Ελλάδος (ΕΜΕ), δημοσιεύθηκε αρχικώς η Υ.Α. 42856/Θ2/14-3-2018 «Μαθητικός διαγωνισμός-εκπαιδευτικό πρόγραμμα για τη διδασκαλία της Μνήμης του Ολοκαυτώματος στην Ελλάδα» (Β' 950), η οποία αντικατεστάθη από την Κ.Υ.Α 149452/Θ2/3-11-2020 (Β' 5066) με το ίδιο θέμα, σύμφωνα με το άρθρο 1 της οποίας: «*Η Γενική Γραμματεία Θρησκευμάτων (ΓΓΘ) του Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων (ΥΠΑΙΘ) [...] δύναται να διοργανώνει, κατόπιν σχετικής εισήγησης του Ινστιτούτου Εκπαιδευτικής Πολιτικής (ΙΕΠ), ετήσιο μαθητικό διαγωνισμό δημιουργίας ψηφιακών οπτικοακουστικών έργων (ταινιών), με θεματολογία η οποία θα αφορά σε ιστορικές πτυχές του Ολοκαυτώματος, για συμμετοχή σε εκπαιδευτικό*

πρόγραμμα που περιλαμβάνει επίσκεψη στο «Κρατικό Μουσείο Άουσβιτς-Μπίρκεναου» στην Πολωνία».

Στις 2 Ιουλίου 2018 υπεγράφη Μνημόνιο Συνεργασίας μεταξύ του Υπουργείου Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων, του Εβραϊκού Μουσείου Ελλάδος και του διεθνούς οργανισμού OSCE/ODIHR, με αντικείμενο την ασφάλεια των εβραϊκών κοινοτήτων και οργανισμών, την αναγνώριση, καταγραφή και καταπολέμηση του ρατσιστικού και αντισημιτικού εγκλήματος και τη διενέργεια πιλοτικού σεμιναρίου επιμόρφωσης μελών των Σωμάτων Ασφαλείας.

Την 1^η Μαρτίου 2022 υπεγράφη Μνημόνιο Συνεργασίας ανάμεσα στο Mémorial de la Shoah, το Υπουργείο Παιδείας και Θρησκευμάτων, το Εβραϊκό Μουσείο Ελλάδος και το Ερευνητικό Κέντρο Μοχάμεντ Άλι σχετικά με την επιμόρφωση εκπαιδευτικών και φοιτητών για το Ολοκαύτωμα και τις Γενοκτονίες.

Στις 27 Φεβρουαρίου 2024 υπεγράφη Μνημόνιο Συνεργασίας ανάμεσα στο Υπουργείο Παιδείας, Θρησκευμάτων και Αθλητισμού (Γενική Γραμματεία Θρησκευμάτων) της Ελληνικής Δημοκρατίας, της Εκκλησίας της Ελλάδος, του Κεντρικού Ισραηλτικού Συμβουλίου Ελλάδος, του Εβραϊκού Μουσείου Ελλάδος, του Υπουργείου Παιδείας, Αθλητισμού και Νεολαίας της Κυπριακής Δημοκρατίας και της Εκκλησίας της Κύπρου σχετικά με την ιστορία, τη θρησκεία και τον πολιτισμό των Ελλήνων εβραϊκού θρησκευματος και τη συνεισφορά τους στην ελληνική ιστορία και τον πολιτισμό καθώς και την υλοποίηση εκπαιδευτικών και επιμορφωτικών προγραμμάτων και σεμιναρίων για τους εκπαιδευτικούς, τους μαθητές και τους Κληρικούς σχετικά με το Ολοκαύτωμα και την καταπολέμηση του αντισημιτισμού, του ρατσισμού και της μισαλλοδοξίας.

Στις 22 Ιανουαρίου 2025 υπογράφηκε Μνημόνιο Συνεργασίας ανάμεσα στο Υπουργείο, Παιδείας, Θρησκευμάτων και Αθλητισμού (Γενική Γραμματεία Θρησκευμάτων), το Εβραϊκό Μουσείο Ελλάδος και το Centropa.

Στις 29 Απριλίου 2025 υπογράφηκε στο Παρίσι Μνημόνιο Συνεργασίας/Σύμβαση Συνεργασίας υπό την αιγίδα της Αναπληρώτριας Υπουργού Ενόπλων Δυνάμεων της Γαλλίας, αρμόδιας για τους Βετεράνους και τη Μνήμη, κυρίας Patricia Miralles ανάμεσα στο Υπουργείο Παιδείας, Θρησκευμάτων και Αθλητισμού (Γενική Γραμματεία Θρησκευμάτων) της Ελληνικής Δημοκρατίας, του Εβραϊκού Μουσείου Ελλάδος, του Jasenovac Memorial (Κροατία), του Υπουργείου Επιστημών, Παιδείας και Νεολαίας της Κροατίας, του Mémorial de la Shoah (Γαλλία), του Mémorial des Martyrs de la déportation (Γαλλία), του Κρατικού Μουσείου του Άουσβιτς–Μπίρκεναου (Πολωνία) και του KZ-Gedenkstätte Langenstein-Zwieberge/Stiftung Gedenkstätten Sachsen-Anhalt (Γερμανία) σχετικά με το ευρωπαϊκό δίκτυο NESHAMA (Network of European Youth for Holocaust Remembrance) με σκοπό τη δημιουργία δικτύου Νέων Ευρωπαίων Πρεσβευτών για τη μετάδοση της μνήμης του Ολοκαυτώματος και του εβραϊκού πολιτισμού με την προώθηση δεσμών ανάμεσα στις γενεές και τη σύνδεση με τόπους μνήμης του Ολοκαυτώματος σε όλη την Ευρώπη.

Λοιπές δράσεις της Γενικής Γραμματείας Θρησκευμάτων για την ευαισθητοποίηση της εκπαιδευτικής κοινότητας κατά του αντισημιτισμού, που πραγματοποιηθήκαν το 2025, είναι οι ακόλουθες:

- Ο οργανισμός The Olga Lenguel Institute σε συνεργασία με τη Γενική Γραμματεία Θρησκευμάτων παρέχει υποτροφίες (300 ευρώ έκαστη) σε σχολεία που πραγματοποιούν εκπαιδευτικά προγράμματα για το Ολοκαύτωμα. Τα χρήματα προορίζονται για την κάλυψη υλικοτεχνικών αναγκών που σχετίζονται με το πρόγραμμα. Κατά το σχ. έτος 2024-2025 χορηγήθηκαν 13 υποτροφίες.
- Κατά το σχολικό έτος 2024-2025 η Γενική Γραμματεία Θρησκευμάτων υποστήριξε το εκπαιδευτικό πρόγραμμα (περιπατητική διαδρομή) σε σημαντικά για την ιστορία της εβραϊκής κοινότητας της Ζακύνθου τοπόσημα με τον τίτλο: Ζάκυνθος, το νησί των

δικαίων, το οποίο υλοποιήθηκε πιλοτικά κατά το σχολικό έτος 2024-2025 από το Κέντρο Εκπαίδευσης για το Περιβάλλον και την Αειφορία (Κ.Ε.ΠΕ.Α./Κ.Π.Ε) Λιθακιάς Ζακύνθου.

- Από το σχολικό έτος 2024-2025 το Υπουργείο Παιδείας, Θρησκευμάτων και Αθλητισμού (Γενική Γραμματεία Θρησκευμάτων) σε συνεργασία με το Εβραϊκό Μουσείο Ελλάδος υλοποιεί το διετές ευρωπαϊκό εκπαιδευτικό πρόγραμμα στο πλαίσιο του δικτύου NESHAMA (Network of European Youth for Holocaust Remembrance). Στο πρόγραμμα, από την Ελλάδα, συμμετέχουν πιλοτικά σαράντα έξι (46) μαθητές και μαθήτριες δημόσιων και ιδιωτικών σχολείων της Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης και τέσσερις (4) εκπαιδευτικοί από την Αθήνα και τον Βόλο. Το πρόγραμμα περιλαμβάνει διαδικτυακή παρακολούθηση διαλέξεων σχετικά με το Ολοκαύτωμα και παρακολούθηση αφηγήσεων κρυμμένων παιδιών του Ολοκαυτώματος σε πραγματικό χρόνο από όλες τις εμπλεκόμενες χώρες, καθώς και επισκέψεις των μαθητών/-τριών σε τόπους σχετικούς με την εβραϊκή κοινότητα.
- Στις 9-12 Μαρτίου 2025 πραγματοποιήθηκε στην Αθήνα σεμινάριο για εκπαιδευτικούς με τίτλο «Learning from the Past—Acting for the Future: Teaching about the Holocaust and Human Rights». Το σεμινάριο διοργανώθηκε από το Εβραϊκό Μουσείο Ελλάδος, το Olga Lengyel Institute for Holocaust Studies and Human Rights σε συνεργασία με τη Γενική Γραμματεία Θρησκευμάτων.
- Στις 17 Μαρτίου 25 πραγματοποιήθηκε στο Γαλλικό Ινστιτούτο Θεσσαλονίκης εκδήλωση, την οποία συνδιοργάνωσαν η Γενική Γραμματεία Θρησκευμάτων, ο Διεθνής Οργανισμός CONVOI 77 και το Προξενείο της Γαλλίας στη Θεσσαλονίκη. Στην εκδήλωση αυτή παρουσιάστηκε το έργο μνήμης που υλοποιήθηκε από κοινού από το Λύκειο Victor Louis του Talence στη Γαλλία και το 1ο ΓΕΛ Ωραιοκάστρου στην Ελλάδα. Στην εκδήλωση αυτή συμμετείχαν εκπαιδευτικοί και μαθητές/-τριες που υλοποίησαν το πρόγραμμα αυτό από το 2021 έως το 2025, οι οποίοι/-ες μίλησαν για την εμπειρία τους από την ιστορική έρευνα που διεξήγαγαν και έλαβαν βεβαιώσεις συμμετοχής.
- Την 1^η Απριλίου 2025 πραγματοποιήθηκε από τα Εκπαιδευτήρια Ζώη σε συνεργασία με τη Γενική Γραμματεία Θρησκευμάτων και την Πρεσβεία του Ισραήλ η εκδήλωση για την απονομή του τίτλου του Δικαίου των Εθνών του Yad Vashem στον κ. Κωνσταντίνο Σφακιανάκη που έσωσε τις ζωές της οικογένειας του Ραφαήλ και της Μπιάνκα Βεντούρα κατά τη διάρκεια του Β' Παγκοσμίου Πολέμου. Η εκδήλωση έλαβε χώρα στην αίθουσα τελετών του σχολείου, παρουσία εκπροσώπων της Εκκλησίας της Ελλάδος, εκπροσώπων της τοπικής αυτοδιοίκησης, εκπροσώπων ισραηλιτικών κοινοτήτων, μαθητών/-τριών, εκπαιδευτικών και γονέων.
- Στις 16-18 Ιουνίου 2025 πραγματοποιήθηκε στα Ιωάννινα σεμινάριο για εκπαιδευτικούς με τίτλο «Διδάσκοντας για την ιστορία των Ελλήνων Εβραίων στον 20ο αιώνα και το Ολοκαύτωμα». Το σεμινάριο διοργανώθηκε από το Εβραϊκό Μουσείο Ελλάδος και το Centropa σε συνεργασία με τη Γενική Γραμματεία Θρησκευμάτων.
- Στις 23-24 Οκτωβρίου 2025 διοργανώθηκε από το Εβραϊκό Μουσείο Ελλάδος σε συνεργασία με τον μη κυβερνητικό οργανισμό Yahad-In Umum και τη Γενική Γραμματεία Θρησκευμάτων σεμινάριο για εκπαιδευτικούς με θέμα την ιστορία και τη διδασκαλία του Ολοκαυτώματος και τίτλο «Η Εξέλιξη του Ολοκαυτώματος στην Ευρώπη. Η περίπτωση της Ανατολικής Ευρώπης και της Ελλάδας». Το σεμινάριο έλαβε χώρα στην Αθήνα και απευθυνόταν σε εκπαιδευτικούς Δ/θμιας Εκπ/σης της χώρας.
- Από 31 Οκτωβρίου έως 2 Νοεμβρίου 2025 πραγματοποιήθηκε στη Θεσσαλονίκη σεμινάριο για εκπαιδευτικούς με τίτλο: “The Holocaust as a Starting Point”. Το σεμινάριο διοργανώθηκε από τη Γενική Γραμματεία Θρησκευμάτων σε συνεργασία

με το Γαλλικό μουσειακό και ερευνητικό ίδρυμα Mémorial de la Shoah και το Holocaust Memorial Center for the Jews from North Macedonia και συμμετείχαν από την Ελλάδα δεκατρείς (13) εκπαιδευτικοί.

- Στις 1-2 Δεκεμβρίου 2025 διοργανώθηκε από το Εβραϊκό Μουσείο Ελλάδος σε συνεργασία με τη Γενική Γραμματεία Θρησκευμάτων σεμινάριο για εκπαιδευτικούς με θέμα την ιστορία και τη διδασκαλία του Ολοκαυτώματος και τίτλο «Εκπαίδευση για το Ολοκαύτωμα: νέες προκλήσεις, νέες κατευθύνσεις». Το σεμινάριο έλαβε χώρα στην Αθήνα και απευθυνόταν σε εκπαιδευτικούς Π/θμιας και Δ/θμιας Εκπ/σης της χώρας της χώρας.
- Στις 5-6 Δεκεμβρίου 2025 πραγματοποιήθηκε στους Αγίους Σαράντα (Αλβανία) σεμινάριο για εκπαιδευτικούς με τίτλο: "The Holocaust as a Starting Point". Το σεμινάριο διοργανώθηκε από τη Γενική Γραμματεία Θρησκευμάτων σε συνεργασία με το Γαλλικό μουσειακό και ερευνητικό ίδρυμα Mémorial de la Shoah και το Albanian Association of History Teachers "Youth and History" και συμμετείχαν από την Ελλάδα δεκαέξι (16) εκπαιδευτικοί.

3. Περιστατικά

Για τους σκοπούς της παρούσας Έκθεσης, στους χώρους θρησκευτικού ενδιαφέροντος των Ισραηλιτικών Κοινοτήτων στην Ελλάδα συγκαταλέγονται οι Συναγωγές στις οποίες έγινε αναφορά ανωτέρω, τα εβραϊκά νεκροταφεία, τα ισραηλιτικά σχολεία, τα μνημεία προς τιμήν των Ελλήνων Εβραίων που δολοφονήθηκαν στο Ολοκαύτωμα, οι χώροι διοίκησης των ισραηλιτικών κοινοτήτων και οι χώροι ιστορικής μνήμης του ελληνικού εβραϊσμού.

Κατεγράφησαν **ένδεκα (11)** περιστατικά αντισημιτικού χαρακτήρα, εμφορούμενα δηλαδή από μία ιδεολογία που οδήγησε στο Ολοκαύτωμα και τη δολοφονία 6 εκατομμυρίων συνανθρώπων μας.

A/A	1.
Τοποθεσία	Ι. Συναγωγή Ετζ Χαγίμ, Χανιά, Κρήτη
Ημερομηνία	8/1/2025
Σύντομη περιγραφή	Πρόκληση μικρής έκτασης φθορών στην κλειδαριά κατόπιν λακτίσματος στην κεντρική είσοδο
Δράστης/ες	1 ημεδαπός και 1 υπήκοος Αλβανίας, ανήλικοι
Αστυνομικές/δικονομικές ενέργειες	Σύλληψη δραστών και παραπομπή σε αρμόδιο Εισαγγελέα

A/A	2.
Τοποθεσία	Νεκροταφείο, Βόλος
Ημερομηνία	21/5/2025
Σύντομη περιγραφή	Βανδαλισμός του εξωτερικού τοίχου του εβραϊκού νεκροταφείου με αναγραφή με μαύρη μπογιά του συνθήματος «FREE PALESTINE - DEATH TO ZIONISTS» και του συμβόλου της Αναρχίας
Δράστης/ες	Άγνωστος/οι
Αστυνομικές/δικονομικές ενέργειες	-



A/A	3. (βλ. και περιστατικό 4)
Τοποθεσία	Ι. Συναγωγή και Μουσείο, παλιά πόλη Ρόδου
Ημερομηνία	11/6/2025
Σύντομη περιγραφή	Απόπειρα εισόδου στο Εβραϊκό Μουσείο και τη Συναγωγή της Ρόδου και επικόλληση αυτοκόλλητων με το σύνθημα «Free Palestine» σε εμφανή σημεία εντός των εγκαταστάσεων. Οι δράστες φωτογράφισαν την ενέργειά τους ενώ φώναζαν «Free Palestine»
Δράστης/ες	3 υπήκοοι Γερμανίας. Οι δράστες καταγράφηκαν στις κάμερες ασφάλειας της Συναγωγής
Αστυνομικές/δικονομικές ενέργειες	-



A/A	4. (βλ. και περιστατικό 3)
Τοποθεσία	Μνημείο Ολοκαυτώματος, πλ. Εβραίων Μαρτύρων, παλιά πόλη Ρόδου
Ημερομηνία	11/6/2025
Σύντομη περιγραφή	Επικόλληση αυτοκόλλητων με το σύνθημα «Free Palestine» στο Μνημείο Ολοκαυτώματος
Δράστης/ες	3 υπήκοοι Γερμανίας
Αστυνομικές/δικονομικές ενέργειες	-



A/A	5.
Τοποθεσία	Μνημείο Ολοκαυτώματος – χώρος Μνήμης, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης
Ημερομηνία	13/6/2025
Σύντομη περιγραφή	Βανδαλισμός του Μνημείου του παλαιού εβραϊκού νεκροταφείου με ρήψη μπλε μπογιάς
Δράστης/ες	Άγνωστος/οι
Αστυνομικές/δικονομικές ενέργειες	Διενεργήθηκε προανάκριση και υποβολή δικογραφίας στον αρμόδιο Εισαγγελέα



A/A	6.
Τοποθεσία	Μνημείο Ολοκαυτώματος – χώρος Μνήμης, Λάρισα
Ημερομηνία	19/6/2025
Σύντομη περιγραφή	Βανδαλισμός Μνημείου με ρίψη κόκκινης μπογιάς
Δράστης/ες	Άγνωστος/οι
Αστυνομικές/δικονομικές ενέργειες	Αυτεπάγγελτη αστυνομική προανάκριση και παραγγελία διενέργειας προκαταρκτικής εξέτασης από Εισαγγελέα Πρωτοδικών Λάρισας
Παρατηρήσεις	<u>ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΚΙΣΕ ΓΙΑ ΤΑ ΦΑΙΝΟΜΕΝΑ ΑΝΤΙΣΗΜΙΤΙΣΜΟΥ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ</u> «Το Κεντρικό Ισραηλιτικό Συμβούλιο Ελλάδος εκφράζει την έντονη ανησυχία που διακατέχει τους Έλληνες Εβραίους για την πρωτοφανή και ραγδαία αύξηση των φαινομένων που εκδηλώνονται το τελευταίο διάστημα κατά εβραϊκών στόχων σε διάφορες πόλεις της Ελλάδας. Βεβηλώθηκαν το Μνημείο του Ολοκαυτώματος στη Λάρισα, το Μνημείο του Παλαιού Εβραϊκού Νεκροταφείου στο Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο στη Θεσσαλονίκη, και αντιεβραϊκή επιγραφή σχηματίστηκε στον τοίχο του Εβραϊκού νεκροταφείου στο Βόλο. Τέτοιες εκδηλώσεις συνοδεύονται από ακραία ρητορική που έχει οδηγήσει σε πράξεις ωμής βίας, με επιθέσεις σε τουρίστες, προπηλακισμούς, βανδαλισμούς και διαρκή στοχοποίηση ανθρώπων, που συχνά τους αποδίδεται και ο χαρακτηρισμός «δολοφόνοι», αποκλειστικά και μόνο λόγω της εθνικής ή θρησκευτικής τους ταυτότητας. Επαναλαμβάνουμε ότι η κριτική προς την εκάστοτε κυβέρνηση του Ισραήλ, όσο αυστηρή κι αν είναι αυτή, δεν συνιστά αντισημιτική συμπεριφορά. Οι γενικευμένοι ανιστόρητοι και αφοριστικοί χαρακτηρισμοί όμως, πολιτών του Ισραήλ ως δολοφόνων, ναζί και ανεπιθύμητων, είναι μια χυδαία και απαράδεκτη ρητορική μίσους που απειλεί την ευημερία των Ελλήνων Εβραίων πολιτών και θέτει σε κίνδυνο την ασφάλεια ξένων πολιτών εβραϊκού θρησκευάτος που για οποιοδήποτε λόγο διαμένουν ή επισκέπτονται τη χώρα μας. Το Κεντρικό Ισραηλιτικό Συμβούλιο Ελλάδος καλεί τις αρχές της Πολιτείας και της Τοπικής Αυτοδιοίκησης να αποδοκιμάσουν τα φαινόμενα αυτά και να λάβουν όλα τα απαραίτητα μέτρα για την προστασία της ζωής των Ελλήνων πολιτών εβραϊκού θρησκευάτος καθώς και των επισκεπτών εβραϊκής καταγωγής. Είναι απαραίτητο να σταλεί ένα σαφές μήνυμα μηδενικής ανοχής απέναντι στην εβριοφοβία που

αναπτύσσεται στη χώρα μας, που με βεβαιότητα οδηγεί στον αντισημιτισμό. Η ιστορία διδάσκει ότι ο αντισημιτισμός ξεκινά πλήττοντας τους Εβραίους, αλλά ποτέ δεν σταματά στους Εβραίους. Πλήττει τις αξίες της ελευθερίας και του πολιτισμού ολόκληρης της κοινωνίας.

Αθήνα, 19 Ιουνίου 2025

ΚΕΝΤΡΙΚΟ ΙΣΡΑΗΛΙΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΕΛΛΑΔΟΣ»



A/A	7.
Τοποθεσία	Ι. Συναγωγή Ετς Χαγίμ, Λάρισα
Ημερομηνία	20/6/2025
Σύντομη περιγραφή	Βανδαλισμός του περιμετρικού τοίχου της Συναγωγής, με αναγραφή εκατέρωθεν της κεντρικής πύλης των συνθημάτων «FREE PALESTINE 161» και «FUCK ZIONISM» με μαύρο σπρέι
Δράστης/ες	Άγνωστος/οι
Αστυνομικές/δικονομικές ενέργειες	Προανάκριση από την Υ.Δ.Ε.Ε. Λάρισας



A/A	8.
Τοποθεσία	Γραφεία Ισραηλιτικής Κοινότητας, Ιωάννινα
Ημερομηνία	22/6/2025
Σύντομη περιγραφή	Κατά τη διάρκεια φιλοπαλαιστινιακής διαδήλωσης, σημειώθηκε επίθεση με κόκκινη μπογιά στην είσοδο και στη γυάλινη πρόσοψη των γραφείων της Ισραηλιτικής Κοινότητας Ιωαννίνων (που εκείνη την ώρα ήταν κλειστά). Συγκεκριμένα, με βάση το διαθέσιμο φωτογραφικό υλικό, ένας εκ των διαδηλωτών διακρίνεται καθαρά να κρατά δοχείο με κόκκινη μπογιά και να ετοιμάζεται για τη ρήψη
Δράστης/ες	1 ημεδαπός
Αστυνομικές/δικονομικές ενέργειες	Σχηματίσθηκε δικογραφία, η οποία υποβλήθηκε στον αρμόδιο Εισαγγελέα



A/A	9.
Τοποθεσία	Στήλη μνήμης του εβραϊκού συνοικισμού «Κάμπελ», Καλαμαριά, Θεσσαλονίκη
Ημερομηνία	6/11/2025
Σύντομη περιγραφή	Πρόκληση φθορών με τη χρήση σπρέι χρώματος και αναγραφή της φράσης «FREE GAZA»
Δράστης/ες	Άγνωστος/οι
Αστυνομικές/δικονομικές ενέργειες	Διενεργήθηκε προανάκριση και υποβολή δικογραφίας στον αρμόδιο Εισαγγελέα

Παρατηρήσεις	Ανακοίνωση Δημάρχου Καλαμαριάς κας Χρύσας Αράπογλου
--------------	---



Αράπογλου Χρύσα - Καλαμαριά Μητέρα Πόλη

6 Νοεμβρίου 2025 · 🌐

Ο Δήμος Καλαμαριάς εκφράζει τη βαθιά του οργή και την απόλυτη καταδίκη του βανδαλισμού της στήλης μνήμης του εβραϊκού συνοικισμού «Καμπέλ» στην περιοχή του Βότση.

Η πράξη αυτή δεν είναι απλώς μια καταστροφική κίνηση. Είναι μια προσβολή στη μνήμη ενός τόπου, μιας κοινότητας και ενός κομματιού της ιστορίας της πόλης μας.

Η ιστορία του εβραϊκού συνοικισμού «Καμπέλ» αποτελεί αναπόσπαστο κεφάλαιο της πολυπολιτισμικής Θεσσαλονίκης και, ειδικά, της Καλαμαριάς.

Η παρουσία των Εβραίων συμπολιτών μας, η καθημερινότητά τους, οι ζωές τους, και η απώλειά τους μέσα από τις φρικαλεότητες του παρελθόντος, είναι μια πραγματικότητα που οφείλουμε να τιμάμε και να θυμόμαστε.

Η στήλη μνήμης στέκει ως σύμβολο αυτής της ιστορικής συνέχειας και η καταστροφή της είναι απαράδεκτη και αδιαμφισβήτητη ηθικά κατακριτέα.

Ο Δήμος Καλαμαριάς δηλώνει ότι θα επιμείνει στην πλήρη διερεύνηση του περιστατικού και θα προχωρήσει άμεσα στην αποκατάσταση του βανδαλισμένου μνημείου.

Η ιστορία δεν διαγράφεται και η μνήμη είναι το καλύτερο όπλο για το παρόν και το μέλλον



A/A	10.
Τοποθεσία	Μνημείο Ολοκαυτώματος – χώρος Μνήμης, Βόλος
Ημερομηνία	11/12/2025
Σύντομη περιγραφή	Βανδαλισμός Μνημείου με σβάστικα μαύρου χρώματος
Δράστης/ες	Άγνωστος/οι
Αστυνομικές/οικονομικές ενέργειες	Καταγγελία

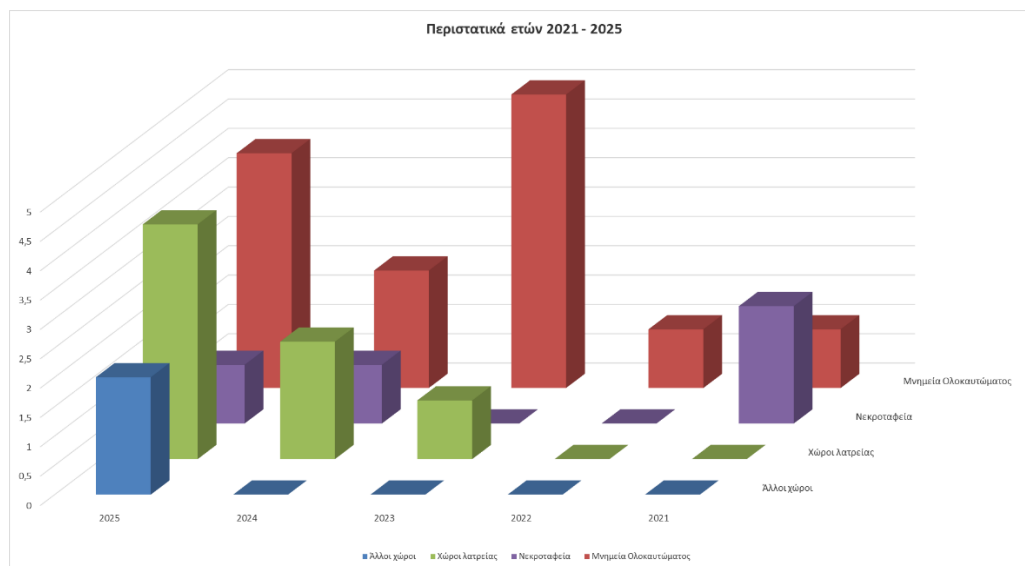


A/A	11.
Τοποθεσία	Ι. Συναγωγή, Βόλος
Ημερομηνία	11/12/2025
Σύντομη περιγραφή	Βανδαλισμός περιβόλου με σχεδιασμό σβάστικας μαύρου χρώματος παραπλεύρως της κεντρικής πύλης
Δράστης/ες	Άγνωστος/οι
Αστυνομικές/δικονομικές ενέργειες	Καταγγελία



4. Επίμετρο

α. Στατιστική απεικόνιση



Συγκριτική απεικόνιση ανά είδος χώρου

β. Επιστολή του Κ.Ι.Σ.Ε. προς τον Δήμαρχο Ιωαννίνων

Αρ. πρωτ. 82/15.4.2025

Προς τον Δήμαρχο Ιωαννίνων

κ. Θωμά Μπέγκα

Αξιότιμε κ. Δήμαρχε,

Με λύπη πληροφορηθήκαμε ότι σήμερα το πρωί σε πολλά δημόσια σημεία σε οδούς πέριξ της Συναγωγής και των Γραφείων της Ισραηλιτικής Κοινότητας Ιωαννίνων έχουν κολληθεί αφίσες με αντι-Ισραηλινά μηνύματα, στα αγγλικά και τα εβραϊκά, που απευθύνονται προφανώς στους Εβραίους επισκέπτες της πόλης σας με το σύνθημα "ΔΕΝ ΣΑΣ ΘΕΛΟΥΜΕ ΕΔΩ" κάτω από την επιγραφή "Όλοι οι Ισραηλινοί στρατιώτες είναι εγκληματίες πολέμου".

Επισυνάπτουμε σχετική φωτογραφία και σας παρακαλούμε να μεριμνήσετε προκειμένου οι αρμόδιες υπηρεσίες του Δήμου σας να καθαρίσουν τους δρόμους από τις αφίσες αυτές που αμαυρώνουν την εικόνα της πόλης και εγείρουν το μίσος.

Σας ευχαριστούμε για την κατανόηση και τις έγκαιρες ενέργειές σας.

Με εκτίμηση και εγκάρδιες ευχές για το Πάσχα.

Ο Πρόεδρος Δαυίδ Σαλτιέλ

Ο Γεν. Γραμματέας Βίκτωρ Ισ. Ελιέζερ



γ. Επιστολή του Κ.Ι.Σ.Ε. προς τον Δήμαρχο Χανίων

Αριθμ. Πρωτ.: 135/28.05.2025

Προς τον ΔΗΜΑΡΧΟ ΧΑΝΙΩΝ

κ. ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ ΣΗΜΑΝΔΗΡΑΚΗ

Κοιν: Υπουργό Τουρισμού, κ. Όλγα Κεφαλογιάννη

Υπουργό Παιδείας, Θρησκευμάτων & Αθλητισμού, κ. Σοφία Ζαχαράκη

Γεν. Γραμματέα Θρησκευμάτων, κ. Γιώργο Καλαντζή

Αξιότιμε κ. Δήμαρχε,

Σύμφωνα με πολυάριθμες καταγγελίες ομοθρήσκων μας από το εξωτερικό, με λύπη ενημερωθήκαμε ότι σε πολλά σημεία σε δημόσιους χώρους στην παλαιά πόλη των Χανίων έχουν κολληθεί αφίσες με αντι-Ισραηλινά μηνύματα, στα αγγλικά και τα εβραϊκά, που απευθύνονται προφανώς στους Εβραίους επισκέπτες της πόλης σας με το σύνθημα "ΔΕΝ ΣΑΣ

ΘΕΛΟΥΜΕ ΕΔΩ" κάτω από την επιγραφή "Όλοι οι Ισραηλινοί στρατιώτες είναι εγκληματίες πολέμου". Ενδεικτικά αναφέρουμε τις οδούς Νταλιάνη και Τσουδερών.

Επισυνάπτουμε σχετικές φωτογραφίες και σας παρακαλούμε να μεριμνήσετε προκειμένου οι αρμόδιες υπηρεσίες του Δήμου σας να καθαρίσουν τους δρόμους από τις αφίσες αυτές που αμαυρώνουν την εικόνα της πόλης, υποδαυλίζουν τον αντισημιτισμό, ενθαρρύνουν την άσκηση βίας εναντίον των Εβραίων και θέτουν σε κίνδυνο την ασφάλεια των ανθρώπων που εργάζονται και επισκέπτονται τη συναγωγή Ετς Χαγίμ των Χανίων.

Σας ευχαριστούμε για την κατανόηση και τις έγκαιρες ενέργειές σας για τις οποίες παρακαλούμε να μας ενημερώσετε.

Με εκτίμηση

ΚΕΝΤΡΙΚΟ ΙΣΡΑΗΛΙΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΕΛΛΑΔΟΣ

Ο Πρόεδρος Δαβίδ Σαλιέλ

Ο Γεν. Γραμματέας Βίκτωρ Ισ. Ελιέζερ



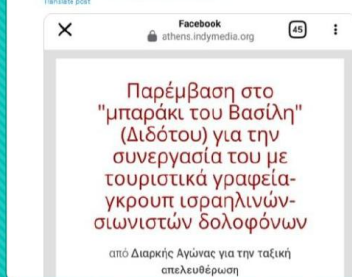


δ. Ενδεικτική καταγραφή αντι-ισραηλινών και αντισημιτικών δράσεων στην Ελλάδα σχετιζόμενων με τον πόλεμο Ισραήλ – Χαμάς και τη Γάζα (Ιανουάριος – Ιούλιος 2025, Πηγή: Κ.Ι.Σ.Ε.)



ΑΘΗΝΑ αφίσες

Διαβάσα ότι μετά τη παρέμβαση που έκανε η συλλογικότητα "διαρκής αγώνας" ενάντια σε καπνιστήρια Ισραηλινών συμφερόντων που προωθεί τη διασκέδαση σεναρίων ακούρασε το πρόγραμμα του Σαββάτου, λόγω συννυκτίας αλληλεγγύης στην Παλαιστίνη.
#Γάζα #Παλαιστίνη #Ισραήλ #ΠΑ_Ξετίλες
Translate post



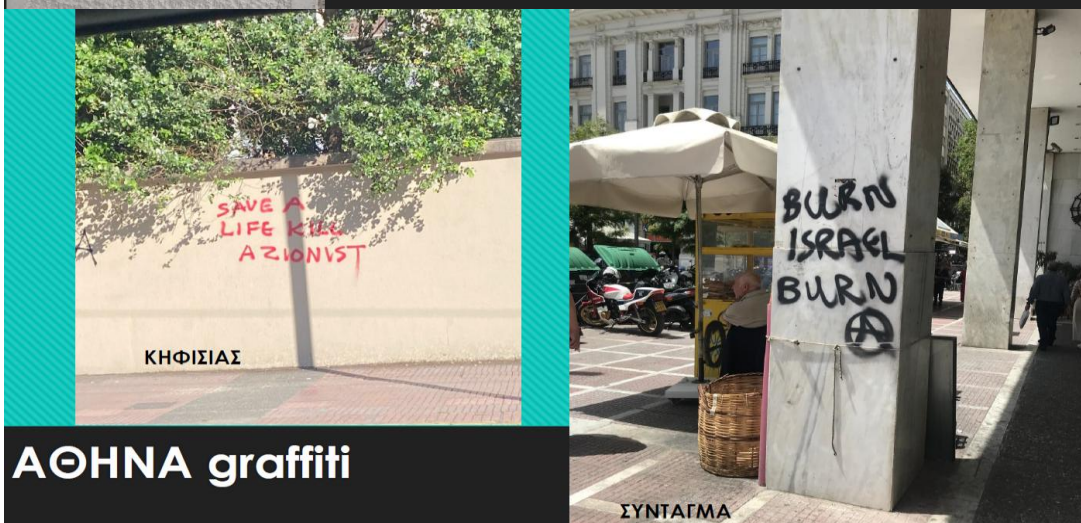
ΑΘΗΝΑ ΕΞΑΡΧΕΙΑ αφίσες



ΑΘΗΝΑ – ΕΞΑΡΧΕΙΑ STENCIL



ΑΘΗΝΑ - ΕΞΑΡΧΕΙΑ / ΨΥΡΡΗ STENCIL





ΚΥΨΕΛΗ, ΕΠΤΑΝΗΣΟΥ 29

ΑΘΗΝΑ graffiti



ΓΕΦΥΡΑ ΚΑΤΕΧΑΚΗ



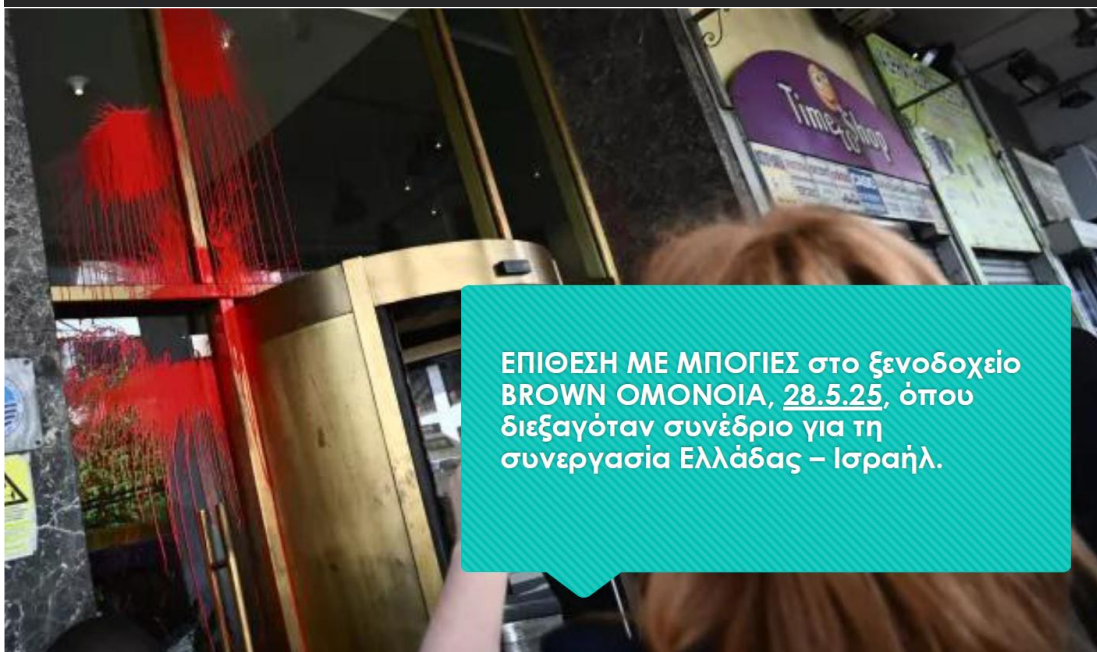
ΑΘΗΝΑ - Θησείο φέινγ βολάν



ΡΟΥΒΙΚΩΝΑΣ, 26.6.25, Παρέμβαση στο ισραηλινών συμφερόντων ξενοδοχείο Skylark στην Ομόνοια



ΡΟΥΒΙΚΩΝΑΣ, 12.7.25, «Τάγματα Εφόδου» στο κέντρο της Αθήνας



ΕΠΙΘΕΣΗ ΜΕ ΜΠΟΓΙΕΣ στο ξενοδοχείο BROWN ΟΜΟΝΟΙΑ, 28.5.25, όπου διεξαγόταν συνέδριο για τη συνεργασία Ελλάδας – Ισραήλ.

THE JERUSALEM POST

NY CONF

ISRAEL NEWS

HEALTH & WELLNESS

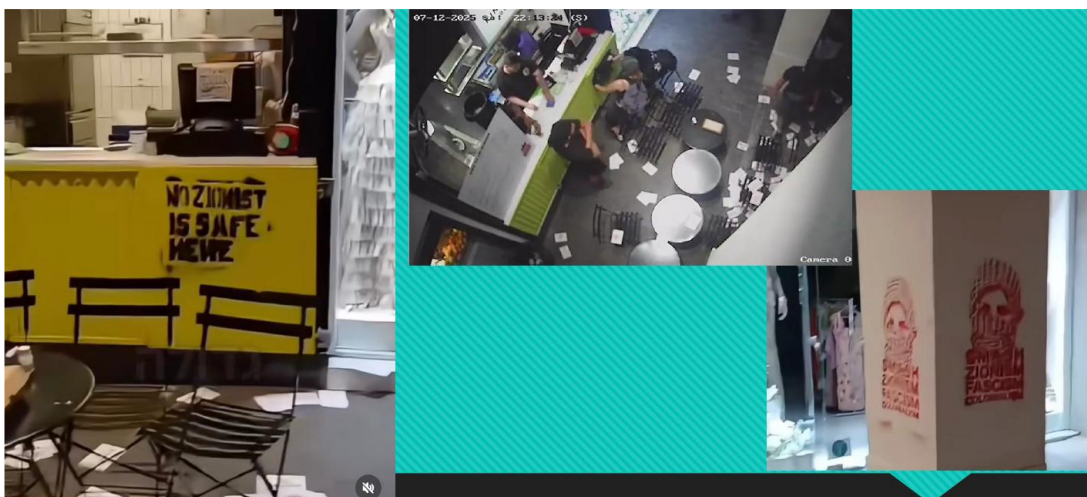
WORLD NEWS

Jerusalem Post / Israel News

‘Nobody helped me’: Israeli tourist in Greece attacked for speaking Hebrew, handcuffed by police

"People passed by, and one of them asked me if I was from Israel. I told him yes, and at that moment, he began cursing at me and went into a frenzy," says Meidad Hozeh.





ΑΘΗΝΑ, 12.7.25. ΕΠΙΘΕΣΗ ΣΕ ΚΟΣΕΡ ΕΣΤΙΑΤΟΡΙΟ (ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑΣ ΙΣΡΑΗΛΙΝΩΝ) King David Burger, Ερμού 78

ΠΕΙΡΑΙΑΣ –
ΔΙΑΜΑΡΤΥΡΙΑ ΓΙΑ
ΑΦΙΞΗ ΙΣΡΑΗΛΙΝΟΥ
ΚΡΟΥΑΖΙΕΡΟΠΛΟΙΟΥ
12.6.25



ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ





ΚΕΡΚΥΡΑ

ΡΟΔΟΣ, 22.7.25. ΕΠΙΘΕΣΗ ΕΝΑΝΤΙΟΝ ΙΣΡΑΗΛΙΝΩΝ ΝΕΑΡΩΝ ΤΟΥΡΙΣΤΩΝ

J-SOC

National Center for Combating Antisemitism

Ministry for Diaspora Affairs
and Combating Antisemitism



Greece - Pro-Palestinian groups assault Israeli tourists in Rhodes - July 22, 2025

Name/Description of incident	Pro-Palestinian groups assault Israeli tourists in Rhodes
Organizing Group/s	N/A
Type of Incident	Physical Attack (Threat) *
Location	Rhodes, Greece
Coordinates	N/A

- On July 22 late at night, a reportedly anti-Israel mob attacked a group of Israeli teenagers in Rhodes.¹ The six individuals (approximately 16-18 years old) were leaving a popular nightclub frequented by Israelis when they were confronted by pro-Palestinian demonstrators, leading to an exchange of shouts and insults.
- As the Israelis attempted to withdraw to avoid further conflict, dozens of assailants pursued them and launched a violent assault.

* According to eyewitness accounts, one attacker asked where the teens were from; when

📺 / 'I'VE NEVER BEEN SO AFRAID IN MY LIFE'

Israeli teens say anti-Israel mob, armed with knives, attacked them in Rhodes

Seeking to avoid Israel-related protest scuffle outside nightclub, youths say they tried to leave the area, but were pursued on motorcycles and on foot and were beaten as they hid

By TOI STAFF

23 July 2025, 11:54 am

SHARE

6

ΡΟΔΟΣ, 25.7.25
κάλεσμα υπαλλήλων
Δήμου για μπλοκάρισμα
ισραηλινού πλοίου στο
λιμάνι.

ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΥΠΑΛΛΗΛΩΝ
ΔΗΜΟΥ ΡΟΔΟΥ

Ρόδος, 25-7-2025

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ

Το μεσημέρι της Δευτέρας 28 Ιουλίου 2025 (15:30) καταγράφεται το ισραηλινό κρουαζιερόπλοιο Irit Crown στο λιμάνι της Ρόδου (παλιό εμπορικό λιμάνι - τελωνείο). Πρόκειται για το ίδιο πλοίο που πρόσφατα προσέγγισε τη Σύρο, προκαλώντας τη συμβολική διαμαρτυρία των νησιωτών απέναντι στη γενοκτονία πολιτική που εφαρμόζει η ακροδεξιά κυβέρνηση Νετανάχου εις βάρος του Παλαιστινιακού λαού. Κάτοικοι μαζί με επισκέπτες του νησιού κατάφεραν να εμποδίσουν τον ελλιμενισμό του, αναγκάζοντας το να κάνει στροφή και αποχωρήσει, παρά την απαγόρευση της κυκλοφορίας στο λιμάνι που τους επιβλήθηκε από το Λιμεναρχείο.

Ο Σύλλογος Υπαλλήλων του Δήμου Ροδίων καλεί τα μέλη του, αλλά και όσους/ες αρκούνται να συμβιβαστούν με την ιδέα της σφαγής αμάχων, της εξόντωσής τους με επιβλαβές λιμνί, με τη συστηματική γενοκτονία, αλλά ταυτόχρονα επεδιώκουν δίκαιη και βιώσιμη λύση στο Παλαιστινιακό, να συγκεντρωθούν στο παλιό εμπορικό λιμάνι - τελωνείο στις 15.00 τη Δευτέρα 28 Ιουλίου.

Το μήνιμα της διαμαρτυρίας μας είναι ξεκάθαρο: αντιστεκόμαστε στην ασκούμενη δολοφονική πολιτική του ακροδεξιού Νετανάχου (καταδικασμένος από το διεθνές δικαστήριο ως εγκληματίας πολέμου) και τους υποστηρικτές του, ενώ δεν έχουμε να χωρίσουμε τίποτα όσους και όσες Ισραηλινούς/ές ή Εβραίους/ες στο θρήσκευμα αντιτίθενται στο έγκλημα ή δε συμμετέχουν σε αυτό.

Εκ του Συλλόγου



ΚΕΦΑΛΟΝΙΑ

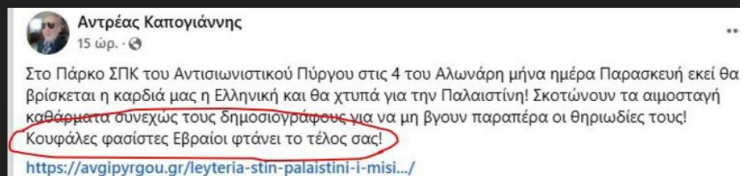
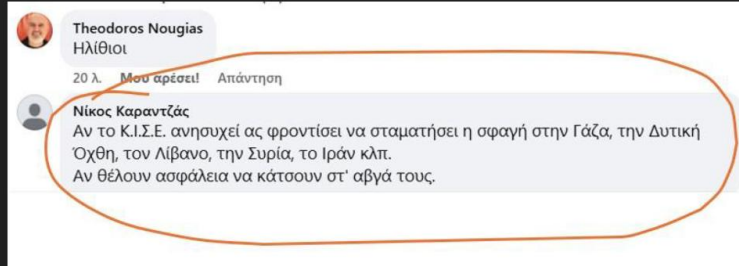
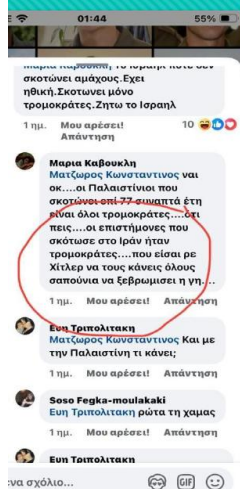
ΜΚΔ - ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ

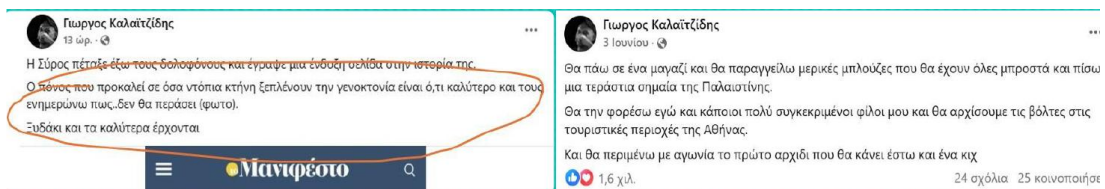
🔥 Το αίμα δεν ξεραίνεται με τον ήλιο.
🕯️ Καμία παραλία στους γενοκτόνους.
🕯️ Καμία ανοχή στον σιωνιστικό αποικιοκρατικό τουρισμό.

#FreePalestine #EndGenocide
#CeaseFireNOW



ΜΚΔ – ΑΠΕΙΛΕΣ κατὰ ΕΒΡΑΙΩΝ





ΡΟΥΒΙΚΩΝΑΣ, FB απειλές

ΒΟΛΟΣ

● Hacking Google maps:

Η τοποθεσία της Συναγωγής Βόλου εμφανίζεται στους χάρτες της Google ως «**Συναγωγή Σαπουνιών Βόλου**»

ΚΕΡΚΥΡΑ ΕΛΜΕ

Η ΕΛΜΕ
Κέρκυρας
«καταγγέλλει το
κράτος δολοφόνο
του Ισραήλ»

ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΣΗ
9.6.25

[09-06-25 Δήλωση Γενικού Γραμματέα Θρησκευμάτων, Γιώργου Καλαντζή, σχετικά με διαδήλωση της ΕΛΜΕ Κέρκυρας την 9^η Ιουνίου](#)

«Η ΕΛΜΕ Κέρκυρας καλεί σε διαδήλωση την 9^η Ιουνίου με σύνθημα «Καμία στήριξη στο κράτος δολοφόνο του Ισραήλ».

Η 9^η Ιουνίου του έτους 2025 είναι μια ημέρα ιδιαίτερα σημαντική για την Ορθοδοξία καθώς είναι η εορτή του Αγίου Πνεύματος η οποία έχει καθιερωθεί ως ημέρα αργίας για συγκεκριμένους επαγγελματικούς κλάδους μεταξύ των οποίων οι εκπαιδευτικοί και οι δικαστικοί ως μια αναγνώριση της προσφοράς τους στην εν γένει πνευματική ζωή του έθνους.

Ειδικά όμως στην Κέρκυρα, η 9^η Ιουνίου κάθε έτους, έχει έναν ιδιαίτερα βαρύ συμβολισμό. Είναι η ημερομηνία που οι Ναζί συγκέντρωσαν τους Έλληνες Εβραίους της Κέρκυρας και ξεκίνησε η αποστολή τους στο στρατόπεδο εξόντωσης του Άουσβιτς. Από τους περίπου 2.000 Εβραίους της Κέρκυρας μόνο 166 επέζησαν.

Από τις 365 ημέρες του χρόνου γιατί η ΕΛΜΕ Κέρκυρας επέλεξε την 9^η Ιουνίου;»

ΤΟ ΠΑΝ/ΜΙΟ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ ΑΚΥΡΩΝΕΙ ΥΠΟΤΡΟΦΙΕΣ ΤΗΣ Ι.Κ. ΒΟΛΟΥ

- **ΒΟΛΟΣ.** Ακύρωση εκδήλωσης (προγραμματισμένη για 25.3.25) του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας για την απονομή υποτροφιών σε φοιτητές με χορηγό την Ισραηλιτική Κοινότητα Βόλου. [εδώ](#)
- **ΤΥΠΟΣ:** «... Για καθηγητές και φοιτητές σύμφωνα με τις καταγγελίες τους, ήταν αδιανόητο "να πραγματοποιηθεί εκδήλωση με χορηγό και αφιέρωμα στην Εβραϊκή Κοινότητα όταν στην Γάζα γίνεται γενοκτονία"...» [πηγή](#)

Γ. Μουσουλμανισμός

1. Μουσουλμανική Μειονότητα Θράκης

α. Εισαγωγικά

Τα **άρθρα 37 έως και 45** (Τμήμα Ε' «Προστασία τῶν Μειονοτήτων») της **Συνθήκης της Λωζάννης**, η οποία κυρώθηκε με το ν.δ. «Περὶ κυρώσεως τῆς ἐν Λωζάννῃ συνομολογηθείσης Συνθήκης περὶ Εἰρήνης» (Α' 238/1923), ορίζουν το νομικό πλαίσιο για την προστασία των πληθυσμῶν που δεν συμπεριελήφθησαν στη Σύμβαση για την Ανταλλαγή των Πληθυσμῶν μεταξύ Ελλάδας και Τουρκίας, δηλαδή των Ελλήνων Ορθοδόξων Χριστιανῶν στην Κωνσταντινούπολη και των Μουσουλμάνων στη Θράκη.

Συγκεκριμένα, το **άρθρο 2 της Σύμβασης Περί Ανταλλαγῆς Πληθυσμῶν** αναφέρει τα εξής: «Δὲν θὰ περιληφθῶσιν εἰς τὴν ἐν τῷ πρώτῳ ἄρθρῳ προβλεπομένην ἀνταλλαγὴν: α) οἱ Ἕλληνες κάτοικοι τῆς Κωνσταντινουπόλεως, β) οἱ Μουσουλμᾶνοι κάτοικοι τῆς Δυτικῆς Θράκης. Θέλουσι θεωρηθῆ ὡς Ἕλληνες κάτοικοι τῆς Κωνσταντινουπόλεως, πάντες οἱ Ἕλληνες οἱ ἐγκατεστημένοι ἤδη πρὸ τῆς 30ῆς Ὀκτωβρίου 1918, ἐν τῇ περιφερείᾳ τῆς Νομαρχίας Κωνσταντινουπόλεως, ὡς αὕτη καθορίζεται διὰ τοῦ νόμου τοῦ 1912. Θέλουσι θεωρηθῆ ὡς μουσουλμᾶνοι κάτοικοι τῆς Δυτικῆς Θράκης, πάντες οἱ Μουσουλμᾶνοι οἱ ἐγκατεστημένοι ἐν τῇ περιοχῇ ἀνατολικῶς τῆς μεθορίου γραμμῆς τῆς καθορισθείσης τῷ 1913 διὰ τῆς Συνθήκης τοῦ Βουκουρεστίου».

Ὡς ἐκ τούτου, ἡ μειονότητα τῆς Θράκης ἔχει θρησκευτικὸ χαρακτήρα. Αποτελεῖται ἀπὸ Ἕλληνες πολίτες Μουσουλμάνους στὸ θρήσκευμα καὶ διέπεται ἀπὸ τὸ Σύνταγμα καὶ τοὺς νόμους τῆς Ἑλληνικῆς Δημοκρατίας καὶ, ἐπιπλέον, ἀπὸ ἓνα εἰδικὸ ἐσωτερικὸ καὶ διεθνὲς νομικὸ καθεστῶς, προσδιορισμένο ἀπὸ μιὰ συγκεκριμένη μακρὰ ιστορικοπολιτικὴ καὶ ιστοριογεωγραφικὴ εξέλιξη, ἡ ὁποία ἔχει στὸν πυρῆνα τῆς τὸν πλήρη σεβασμὸ στὴν θρησκευτικὴ καὶ πολιτισμικὴ ιδιοπροσωπεΐα τῶν Μουσουλμάνων Ἑλλήνων πολιτῶν τῆς Θράκης, οἱ ὁποῖοι, ὡς Ἕλληνες πολίτες, προστατεύονται ἀπὸ τὸ Σύνταγμα καὶ τὴν Ἑλληνικὴ νομοθεσίαν ἀλλὰ καὶ ὑπόκεινται στὶς ἐννομες υποχρεώσεις καὶ ἀπαιτήσεις ποὺ ἰσχύουν γιὰ ὅλους τοὺς κοινωνοὺς τοῦ ἡμεδαποῦ δικαίου.

Τὸ Κράτος ἐξ ἰδίας βουλῆσεως μισθοδοτεῖ, ἀπὸ τὸ 2013, ἑκατὸν εἴκοσι (120) ἱεροδιδασκάλους Ἰσλαμικῆς Θρησκείας.

β. Μουφτεῖες Θράκης

Ἡ Μουφτεΐα Διδυμοτείχου, ἡ Μουφτεΐα Ξάνθης καὶ ἡ Μουφτεΐα Κομοτηνῆς αποτελοῦν αὐτοτελεῖς δημόσιες υπηρεσίες ἐπιπέδου Γενικῆς Διεύθυνσης υπαγόμενες ἀπ' ἐυθείας στὸν Υπουργὸ Παιδείας, Θρησκευμάτων καὶ Ἀθλητισμοῦ. Οἱ δαπάνες λειτουργίας τοὺς βαραινοῦν τὸν προϋπολογισμὸ τοῦ Υπουργείου Παιδείας, Θρησκευμάτων καὶ Ἀθλητισμοῦ. Ὁ οικονομικὸς καὶ διαχειριστικὸς ἐλέγχος τῶν Μουφτειῶν διενεργεῖται ἀπὸ τὴ Γενικὴ Διεύθυνση Δημοσιονομικῶν Ελέγχων τοῦ Υπουργείου Οικονομικῶν, σύμφωνα με τὶς κείμενες διατάξεις, ὕστερα ἀπὸ ἀπόφαση τῶν Υπουργῶν Παιδείας, Θρησκευμάτων καὶ Ἀθλητισμοῦ καὶ Ἐθνικῆς Οικονομίας καὶ Οικονομικῶν.

Τὸ Ἑλληνικὸ Κοινοβούλιο ψήφισε με εὐρεία πλειοψηφία τὸν **ν. 4964/2022** (Α' 150), ὁ ὁποῖος στὸ Μέρος Γ' με τίτλο «*Ἐκσυγχρονισμὸς Μουφτειῶν Θράκης*» (άρθρα 137-157) περιλαμβάνει

ρυθμίσεις για τη σύγχρονη λειτουργία και οργάνωση των Μουφτειών, θέτοντας τέλος σε μια εκκρεμότητα άνω των 30 ετών.

Ο **ν. 4964/2022** (Α' 150), προϊόν εκτεταμένης έρευνας και μακράς διαβούλευσης με μουσουλμάνους θρησκευτικούς λειτουργούς, κάλυψε ένα σημαντικό κενό στην ελληνική νομοθεσία για μια σειρά από ζητήματα ιδιαίτερα κρίσιμης σημασίας για μια σημαντική ομάδα Ελλήνων πολιτών.

Ο **ν. 4964/2022** (Α' 150):

1. πρόσφερε, για πρώτη φορά, ένα σύγχρονο και ολοκληρωμένο θεσμικό πλαίσιο για τις Μουφτείες και τους Μουφτήδες στη Θράκη, πλήρως συμβατό με το Σύνταγμα, αλλά και τις διεθνείς υποχρεώσεις της χώρας, όπως ορίζονται από τη Συνθήκη της Λωζάνης, την Ευρωπαϊκή Σύμβαση Δικαιωμάτων του Ανθρώπου, αλλά και τη νομολογία του Συμβουλίου της Επικρατείας και του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου Δικαιωμάτων του Ανθρώπου,
2. επέλυσε σειρά προβλημάτων που είχαν διαπιστωθεί στην πράξη και τα οποία, είτε λόγω ασάφειας διατάξεων που ίσχυαν μέχρι την ψήφισή του, είτε απλώς λόγω αλλαγής συνθηκών, περιέπλεκαν την κατάσταση και ουσιαστικά εμπόδιζαν τη σωστή λειτουργία των Μουφτειών, την εξυπηρέτηση των θρησκευτικών αναγκών της μουσουλμανικής μειονότητας της Θράκης, την αποτελεσματική διαχείριση των θρησκευτικών της υποθέσεων, αλλά και τη σωστή άσκηση των δικαιοδοτικών αρμοδιοτήτων των Μουφτήδων,
3. καθιέρωσε ένα πλήρες πλαίσιο για την οργάνωση και λειτουργία της Μουφτείας με εξουσιοδότηση για την έκδοση Προεδρικών Διαταγμάτων, με προβλέψεις για κάλυψη εξόδων για τις εργασίες τους, για τη στέγασή τους, για την ασφάλεια, για τη μεταφορά ανθρώπινου δυναμικού, για τις μετακινήσεις, για την έκδοση εντύπων, για τη δημιουργία ιστοσελίδων κλπ. Με τον τρόπο αυτό προωθείται καθοριστικά η οικονομική ανεξαρτησία του θεσμού, ενώ παράλληλα διευκολύνεται το συνολικό έργο Μουφτειών και Μουφτήδων, διευρύνεται ο αντίκτυπος του έργου στην τοπική κοινωνία και ενισχύεται η εικόνα και το κύρος τους, τοπικά, περιφερειακά αλλά και σε πανελλήνια κλίμακα,
4. έδωσε έμφαση, σε αντίθεση με ό,τι ίσχυε μέχρι την ψήφισή του, όχι στο πρόσωπο του εκάστοτε Μουφτή, αλλά στον θεσμό της Μουφτείας, ως δημόσιας υπηρεσίας, ώστε ακριβώς οι υπηρεσίες προς τον πολίτη να μην καταγράφονται ως παρακολούθημα ενός προσώπου, αλλά ως προερχόμενες από έναν θεσμό, την καλή λειτουργία του οποίου προωθεί, ενισχύει και εγγυάται η Πολιτεία,
5. συμπεριέλαβε προβλέψεις για να προστατευθεί και σε ατομικό επίπεδο το κύρος των Μουφτήδων, με πρόνοιες για τη διαβίωση της οικογένειάς τους, αλλά και για τη προστασία των ιδίων, μέσω καθιέρωσης ασυμβίβαστων, ώστε να περιορίζεται ό κίνδυνος αιτιάσεων σε βάρος τους και να αποφεύγονται αμφισβητήσεις του ήθους τους,
6. θεσμοθέτησε την οικονομική ενίσχυση, αλλά και τη δυνατότητα λειτουργίας ως ειδικών συμβούλων του αρμόδιου Υπουργείου, και όσων έχουν διατελέσει Μουφτήδες και αποχώρησαν. Η Πολιτεία δείχνει με τον τρόπο αυτό ότι συνδράμει, εμπιστεύεται και επενδύει σε όσους διαδραμάτισαν έναν τόσο σημαντικό ρόλο,
7. περιέγραψε, για πρώτη φορά με σαφήνεια, την τριπλή ιδιότητα του Μουφτή στην Ελλάδα, αφού, σε αντίθεση με ό,τι συμβαίνει σε λοιπές χώρες κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης (στις οποίες δεν εφαρμόζεται καθόλου ο ιερός ισλαμικός νόμος-Σαρία), ο Μουφτής στη Θράκη είναι και θρησκευτικός λειτουργός και έχει δικαιοδοτικές αρμοδιότητες και είναι επικεφαλής δημόσιας υπηρεσίας (δημόσιος υπάλληλος). Οι συνυπάρχουσες τρεις αυτές ιδιότητες στο ίδιο πρόσωπο είναι που επιβάλλουν μια ξεχωριστή ευθύνη της Πολιτείας σε σχέση με τον τρόπο επιλογής και λειτουργίας του,

8. επέφερε σημαντικές καινοτομίες σε σχέση με τη διαδικασία επιλογής των Μουφτήδων, που όλες τους λειτουργούν υπέρ της ευρύτερης δυνατής αποδοχής τους ως προσώπων με αυξημένο κύρος, με ιδιαίτερους δεσμούς με τους πολίτες που καλούνται να υπηρετήσουν. Κρίσιμο πρόσωπο στη διαδικασία επιλογής δεν είναι πλέον ο Συντονιστής Αποκεντρωμένης Διοίκησης Μακεδονίας – Θράκης (ως διάδοχος θεσμός του Νομάρχη), αλλά ο τοποτηρητής Μουφτής. Καθοριστικής σημασίας είναι η συμβολή μιας, αριθμητικά και ποιοτικά, διευρυμένης Συμβουλευτικής Επιτροπής που αποτελείται από 33 μέλη της μουσουλμανικής μειονότητας τα οποία επιλέγονται, χωρίς καμία εμπλοκή του Κράτους, μέσω δημόσιας κλήρωσης και προέρχονται από τους διδάσκοντες στην Εισαγωγική Κατεύθυνση Μουσουλμανικών Σπουδών ή τα Μουσουλμανικά Ιεροσπουδαστήρια Θράκης, τους Ιμάμηδες, τους Ιεροδιδασκάλους Ισλαμικής Θρησκείας και τους επιφανείς θεολόγους. Η Συμβουλευτική Επιτροπή εξετάζει τις υποψηφιότητες και κρίνει εάν κάθε υποψήφιος είναι επαρκής για να αναλάβει τα καθήκοντα του Μουφτή ή όχι. Στη συνέχεια υποβάλλει στον Υπουργό Παιδείας, Θρησκευμάτων και Αθλητισμού τον αλφαβητικό κατάλογο όσων είναι επαρκείς για να οριστεί από αυτόν τελικά ο Μουφτής με Προεδρικό Διάταγμα²⁷,

9. διατήρησε όλες τις θετικές αλλαγές που είχαν ψηφιστεί σε σχέση με τον **ν. 1920/1991** (Α' 11) και κυρίως την προαιρετικότητα της προσφυγής στον Μουφτή για θέματα προσωπικού δικαίου των μελών της μουσουλμανικής μειονότητας της Θράκης (**ν. 4511/2018** (Α' 2)). Ο **ν. 4511/2018** αποτέλεσε ένα εξαιρετικά σημαντικό βήμα στην κατεύθυνση της ισονομίας και των δημοκρατικών δικαιωμάτων, με πλήρη σεβασμό στην ταυτότητα, τη θρησκευτική πίστη και τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της μουσουλμανικής μειονότητας της Θράκης και πραγματοποιήθηκε με ευρεία συναίνεση όλων των κομμάτων (εκτός της «Χρυσής Αυγής»).

Όλες αυτές οι καινοτομίες αλλά και ένα πλήθος επί μέρους ρυθμίσεων που περιγράφονται αναλυτικά στον νόμο, συντείνουν στη δημιουργία ενός θεσμού που λειτουργεί με εγγυήσεις νομιμότητας, διαφάνειας, ανεξαρτησίας και αποτελεσματικότητας, με επικεφαλής πρόσωπα κύρους, στα οποία η Πολιτεία εξασφαλίζει άριστες συνθήκες επιτέλεσης των καθηκόντων τους, διαθέτοντάς τους επαρκή οικονομική και υλικοτεχνική υποστήριξη. Και όλα αυτά επιτεύχθηκαν με πλήρη σεβασμό των αρχών του Ισλάμ, των Διεθνών Συνθηκών, αλλά και των ισχυόντων στην ΕΕ.

Για τους δικονομικούς κανόνες επί υποθέσεων δικαιοδοσίας του Μουφτή εξακολουθεί να ισχύει το **π.δ. 52/2019** (Α' 90) «*Δικονομικοί κανόνες επί υποθέσεων δικαιοδοσίας Μουφτήδων Θράκης - Σύσταση, οργάνωση και λειτουργία Διεύθυνσης Υποθέσεων Δικαιοδοσίας Μουφτή στις Μουφτείες της Θράκης*». Σκοπός του εν λόγω προεδρικού διατάγματος είναι: α) ο καθορισμός των αναγκών δικονομικών κανόνων για τη συζήτηση των υποθέσεων δικαιοδοσίας του Μουφτή και την έκδοση των αποφάσεών του και β) η ρύθμιση θεμάτων οργάνωσης και λειτουργίας της Διεύθυνσης Υποθέσεων Δικαιοδοσίας Μουφτή, καθώς και σύστασης και διαδικασίας πλήρωσης θέσεων (μονίμων, ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου και μετακλητών υπαλλήλων) στις Μουφτείες.

Το γεγονός άλλωστε ότι η Ελλάδα είναι η μόνη χώρα στην Ευρώπη που αναγνωρίζει τον θεσμό της Μουφτείας επισημαίνεται και στην από 10-4-2026 τρίγλωσση (ελληνικά, αραβικά,

²⁷ Σε εφαρμογή των αναφερομένων στο σημείο 8, δημοσιεύθηκε η αρ. πρωτ. 57294/Θ1/22.05.2025 προκήρυξη για την πλήρωση κενωθείσας θέσης Μουφτή στη Μουφτεία Διδυμοτείχου (τ.ΑΣΕΠ 26). Η διαδικασία ολοκληρώθηκε επιτυχώς με την έκδοση προεδρικού διατάγματος με το οποίο διορίσθηκε ο κ. Σερίφ Εμίν, ως Μουφτής στη Μουφτεία Διδυμοτείχου (τ.ΥΟΔΔ 1623/15.12.2025).

τουρκικά) ανάρτηση²⁸ της Μουφτείας Κομοτηνής σε μέσο κοινωνικής δικτύωσης, ως ακολούθως:

«Η Ελλάδα είναι η μοναδική χώρα στην Ευρώπη που αναγνωρίζει τον θεσμό της Μουφτείας στο πλαίσιο της έννομης τάξης της και παρέχει στα μέλη της μουσουλμανικής μειονότητας της Θράκης, εφόσον το επιθυμούν, το δικαίωμα εφαρμογής του ισλαμικού δικαίου σε ζητήματα προσωπικού δικαίου. Στο πλαίσιο αυτό, ο Μουφτής ασκεί και καθήκοντα ιεροδικαστή. Το ιδιαίτερο αυτό καθεστώς στην Ευρώπη δεν απορρέει από καμία συνθήκη, γεγονός που αναγνώρισε και το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο Δικαιωμάτων του Ανθρώπου (υπόθεση Χατιτζέ Μολά Σαλή), αλλά βασίζεται αποκλειστικά στη βούληση της Ελλάδας. Η Τουρκία δεν αναγνωρίζει κανένα αντίστοιχο δικαίωμα στους μουσουλμάνους πολίτες της ούτε στους Μουφτήδες της οι οποίοι διορίζονται απευθείας από το Diyanet με προεδρικό διάταγμα χωρίς καμία διαδικασία ενώ ποτέ κανείς δεν πρότεινε να εκλέγονται οι Μουφτήδες στην Τουρκία από τους πολίτες.

Η μουσουλμανική μειονότητα της Θράκης είναι γηγενής και διαθέτει μακρά παράδοση ειρηνικής συνύπαρξης και συνεργασίας με τους χριστιανούς συμπολίτες μας. Καθώς είμαστε όλοι Έλληνες πολίτες, ανήκουμε στη μεγάλη ευρωπαϊκή οικογένεια και εντός αυτής θέλουμε να διατηρήσουμε την ιδιαίτερη θέση μας διαφυλάσσοντας παράλληλα την ιστορία και την ταυτότητά μας ως πιστοί και υπερήφανοι μουσουλμάνοι».

γ. Τεμένη Θράκης

Οι μουσουλμάνοι της Θράκης ασκούν τα θρησκευτικά τους καθήκοντα στα πολυάριθμα Τεμένη της περιοχής, τα οποία είναι περισσότερα από **διακόσια εξήντα (260)**, ενώ **το Υπουργείο Παιδείας, Θρησκευμάτων και Αθλητισμού έχει ικανοποιήσει το σύνολο των αιτημάτων για εργασίες επισκευής και επέκτασης παλαιών Τεμενών, καθώς και ανέγερσης νέων**. Σημειώνεται ότι χρηματοδοτείται από το Υπουργείο Πολιτισμού η αποκατάσταση/συντήρηση ιστορικών Τεμενών.

Με το **άρθρο 27 του ν. 4067/2012** (Α' 79) θεσπίστηκαν ειδικές διατάξεις για την απλούστευση των πολεοδομικών διαδικασιών που προβλέπονται για την επισκευή ή την κατασκευή τεμένων σε Βακουφικό ακίνητο της Θράκης.

Η Ελληνική Πολιτεία επέδειξε ιδιαίτερη μέριμνα και για την επίλυση των χρόνιων προβλημάτων που αφορούν κυρίως στα μουσουλμανικά τεμένη στις ορεινές περιοχές της Θράκης, λόγω απουσίας τίτλων ιδιοκτησίας και ρυμοτομικού σχεδίου σχεδόν στο σύνολό τους. Με το **άρθρο 48 του ν. 4178/2013** (Α' 174), επιλύθηκαν πολεοδομικά ζητήματα που ανακύπτουν για τα τεμένη, τα οποία βρίσκονται σε περιοχές εντός νομίμως υφισταμένων οικισμών, αλλά χωρίς ρυμοτομικό σχέδιο, είτε τα προβλήματα αυτά αφορούν στην έκδοση αδειών ανέγερσης ή επισκευής τεμενών (που σήμερα επιτρέπεται μόνο σε περιοχές με εγκεκριμένο ρυμοτομικό σχέδιο), είτε στην εν γένει νομιμοποίηση των υφιστάμενων κτιρίων και αρχιτεκτονικών στοιχείων τους, όπως οι μιναρέδες, που έχουν ανεγερθεί κατά το παρελθόν χωρίς ωστόσο να υφίστανται οι σχετικές άδειες.

Επιπροσθέτως, το Υπουργείο Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων λαμβάνοντας υπόψη την ύπαρξη της μουσουλμανικής μειονότητας στη Θράκη, τον μεγάλο αριθμό των υφιστάμενων μουσουλμανικών χώρων προσευχής (Τεμένη, Τεκέδες, Μεστζίτ, Τζεμ/Τζεμεβί), ορισμένες δυσλειτουργίες σχετικά με την πραγματοποίηση επισκευών ή επεκτάσεων/προσθηκών

²⁸ <https://www.facebook.com/photo/?fbid=1363282279170198&set=a.462451789253256>. Βλ. και σχετικό άρθρο: [Η Ελλάδα είναι η μοναδική χώρα στην Ευρώπη που αναγνωρίζει τον θεσμό της Μουφτείας](#) του Αθηναϊκού-Μακεδονικού Πρακτορείου Ειδήσεων (ημ. ανάκτησης: 20-5-2026)

στους ήδη υπάρχοντες χώρους προσευχής, καθώς και το πυκνό πολιτιστικό απόθεμα των νεώτερων χρόνων στην ευρύτερη περιοχή, συγκρότησε στις 12/4/2016 την «Επιτροπή για την επίλυση πολεοδομικών ζητημάτων για τα τεμένη της μουσουλμανικής μειονότητας της Θράκης» (ΑΔΑ: ΩΕΣ64653ΠΣ-ΝΤΓ). Στην Επιτροπή συμμετείχαν: ο Γενικός Γραμματέας Θρησκευμάτων, ο Προϊστάμενος της Διεύθυνσης Θρησκευτικής Διοίκησης της Γενικής Γραμματείας Θρησκευμάτων, ένας εκπρόσωπος από κάθε Μουφτεία της Μουσουλμανικής Μειονότητας της Θράκης, ένας εκπρόσωπος από κάθε Διαχειριστική Επιτροπή των Βακουφίων της Μουσουλμανικής Μειονότητας της Θράκης, ένας εκπρόσωπος της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Μακεδονίας – Θράκης, ένας εκπρόσωπος του Υπουργείου Εξωτερικών, ένας εκπρόσωπος του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας και ένας εκπρόσωπος του Υπουργείου Πολιτισμού και Αθλητισμού.

Στο πλαίσιο των εργασιών της προαναφερθείσας Επιτροπής κρίθηκε σκόπιμη η έκδοση μιας κοινής εγκυκλίου των συναρμοδίων Υπουργείων (Υπουργείο Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων, Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας, Υπουργείο Πολιτισμού και Αθλητισμού) με στόχο τη συγκέντρωση, την κωδικοποίηση και την ομαδοποίηση της κείμενης νομοθεσίας, την αποσαφήνιση των διαδικασιών αδειοδότησης με την αναλυτική παράθεση των απαιτούμενων δικαιολογητικών και μελετών ανά περίπτωση (π.χ. για την κατεδάφιση υφισταμένου και την ανέγερση νέου, για την προσθήκη κτίσματος, για επισκευές μικρής κλίμακας και για τις παρεκκλίσεις καθ' ύψος κλπ.) προς όφελος των ενδιαφερομένων.

Κατόπιν συνεργασίας των τριών συναρμόδιων Υπουργείων, των Υ.ΔΟΜ. της Θράκης και του Τμήματος Παραδοσιακών Οικισμών και Διατηρητέων Κτιρίων της Διεύθυνσης Περιβάλλοντος και Πολιτισμού του Υφυπουργείου Μακεδονίας – Θράκης, η οποία διήρκεσε ένα έτος, εκδόθηκε αρχικώς η εγκύκλιος «*Διαδικασία αδειοδότησης για τη χορήγηση άδειας δόμησης σε μουσουλμανικούς χώρους προσευχής/λατρείας της Θράκης (τεμένη-τεκέδες-μεστζίτ-τζεμ/τζεμεβί)*» (ΑΔΑ: 78ΘΓ4653ΠΣ-Ζ3Χ), **οι ρυθμίσεις της οποίας επικαιροποιήθηκαν και ενσωματώθηκαν στην κοινή εγκύκλιο «*Περί Μουσουλμανικών χώρων λατρείας στη Θράκη (Τεμένη-Τεκέδες-Μεστζίτ-Τζεμ/Τζεμεβί)*» (Αρ. Πρωτ: 105510/Θ1/31.08.2021 ΑΔΑ: 60Χ646ΜΤΛΗ-ΟΥ6).**

Στην εν λόγω εγκύκλιο γίνεται ρητή αναφορά στην υποχρέωση προστασίας της πολιτιστικής κληρονομιάς που απορρέει από διεθνείς συμβάσεις²⁹ αλλά και από το εθνικό θεσμικό πλαίσιο³⁰. Ειδικότερα, προκειμένου τα νεώτερα μνημεία να ενταχθούν σε καθεστώς προστασίας, αρμόδιοι φορείς προβαίνουν στον χαρακτηρισμό τους, ο οποίος αποτελεί διαδικασία μέσω της οποίας ενεργοποιείται το καθεστώς αυτό. Δεδομένου ότι στην περιοχή της Θράκης, η πλειονότητα των χώρων προσευχής/χώρων λατρείας των Μουσουλμάνων πλησιάζει σε παλαιότητα τα εκατό έτη είναι απαραίτητο να διευκρινίζεται, ανά περίπτωση, εάν ο χώρος προσευχής/λατρείας εμπίπτει στις διατάξεις του ν. 3028/2002 «*Για την προστασία των Αρχαιοτήτων και εν γένει της Πολιτιστικής Κληρονομιάς*».

δ. Μπεκτασήδες – Αλεβίτες Μουσουλμάνοι Θράκης

Η Επιτροπή Αλεβιτών Μουσουλμάνων Θράκης υπέβαλε αρχικώς προς το Υπουργείο Παιδείας, Θρησκευμάτων και Αθλητισμού την από 27-3-2018 «*Ομολογία Πίστης και Αίτηση άδειας για την τέλεση των θρησκευτικών καθηκόντων των Αλεβιτών Μουσουλμάνων Θράκης*» για τη χορήγηση άδειας λειτουργίας του Τεκέ Ρούσας στο Ν. Έβρου ως χώρου προσευχής των Αλεβιτών.

²⁹ Σύμβαση UNESCO του 1972, Σύμβαση Γρανάδας του 1985

³⁰ Άρθρο 24§1 και 6 του Συντάγματος, ν. 3028/2002

Σύμφωνα με τα διαλαμβανόμενα στην εν λόγω αίτηση, ο Αλεβισμός ή Αλεβιτισμός είναι ένας ανεξάρτητος κλάδος του Ισλάμ. Τα βασικά χαρακτηριστικά του Αλεβισμού, τα οποία πηγάζουν και από την εν γένει ερμηνεία του Κορανίου είναι:

- η αγάπη και ο σεβασμός για όλους τους ανθρώπους,
- η ανεκτικότητα απέναντι σε άλλες θρησκείες και εθνικές ομάδες,
- ο σεβασμός στην εργασία και στους εργαζόμενους,
- η ισότητα μεταξύ ανδρών και γυναικών,
- η μονογαμία.

Η λατρεία πραγματοποιείται σε χώρους συναθροίσεων που αποκαλούνται Τζεμ ή Τζεμεβί (cemevi) και στον Τεκέ (Μεϊντάν Εβί), αλλά όχι σε τζαμιά. Στις θρησκευτικές τελετές προΐσταται ο Αλεβιτικός Ιερέας, ο Ντεντές.

Σύμφωνα με την Επιτροπή Αλεβιτών Μουσουλμάνων Θράκης, σήμερα στην ευρύτερη περιοχή του Ν. Έβρου κυρίως, αλλά και του Ν. Ροδόπης, οι Αλεβίτες αριθμούν περί τους 3.500 πιστούς.

Οι γιορτές που διοργανώνουν κάθε χρόνο είναι οι πατροπαράδοτες «εορτές θυσίας» προς τιμήν και σε ανάμνηση της τραγωδίας του Χουσεϊν, η οποία είναι συμβολική για τους διωγμούς που έχουν υποστεί διαχρονικά οι Αλεβίτες. Ειδικότερα, διοργανώνονται:

- το μεγάλο ετήσιο Κουρμπάνι εντός του Τεκέ στην περιοχή της Ρούσσας, η Μουρσάλα στις 8 Νοεμβρίου,
- Κουρμπάνια στα χωριά: Ρούσσα, Γονικό, οικισμό Ουρανίων, οικισμό Μεσημερίου, Μικρού Δερείου, Σιδηρούς, Χαμηλού, Άνω Μικρακίου,
- Κ(ι)ρκ Κουρμπάν στη Χλόη Ν. Ροδόπης,
- Αλή Μπαμπά Κουρμπάν στην Άνω Κάμπη Ν. Ροδόπης,
- Σινάν-Μπαμπά και Χασάν Μπαμπά στο Μεγάλο Δέρειο,
- Ατμεζάρ Κουρμπάν στον Κέχρο Ν. Ροδόπης,
- Καζιλέρ Κουρμπάν στη Χλόη Ν. Ροδόπης,
- Κιοσέ Κιοί – Κουρμπάν στο Σπανό Ν. Έβρου και
- Το πανηγύρι «Χίλια» που πραγματοποιείται κάθε καλοκαίρι στην ομώνυμη τοποθεσία (το πρώτο Σαββατοκύριακο του Αυγούστου συνήθως) και περιλαμβάνει αγώνες πάλης στους οποίους συμμετέχουν κάτοικοι από τα γύρω χωριά.

Ο Τεκές της Ρούσσας ή αλλιώς ο Τεκές του Σεγίτ Αλή Σουλτάν, είναι ο σημαντικότερος σε ολόκληρο το χώρο των Βαλκανίων. Η ύπαρξή του χρονολογείται εδώ και περίπου 7 αιώνες, αποτελώντας ανέκαθεν σημείο συνάθροισης των Δερβίσηδων (και ιδίως του Τάγματος των Μπεκτασήδων) και αποτελεί μνημείο μεγάλης θρησκευτικής αλλά και πολιτιστικής αξίας.

Επίσης, με την υπ' αριθμ. 31811/Θ1/19-3-2021 Υ.Α. (ΑΔΑ: ΩΔ4646ΜΤΛΗ-15Μ) χορηγήθηκε άδεια ίδρυσης και λειτουργίας ευκτηρίου οίκου (τζεμ-εβί) στη θρησκευτική κοινότητα με την επωνυμία «Αλεβίτες Μεγάλου Δερείου» και με την υπ' αρ. 48425/Θ1/13.5.2024 Υ.Α (ΑΔΑ:ΨΕ2Π46ΝΚΠΔ-09Β) χορηγήθηκε άδεια ίδρυσης και λειτουργίας δεύτερου ευκτηρίου οίκου (τζεμ-εβί) Αλεβιτών στη βακουφική επιτροπή Τεμένους Γονικού στην Π.Ε Έβρου, καθιστώντας έτσι την Ελλάδα μια από τις ελάχιστες χώρες στην Ευρώπη οι οποίες έχουν αναγνωρίσει τους Αλεβίτες ως διακριτή θρησκευτική κοινότητα.

Με το άρθρο 49 του ν. 5224/2025 (Α' 142) η Ελλάδα αναγνώρισε, κατόπιν αιτήματος των ενδιαφερομένων, «ως θρησκευτικό νομικό πρόσωπο ιδιωτικού δικαίου του άρθρου 2 του ν. 4301/2014 (Α' 223) τη θρησκευτική κοινότητα των Μπεκτασήδων Αλεβιτών Μουσουλμάνων Θράκης με την επωνυμία «Μπεκτασίδες Αλεβίτες Μουσουλμάνοι Θράκης Θρησκευτικό Νομικό Πρόσωπο», που εδρεύει στη Ρούσσα της τοπικής κοινότητας Μικρού Δερείου της δημοτικής ενότητας Ορφέα του Δήμου Σουφλίου της Περιφερειακής Ενότητας Έβρου, χωρίς την υποχρέωση υποβολής αίτησης του θρησκευτικού νομικού προσώπου κατά τη διαδικασία

της εκουσίας δικαιοδοσίας ενώπιον του κατά τόπον αρμόδιου Μονομελούς Πρωτοδικείου». Με τον ίδιο νόμο ρύθμισε και άλλα ζητήματα όπως τα βακούφια, την μισθοδοσία ιεροδιδασκάλων και την παροχή θρησκευτικής εκπαίδευσης στα δημόσια και μειονοτικά σχολεία όπου φοιτούν μαθητές/τριες που ανήκουν στο δόγμα των Μπεκτασήδων – Αλεβιτών Μουσουλμάνων Θράκης.

Ο ν. 5224/2025 (Α' 142) αποτελεί μια ιστορική τομή για τους Μπεκτασήδες – Αλεβίτες Μουσουλμάνους Θράκης αλλά και για την σχέση τους με το Ελληνικό κράτος. Οι Μπεκτασήδες – Αλεβίτες μετά από δύο αιώνες διωγμών, άρνησης και καταπίεσης της θρησκευτικής τους ταυτότητας από την Οθωμανική Αυτοκρατορία αλλά και μετά από δεκαετίες υποχρεωτικής τους ένταξης στο ετερόθρησκο περιβάλλον των σουνιτών μουσουλμάνων που αποτελούν και την πλειοψηφία της μουσουλμανικής μειονότητας Θράκης, αναγνωρίζονται ως διακριτή θρησκευτική μειονότητα εντός της μουσουλμανικής μειονότητας της Θράκης και αποκτούν την δυνατότητα εκπροσώπησης τους στο νομικό κόσμο όχι μόνο της Ελλάδας αλλά διεθνώς.

2. Μουσουλμάνοι εκτός Θράκης

α. Τεμένη Ρόδου - Κω

Χώροι θρησκευτικού ενδιαφέροντος της μουσουλμανικής θρησκείας λειτουργούν εκτός της Θράκης, όπου ισχύει η Συνθήκη της Λωζάννης, και στα Δωδεκάνησα και συγκεκριμένα στη νήσο Ρόδο και στη νήσο Κω.

Στη Ρόδο σώζονται επτά (7) ιστορικά Τεμένη εκ των οποίων ένα λειτουργεί σε καθημερινή βάση ως Τέμενος και ένα λειτουργεί ως Τέμενος κατά την περίοδο του Ραμαζανίου και της Θυσίας του Αβραάμ. Στην Κω υπάρχουν έξι (6) Τεμένη που έχουν ανακηρυχθεί αρχαιολογικοί χώροι, ενώ σε καθημερινή λειτουργία βρίσκεται ένα Τέμενος.

Τα Τεμένη και τα μουσουλμανικά νεκροταφεία τελούν υπό τα Διοικητικά Συμβούλια των Οργανισμών Διαχείρισης Βακούφ Ρόδου και Βακούφ Κω αντίστοιχα. Με τα άρθρα 117 «Οργανισμοί Διαχείρισης Κτημάτων Βακούφ Κω και Ρόδου» και 118 «Ιδιωτικά Βακούφ Ρόδου και Κω» του ν. 4821/2021 (Α' 134) επιλύθηκε το χρονίζον πρόβλημα από το 1947 της νομικής προσωπικότητας, της διοίκησης και λειτουργίας των Οργανισμών Διαχείρισης Βακούφ Ρόδου και Κω και των Ιδιωτικών Βακούφ Ρόδου και Κω, καθώς μέχρι και την ψήφιση αυτού του νόμου εξακολουθούσε να ισχύει το νομοθετικό πλαίσιο που είχε εισαχθεί κατά την ιταλική κατοχή των Δωδεκανήσων με το **αριθ. 12/2-5-1929 Διάταγμα** του τότε Ιταλού Κυβερνήτη των Νήσων του Αιγαίου³¹.

Σύμφωνα με το ν. 4821/2021, τα Διοικητικά Συμβούλια των Οργανισμών Διαχείρισης Κτημάτων Βακούφ Ρόδου και Βακούφ Κω είναι πενταμελή και συγκροτούνται ανά διετία με απόφαση του Υπουργού Παιδείας και Θρησκευμάτων. Τα μέλη τους είναι Έλληνες μουσουλμάνοι, μόνιμοι κάτοικοι της Ρόδου ή της Κω, αντιστοίχως. Οι Οργανισμοί μπορούν να επιχορηγούνται από το Υπουργείο Παιδείας και Θρησκευμάτων.

Αξίζει ιδιαίτερης μνείας η χρηματοδότηση από το Υπουργείο Πολιτισμού της αποκατάστασης ιστορικών Τεμενών της περιοχής, όπως των Τεμενών Ρετζέπ Πασά, Σιντριβάν, Μεχμέτ Αγά, Σουλεϊμάν και Ρεΐς Μουράτ στη νήσο Ρόδο καθώς και του Τεμένους Ντεφτερντάρ στη νήσο Κω.

Ειδικότερα, σύμφωνα και με σχετική πρόσφατη ενημέρωση (Ιούνιος 2026) από τη Διεύθυνση Βυζαντινών και Μεταβυζαντινών Αρχαιοτήτων του Υπουργείου Πολιτισμού, τα

³¹ Βλ. σχετικά και Προκήρυξη 19/29-4-1947 του Στρατιωτικού Διοικητή Δωδεκανήσου, όπως κυρώθηκε με το ψήφισμα ΛΔ' της Δ' Αναθεωρητικής Βουλής των Ελλήνων (Α' 262/27-11-1947)

μουσουλμανικά μνημεία της Ρόδου και της Κω για τα οποία πρόσφατα έχουν εγκριθεί μελέτες αποκατάστασης ή βρίσκονται σε εξέλιξη έργα αποκατάστασης ή έχουν ολοκληρωθεί είναι τα ακόλουθα:

ΡΟΔΟΣ

1) Τέμενος Ρετζέπ Πασά, Μεσαιωνική Πόλη. Το 2021 με εθνικούς πόρους εκπονήθηκε μελέτη συντήρησης και αποκατάστασης του διακόσμου του μνημείου. Η συντήρηση, αποκατάσταση και ανάδειξη του τεμένους υλοποιήθηκε από την Εφορεία Αρχαιοτήτων Δωδεκανήσου με χρηματοδότηση από το Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας και ολοκληρώθηκε. Το Τέμενος Ρετζέπ Πασά βρίσκεται στην πλατεία Δωριέως στη Μεσαιωνική Πόλη. Χτίστηκε περί το 1587, προς τιμήν του ομώνυμου ναυάρχου και αποτελεί ένα από τα σημαντικότερα δείγματα οθωμανικής αρχιτεκτονικής στα Δωδεκάνησα. Το μνημείο εμφάνιζε σοβαρά προβλήματα. Η επέμβαση -συνολικού προϋπολογισμού 900.000 ευρώ- κρίθηκε αναγκαία για τη διάσωσή του. Μέσω της Εφορείας Αρχαιοτήτων Δωδεκανήσου πραγματοποιήθηκαν -τόσο στο τέμενος, όσο και στο μαυσωλείο του Ρετζέπ Πασά- εκτεταμένες εργασίες στερέωσης και συντήρησης, διάσωσης του πολύτιμου ζωγραφικού του διακόσμου, ανακατασκευή των γύψινων, μαρμάρινων και ξύλινων στοιχείων, καθώς και δομική αποκατάσταση του μιναρέ. Το μνημείο αποδίδεται στην κοινωνία της Ρόδου πλήρως αποκατεστημένο, λειτουργώντας ως ένας σύγχρονος, υποδειγματικός πολιτιστικός χώρος³².

2) Νεκροταφείο Μουράτ Ρεΐς. Το έργο: “Αποκατάσταση και Ανάδειξη του Ιστορικού νεκροταφείου του Μουράτ Ρεΐς στην Πόλη της Ρόδου” (εκπόνηση μελετών και εργασίες αποκατάστασης – επισκευής του τεμένους, εργασίες αποκατάστασης – επισκευής των μαυσωλείων του συγκροτήματος, εργασίες διαμόρφωσης και ανάδειξης περιβάλλοντος χώρου, καθαρισμός τάφων με ήπια μέσα, συντήρηση και αποκατάσταση οικίσκων και δημιουργία μικρού εκθεσιακού κέντρου και χώρων εξυπηρέτησης κοινού, κατασκευή και τοποθέτηση πληροφοριακών πινακίδων σε επιλεγμένα σημεία του συγκροτήματος) υλοποιήθηκε από την Εφορεία Αρχαιοτήτων Δωδεκανήσου με χρηματοδότηση από το Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας και ολοκληρώθηκε. Η ανάδειξη και η αποκατάσταση του εν λόγω μνημείου, στο πλαίσιο των ευρύτερων παρεμβάσεων για την ανάδειξη της Μεσαιωνικής Πόλης της Ρόδου, ήταν ένα σύνθετο έργο, που αφορούσε στη δομική στερέωση του τεμένους και των οικίσκων του τεκέ, εργασίες συντήρησης στα οκτώ ταφικά μαυσωλεία, τα οποία είχαν υποστεί σοβαρές φθορές και την έκθεση των επιτύμβιων στηλών. Δημιουργήθηκαν υποδομές εξυπηρέτησης των επισκεπτών και τοποθετήθηκε νέος φωτισμός και συστήματα ασφαλείας. Το έργο, προϋπολογισμού 700.000 ευρώ, αποδόθηκε στο κοινό στις 12 Ιουνίου σε σχετική εκδήλωση, παρουσία της Υπουργού Πολιτισμού Λίνας Μενδώνη³³.

Ο Πρωθυπουργός Κυριάκος Μητσοτάκης, κατά την επίσκεψή του στη Ρόδο στις 13-6-2026, ξεναγήθηκε από την κα Μενδώνη και στο αποκατεστημένο ιστορικό νεκροταφείο του Μουράτ Ρεΐς. Ο Πρωθυπουργός, μετά την ξενάγησή του στον ευρύτερο αρχαιολογικό χώρο της Περβόλας, συνοδευόμενος από την Υπουργό Πολιτισμού και τον Περιφερειάρχη Νοτίου Αιγαίου Γιώργο Χατζημάρκο, δήλωσε: «*Ερχομαι στη Ρόδο από 10 ετών, και εγώ, όπως φαντάζομαι και όλοι οι Ροδίτες, αγνοούσαν παντελώς την ύπαρξη αυτού του χώρου για έναν πολύ απλό λόγο: διότι για 75 χρόνια ήταν ουσιαστικά κλειστός και είχε μετατραπεί σε έναν χώρο απόθεσης αρχαιοτήτων, ατάκτως ερριμμένων. Με πρωτοβουλία του Υπουργείου Πολιτισμού και με χρηματοδότηση από το Ταμείο Ανάκαμψης, ο καταπληκτικός αυτός χώρος, 20 στρέμματα στο κέντρο της Μεσαιωνικής Πόλης, παραδίδεται πια στους Ροδίτες και στους επισκέπτες. Όπως είπε η κα Υπουργός και ο κ. Περιφερειάρχης, στον χώρο αυτό συναντώνται όλες οι εποχές και όλοι οι πολιτισμοί που διαμόρφωσαν διαχρονικά την ταυτότητα αυτού του*

³² Σύμφωνα με το από 11-6-2026 [Δελτίο Τύπου](#) ΥΠΠΟ: (ημ. ανάκτησης 3-7-2026)

³³ Σύμφωνα με το από 15-6-2026 [Δελτίο Τύπου](#) ΥΠΠΟ: (ημ. ανάκτησης 3-7-2026)

σπουδαίου τόπου. Θέλω από καρδιάς να συγχαρώ τις υπηρεσίες του Υπουργείου Πολιτισμού για τη σπουδαία δουλειά την οποία έκαναν. Να ζητήσω πραγματικά απ' όλες τις Ροδίτισσες και όλους τους Ροδίτες να έρθουν και να γνωρίσουν αυτόν τον χώρο, την ύπαρξη του οποίου αγνοούσαν παντελώς, και να επαναλάβω ότι για την κυβέρνησή μας η στήριξη και η ανάδειξη της πολιτιστικής μας κληρονομιάς δεν αποτελεί απλά μία ευθύνη στο ένδοξο χθες μας, αλλά είναι ταυτόχρονα ένας πολύ σημαντικός αναπτυξιακός βραχίονας. Η Ρόδος, κ. Περιφερειάρχα, έχει κάνει πολύ σημαντικά βήματα για να επεκτείνει την τουριστική της περίοδο. Ένας από τους λόγους που μπορούμε να προσελκύουμε επισκέπτες στη Ρόδο και τον χειμώνα, έχει να κάνει με το γεγονός ότι μπορούν να επισκεφθούν αυτή την καταπληκτική Μεσαιωνική Πόλη. Μία Μεσαιωνική Πόλη η οποία από σήμερα προικίζεται με έναν ακόμα περίπατο, με έναν ακόμα αρχαιολογικό χώρο που θα την κάνει ακόμα πιο ξεχωριστή και ακόμα πιο μοναδική».

Η Υπουργός Πολιτισμού Λίνα Μενδώνη δήλωσε από την πλευρά της: «Σήμερα είναι μια μέρα χαράς και γιορτής πρωτίστως για τη Ρόδο, για το Υπουργείο Πολιτισμού. Ο Πρωθυπουργός μας, ο Κυριάκος Μητσοτάκης, είναι ο πρώτος επισκέπτης του αρχαιολογικού χώρου της Περβόλας, ο νέος αρχαιολογικός χώρος ο οποίος αποδίδεται από το Υπουργείο Πολιτισμού. Ένας χώρος περίπου 20 στρεμμάτων στην καρδιά της Μεσαιωνικής Πόλης. Εδώ, σε αυτό το σημείο που βρισκόμαστε, αποδεικνύεται περίτρανα η μακρά ιστορική διάρκεια αυτού του τόπου. Στον συγκεκριμένο χώρο έχουμε από τα ελληνιστικά Νεώρια, το ρωμαϊκό *Cardo* και το ρωμαϊκό *Decumanus*, τις μεσαιωνικές οχυρώσεις, τα οθωμανικά κτίσματα, μέχρι τα πολύ νεότερα χρόνια. Είμαστε ευτυχείς γιατί, συνεπείς στις οδηγίες του Πρωθυπουργού, αποδίδουμε στην τοπική κοινωνία έναν μοναδικό πολιτιστικό τόπο και έναν μοναδικό αναπτυξιακό πόρο. Σας ευχαριστούμε πολύ, κ. Πρόεδρε».

Ο Περιφερειάρχης Νοτίου Αιγαίου Γιώργος Χατζημάρκος σημείωσε: «Για εμένα αυτό δεν είναι ένας αρχαιολογικός χώρος. Εγώ στέκομαι σε αυτό εδώ το σημείο αισθανόμενος ότι είμαι μπροστά σε μια πύλη: πύλη μνήμης, πύλη ιστορίας αλλά και μια πύλη η οποία οδηγεί σε ένα αύριο, το οποίο γίνεται πιο φωτεινό όταν γνωρίζεις την πορεία σου και τη διαδρομή σου. Αυτός είναι ο πιο ζωντανός, ο πιο περιεκτικός, νομίζω ο πιο αναζωογονητικός περίπατος που μπορεί να κάνει κάποιος στην ιστορία, στη ζωντανή ιστορία ενός υπέροχου τόπου. Θέλω να ευχαριστήσω αυτούς που έδωσαν στον τόπο μου, στον τόπο που υπηρετώ και αγαπώ, του έδωσαν πίσω την ψυχή του. Σας ευχαριστώ πάρα πολύ»³⁴.

³⁴ Βλ. Δελτίο Τύπου: «[Επίσκεψη του Πρωθυπουργού Κυριάκου Μητσοτάκη στην Περβόλα, στη Μεσαιωνική Πόλη της Ρόδου](#)»



Ο Πρωθυπουργός ξεναγείται από την Υπουργό Πολιτισμού στον αρχαιολογικό χώρο της Περβόλας (Πηγή: [ΥΠΠΟ](#))





Μουράτ Ρεϊς (Πηγή: [EPTnews](https://www.eptnews.gr))

ΚΩΣ

1) Τέμενος Ντεφτερντάρ. Κατόπιν εκπόνησης μελέτης αποκατάστασης από τον Οργανισμό Διαχείρισης Κτημάτων Βακούφ Κω το έργο υλοποιήθηκε με χρηματοδότηση από το Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας από την αρμόδια Διεύθυνση Αναστήλωσης Βυζαντινών και Μεταβυζαντινών Μνημείων (ΔΑΒΜΜ), του ΥΠ.ΠΟ. και ολοκληρώθηκε.

Η Υπουργός Πολιτισμού Λίνα Μενδώνη, κατά την επίσκεψή της στην Κω για αποδόσεις μνημείων που χρηματοδοτήθηκαν από το Ταμείο Ανάπτυξης³⁵, εγκαινίασε το αποκατεστημένο Τέμενος Ντεφτερντάρ, στην πλατεία Ελευθερίας στις 13-6-2026. Το ιστορικό μνημείο του 18^{ου} αιώνα, το οποίο είχε υποστεί σοβαρές ζημιές από τον σεισμό του 2017, αποκαταστάθηκε με τρόπο που διασφαλίζει πλέον την πλήρη στατική του επάρκεια.

Η Υπουργός δήλωσε σχετικά: «Η εικόνα εγκατάλειψης των σεισμόπληκτων μνημείων της Κω, την οποία αντιμετωπίσαμε, το 2020, αποτέλεσε για εμάς μια τραυματική εμπειρία που μετατράπηκε αμέσως σε χρέος. Σήμερα, ξεπερνώντας σύνθετες θεσμικές και τεχνικές προκλήσεις, έχουμε τη χαρά να αποδίδουμε στην τοπική κοινωνία το Τέμενος Ντεφτερντάρ πλήρως αποκατεστημένο. Το θεσμικό μας πλαίσιο επιβάλλει να αντιμετωπίζουμε τα μνημεία, όλων των ιστορικών περιόδων και όλων των ειδών, με τον ίδιο ακριβώς σεβασμό. Κάθε έργο που ολοκληρώνεται είναι ιδιαίτερα σημαντικό για τον τόπο. Όμως, τα έργα που εκτελεί το Υπουργείο Πολιτισμού επί των μεταφέροντας αξίες και συμβολισμούς. Κάθε ένα αποτελεί τμήμα της συλλογικής μνήμης. Κάθε ένα αποτελεί μέρος της πολυπολιτισμικής ταυτότητας του τόπου μας. Παράλληλα, αποτελούν πολύτιμους δημόσιους χώρους που διασφαλίζουν τη βιώσιμη οικονομική ανάπτυξη και ενισχύουν την κοινωνική συνοχή»³⁶.

³⁵ Συγκεκριμένα, το πρόγραμμα περιελάμβανε την παρουσίαση του έργου αποκατάστασης του Παλαιοχριστιανικού Βαπτιστηρίου του Αγίου Ιωάννη, τα εγκαίνια του έργου: “Εργασίες προστασίας, αποκατάστασης, συντήρησης και ανάδειξης του τεμένους Defterdar, στην πλατεία Ελευθερίας, που είχε υποστεί σοβαρές ζημιές από τον σεισμό του 2017, την αποκατάσταση της Πύλης του Φόρου και την απόδοση του έργου «Αποκατάσταση σεισμόπληκτων μεσαιωνικών οχυρώσεων Κω: ΝΑ προμαχώνας και τμήματα επί της οδού Ιπποκράτους. (Πηγή: https://www.ertnews.gr/perifereiakoi-stathmoi/notio_aigaio/erga-politismou-se-ko-kai-rodo-apodothikan-apo-tin-ypourgo-lina-mendonj/ [ημ. ανάκτησης: 3-6-2026]).

³⁶ Σύμφωνα με το από 13-6-2026 Δελτίο Τύπου ΥΠΠΟ: (ημ. ανάκτησης 3-7-2026)



Τέμενος Ντεφτερντάρ, Κως (Πηγή: ΥΠΠΟ)



Η Υπουργός Πολιτισμου Λίνα Μενδώνη με την Πρόεδρο του Βακούφ Κω Ελβάν Κοτζαογλάν (Πηγή: ΥΠΠΟ)



Στιγμιότυπο από τα εγκαίνια (Πηγή: KosTV μέσω [EPTnews](#))

2) Τέμενος Αττίκ. Έχει εκπονηθεί μελέτη αποκατάστασης από τον Οργανισμό Διαχείρισης Κτημάτων Βακούφ Κω, η οποία εγκρίθηκε από το Κεντρικό Αρχαιολογικό Συμβούλιο.

3) Τέμενος Μορούκ (παλιά πόλη της Κω). Έχει εκπονηθεί μελέτη αποκατάστασης από τον Οργανισμό Διαχείρισης Κτημάτων Βακούφ Κω, η οποία εγκρίθηκε από το Κεντρικό Αρχαιολογικό Συμβούλιο.

4) Τέμενος στο Πλατάνι. Το τέμενος λειτουργεί καθώς οι εργασίες αποκατάστασής του ολοκληρώθηκαν. Το έργο χρηματοδοτήθηκε από την Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου, η οποία είχε αναλάβει και τη χρηματοδότηση του έργου, μέσω προγραμματικής σύμβασης μεταξύ ΥΠ.ΠΟ. - Π.Ν.Α. - Οργανισμού Διαχείρισης Κτημάτων Βακούφ Κω.

5) Τέμενος Γαζή Χασάν Πασά (Λότζιας). Έχει εκπονηθεί μελέτη αποκατάστασης από τον Οργανισμό Διαχείρισης Κτημάτων Βακούφ Κω, η οποία εγκρίθηκε από το Κεντρικό Αρχαιολογικό Συμβούλιο και αναμένεται η έγκριση για την μελέτη του μιναρέ, λόγω διαφωνίας ανάμεσα στον μελετητή του Βακούφ Κω και την Εφορεία Αρχαιοτήτων Δωδεκανήσου, για τον τρόπο αποκατάστασής του.

Με την υποστήριξη της Γενικής Γραμματείας Θρησκευμάτων παραχωρείται κάθε χρόνο το Τέμενος του Σουλεϊμάν στη Ρόδο, το οποίο λειτουργεί ως Μουσείο, στον Οργανισμό Διαχείρισης Βακούφ Ρόδου για την τέλεση της προσευχής για τη Λύση της Νηστείας του Ραμαζανίου (Eid al-Fitr) και για την τέλεση της προσευχής για τη Θυσία του Αβραάμ (Eid al-Adha). Μετά το ξέσπασμα της πανδημίας του κορωνοϊού COVID-19, η λειτουργία του χώρου είχε συνεχισθεί με αυστηρή τήρηση των υγειονομικών πρωτοκόλλων για την αντιμετώπιση των επιδημιολογικών κινδύνων³⁷. Κατόπιν αιτήματος του Οργανισμού Διαχείρισης Κτημάτων Βακούφ Ρόδου και απόφασης του Υπουργείου Πολιτισμού, το Τέμενος του Σουλεϊμάν παρέμεινε ανοικτό κατά τη διάρκεια του Αυγούστου 2024 αλλά και του 2025, ως επισκέψιμος χώρος.

Με τις αρ. πρωτ. **182953/01/22-11-2019** (Α.Δ.Α. Ω5ΜΥ46ΜΤΛΗ-ΖΦ7), **182982/01/22-11-2019** (Α.Δ.Α. 6Χ1Η46ΜΤΛΗ-ΒΤ2) και **182990/01/22-11-2019** (Α.Δ.Α. Ω27Λ46ΜΤΛΗ-ΟΧΝ) Πράξεις της Υπουργού Παιδείας και Θρησκευμάτων διαπιστώθηκε η νόμιμη λειτουργία των μουσουλμανικών χώρων λατρείας «ΤΕΜΕΝΟΣ ΙΜΠΡΑΗΜ ΠΑΣΑ» του Οργανισμού

³⁷ Βλ. Απόφαση ΥΠΠΟΑ Α.Π. 179884/20-4-2022 (ΑΔΑ Ω2ΨΞ4653Π4-07Ω).

Διαχείρισης Κτημάτων Βακούφ Ρόδου και «ΝΤΕΦΤΕΡΝΤΑΡ ΤΖΑΜΙ» και «ΧΑΣΑΝ ΠΑΣΑ ΤΖΑΜΙ» του Οργανισμού Διαχείρισης Κτημάτων Βακούφ Κω, αντιστοίχως.

Η διαπίστωση νόμιμης λειτουργίας των ανωτέρω χώρων πραγματοποιήθηκε σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στη με αρ. πρωτ. **176169/Θ1/19-10-2018** εγκύκλιο του Γενικού Γραμματέα Θρησκευμάτων με θέμα «*Διαδικασία αναγνώρισης χώρου λατρείας, προ του 1955 υφιστάμενου, τυπικής ή άτυπης μορφής οργάνωσης, θρησκείας και δόγματος θρησκευτικών κοινοτήτων (πλην αυτών, των κατ'άρθρο 3Σ κλιμάτων της Ανατολικής του Χριστού Ορθοδόξου Εκκλησίας)*» (ΑΔΑ: ΩΑ3Υ4653ΠΣ-8Β3). Με τον τρόπο αυτό διευθετήθηκε οριστικά μία μακροχρόνια εκκρεμότητα σχετικά με τους εν λόγω χώρους λατρείας, που λειτουργούν συνεχώς και αδιαλείπτως επί μακρό χρονικό διάστημα μέχρι και σήμερα, επιδεικνύοντας την έμπρακτη μέριμνα της Πολιτείας για την εξασφάλιση της απρόσκοπτης απόλαυσης των συνταγματικά κατοχυρωμένων δικαιωμάτων των θρησκευομένων και των θρησκευτικών κοινοτήτων.

Τέλος, κατ'έξουσιοδότηση του ν. **4821/2021** (Α' 134) δημοσιεύθηκε η αριθμ. πρωτ. **88878/Θ1/19-7-2022** κοινή απόφαση των Υπουργών Παιδείας και Θρησκευμάτων και Οικονομικών με θέμα «Κανονισμός Λειτουργίας των Ν.Π.Ι.Δ. με τις επωνυμίες «ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΚΤΗΜΑΤΩΝ ΒΑΚΟΥΦ ΚΩ» και «ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΚΤΗΜΑΤΩΝ ΒΑΚΟΥΦ ΡΟΔΟΥ»» (τ. Β' 3960/26-7-2022).

Με την ως άνω απόφαση θεσπίστηκε το πλαίσιο λειτουργίας των Οργανισμών και καθορίστηκε η αποστολή και ο σκοπός τους (άρθρα 1 και 2). Επιπλέον διατυπώθηκαν οι αρχές λειτουργίας τους και η Διοίκηση τους (άρθρα 3 και 4). Καθορίστηκε ο τρόπος λειτουργίας των Οργανισμών Διαχείρισης και οι αρμοδιότητες των Διοικητικών Συμβουλίων (άρθρο 5), του Προέδρου (άρθρο 10) και του Συμβούλου Διαχείρισης (άρθρο 12) καθώς και τα ειδικότερα καθήκοντα που μπορούν να ανατεθούν κάθε φορά στα μέλη (άρθρα 7 και 11) και η αποζημίωσή τους (άρθρο 9). Επιπροσθέτως, καθορίστηκε ο τόπος και ο χρόνος των συνεδριάσεων των Διοικητικών Συμβουλίων και η πρόσκληση τρίτων προσώπων για παροχή κάθε αναγκαίας πληροφορίας ή τη διευκόλυνση της λειτουργίας των Διοικητικών Συμβουλίων (άρθρο 6), οι όροι λειτουργίας και λήψης των αποφάσεων (άρθρο 7). Τέλος, καθορίστηκαν οι κανόνες περί της οικονομικής διαχείρισης, περί της εποπτείας, της τακτικής και έκτακτης λογοδοσίας και τα αρμόδια όργανα αυτών, οι κανόνες περί της δημοσιότητας των πράξεων των οργάνων των Οργανισμών, καθώς και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια για την εύρυθμη λειτουργία των Οργανισμών και την εξυπηρέτηση του σκοπού τους (άρθρα 8 και 13).

β. Λοιπά Τεμένη ανά την Επικράτεια

Εκτός των ανωτέρω Τεμενών στη Θράκη, τη Ρόδο και την Κω, υπάρχουν στον Ελλαδικό χώρο τουλάχιστον εξήντα (60) μουσουλμανικά μνημεία. Πολλά από αυτά έχουν ήδη ανακαινισθεί, όπως το Τέμενος Φετιχίε στη Ρωμαϊκή Αγορά της Αθήνας, το οποίο από τον Αύγουστο του 2017 είναι ανοικτό στο κοινό ως χώρος πολιτιστικών εκθέσεων, το [Τέμενος Γενί](#) στη Μυτιλήνη και το Τέμενος Ζινζιρλί στις Σέρρες. Άλλα τελούν υπό καθεστώς αποκατάστασης των ζημιών που έχουν επέλθει εξαιτίας της φθοράς του χρόνου. Ενδεικτικώς, αναφέρουμε την αναστήλωση του Βαλιδέ Τζαμί, του παλαιότερου μουσουλμανικού τεμένους στη Μυτιλήνη με χρηματοδότηση 1,2 εκατομμυρίων ευρώ από το ειδικό αναπτυξιακό πρόγραμμα για τα νησιά του Αιγαίου και φορέα εκτέλεσης του έργου την Εφορεία Αρχαιοτήτων Λέσβου, την αποκατάσταση του τεμένους Βαγιαζήτ στο Διδυμότειχο μετά την πυρκαγιά της 22^{ας} Μαρτίου 2017 και τις εργασίες στο Χουνκιάρ Τζαμί στην Έδεσσα.

Ορισμένα Τεμένη, μετά την αποκατάστασή τους, λειτουργούν ως πολιτιστικοί εκθεσιακοί χώροι, όπως το Τέμενος του Εμίρ-Ζαδέ στη Χαλκίδα, το Τζαμί του Κάτω Συντριβανιού ή Τζαμί Τζισδαράκη στην Αθήνα, το Κιουτσούκ Χασάν στην πόλη των Χανίων και το Γενί Τζαμί στη

Θεσσαλονίκη. Μάλιστα το τελευταίο, κατόπιν παραχώρησης του ΥΠΠΟ στη Γενική Γραμματεία Θρησκευμάτων, λειτούργησε το 2024 για πρώτη φορά στις εορτές της Λύσης της Νηστείας του Ραμαζανίου (Eid al-Fitr) και της Θυσίας του Αβραάμ (Eid Al Adha).

Κατά το έτος 2025 για τις εορτές της Λύσης της Νηστείας του Ραμαζανίου (Eid al Fitr)³⁸ και της Θυσίας του Αβραάμ (Eid al Adha)³⁹ το ΥΠΠΟ παραχώρησε το Γενί Τζαμί στη Θεσσαλονίκη καθώς και το Τέμενος Σουλεϊμανίγιε στη Ρόδο. Στις θρησκευτικές εκδηλώσεις για τη Λύση της Νηστείας του Ραμαζανίου καθώς και στη Θυσία του Αβραάμ, στο Γενί Τζαμί της Θεσσαλονίκης παρευρέθηκε και λειτούργησε ο Ιμάμης και πρόεδρος της Θρησκευτικής Επιτροπής του Ισλαμικού Τεμένους Αθηνών Μοχάμεντ Ελζαχάμπι.

Ενδεικτικός Κατάλογος με τα μουσουλμανικά μνημεία στην Ελλάδα παρατίθεται στο [Επίμετρο](#) της παρούσας ενότητας.

Το Υπουργείο Πολιτισμού καταβάλλει επίπονες προσπάθειες (έχοντας πραγματοποιήσει και ειδικές εκδόσεις κατά το παρελθόν⁴⁰) για τη διατήρηση του πολιτιστικού πλούτου της χώρας, στον οποίο περιλαμβάνονται και τα μουσουλμανικά μνημεία.

γ. Μουσουλμανικοί Ευκτήριοι Οίκοι

Αιτήσεις για άδεια ίδρυσης και λειτουργίας χώρων λατρείας της μουσουλμανικής θρησκείας, υποβλήθηκαν για πρώτη φορά το έτος 2013 και ικανοποιήθηκαν όλες, πλην των περιπτώσεων με ελλιπή δικαιολογητικά. Κατά το έτος **2025** δεν υποβλήθηκαν αιτήσεις, ενώ δεν ανακλήθηκε καμία άδεια μουσουλμανικού ευκτήριου οίκου. **Σύμφωνα με τα τρέχοντα στοιχεία (Μάιος 2026), ο συνολικός αριθμός Ευκτηρίων Οίκων Μουσουλμάνων σε όλη τη χώρα, πλην Θράκης και Δωδεκανήσου, ανέρχεται σε δεκάξι (16).**

Σημειώνεται ότι για την απρόσκοπτη τέλεση των θρησκευτικών καθηκόντων των μουσουλμάνων κατά τη Μεγάλη Εορτή της Ισλαμικής Θρησκείας της Λύσης της Νηστείας του Ραμαζανίου (Eid al-Fitr) και της Θυσίας του Αβραάμ (Eid Al Adha), η Ελληνική Πολιτεία παραχωρούσε δωρεάν, από το 2011⁴¹, χώρους στο Στάδιο Ειρήνης και Φιλίας και στο Ολυμπιακό Αθλητικό Κέντρο Αθηνών. Το 2020, ωστόσο, η συγκεκριμένη διαδικασία ανεστάλη στο πλαίσιο των μέτρων αντιμετώπισης της πανδημίας του κορωνοϊού COVID-19. Μετά την έναρξη λειτουργίας του Ισλαμικού Τεμένους Αθηνών στις 2 Νοεμβρίου 2020 εξέλειψαν οι λόγοι παραχώρησης.

Επίσης, κάθε χρόνο (εκτός των ετών 2020 και 2021 λόγω της πανδημίας του κορωνοϊού COVID-19) πραγματοποιείται στην Αθήνα πορεία προς τιμήν της επετείου των Γενεθλίων του Προφήτη Μωάμεθ από μουσουλμάνους με την άδεια των ελληνικών αρχών και υπό την προστασία της Ελληνικής Αστυνομίας.

³⁸ <https://religiousaffairs.minedu.gov.gr/el/allcategories-el-gr/epiloges-kategorias-el-gr/enimerosi/enimerosi-deltia-typou/07-03-25-telesi-ton-thriskeftikon-kathikonton-ton-mousoulmanon-kata-to-ramazani-kai-tin-eorti-tis-lysis-tis-nisteias-tou-ramazaniou-eid-al-fitr-2>

³⁹ <https://www.minedu.gov.gr/news/61710-04-06-25-telesi-ton-thriskeftikon-kathikonton-ton-mousoulmanon-kata-tin-eorti-tis-thysias-tou-avraam-eid-al-adha>

⁴⁰ Η ΟΘΩΜΑΝΙΚΗ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ – ΣΥΛΛΟΓΙΚΟ, Δεκέμβριος 2009

⁴¹ Βλ. σχετικά τα από [17-5-2018](#) και από [8-5-2019](#) Δελτία Τύπου της Γενικής Γραμματείας Θρησκευμάτων με θέμα: «Τέλεση των θρησκευτικών καθηκόντων των μουσουλμάνων, κατά την εορτή της Λύσης της Νηστείας του Ραμαζανίου (Id al Fitr)» και τα από [16-8-2018](#) και από [25-7-2019](#) Δελτία Τύπου με θέμα: «Τέλεση της προσευχής, κατά την μουσουλμανική εορτή της Θυσίας του Αβραάμ (Eid al Adha)».

3. Ισλαμικό Τέμενος Αθηνών

Με τις διατάξεις του **ν. 3512/2006 (Α'264)** θεσπίστηκε, για πρώτη φορά στην Ελληνική έννομη τάξη, το αναγκαίο κανονιστικό πλαίσιο ίδρυσης και λειτουργίας ενός Μουσουλμανικού Τεμένους στην Αττική, υπό δημόσια εποπτεία, ώστε να καταστεί δυνατή η εκτέλεση των λατρευτικών πράξεων των Μουσουλμάνων που διαβιούν στην ευρύτερη περιοχή της Αθήνας (ημεδαπών και αλλοδαπών), κατά τον κατάλληλο για τη συγκεκριμένη θρησκεία τρόπο.

Με την ψήφιση των **ν. 4014/2011 (Α'209)**, **ν. 4327/2015 (Α'50)**, **ν. 4414/2016 (Α'149)** και **ν. 4473/2017 (Α' 78)**, διευθετήθηκαν διάφορα επιμέρους ζητήματα διοικητικής αλλά και πολεοδομικής φύσεως, με αποτέλεσμα να ολοκληρωθεί η κατασκευή του κτιρίου του Ισλαμικού Τεμένους Αθηνών και του περιβάλλοντος χώρου, έκτασης 16 στρεμμάτων, περί τα μέσα του 2019. Το κτίριο και ο περιβάλλων χώρος παρουσιάστηκαν στους μουσουλμάνους της Αθήνας την 7/6/2019.

Με την με αρ. πρωτ. **135952/Θ1/11.08.2017** (Υ.Ο.Δ.Δ. 401-ΑΔΑ:7ΦΑΒ4653ΠΣ-1ΣΘ) Υπουργική Απόφαση διορίστηκε το πρώτο Διοικητικό Συμβούλιο του Νομικού Προσώπου Ιδιωτικού Δικαίου «Διοικούσα Επιτροπή Ισλαμικού Τεμένους Αθηνών».

Στη με αρ. πρωτ. **151436/Θ1/13.09.2018** Κ.Υ.Α. των Υπουργών Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων και Οικονομικών «Κανονισμός λειτουργίας του Διοικητικού Συμβουλίου του Ν.Π.Ι.Δ. «Διοικούσα Επιτροπή Ισλαμικού Τεμένους Αθηνών» (Β' 4405) προβλέπονται, μεταξύ άλλων, τα εξής:

- η δυνατότητα συγκρότησης, με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου, άμισθων Θρησκευτικών Επιτροπών συμβουλευτικού χαρακτήρα αποτελούμενων από μέλη και μη μέλη του, για την καλύτερη λειτουργία του Τεμένους. Συγκεκριμένα, μέλη των εν λόγω επιτροπών μπορεί να είναι δημόσιοι υπάλληλοι, μουσουλμάνοι που νόμιμα διαβιούν στην Αττική, μέλη του διδακτικού προσωπικού των Πανεπιστημίων ή απόφοιτοι της Εισαγωγικής Κατεύθυνσης Μουσουλμανικών Σπουδών του Τμήματος Θεολογίας της Θεολογικής Σχολής του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης και θρησκευτικοί λειτουργοί αδειοδοτημένων από το Υ.ΠΑΙ.Θ. μουσουλμανικών λατρευτικών χώρων της Αττικής (άρθρο 17),
- η δυνατότητα συγκρότησης, με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου, ομάδων εθελοντών με τη συμμετοχή μουσουλμάνων νομίμως διαβιούντων στην Αττική και προερχομένων από τις μουσουλμανικές κοινότητες της Αττικής, που επιθυμούν να προσφέρουν προσωρινά και άνευ ανταλλάγματος τις υπηρεσίες τους και να συνδράμουν στην ομαλή λειτουργία του Ισλαμικού Τεμένους Αθηνών, ιδίως κατά τις περιόδους μεγάλων θρησκευτικών εορτών και για τις αυξημένες ανάγκες των προσερχόμενων πιστών (άρθρο 18),
- η λειτουργία του Ισλαμικού Τεμένους Αθηνών όλες τις ημέρες της εβδομάδας. Ώρες λειτουργίας του Ισλαμικού Τεμένους Αθηνών καθορίζονται οι παρακάτω: α) μισή ώρα πριν την ώρα τέλεσης από τον Ιμάμη της πρώτης προσευχής, β) μισή ώρα μετά την ώρα τέλεσης από τον Ιμάμη της τελευταίας προσευχής. Κατά τη διάρκεια του Ιερού Μουσουλμανικού Μήνα (Ραμαζάνι) και της Εορτής της Θυσίας του Αβραάμ το Ισλαμικό Τέμενος Αθηνών θα λειτουργεί επί εικοσιτετραώρου βάσεως. Προκειμένου να ασκήσουν τα λατρευτικά καθήκοντά τους όλοι οι πιστοί μπορούν να προσέρχονται ελεύθερα στο Ισλαμικό Τέμενος Αθηνών, κατά τις ώρες λειτουργίας του και σύμφωνα με το πρόγραμμα των προσευχών του έτους (άρθρο 19) και
- η διαδικασία και προϋποθέσεις περιορισμένης κατ'ιδίαν παραχώρησης του Τεμένους σε μουσουλμανικές κοινότητες που διαβιούν στην Αττική (άρθρο 20).

Στις 20/5/2019 δημοσιεύθηκε το π.δ. 42/2019 (Α'74) «Οργανισμός του Ν.Π.Ι.Δ. με την επωνυμία «Διοικούσα Επιτροπή Ισλαμικού Τεμένους Αθηνών». Στον Οργανισμό του νομικού προσώπου ορίζονται ιδίως, ακόμα και κατά παρέκκλιση των ισχυουσών για το δημόσιο τομέα διατάξεων, η διάρθρωση και λειτουργία του, ο αριθμός, οι θέσεις, οι κατηγορίες, τα προσόντα, η κατάσταση και τα καθήκοντα του απασχολούμενου προσωπικού, καθώς και το πειθαρχικό δίκαιό τους, τα θέματα εκπόνησης μελετών, εκτέλεσης έργου, εκμισθώσεως ή μισθώσεως ακινήτων και παροχής υπηρεσιών που αφορούν στη λειτουργία και συντήρηση του Τεμένους και της διενέργειας προμηθειών, η οικονομική διαχείρισή του και η υπαγωγή του στο κατάλληλο σύστημα λογιστικής διαχείρισης και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια για την ομαλή λειτουργία του και την επίτευξη του σκοπού του.

Με την παράγραφο 1 του άρθρου 72 του **ν. 4589/2019 (Α'13)** ρυθμίστηκαν αναλυτικότερα θέματα που αφορούν στα έσοδα του Ν.Π.Ι.Δ. από δωρεές, ενώ με το άρθρο 217 του **ν. 4610/2019 (Α' 70)** ρυθμίστηκε το θέμα των αποδοχών του μουσουλμάνου θρησκευτικού λειτουργού (Ιμάμη). Με την με αρ. πρωτ. **149184/Θ1/3.11.2020** Υπουργική Απόφαση τοποθετήθηκε ο πρώτος θρησκευτικός λειτουργός (Ιμάμης) στο Ισλαμικό Τέμενος Αθηνών.

Μετά τη λήξη της θητείας του πρώτου Διοικητικού Συμβουλίου του Νομικού Προσώπου Ιδιωτικού Δικαίου «Διοικούσα Επιτροπή Ισλαμικού Τεμένους Αθηνών», με την με αρ. πρωτ. 109537/Θ1/25.08.2020 (Υ.Ο.Δ.Δ. 697-ΑΔΑ: 6ΨΞ446ΜΤΛΗ-ΒΝΕ) Υπουργική Απόφαση διορίστηκε η νέα σύνθεσή του.

Το Ισλαμικό Τέμενος Αθηνών ξεκίνησε τη λειτουργία του τη Δευτέρα 2 Νοεμβρίου 2020, σύμφωνα και με τη σχετική Ανακοίνωση του Προέδρου του Διοικητικού Συμβουλίου του οικείου Ν.Π.Ι.Δ.:

«Το Τέμενος λειτουργεί από σήμερα, 2/11/2020, σύμφωνα με τα ισχύοντα, για όλους τους χώρους λατρείας, μέτρα όπως αναφέρονται στην ΚΥΑ Δ1α/Γ.Π.οικ./67924 «Κανόνες τήρησης αποστάσεων και άλλα μέτρα προστασίας στο σύνολο της Επικράτειας, προς περιορισμό της διασποράς του κορωνοϊού COVID-19» (ΦΕΚ Β' 4709/23.10.2020).

Το Διοικητικό Συμβούλιο του Ισλαμικού Τεμένους Αθηνών θα ενημερώσει για την ημερομηνία της τέλεσης των εγκαινίων όταν αυτή καταστεί δυνατή σύμφωνα με τις εξελίξεις για την καταπολέμηση της πανδημίας».

Το Κράτος εξ ιδίας βουλήσεως έχει αναλάβει τη μισθοδοσία του Ιμάμη και δύο βοηθών Ιμάμη του Τεμένους Αθηνών. Πρώτος Ιμάμης του Τεμένους Αθηνών ανέλαβε ο κ. Ζακί Σίντι Μοχάμεντ με την αρ. πρωτ. 149184/Θ1/03.11.2020 (ΑΔΑ: [ΨΟΧ046ΜΤΛΗ-7ΓΥ](#)) Απόφαση της Υπουργού Παιδείας και Θρησκευμάτων και η θητεία του ανανεώθηκε, στη συνέχεια, με την αρ. πρωτ. 26764/Θ1/09.03.2023 (ΑΔΑ: [94Φ046ΜΤΛΗ-6ΑΒ](#)) Απόφαση της Υπουργού Παιδείας και Θρησκευμάτων. Ο κ. Ζακί υπηρέτησε ως Ιμάμης στο ισλαμικό Τέμενος Αθηνών μέχρι την 08.03.2025. Για πρώτη φορά στο Ισλαμικό Τέμενος Αθηνών τοποθετήθηκε από την Υπουργό Παιδείας, Θρησκευμάτων και Αθλητισμού με την αρ. πρωτ. 16695/Θ1/13.02.2025 (ΑΔΑ: [Ρ31Σ46ΝΚΠΔ-ΦΔ5](#)) Απόφαση, ο κ. Τάχα Αμπντελγκαλίλ ως βοηθός Ιμάμη με διετή θητεία. Ο κ. Τάχα Αμπντελγκαλίλ ανέλαβε Ιμάμη του Ισλαμικού Τεμένους Αθηνών, με την αρ. πρωτ. 24882/Θ1/02.03.2026 (ΑΔΑ: ΨΗ9Λ46ΝΚΠΔ-ΦΕΔ) Απόφαση της Υπουργού Παιδείας, Θρησκευμάτων και Αθλητισμού.

Με την παρ. 1 του άρθρου 350 του **ν. 4957/2022 (Α' 141)** αναδιατυπώθηκε ο σκοπός του νομικού προσώπου ιδιωτικού δικαίου, αποσαφηνίστηκε η θέση του ως θρησκευτικού κέντρου των μουσουλμάνων της Αττικής και τροποποιήθηκε το σχετικό νομοθετικό πλαίσιο, με σκοπό την εξασφάλιση αυξημένης αξιοπιστίας και διαφάνειας των θεσμών, βελτιωμένης διαχείρισης κινδύνων και συνακόλουθης βελτίωσης των παρεχόμενων υπηρεσιών.

Με την παρ. 4 του άρθρου 6 του **ν. 3512/2006 (Α' 264)** όπως προστέθηκε με την παρ. 7 του άρθρου 350 του **ν. 4957/2022** συστάθηκε η «Θρησκευτική Επιτροπή Ισλαμικού Τεμένους

Αθηνών». Σκοπός της είναι να επικουρεί συμβουλευτικά το Δ.Σ. του Ν.Π.Ι.Δ. για την εκπλήρωση των σκοπών του όπως ορίζονται στον ιδρυτικό νόμο. Τα πέντε τακτικά και αναπληρωματικά μέλη της ορίστηκαν με θητεία ενός έτους με την αριθμ. 5/30.1.2023 απόφαση του Δ.Σ. (Υ.Ο.Δ.Δ. 131/17.2.2023).

Με το άρθρο 66 του ν. 5128/2024 (Α' 118) προστέθηκε, μεταξύ άλλων, η πρόβλεψη ώστε το Διοικητικό Συμβούλιο με ειδικά αιτιολογημένη απόφασή του, η οποία ανακαλείται οποτεδήποτε, να δύναται να αναθέτει αρμοδιότητες και ειδικά καθήκοντα σχετικά με την υλοποίηση, την εφαρμογή, τη διαχείριση και την εκτέλεση των σκοπών του νομικού προσώπου σε τακτικό ή αναπληρωματικό μέλος του, εκτός από τον Πρόεδρο και τον Αντιπρόεδρο προκειμένου να επιλύονται ταχύτερα ζητήματα τα οποία ανακύπτουν και να υπάρχει βελτίωση των παρεχόμενων υπηρεσιών του Τεμένους στους πολίτες.

Τις μεγάλες εορτές των μουσουλμάνων, Λύση της Νηστείας του Ραμαζανίου (Eid al-Fitr) και Θυσία του Αβραάμ (Eid Al Adha), χιλιάδες πιστοί προσέρχονται στο Ισλαμικό Τέμενος Αθηνών για την τέλεση των θρησκευτικών τους καθηκόντων. Καθημερινά δε το Τέμενος επισκέπτεται πλήθος πιστών, σχολεία και εκπρόσωποι Πρεσβειών.

Στις 24.11.2023 ο πρώην Αντιπρόεδρος της Ινδονησίας, κ. Μα'ruf Amin, πραγματοποίησε επίσημη επίσκεψη στο Ισλαμικό Τέμενος Αθηνών για την τέλεση των θρησκευτικών του καθηκόντων με πολυπληθή συνοδεία μεταξύ των οποίων στελέχη της Πρεσβείας της Ινδονησίας στην Αθήνα, υπάλληλοι εθιμοτυπίας και δημοσιογράφοι.

Στις 14.12.2023, η κα Bea ten Tusscher, ειδική αντιπρόσωπος σε θέματα ελευθερίας της θρησκείας και της πίστης, επικεφαλής αντιπροσωπείας του Βασιλείου της Ολλανδίας και της Πρεσβείας της Ολλανδίας στην Ελλάδα, επισκέφθηκε τον χώρο και συζήτησε με τον Ιμάμη, τα μέλη του ΔΣ και της Θρησκευτικής Επιτροπής για ζητήματα θρησκευτικής ελευθερίας και πίστης για τους μουσουλμάνους που διαβιούν στην Αττική.

Στις 30.04.2024 ο Πρέσβης της Σαουδικής Αραβίας στην Ελλάδα κ. Saad bin Abdulrahman Alammag επισκέφθηκε το Τέμενος για την πραγματοποίηση των θρησκευτικών του καθηκόντων και για τη ρύθμιση των λεπτομερειών της επίσκεψης του Γενικού Γραμματέα της Παγκόσμιας Μουσουλμανικής Λίγκας, κ. Mohammed bin Abdulkarim Al-Issa, ο οποίος επισκέφθηκε το Τέμενος στις 12.5.2024 με πολυπληθή αντιπροσωπεία.

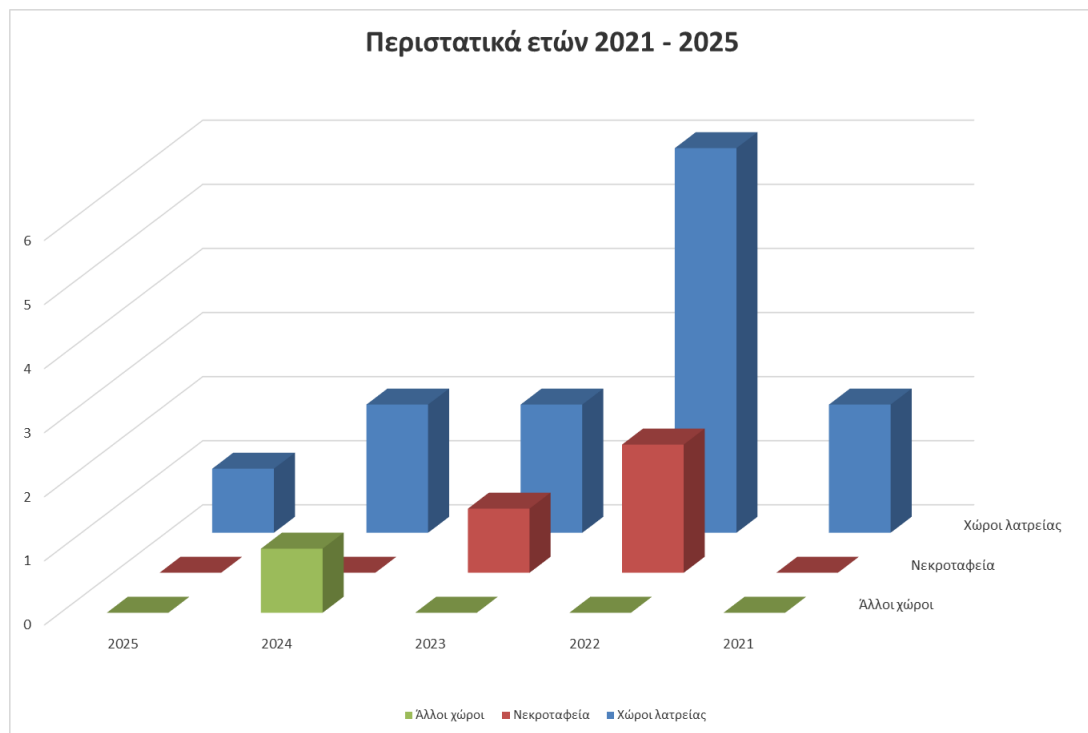
4. Περιστατικά

A/A	1.
Τοποθεσία	«Γενί τζαμί» (ή Παλαιό Αρχαιολογικό Μουσείο), μουσουλμανικό μνημείο, Θεσσαλονίκη
Ημερομηνία	12/6/2025
Σύντομη περιγραφή	Αναγραφή με σπρέι του συνθήματος «ΠΑΤΡΙΩΤΙΣΜΟΣ ΕΝΑΙ Ο ΔΡΟΜΟΣ ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΚΟΛΑΣΗ, antifa east-coast» σε τοιχοποιία της περίφραξης
Δράστης/ες	Άγνωστος/οι
Αστυνομικές/δικονομικές ενέργειες	Προανάκριση και υποβολή δικογραφίας στον αρμόδιο Εισαγγελέα
Παρατηρήσεις	Το μνημείο χρησιμοποιείται για τη διοργάνωση εκθέσεων από τον Δήμο Θεσσαλονίκης. Επιπλέον, η Εφορεία Αρχαιοτήτων πόλης Θεσσαλονίκης διατηρεί αρχαιολογικό υλικό στο εσωτερικό του μνημείου, στον αύλειο χώρο και στον περιβάλλοντα χώρο του μνημείου

	Το 2024 και το 2025, κατόπιν άδειας του ΥΠΠΟ, το μνημείο παραχωρήθηκε στη Γενική Γραμματεία Θρησκευμάτων για την τέλεση των γιορτών του Eid al Fitr (Ραμαζάνι) και του Eid al Adha (Θυσία του Αβραάμ)
--	---

5. Επίμετρο

α. Στατιστική απεικόνιση



Συγκριτική απεικόνιση ανά είδος χώρου

β. Εγκύκλιος περί των ημερών αργίας των Μειονοτικών Σχολείων κατά τις μουσουλμανικές εορτές

Το Γραφείο Μειονοτικής Εκπαίδευσης της Περιφερειακής Δ/σης Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης Ανατολικής Μακεδονίας – Θράκης εξέδωσε την με αρ. πρωτ. Φ.8.2/23.7/7485/17-9-2024 Εγκύκλιο με θέμα: «Ημέρες αργίας των Μειονοτικών Σχολείων κατά τις μουσουλμανικές εορτές». Σύμφωνα με την εν λόγω Εγκύκλιο, για το ημερολογιακό έτος 2025 τα Μειονοτικά Σχολεία, πέραν των άλλων επίσημων αργιών, αργούν και κατά τις εξής μουσουλμανικές θρησκευτικές εορτές:

1. 2/3 Ιανουαρίου 2025 Ρεγκαήπ Καντηλί (Πέμπτη)
2. 26/27 Ιανουαρίου 2025 Μιράτς Καντηλί (Δευτέρα)
3. 13/14 Φεβρουαρίου 2025 Μπεράτ Καντηλί (Παρασκευή)

4. 29 Μαρτίου έως και 2 Απριλίου 2025 Ραμαζάν Σεκέρ Μπαϊράμι (Σάββατο έως και Τετάρτη)
5. 5 έως και 9 Ιουνίου 2025 Κουρμπάν Μπαϊράμι (Πέμπτη έως και Δευτέρα)
6. 3/4 Σεπτεμβρίου 2025 Μεβλίτ Καντηλί (Πέμπτη)
7. 25/26 Δεκεμβρίου 2025 Ρεγκαήπ Καντηλί (Πέμπτη)

Ως αργία, για τον εορτασμό των Καντηλιών, ορίζεται η επομένη της ιερής νύχτας του εορτασμού, πλην του Ρεγκαήπ Καντηλί, που καθορίζεται η προηγούμενη.

γ. Ανακοίνωση της Γενικής Γραμματείας Θρησκευμάτων αναφορικά με την τέλεση των θρησκευτικών καθηκόντων των μουσουλμάνων κατά το Ραμαζάνι και την εορτή της Λύσης της Νηστείας του Ραμαζανίου (Eid al Fitr) (07-03-25)

«Η Γενική Γραμματεία Θρησκευμάτων εύχεται στους μουσουλμάνους ο μήνας του Ραμαζανίου να είναι ένας μήνας αγάπης, ελεημοσύνης και καλών πράξεων.

Οι ενδιαφερόμενες οργανώσεις ή σωματεία περιοχών της χώρας, όπου δεν λειτουργούν χώροι προσευχής για μουσουλμάνους, καλούνται να απευθυνθούν στους κατά τόπους Δήμους προκειμένου να τους παραχωρήσουν περικλειστούς χώρους οι οποίοι θα εξυπηρετούν την τέλεση της προσευχής.

Δεδομένης της λειτουργίας του Ισλαμικού Τεμένους Αθηνών δεν υφίσταται ανάγκη παραχώρησης χώρων από τον Δήμο Αθηναίων και τους όμορους Δήμους για την τέλεση της προσευχής.

Ειδικά, θα δοθούν προς χρήση από τους μουσουλμάνους συμπολίτες και επισκέπτες μας, κατόπιν ευγενικής παραχώρησης του υπουργείου Πολιτισμού, το μνημείο Γενί Τζαμί στη Θεσσαλονίκη στις 27 Μαρτίου ώρες 19:00-22:00, στις 28 Μαρτίου ώρες 13:30-16:00 και 19:00-22:00, στις 29 Μαρτίου ώρες 19:00-22:00 και στις 30 Μαρτίου 2025 ώρες 07:00-10:00 καθώς και το Τέμενος Σουλεϊμανίγιε στη Ρόδο για τον εορτασμό του Eid al Fitr στις 30 Μαρτίου 2025.

Για την καλύτερη ενημέρωση υπηρεσιών, φορέων και ιδιωτών που τυχόν εμπλακούν στην παροχή διευκολύνσεων στους μουσουλμάνους συμπολίτες μας κατά την διάρκεια του Ραμαζανίου υπενθυμίζεται ότι κατά τη διάρκεια της νηστείας (περίπου από την Ανατολή έως τη Δύση του ηλίου) δεν επιτρέπεται η βρώση και η πόση οιασδήποτε τροφής ή υγρού (υφίστανται εξαιρέσεις που προβλέπονται αναλυτικά) ενώ οι ώρες προσευχής δεν είναι κοινές για όλη τη χώρα αλλά διαφοροποιούνται. Ενδεικτικά, αναφέρονται οι ώρες προσευχής σε έξι (6) περιοχές της χώρας, όπως τέθηκαν υπ' όψιν της Γενικής Γραμματείας Θρησκευμάτων από το Ισλαμικό Τέμενος Αθηνών, τους Μουφτήδες της Θράκης και τους Ιμάμηδες Κω και Ρόδου.

Επισυνάπτονται οι ώρες προσευχής κατά τον μήνα του Ραμαζανίου:

Ραμαζάνι Ώρες Αθήνας ο σχετικός πίνακας [ΕΔΩ](#)

Ραμαζάνι Ώρες Διδυμότειχου ο σχετικός πίνακας [ΕΔΩ](#)

Ραμαζάνι Ώρες Κομοτηνής ο σχετικός πίνακας [ΕΔΩ](#)

Ραμαζάνι Ώρες Ξάνθης ο σχετικός πίνακας [ΕΔΩ](#)

Ραμαζάνι Ώρες Κω ο σχετικός πίνακας [ΕΔΩ](#)

Ραμαζάνι Ώρες Ρόδου ο σχετικός πίνακας [ΕΔΩ](#)»

δ. Στιγμιότυπα από τον εορτασμό της Λύσης της Νηστείας του Ραμαζανίου (Eid al Fitr) στο Τέμενος Αθηνών.



ε. Αποσπάσματα από το Δελτίο Τύπου του Υπουργείου Πολιτισμού αναφορικά με την αποκατάσταση μνημείων της Ρόδου (11-6-2026)

«Λίνα Μενδώνη: “Η αποκατάσταση και η ανάδειξη του πολιτιστικού αποθέματος των νησιών μας ενισχύει την άμυνα της πατρίδας μας”

Στο πλαίσιο της επίσκεψής της στα Δωδεκάνησα, η Υπουργός Πολιτισμού Λίνα Μενδώνη απέδωσε στους πολίτες της Ρόδου τρία μνημεία εντός της Μεσαιωνικής Πόλης. Πρόκειται για το Τέμενος Ρετζέπ Πασά, ένα από τα σημαντικότερα δείγματα της οθωμανικής αρχιτεκτονικής στα Δωδεκάνησα, το Οθωμανικό Αρχοντικό Χασάν Μπέη το οποίο θα λειτουργήσει ως εκθεσιακός χώρος αναδεικνύοντας την ιστορία της Ρόδου στη μεγάλη ιστορική διαχρονία, καθώς και η ανάδειξη των Επιθαλάσσιων Οχυρώσεων της Πόλης της Ρόδου από τον Μόλο του Naillac έως τον Μόλο των Μύλων. Τα έργα χρηματοδοτήθηκαν με εθνικούς πόρους του Υπουργείου Πολιτισμού και πόρους του Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας. Τα έργα προστασίας, ανάδειξης και αποκατάστασης ολοκληρώθηκαν από τις αρμόδιες υπηρεσίες του Υπουργείου Πολιτισμού, την Εφορεία Αρχαιοτήτων, την Υπηρεσία Νεωτέρων Μνημείων και Τεχνικών Έργων Δωδεκανήσου.

Η Λίνα Μενδώνη δήλωσε: «Υστερα από τέσσερα χρόνια συστηματικής και σκληρής δουλειάς, το Υπουργείο Πολιτισμού έχει τη μεγάλη χαρά να αποδίδει στην τοπική κοινωνία της Ρόδου και στους χιλιάδες επισκέπτες του νησιού, μια σειρά από εξαιρετικά σημαντικά μνημεία. Η ελληνική πολιτεία αποκαθιστά με τον ίδιο σεβασμό τα μνημεία όλων των ιστορικών περιόδων. Αρχαιολογικοί χώροι, χριστιανικά, βυζαντινά και οθωμανικά μνημεία αντιμετωπίζονται ισότιμα, καθώς όλα μαζί συνθέτουν το πολύτιμο μωσαϊκό της ιστορικής μας ταυτότητας. Ειδικά, για την πόλη της Ρόδου, οι συνολικοί πόροι που διαθέσαμε αγγίζουν τα 45 εκατομμύρια ευρώ. Προικοδοτούμε τη Μεσαιωνική Πόλη με εμβληματικά έργα, τα οποία δεν προέκυψαν τυχαία, αλλά αποτελούν καρπό ενός συγκροτημένου στρατηγικού σχεδιασμού. Το Αρχοντικό Χασάν Μπέη στην είσοδο της Μεσαιωνικής Πόλης, το Τέμενος Ρετζέπ Πασά και οι Επιθαλάσσιες Οχυρώσεις δεν αποτελούν απλώς σημαντικά αρχιτεκτονικά σύνολα. Αποτελούν ζωντανούς πυρήνες πολιτισμού που θα λειτουργήσουν ως νέοι πόροι παιδείας, ιστορικής γνώσης και βιώσιμης ανάπτυξης. Σε μια εποχή παγκόσμιων προκλήσεων η αποκατάσταση των τεκμηρίων της συλλογικής μας μνήμης -μέσα από την αναγέννηση των μνημείων μας- αποτελεί ένα πανίσχυρο κρίκο στην αλυσίδα της άμυνας της χώρας μας. Ένας λαός που είναι υπερήφανος για την κληρονομιά του, ξέρει να υπερασπίζεται με τον καλύτερο δυνατό τρόπο την ίδια του την πατρίδα».

Το Τέμενος Ρετζέπ Πασά βρίσκεται στην πλατεία Δωριέως στη Μεσαιωνική Πόλη. Χτίστηκε περί το 1587, προς τιμήν του ομώνυμου ναυάρχου και αποτελεί ένα από τα σημαντικότερα δείγματα οθωμανικής αρχιτεκτονικής στα Δωδεκάνησα. Το μνημείο εμφάνιζε σοβαρά προβλήματα. Η επέμβαση -συνολικού προϋπολογισμού 900.000 ευρώ- κρίθηκε αναγκαία για τη διάσωσή του. Μέσω της Εφορείας Αρχαιοτήτων Δωδεκανήσου πραγματοποιήθηκαν -τόσο στο τέμενος, όσο και στο μαυσωλείο του Ρετζέπ Πασά- εκτεταμένες εργασίες στερέωσης και συντήρησης, διάσωσης του πολύτιμου ζωγραφικού του διακόσμου, ανακατασκευή των γύψινων, μαρμάρινων και ξύλινων στοιχείων, καθώς και δομική αποκατάσταση του μιναρέ. Το μνημείο αποδίδεται στην κοινωνία της Ρόδου πλήρως αποκατεστημένο, λειτουργώντας ως ένας σύγχρονος, υποδειγματικός πολιτιστικός χώρος.

[...]

Ολοκληρώθηκε, επίσης, η αποκατάσταση του Οθωμανικού Αρχοντικού Χασάν Μπέη, με προϋπολογισμό περίπου 2.000.000 €. Το αρχοντικό μετατρέπεται σε έναν νέο πολιτιστικό πόλο της Μεσαιωνικής Πόλης, ιδανικό για τη φιλοξενία ποικίλων πολιτιστικών δράσεων. Πρόκειται για ένα μοναδικό ιστορικό οίκημα, του οποίου η αποκατάσταση αναδεικνύει την αισθητική και ιστορική αξία της συγκεκριμένης περιόδου, στη Ρόδο. Οι εργασίες περιελάμβαναν την άρση της ετοιμορροπίας, την πλήρη στερέωση και ανακατασκευή των

λιθοδομών, την αποκατάσταση της ξύλινης σκάλα, του μεσοπατώματος και της στέγης καθώς και την εγκατάσταση σύγχρονων ηλεκτρομηχανολογικών δικτύων και συστημάτων ασφαλείας.

Το Υπουργείο Πολιτισμού, μέσα από τη δομική στερέωση, τη συντήρηση και τη λειτουργική διασύνδεση των μνημείων με τον αστικό ιστό, αναβαθμίζει αισθητικά και λειτουργικά, τη Μεσαιωνική Πόλη της Ρόδου. Παγκόσμιο ορόσημο, προστατευόμενο από την UNESCO. Η ολοκλήρωση των έργων αναδεικνύει έμπρακτα την πολυπολιτισμική ιστορική διαστρωμάτωση του νησιού, αποδίδοντας πολύτιμους δημόσιους χώρους στην κοινωνία και δημιουργώντας νέους, σύγχρονους πόρους για την παιδεία, την ιστορική γνώση και τη βιώσιμη τουριστική ανάπτυξη.

[...]

στ. Αποσπάσματα από το Δελτίο Τύπου του Υπουργείου Πολιτισμού αναφορικά με την αποκατάσταση μνημείων της Κω (13-6-2026)

«Λίνα Μενδώνη: “Αποκαταστήσαμε τις πληγές που άνοιξε ο σεισμός, το 2017, στα μνημεία της Κω”

Εγκαινία για το Παλαιοχριστιανικό Βαπτιστήριο του Αγίου Ιωάννη, το Τέμενος Ντεφτερντάρ, την Πύλη του Φόρου και τις μεσαιωνικές οχυρώσεις.

Η Υπουργός Πολιτισμού Λίνα Μενδώνη, στο πλαίσιο της ολοκληρωμένης στρατηγικής του Υπουργείου Πολιτισμού για την προστασία, την αποκατάσταση, την ανάδειξη και, εν τέλει, την απόδοση της πολιτιστικής κληρονομιάς των Δωδεκανήσων στις νησιωτικές κοινωνίες, απέδωσε στους πολίτες της Κω, τρία σημαντικά έργα: Το αναστηλωμένο παλαιοχριστιανικό βαπτιστήριο του Αγίου Ιωάννη στη θέση «Επτά Βήματα»- τα θυρανοίξια ετέλεσε ο Μητροπολίτη Κώου και Νισύρου κ.κ. Ναθαναήλ- το αποκατεστημένο τέμενος Ντεφτερντάρ και την Πύλη του Φόρου. Τα συγκεκριμένα μνημεία είχαν υποστεί σημαντικότητες ζημιές από τον καταστροφικό σεισμό της 21ης Ιουνίου 2017. Ο συνολικός προϋπολογισμός των έργων που υλοποιήθηκαν από το Υπουργείο Πολιτισμού -συμπεριλαμβανομένου του έργου της αναστήλωσης του Κάστρου της Νερατζιάς- ξεπερνά τα 10.000.000 ευρώ, τα οποία προέρχονται από τους εθνικούς πόρους του ΥΠΠΟ και από το Ταμείο Ανάκαμψης.

[...]

Στη συνέχεια, η Λίνα Μενδώνη εγκαινίασε το αποκατεστημένο Τέμενος Ντεφτερντάρ, στην πλατεία Ελευθερίας. Το ιστορικό μνημείο του 18ου αιώνα, το οποίο είχε υποστεί σοβαρές ζημιές από τον σεισμό του 2017, αποκαταστάθηκε με τρόπο που διασφαλίζει πλέον την πλήρη στατική του επάρκεια. Παράλληλα, τέθηκε σε λειτουργία το πωλητήριο του ΟΔΑΠ, ενισχύοντας τις παρεχόμενες υπηρεσίες προς τους επισκέπτες.

Η Υπουργός Πολιτισμού Λίνα Μενδώνη δήλωσε: «Η εικόνα εγκατάλειψης των σεισμόπληκτων μνημείων της Κω, την οποία αντιμετωπίσαμε, το 2020, αποτέλεσε για εμάς μια τραυματική εμπειρία που μετατράπηκε αμέσως σε χρέος. Σήμερα, ξεπερνώντας σύνθετες θεσμικές και τεχνικές προκλήσεις, έχουμε τη χαρά να αποδίδουμε στην τοπική κοινωνία το Τέμενος Ντεφτερντάρ πλήρως αποκατεστημένο. Το θεσμικό μας πλαίσιο επιβάλλει να αντιμετωπίζουμε τα μνημεία, όλων των ιστορικών περιόδων και όλων των ειδών, με τον ίδιο ακριβώς σεβασμό. Κάθε έργο που ολοκληρώνεται είναι ιδιαίτερα σημαντικό για τον τόπο. Όμως, τα έργα που εκτελεί το Υπουργείο Πολιτισμού επί των μεταφέροντας αξίες και συμβολισμούς. Κάθε ένα αποτελεί τμήμα της συλλογικής μνήμης. Κάθε ένα αποτελεί μέρος της πολυπολιτισμικής ταυτότητας του τόπου μας. Παράλληλα, αποτελούν πολύτιμους δημόσιους χώρους που διασφαλίζουν τη βιώσιμη οικονομική ανάπτυξη και ενισχύουν την κοινωνική συνοχή».

[...]

Με την ολοκλήρωση και απόδοση των έργων, η Κως ανοικτά τα σημαντικά μνημεία της πολιτιστικής και θρησκευτικής κληρονομιάς της, πλήρως αποκατεστημένα και προσβάσιμα στους πολίτες και τους επισκέπτες, επιβεβαιώνοντας τη στρατηγική πολιτική του Υπουργείου Πολιτισμού για την προστασία, ανάδειξη και βιώσιμη αξιοποίηση της πολιτιστικής κληρονομιάς, σε κάθε γωνιά της χώρας».

ζ. Δελτίο Τύπου του Υπουργείου Πολιτισμού αναφορικά με τα εγκαίνια του αρχαιολογικού χώρου της Περβόλας στη Ρόδο (15-6-2026)

«Λίνα Μενδώνη, στη Ρόδο: “Αποδίδουμε έναν μοναδικό αρχαιολογικό χώρο, αθέατο για 75 χρόνια!”

Η Υπουργός Πολιτισμού Λίνα Μενδώνη τέλεσε, στη Ρόδο, τα εγκαίνια του αρχαιολογικού χώρου των Ελληνιστικών Νεωρίων, των Μεσαιωνικών Κήπων του Παλατιού του Μεγάλου Μαγίστρου, καθώς και της νέας υπαίθριας γλυπτοθήκης η οποία εντάσσεται οργανικά στην «Περβόλα», μία έκταση είκοσι περίπου στρεμμάτων, στην καρδιά της Μεσαιωνικής Πόλης, σε άμεση επαφή με το Παλάτι. Οι βάσεις για την υλοποίηση του τιτάνιου τεχνικού και επιστημονικού έργου τέθηκαν κατά την αυτοψία της Λίνας Μενδώνη, στις 5 Νοεμβρίου 2021, όταν πίσω από μία κλειστή πόρτα αποκαλύφθηκε ένας ξεχασμένος, επί 75 χρόνια, αρχαιολογικός χώρος.

Πρώτος επισκέπτης της Περβόλας ήταν ο Πρωθυπουργός Κυριάκος Μητσοτάκης, ο οποίος ξεναγήθηκε από την Υπουργό Πολιτισμού στον εμβληματικό αρχαιολογικό χώρο, στον οποίο αποτυπώνεται η μακρά ιστορική διαχρονία της Ρόδου και η κομβική σημασία της, ως πέρασμα για τις θαλάσσιες εμπορικές σχέσεις της Ανατολικής Μεσογείου. Ταυτόχρονα, αναδεικνύει το μοναδικό πολιτιστικό της απόθεμα, με τον πλέον επιστημονικό τρόπο, αποτελώντας έναν βασικό πόλο ανάπτυξης και ευημερίας για το νησί.

Στην ομιλία των εγκαινίων η Λίνα Μενδώνη παρουσίασε τη στρατηγική του Υπουργείου Πολιτισμού για την αποκατάσταση και την ανάδειξη του πολιτιστικού αποθέματος της Ρόδου. «Με ιδιαίτερη χαρά», είπε, «βρισκόμαστε σήμερα, εδώ, στην καρδιά της Μεσαιωνικής Πόλης - μνημείο Παγκόσμιας Κληρονομιάς της UNESCO- προκειμένου να αποδώσουμε στους πολίτες και στους επισκέπτες της Ρόδου, αποκατεστημένο και ριζικά αναβαθμισμένο έναν ακόμη χώρο πολιτισμού, που συμπυκνώνει την ιστορία της Ρόδου στη μακρά ιστορική διάρκεια. Αναδεικνύει τη διαχρονική της ταυτότητα και επανασυνδέει την πόλη με ένα εξαιρετικά σημαντικό τμήμα του παρελθόντος της. Πρόκειται για ένα έργο που μεταμορφώνει μια έκταση είκοσι περίπου στρεμμάτων στη Μεσαιωνική Πόλη σε ένα ανοιχτό, επισκέψιμο, διαχρονικό μουσείο. Ένα μοναδικό μνημειακό σύνολο, στο οποίο συνυπάρχουν και συνομιλούν οι ελληνιστικές και οι ρωμαϊκές αρχαιότητες, τα κατάλοιπα της Ιπποτοκρατίας, τα μνημεία της Οθωμανικής περιόδου και τα στοιχεία της νεότερης και σύγχρονης ιστορίας της πόλης. Η σημερινή ημέρα αποτελεί έναν ακόμη σταθμό σε μια σειρά σημαντικών παρεμβάσεων που υλοποιεί το Υπουργείο Πολιτισμού σε ολόκληρη τη χώρα. Αυτές οι ημέρες, αφιερωμένες στη Δωδεκάνησο, προσθέτουν μια ακόμη σειρά έργων που ενισχύουν τον πολιτιστικό χάρτη των νησιών μας. Αποδεικνύεται, έτσι, για μία ακόμη φορά έμπρακτα η σημασία που η Κυβέρνηση του Κυριάκου Μητσοτάκη αποδίδει στον πολιτιστικό τομέα. Γιατί ο Πολιτισμός δεν αποτελεί μια στατική έννοια, περιορισμένη στη διατήρηση του παρελθόντος. Αποτελεί κρίσιμο στρατηγικό πόρο και δυναμικό πολλαπλασιαστή αξίας για την οικονομία και την κοινωνία».

Τα Δωδεκάνησα, κατέχουν ιδιαίτερη θέση στη στρατηγική του Υπουργείου Πολιτισμού. «Κάθε νησί», είπε η Λίνα Μενδώνη, «αφηγείται μια διαφορετική πτυχή της ιστορίας του Αιγαίου και της Μεσογείου. Η προστασία και η ανάδειξη αυτού του πλούτου δεν αποτελεί υποχρέωση μας, μόνον, απέναντι στο παρελθόν. Αποτελεί επένδυση στο μέλλον των νησιών και των ανθρώπων τους. Στο πλαίσιο αυτής της πολιτικής, στα Δωδεκάνησα υλοποιούνται, σήμερα, περισσότερα από 30 έργα ο συνολικός προϋπολογισμός των οποίων ξεπερνά τα 60.000.000 ευρώ, τα οποία αντλούνται από κάθε διαθέσιμο χρηματοδοτικό εργαλείο, το Ταμείο Ανάκαμψης, το Περιφερειακό Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Νότιο Αιγαίο» και εθνικούς πόρους του Υπουργείου Πολιτισμού. Με τον τρόπο αυτό διαμορφώνεται ένα συνεκτικό πλέγμα επενδύσεων, που καλύπτει τόσο τα μεγάλα νησιά όσο και τις μικρότερες και περισσότερο απομακρυσμένες νησιωτικές κοινωνίες».

Σημειώνεται ότι το Υπουργείο Πολιτισμού, στην Κω, ολοκλήρωσε ένα ιδιαίτερα σημαντικό πρόγραμμα αποκατάστασης και ανάδειξης των μνημείων που επλήγησαν από τον σεισμό του 2017, και για τα οποία δεν είχε υπάρξει καμία πρόνοια μέχρι το 2019.

Η Περβόλα, είχε παραμείνει για τουλάχιστον 75 χρόνια, αθέατος χώρος, μη αναδεδειγμένος, μη επισκέψιμος επί δεκαετίες, λειτουργώντας ως αποθετήριο των χιλιάδων ευρημάτων από τις ανασκαφές της Εφορείας Αρχαιοτήτων Ρόδου στο νησί, και ακόμη ως ξυλουργείο, μηχανουργείο, εργαστήριο συντήρησης, ως και γκαράζ για ενεργά και κατεστραμμένα οχήματα και βαρέα μηχανήματα. Η ανάδειξη του μνημειακού αυτού συνόλου και η λειτουργική του σύνδεση με τους κήπους του Παλατιού του Μεγάλου Μαγίστρου, που εκτείνονται σε διαφορετικά πλατώματα, δημιουργώντας ένα υπαίθριο διαχρονικό μουσείο, αποτέλεσε οραματικό στόχο για το Υπουργείο Πολιτισμού.

«Σε αυτοψία μας», είπε η Υπουργός, «το 2021, εξετάσαμε το πλαίσιο διαμόρφωσης και ανάδειξης του συγκεκριμένου χώρου και προχωρήσαμε στην εκπόνηση ολοκληρωμένου στρατηγικού σχεδίου, ώστε τα οικοδομικά κατάλοιπα των Ελληνιστικών Νεωρίων να συνδεθούν με τους μεσαιωνικούς κήπους του Καστέλλο, δημιουργώντας έναν ενιαίο διαχρονικό ιστορικό μνημειακό πυρήνα. Σε αυτόν τον χώρο διασώζονται τμήματα των νεωρίων του πολεμικού λιμένα της ελληνιστικής Ρόδου, η μνημειακή ρωμαϊκή οδός *Cardo*, με τις στοές και τα καταστήματά της, το επιβλητικό Τετράπυλο, το νομισματοκοπείο του Τάγματος των Ιπποτών του Αγίου Ιωάννη, κατάλοιπα των οθωμανικών χρόνων και της Ιταλοκρατίας. Πρόκειται ουσιαστικά για μια μικρογραφία της ιστορίας της Ρόδου».

Για την ολοκληρωμένη προστασία της Περβόλας, ταυτοποιήθηκαν περισσότερα από 4.000 λίθινα ευρήματα, καταγράφηκαν πάνω από 8.500 αρχιτεκτονικά και γλυπτά μέλη και μετακινήθηκαν σχεδόν 18.000 αντικείμενα. Παράλληλα, απελευθερώθηκαν 5.000 τετραγωνικά μέτρα για την ανάπτυξη μιας πολυθεματικής υπαίθριας έκθεσης και γλυπτοθήκης, με 700 εκθέματα, ενώ αναβίωσαν και οι ιστορικοί Κήποι του Κυβερνήτη. Μετά την ολοκλήρωση των εργασιών, η έκταση των είκοσι στρεμμάτων έχει μετατραπεί σε ένα ανοιχτό, επισκέψιμο, διαχρονικό μουσείο, συνδέοντας αρμονικά την ελληνιστική, ρωμαϊκή, μεσαιωνική και οθωμανική ιστορία της πόλης.

«Στη Μεσαιωνική Πόλη», σημείωσε η Λίνα Μενδώνη, υλοποιήσαμε και υλοποιούμε δεκατρία έργα συνολικού προϋπολογισμού άνω των 35.000.000 ευρώ. Έργα, όπως η αποκατάσταση του Νεοκλασικού Σχολείου και η ανάδειξη του περιβάλλοντος αρχαιολογικού χώρου, η διαμόρφωση του υπαίθριου μουσείου στον Μώλο των Μύλων, οι μεσαιωνικοί ανεμόμυλοι και οι διαδοχικές ιστορικές φάσεις του εμπορικού λιμένα της πόλης, η ανάδειξη των επιθαλάσσιων οχυρώσεων από τον Μώλο του *Naillac* έως τον Μώλο των Μύλων- η πρώτη εικόνα που αντικρίζουν οι χιλιάδες επισκέπτες φτάνοντας στο λιμάνι της Ρόδου- η ανάδειξη του Φρουρίου του Αγίου Νικολάου, το αποκατεστημένο Αρχοντικό Χασάν Μπέη, το τέμενος Ρετζέπ Πασά και το νεκροταφείο Μουράτ Ρέις. Μαζί με το έργο της Περβόλας συγκροτούν το μεγαλύτερο πρόγραμμα πολιτιστικών επενδύσεων που έχει υλοποιηθεί στη Ρόδο τις

τελευταίες δεκαετίες και το οποίο μετασχηματίζει συνολικά την πολιτιστική φυσιογνωμία του νησιού».

Το Υπουργείο Πολιτισμού, με σταθερή προσήλωση στη στρατηγική αρχή της καθολικής προσβασιμότητας και του πολιτισμού, χωρίς αποκλεισμούς, δημιούργησε στον αρχαιολογικό χώρο της Περβόλας, βαθούς διαδρόμους για αμαξίδια, εγκαθιστώντας αναβατόρια για τη ελεύθερη πρόσβαση των εμποδιζόμενων ατόμων, σε όλα τα πλατώματα. Για τα άτομα με προβλήματα όρασης δημιουργήθηκε απτική μακέτα, ώστε να σχηματίζουν ολοκληρωμένη αντίληψη του χώρου. Αναπτύχθηκε, επίσης, νέο ερμηνευτικό υλικό για τον χώρο ο οποίος εξοπλήστηκε με σύγχρονες υποδομές.

«Αποδίδοντας», είπε η Λίνα Μενδώνη, «στους Ροδίτες και στους χιλιάδες επισκέπτες του νησιού τον νέο αρχαιολογικό χώρο, ο οποίος λειτουργεί και ως χώρος αναψυχής και περιπάτου, επιβεβαιώνεται η δέσμευσή μας για έναν πολιτισμό ζωντανό, προσβάσιμο και ανοιχτό στην κοινωνία. Η ανάδειξη της Περβόλας αποτελεί την απόδειξη ότι η επένδυση στην πολιτιστική κληρονομιά δεν συνδέεται απλώς με ταυτοτικά χαρακτηριστικά. Αποτελεί στρατηγικό πλεονέκτημα περηφάνειας, αλλά και ανταγωνιστικότητας. Ένα πρότυπο ανάπτυξης που δεν εξαντλεί τους πόρους κάθε τόπου, αλλά τους προστατεύει και τους αναδεικνύει. Ο μνημειακός πλούτος ενσωματώνεται στην καθημερινότητα των πολιτών, ενισχύοντας τη συλλογική αυτοπεποίθηση και την αλυσίδα της εθνικής μας ισχύος. Επενδύουμε στον Πολιτισμό γιατί επενδύουμε στους ανθρώπους. Επενδύουμε στην Ιστορία γιατί επενδύουμε στο μέλλον. Επενδύουμε στα μνημεία ως ζωντανά κύτταρα ανάπτυξης, παιδείας, εξωστρέφειας και δημιουργίας».

Μετά την ολοκλήρωση των εργασιών, η έκταση των είκοσι στρεμμάτων έχει μετατραπεί σε ένα ανοιχτό, επισκέψιμο, διαχρονικό μουσείο. Η απόδοση των εμβληματικών χώρων σηματοδοτεί μια νέα εποχή για τη Ρόδο, ενισχύοντας τη θέση της στον παγκόσμιο πολιτιστικό χάρτη. Κλείνοντας την ομιλία της ενώπιον του πολυπληθούς ακροατηρίου, η Λίνα Μενδώνη υπογράμμισε: «Ο Πολιτισμός επιτελεί καίριο ρόλο, για τη συλλογική αυτογνωσία, τη βιώσιμη ανάπτυξη, την κοινωνική συνοχή. Με αυτή τη στρατηγική αντίληψη υλοποιούμε, τα τελευταία επτά χρόνια, τη μεγαλύτερη και πιο στοχευμένη πολιτική επενδύσεων στον Πολιτισμό, που έχει γνωρίσει η χώρα. Επενδύσεις που καλύπτουν τους αρχαιολογικούς χώρους και τα μνημεία, τα μουσεία και τις κάθε είδους πολιτιστικές υποδομές, τη σύγχρονη δημιουργία, τις πολιτιστικές και δημιουργικές βιομηχανίες. Αυτές οι επενδύσεις δημιουργούν θέσεις εργασίας, ενισχύουν την τοπική επιχειρηματικότητα, αναβαθμίζουν το αστικό και φυσικό περιβάλλον, διαμορφώνοντας νέες προοπτικές ανάπτυξης για τις τοπικές κοινωνίες. Τα αποτελέσματα αυτής της πολιτικής καθίστανται πλέον ορατά».

Η Λίνα Μενδώνη ξενάγησε τον Πρωθυπουργό και στο αποκατεστημένο ιστορικό νεκροταφείο του Μουράτ Ρέις. Η ανάδειξη και η αποκατάσταση των οθωμανικών μνημείων η οποία υλοποιήθηκε από την Εφορεία Αρχαιοτήτων Δωδεκανήσου ήταν ένα σύνθετο έργο, που αφορούσε στη δομική στερέωση του τεμένους και των οικίσκων του τεκέ, εργασίες συντήρησης στα οκτώ ταφικά μαυσωλεία, τα οποία είχαν υποστεί σοβαρές φθορές και την έκθεση των επιτύμβιων στηλών. Δημιουργήθηκαν υποδομές εξυπηρέτησης των επισκεπτών και τοποθετήθηκε νέος φωτισμός και συστήματα ασφαλείας. Το έργο, προϋπολογισμού 700.000 ευρώ, αποδόθηκε στο κοινό στις 12 Ιουνίου».

η. Ενδεικτικός κατάλογος μουσουλμανικών μνημείων της Ελληνικής επικράτειας⁴²

Το Υπουργείο Πολιτισμού (ΥΠΠΟ) υλοποιεί ένα πολυδιάστατο έργο για την αποκατάσταση και ανάδειξη των μουσουλμανικών μνημείων με εθνικούς και κοινοτικούς πόρους. Πολλά από αυτά τα μνημεία σήμερα έχουν ανοίξει στο ευρύ κοινό, φιλοξενώντας μάλιστα αξιόλογες εκθέσεις. Επί του παρόντος είναι σε εξέλιξη αξιόλογα έργα σε σημαντικά μουσουλμανικά μνημεία, με χρηματοδότηση από εθνικούς πόρους ή από συγχρηματοδοτούμενα προγράμματα (ΕΣΠΑ, Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας) και σε αρκετές περιπτώσεις σε συνεργασία με την Τοπική Αυτοδιοίκηση.

Ο κάτωθι επικαιροποιημένος (μέχρι και τον Ιούνιο του 2026) κατάλογος περιλαμβάνει τα σημαντικότερα μουσουλμανικά μνημεία της ελληνικής επικράτειας, τα οποία είτε είναι σήμερα επισκέψιμα από το κοινό είτε σε αυτά πραγματοποιούνται ή προγραμματίζονται εργασίες, προκειμένου το ταχύτερο δυνατόν να καταστούν επισκέψιμα και προφανώς δεν συνιστά εξαντλητική αποδελτίωση των μουσουλμανικών μνημείων της Ελλάδας.

ΣΤΕΡΕΑ ΕΛΛΑΔΑ	
Αθήνα, αρχαιολογικός χώρος Ρωμαϊκής Αγοράς, Φετιχιέ Τζαμί (ή Τζαμί του Σταροπάζαρου)	Έχει ολοκληρωθεί το έργο συνολικής αποκατάστασης του μνημείου. Είναι επισκέψιμο, και λειτουργεί ως χώρος περιοδικών εκθέσεων και πολιτιστικών δράσεων
Αθήνα, πλατεία Μοναστηρακίου, Τζαμί του Τζισδαράκη (ή Τζαμί του Κάτω Σιντριβανιού)	Λειτουργεί ως παράρτημα του Μουσείου Νεότερου Ελληνικού Πολιτισμού. Αποτελεί μέρος της νέας μόνιμης έκθεσης του Μουσείου. Το 2021 εγκρίθηκε κατόπιν γνωμοδότησης του Κ.Α.Σ. η απαλλοτρίωση των ισογείων καταστημάτων
Αθήνα, βόρεια της Ρωμαϊκής Αγοράς, επί των οδών Αιόλου και Πελοπίδα, Μεντρεσές (ιεροδιδασκαλείο)	Έχει εκπονηθεί και εγκριθεί προμελέτη στερέωσης των αρχιτεκτονικών καταλοίπων του Μεντρεσέ και ολοκληρώνονται οι απαιτούμενες μελέτες (οριστική αρχιτεκτονική μελέτη, στατική μελέτη και μελέτη Η/Μ), προκειμένου το έργο στερέωσης και διαμόρφωσης επισκέψιμου αρχαιολογικού χώρου να ενταχθεί στο ΕΣΠΑ 2021-2027
Αθήνα, Πλάκα, Πλατεία Μουσαίου, Κιουτσούκ Τζαμί	Αποκαλύφθηκε ανασκαφικά από την πρώην Α' ΕΠΚΑ, κατά τη διάρκεια έργων Ενοποίησης Αρχαιολογικών Χώρων Αθηνών. Χρονολογείται σε προ του έτους 1667 χρόνους. Μετά από εργασίες στερέωσης και κατάλληλης διαμόρφωσης και σήμανσης, τα αρχαιολογικά τεκμήρια του μνημείου και του μιναρέ του διατηρούνται ορατά και εντάσσονται ελεύθερα στον κοινόχρηστο χώρο της Πλατείας Μουσαίου
Λιβαδειά, Τζαμί Γαζή Ομέρ	Έχει εκπονηθεί μελέτη αποκατάστασης με χρηματοδότηση του Δήμου Λεβαδέων (2021), η οποία χρήζει αναμόρφωσης και συμπλήρωσης σύμφωνα με τις οδηγίες του ΥΠΠΟ. Μετά την

⁴²Πηγή: Δ/ση Βυζαντινών και Μεταβυζαντινών Αρχαιοτήτων του Υπουργείου Πολιτισμού

	αποκατάσταση το μνημείο θα λειτουργήσει μελλοντικά ως πολιτιστικό κέντρο του Δήμου Λεβαδέων
Χαλκίδα, Συγκρότημα Εμίρ-Ζαδέ (τέμενος και κρήνη)	Έχει ολοκληρωθεί η αποκατάσταση του μνημείου. Το Τέμενος λειτουργεί ως εκθεσιακός χώρος, φιλοξενεί έκθεση χαρακτηριστικών Ευρωπαϊών περιηγητών, έργων του 16 ^{ου} -19 ^{ου} αιώνα με θέμα την Χαλκίδα και γενικότερα την Εύβοια, τα οποία ανήκουν στη συλλογή Ιωάννη Καράκωστα. Το 2020 πραγματοποιήθηκαν, από την ΕΦΑ Ευβοίας, εργασίες συντήρησης της παρακείμενης οθωμανικής κρήνης, ενώ παράλληλα εκπονήθηκε από την ίδια Υπηρεσία μελέτη ανακεράμωσης του τεμένους. Στο διάστημα 2016-2021 πραγματοποιήθηκαν επίσης εργασίες καθαρισμού των δύο μνημείων από γκράφιτι, αρμολόγησης του μανδρότοιχου του Τεμένους και διευθέτησης των ογκωδών γλυπτών και σπολίων που φυλάσσονται στην αυλή του, στο πλαίσιο πρόδρομων εργασιών για την ενοποίηση με όμορη ιδιοκτησία η διαδικασία απαλλοτρίωσης της οποίας ολοκληρώθηκε και πλέον ανήκει στο ΥΠΠΟ. Εγκρίθηκε τον Σεπτέμβριο του 2025 μελέτη ενεργητικής πυροπροστασίας και πυρανίχνευσης
Κάρυστος, Παλαιοχώρα, Μιναρές στον Ναό της Μεταμόρφωσης του Σωτήρος	Σε επαφή με τον Ναό της Μεταμόρφωσης του Σωτήρος στην Παλαιοχώρα, ο οποίος κατά την οθωμανική περίοδο είχε μετατραπεί σε τζαμί, διατηρείται μιναρές, σε χαμηλό ύψος πλέον, ο οποίος λειτουργεί ως παρεκκλήσι. Αποτελεί το μοναδικό διατηρούμενο οθωμανικό τέμενος στην Κάρυστο
Ναύπακτος, Φετιχιέ τζαμί (ή Τζαμί Λιμανιού)	Αποκαταστάθηκε στο πλαίσιο του Β' ΚΠΣ κατά τα έτη 1999-2001 και είναι επισκέψιμο μνημείο. Στο μνημείο πραγματοποιούνται περιστασιακά, κατά την χρονική περίοδο από τον Μάιο έως τον Οκτώβριο, πολιτιστικές δραστηριότητες, εικαστικές εκθέσεις, εκπαιδευτικά προγράμματα, που συνδιοργανώνονται από την Εφορεία Αρχαιοτήτων Αιτωλοακαρνανίας και Λευκάδος και τοπικούς φορείς. Στην υπόλοιπη περίοδο του έτους το μνημείο είναι επισκέψιμο κατόπιν συνεννόησης με την Εφορεία Αρχαιοτήτων Αιτωλοακαρνανίας και Λευκάδας. Στη ΒΔ πλευρά του κτίσματος υπάρχει εξωτερικά θολοσκεπής κρήνη για την οποία έχει εκπονηθεί και εγκριθεί μελέτη αρχιτεκτονικής αποκατάστασης. Επίσης, εκπονήθηκε στατική μελέτη για την κρήνη και ηλεκτρομηχανολογική μελέτη για το τέμενος με εθνικούς πόρους
Ναύπακτος, Βεζίρ Τζαμί και κρήνες	Κτίστηκε το 1702-1703 ως μέρος βακουφικού συγκροτήματος. Σώζεται ο μιναρές και τμήμα του κυρίως χώρου. Ολοκληρώθηκε από την ΕΦΑ Αιτωλοακαρνανίας και Λευκάδας το έργο «Στερέωση του Βεζίρ Τζαμιού και Αποκατάσταση των οθωμανικών κρηνών της Ναυπάκτου»-Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης (ΠΑΑ) 2014-2020. Στο πλαίσιο του έργου ανασκάφηκαν και αναδείχθηκαν τα σωζόμενα κατάλοιπα του Βεζίρ Τζαμιού, οι περιμετρικοί τοίχοι, η βάση του μιναρέ και μία κρήνη και ο περιβάλλων χώρος του. Στο πλαίσιο του έργου αποκαλύφθηκαν τα προσκτίσματα και η προγενέστερη οθωμανική φάση του τζαμιού, καθώς και η προϋπάρχουσα βυζαντινή φάση του χώρου. Έγιναν επίσης: επισκευή των τοιχοποιιών του μιναρέ και του τζαμιού με προσεκτική συντήρηση και συμπλήρωση αρμολογημάτων,

	συμπλήρωση των τοιχοποιιών, εργασίες περίφραξης του μνημείου και διαμόρφωσης του περιβάλλοντος χώρου. Στο πλαίσιο του ίδιου έργου έγιναν εργασίες καθαρισμού, συντήρησης, συμπλήρωσης και ανάδειξης και πλήρους αποκατάστασης δώδεκα οθωμανικών κρηνών, εκ των οποίων μία στο ίδιο το Βεζίρ Τζαμί και οι υπόλοιπες σε διάφορα σημεία της πόλης. Τοποθετήθηκαν σημάνσεις και εκδόθηκε φυλλάδιο περιήγησης στα αποκατεστημένα μνημεία
Ναύπακτος, Λουτρά στη θέση Βεζίρ Τζαμί (18^{ος} αι.)	Τα λουτρά βρίσκονται σε κοντινή απόσταση από το Βεζίρ Τζαμί και εντάσσονται στο ίδιο βακουφικό συγκρότημα. Υλοποιήθηκαν οι εξής εργασίες με εθνικούς πόρους: Εφαρμογή άμεσων μέτρων προστασίας των λουτρών στη θέση Βεζίρ Τζαμί. Πλήρης καθαρισμός από την ανεξέλεγκτη βλάστηση, κοπή δέντρων και ορισμένων που φύονται εντός της λιθοδομής, αποχωματώσεις, απομάκρυνση υλικών, απομάκρυνση λιθοσωρών, τοποθέτηση ικριωμάτων για την αντιστήριξη των θόλων, άμεσες σωστικές επεμβάσεις στα επιχρίσματα. Εκπόνηση αρχιτεκτονικής και στατικής μελέτης ωρίμανσης για ένταξη σε χρηματοδοτικό πρόγραμμα με στόχο την αποκατάσταση του σημαντικού συγκροτήματος μεταβυζαντινών λουτρών
ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ	
Ναύπλιο, «Τριανόν» ή Παλαιό τζαμί της πλατείας Συντάγματος	Στο πλαίσιο του έργου ΕΣΠΑ (2014-2020) με τίτλο «Παρεμβάσεις αναβάθμισης και εκσυγχρονισμού του Τριανόν» από τον Δήμο Ναυπλιέων, με σκοπό την ανάδειξη του τεμένους ως επισκέψιμου μνημείου και τη χρήση του ως χώρου πολιτιστικών δράσεων, έχει εγκριθεί μελέτη αποκατάστασης και ανάδειξης. Μελλοντικά πρόκειται να φιλοξενοούνται εκθέσεις σχετικές με την πόλη του Ναυπλίου, εικαστικές εκθέσεις, συνέδρια, εκπαιδευτικές δράσεις και άλλες πολιτιστικές εκδηλώσεις συμβατές με τον χαρακτήρα του μνημείου
Ναύπλιο, «Βουλευτικό» - μουσουλμανικό τέμενος	Το κτίριο λειτουργεί σήμερα ως χώρος διαλέξεων, συνεδρίων, συναυλιών, κ.λπ. Στο ισόγειο του Βουλευτικού στεγάζεται η Δημοτική Πινακοθήκη Ναυπλίου
Ναύπλιο, Μεντρεσές (ή «Φυλακές Λεονάρδου»)	Στο μνημείο στεγάζονται εργαστήρια συντήρησης και χώροι φύλαξης της Εφορείας Αρχαιοτήτων
Ναύπλιο, Καθολική Εκκλησία (ή «Φραγκοκλησιά»), μουσουλμανικό τέμενος	Λειτουργεί ως ιερός Ναός της Καθολικής Εκκλησίας
Άργος, Ναός Αγίων Κωνσταντίνου και Ελένης- μουσουλμανικό τέμενος	Λειτουργεί ως Ναός, υπαγόμενος στην ενορία του Αγίου Πέτρου του Άργους. Έχει εκπονηθεί με πρωτοβουλία του Δήμου μελέτη αποκατάστασης του μνημείου, η οποία έχει εγκριθεί

Κόρινθος, Ακροκόρινθος, Τέμενος	Το 2018 υλοποιήθηκαν στερεωτικές εργασίες μικρής κλίμακας από την Εφορεία Αρχαιοτήτων Κορίνθου. Οι εργασίες αφορούσαν σε τοπικά αρμολογήματα στην εξωτερική και εσωτερική όψη της τοιχοποιίας, όπως και σε συμπλήρωση και επισκευή των υποστηλώσεων και των ξύλινων διαφραγμάτων των κουφωμάτων. Στο πλαίσιο Προγραμματικής Σύμβασης Πολιτισμικής Ανάπτυξης μεταξύ του ΥΠΠΟΑ/ΕΦΑΚΟΡ και της Περιφέρειας Πελοποννήσου με τίτλο «Προστασία - Ανάδειξη και Προβολή του Κάστρου Ακροκορίνθου» εκπονήθηκε και εγκρίθηκε (2024) αρχιτεκτονική μελέτη στερέωσης, αποκατάστασης και διαμόρφωσης του τεμένους σε ασφαλή επισκέψιμο κλειστό χώρο. Προγραμματίζεται, μετά την συνολική αποκατάστασή του, το μνημείο να αποκτήσει μουσειακή χρήση, με θεματολογία από την ιστορία του αρχαιολογικού χώρου και με έμφαση στις οθωμανικές αρχαιότητες. Επί του παρόντος είναι επισκέψιμο κατά την περιήγηση του επισκέπτη στον αρχαιολογικό χώρο του Ακροκορίνθου
Κόρινθος, Αρχαία Κόρινθος, Μουσώλειο - γνωστό ως «Τεκές»	Είναι ιδιωτικό, απαιτείται η αποκατάσταση του μνημείου
Μονεμβασία, Κάστρο Μονεμβασίας, Τέμενος	Στο μνημείο στεγάζεται η Αρχαιολογική Συλλογή Μονεμβασίας. Η Αρχαιολογική Συλλογή περιλαμβάνει αρχιτεκτονικά γλυπτά (μεταξύ των οποίων και δυτικά οικόσημα), έργα τέχνης και κεραμική. Όλα αυτά αποτελούν ιστορικές μαρτυρίες της ανθρώπινης δραστηριότητας και της καλλιτεχνικής ζωής που αναπτύχθηκαν στην πόλη, από τα παλαιοχριστιανικά χρόνια έως τους αιώνες της οθωμανικής κυριαρχίας, αλλά και υλικές μαρτυρίες για τις εμπορικές και πολυπολιτισμικές επαφές της Μονεμβασίας με την ανατολική και τη δυτική Μεσόγειο
Πύλος, Νιόκαστρο, Τέμενος (Ναός Μεταμόρφωσης του Σωτήρος)	Το μνημείο αποκαταστάθηκε πλήρως στο πλαίσιο του ΕΣΠΑ 2007-2013. Διαμορφώθηκε επίσης πρόσβαση για ΑΜΕΑ και τοποθετήθηκε πινακίδα πληροφόρησης και ενημερωτική πινακίδα σε γραφή BRAILLE. Σε αυτό φιλοξενούνται περιστασιακά/επετειακά χριστιανικές λειτουργίες, ενώ λειτουργεί και ως επισκέψιμο μνημείο
Κυπαρισσία, απέναντι από την ανατολική πλευρά του κάστρου, Τέμενος	Το 2018 διενεργήθηκαν από τον Δήμο Τριφυλίας υπό την επίβλεψη της Εφορείας, προκαταρκτικές εργασίες αποκατάστασης βάσει εγκεκριμένης μελέτης. Περιελάμβαναν καθαρισμούς, αποψιλώσεις, διενέργεια δοκιμαστικών τομών στο εσωτερικό του για τον εντοπισμό της στάθμης του δαπέδου, καθώς και εργασίες στερέωσης της πλευρικής οικίας Αντωνοπούλου, ως αυλή της οποίας χρησιμοποιήθηκε το εσωτερικό του τεμένους, μετά την εγκατάλειψή του. Είναι το μοναδικό τέμενος που διασώζεται στην Κυπαρισσία
ΗΠΕΙΡΟΣ	
Ιωάννινα, Κάστρο, ΒΑ Ακρόπολη, Τζαμί Ασλάν Πασά	Υπήρξε πυρήνας μεγάλου θρησκευτικού-εκπαιδευτικού συγκροτήματος. Ανατολικά του διατηρείται ο οκτάπλευρος τουρμπές, ο οποίος σύμφωνα με την παράδοση ανήκει στον ομώνυμο πασά, ιδρυτή του τεμένους. Το μνημείο στεγάζει το

	Δημοτικό Μουσείο της πόλης. Στις συλλογές του περιλαμβάνονται χριστιανικά, οθωμανικά και εβραϊκά εκθέματα, αναδεικνύοντας τον πολυπολιτισμικό χαρακτήρα της πόλης των Ιωαννίνων. Έχουν ολοκληρωθεί εργασίες αποκατάστασης του μιναρέ του. Τον Μάιο του 2023 εγκρίθηκε μελέτη αποκατάστασης (αρχιτεκτονική, στατική, ΗΜ) του τεμένους και του τουρμπέ Ασλάν Πασά, η οποία εκπονήθηκε με χρηματοδότηση από την Περιφέρεια Ηπείρου. Το έργο προγραμματίζεται να ενταχθεί για χρηματοδότηση από το ΕΣΠΑ 2021-2027
Ιωάννινα, Κάστρο, ΒΑ Ακρόπολη, Μεντρεσές Ασλάν Πασά, στα ΝΔ του τεμένους του Ασλάν Πασά	Δεν είναι επισκέψιμο μνημείο. Στο πλαίσιο Προγραμματικής Σύμβασης μεταξύ του ΥΠΠΟ και της Περιφέρειας Ηπείρου είναι υπό εκπόνηση μελέτη στερέωσης και αποκατάστασης για τη δημιουργία εκθεσιακών χώρων και διαμόρφωση προσβάσεων ΑΜΕΑ
Ιωάννινα, Κάστρο, ΒΑ Ακρόπολη, «Μαγειρεία» Ασλάν Πασά	Αποτελεί τμήμα του συγκροτήματος του τεμένους του Ασλάν Πασά. Αν και διατηρείται χωρίς στέγαση, είναι σε αρκετά καλή κατάσταση και είναι επισκέψιμο μνημείο
Ιωάννινα, Κάστρο, έξω από την πύλη της ΒΑ Ακρόπολης, Βιβλιοθήκη κάστρου	Κτήριο εξαρτημένο από το ιεροδιδασκαλείο και οθωμανικό λουτρό. Η βιβλιοθήκη είχε αποκατασταθεί στο παρελθόν και κατά καιρούς στέγαζε γραφεία (π.χ. το γραφείο της Προγραμματικής Σύμβασης ΥΠΠΟ - Δήμου Ιωαννιτών, γραφείο του Συλλόγου Υπαλλήλων ΒΔ Ελλάδος). Στο περιβάλλον του μνημείου πραγματοποιήθηκε κατάχωση οικιστικών καταλοίπων και ήπια διαμόρφωση του χώρου. Στο πλαίσιο Προγραμματικής Σύμβασης μεταξύ του ΥΠΠΟ και της Περιφέρειας Ηπείρου εκπονήθηκε και εγκρίθηκε υπό όρους τον Μάιο του 2025 η οριστική αρχιτεκτονική, στατική και Η/Μ μελέτη αποκατάστασής και ανάδειξης της βιβλιοθήκης. Η αποκατάσταση και χρήση της Οθωμανικής Βιβλιοθήκης, για τη δημιουργία ενός διαδραστικού χώρου πολιτισμού προγραμματίζεται να ενταχθεί για χρηματοδότηση από το ΕΣΠΑ 2021-2027
Ιωάννινα, Κάστρο ΒΑ Ακρόπολη, Λουτρό	Είναι από τα πρωιμότερα σωζόμενα μνημεία μέσα στο Φρούριο των Ιωαννίνων και συνδέεται άμεσα με την περιοχή της ΒΑ Ακρόπολης και το συγκρότημα του Τζαμιού Ασλάν Πασά, (Μεντρεσές και Βιβλιοθήκη, “μαγειρεία”) που αποτελεί μια ενότητα διατηρητέων οθωμανικών μνημείων με θρησκευτική, κοινωνική και εκπαιδευτική χρήση. Το έργο της αποκατάστασης και ανάδειξης του μνημείου εντάχθηκε στο Περιφερειακό Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «ΗΠΕΙΡΟΣ 2014-2020». Στο πλαίσιο αυτό έχουν πραγματοποιηθεί εργασίες τεκμηρίωσης του μνημείου (διερευνητικές ανασκαφικές τομές). Οι εργασίες επισκευής, στερέωσης και αποκατάστασης, με τις οποίες το μνημείο καθίσταται επισκέψιμο, υλοποιήθηκαν από την ΕΦΑ Ιωαννίνων με χρηματοδότηση από το ΕΣΠΑ και ολοκληρώθηκαν
Έργα που συνδέονται με τα ανωτέρω μνημεία	Έχει εκπονηθεί μελέτη προσβασιμότητας στην ΒΑ Ακρόπολη και το έργο “Υποδομές προσβασιμότητας στη ΒΑ Ακρόπολη του Κάστρου Ιωαννίνων”, εγκρίθηκε από το ΥΠΠΟ, μετά από γνωμοδότηση του ΚΑΣ. Υλοποιήθηκε από την ΕΦΑ Ιωαννίνων υποέργο με χρηματοδότηση από το Τ.Α.Α., το οποίο και ολοκληρώθηκε, στο

	πλαίσιο υλοποίησης έργου από τον Δήμο Ιωαννιτών. Έχουν επίσης εκπονηθεί και εγκριθεί «Μελέτες για τη Διαχείριση (Master Plan) της βορειοανατολικής Ακρόπολης του Κάστρου Ιωαννίνων», οι οποίες θέτουν τους άξονες αναφοράς για τη συνολική αναβάθμιση και αποκατάσταση των ευρισκομένων στη βορειοανατολική Ακρόπολη μνημείων
Ιωάννινα, Κάστρο, ΝΑ Ακρόπολη-Ιτς Καλέ, Φετιχιέ τζαμί	Το μνημείο χρησιμοποιείται ως εκθεσιακός χώρος: Στο πλαίσιο υλοποίησης του Γ' Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης (Γ' ΚΠΣ), το Φετιχιέ Τζαμί αναστηλώθηκε, συντηρήθηκαν οι τοιχογραφίες του και σήμερα φιλοξενεί μόνιμη έκθεση εποπτικού υλικού που αφορά στο ίδιο το μνημείο, στο μνημειακό σύνολο του Κάστρου των Ιωαννίνων αλλά και στο ευρύτερο ιστορικό και καλλιτεχνικό γίνεσθαι της εποχής καθώς και στην ιστορική προσωπικότητα με την οποία συνδέεται η σημερινή μορφή του τζαμιού, τον Αλή Πασά αποτελώντας τμήμα ευρύτερου πολιτιστικού κέντρου της ακρόπολης και του Βυζαντινού Μουσείου Ιωαννίνων. Πρόσφατα υλοποιήθηκαν εργασίες αποκατάστασης της απόληξης και τοιχοποιίας του μιναρέ στο Φετιχιέ Τζαμί με εθνικούς πόρους. Έχει εγκατασταθεί μικρό αναβατήριο για την πρόσβαση ΑΜΕΑ στο μνημείο. Τέλος, έχει εκπονηθεί με εθνικούς πόρους από την ΕΦΑ Ιωαννίνων «Μελέτη για τη Διαχείριση (Master Plan) της νοτιοανατολικής ακρόπολης του Κάστρου Ιωαννίνων», η οποία πρόσφατα εγκρίθηκε από το Κεντρικό Αρχαιολογικό Συμβούλιο
Ιωάννινα, Καλούτσιανη, Τζαμί Καλού Τσεσμέ	Βρίσκεται στη συνοικία της Καλούτσιανης στην πόλη των Ιωαννίνων και αποτελεί ένα από τα σπουδαιότερα μνημεία της οθωμανικής περιόδου της πόλης. Τα έτη 2009-2012 εκτελέστηκαν εργασίες αποκατάστασης της στέγης και του τρούλου, αρμολόγηση των εξωτερικών όψεων του μνημείου, αποξήλωση νεωτερικών κατασκευών, υποστηλώσεις κ.α. Το 2014 εγκρίθηκε η προμελέτη στερέωσης και συντήρησης του Τζαμιού με σκοπό την προστασία του μνημείου, την αισθητική του αποκατάσταση από τις κακότεχνες κατασκευές που είχαν συσσωρευτεί στο κτίσμα από την μακρόχρονη - μη συμβατή με το τέμενος - χρήση του. Το 2016 διενεργήθηκαν διερευνητικές τομές για τον έλεγχο της θεμελίωσης του κτηρίου. Τα έτη 2017-2018 στο πλαίσιο προγραμματικής σύμβασης μεταξύ ΥΠΠΟΑ και Περιφέρειας Ηπείρου πραγματοποιήθηκαν διερευνητικές μελέτες δειγματοληψίας - ανάλυσης για τα υλικά δόμησης και τις τοιχογραφίες, ενώ τοποθετήθηκαν και ικριώματα στο εσωτερικό. Στο πλαίσιο της ως άνω Προγραμματικής Σύμβασης καθαρίστηκε επίσης ο μιναρές του τζαμιού τον Οκτώβριο του 2018. Το 2019 ολοκληρώθηκε και το 2020 εγκρίθηκε η οριστική αρχιτεκτονική και στατική μελέτη για την προστασία, συντήρηση και αποκατάσταση του Μουσουλμανικού τεμένους Καλούτσιανης, η οποία χρηματοδοτήθηκε από την Περιφέρεια Ηπείρου μέσω Προγραμματικής Σύμβασης, με σκοπό την ανάδειξη του μνημείου σε μουσειακό χώρο. Επίσης, το 2020 εγκρίθηκε η «Μελέτη συντήρησης και αποκατάστασης των τοιχογραφιών, των ξύλινων-ξυλόγλυπτων στοιχείων και των γύψινων στοιχείων του Τζαμιού Καλού Τσεσμέ (Καλούτσιανης)». Το έργο στερέωσης και

	αποκατάστασης του μνημείου και η συντήρηση των τοιχογραφιών και ξυλογλύπτων – γύψινων στοιχείων του υλοποιήθηκε από τη ΔΑΒΜΜ με χρηματοδότηση από το Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας και ολοκληρώθηκε
Ιωάννινα, ΝΔ από τα Λιθαρίτσια, Συγκρότημα Βελή Πασά, τέμενος-ιεροδιδασκαλείο-μαγειρεία	α. Τέμενος: το μνημείο δεν είναι επισκέψιμο β. Μεντρεσές: δεν στεγάζει πλέον στις αίθουσές του Μουσείο Εθνικής Αντίστασης γ. Μαγειρεία: στεγάζει Κέντρο Δημιουργικής Απασχόλησης Παιδιού του Δήμου Ιωαννιτών. Είναι επισκέψιμο μνημείο εξωτερικά μόνο. Εγκρίθηκε από το ΥΠΠΟ η χρήση από τον Δήμο Ιωαννιτών του τεμένους Βελή Πασά και του Μεντρεσέ, ως χώρων πολιτιστικών δραστηριοτήτων και μουσειακών δράσεων υψηλού επιπέδου, συμβατών με τον μνημειακό χαρακτήρα των εν λόγω κτηρίων, υπό την προϋπόθεση ότι θα εκπονηθούν από το δήμο όλες οι απαιτούμενες μελέτες και με τον όρο ο δήμος να αναλάβει τη φροντίδα και τις δαπάνες λειτουργίας και συντήρησης των κτιρίων
Άρτα, περιοχή Μαράτι, Τέμενος Φαΐκ Πασά (ή Ιμαρέτ)	Μέχρι σήμερα έχει ολοκληρωθεί και εγκριθεί η αρχιτεκτονική καθώς και οι στατικές μελέτες αποκατάστασης του τζαμιού μαζί με την ηλεκτρομηχανολογική μελέτη και τη μελέτη διαμόρφωσης του περιβάλλοντος χώρου. Οι εργασίες αποκατάστασης του Τεμένους, η αποκατάσταση του κατεδαφισμένου προστώου καθώς και η διαμόρφωση του περιβάλλοντος χώρου, υλοποιούνται από την Εφορεία Αρχαιοτήτων (ΕΦΑ) Άρτας με χρηματοδότηση από το Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας και βαίνουν προς ολοκλήρωση. Παράλληλα έχουν γίνει από την ΕΦΑ Άρτας αρκετές εργασίες, όπως ανασκαφικές τομές, καθαρισμοί και διευθέτηση περιβάλλοντος χώρου, τακτοποίηση οικοδομικού υλικού, καταγραφή των αρχιτεκτονικών γλυπτών, ενώ έχουν έρθει στο φως διάσπαρτα νέα αρχιτεκτονικά στοιχεία, που αφορούν στη διάταξη του μεγάλου αυτού οθωμανικού συγκροτήματος. Σε όμορη ιδιοκτησία του περιβάλλοντα χώρου του τζαμιού, μόλις 150μ. απόσταση από εκείνο, βρίσκεται τμήμα λουτρών-χαμάμ, το οποίο σώζεται μέχρι τη γέννηση των θόλων της στέγης
Άρτα, περιοχή Μαράτι, ταφικό κτίσμα (τουρμπές) Φαΐκ Πασά	Το 2020 η Εφορεία Αρχαιοτήτων Άρτας εκπόνησε μελέτη αποκατάστασης του κτίσματος, την οποία εφήρμοσε και σήμερα το μοναδικό αυτό μνημείο έχει αποκατασταθεί
Άρτα, Φεϋζούλ τζαμί	Χρησιμοποιείται ως χώρος φύλαξης αρχαιοτήτων της Εφορείας Αρχαιοτήτων Άρτας. Τον Μάιο του 2023 εγκρίθηκε η αρχιτεκτονική αποτύπωση, καταγραφή της υφιστάμενης κατάστασης και μελέτη αποκατάστασης του τεμένους Φεϋζούλ Άρτας, η οποία εκπονήθηκε με χρηματοδότηση από την Περιφέρεια Ηπείρου, με σκοπό οι εργασίες αποκατάστασης να ενταχθούν μελλοντικά σε κάποιο χρηματοδοτικό πρόγραμμα του ΥΠΠΟ
Κόνιτσα, Κάτω Κόνιτσα, Τρεις Τουρμπέδες	Για την αποκατάσταση και ανάδειξη των μνημείων έχει εγκριθεί αρχιτεκτονική μελέτη, η οποία εκπονήθηκε με χρηματοδότηση από την Περιφέρεια Ηπείρου
Θεσπρωτία, Ντόλιανη, κτίριο με τα τοξωτά ανοίγματα, πιθανόν	Η Ντόλιανη αποτελεί σήμερα οργανωμένο και επισκέψιμο αρχαιολογικό χώρο. Οι εργασίες για την ανάπλαση και ανάδειξή του υλοποιήθηκαν την περίοδο 2002 – 2008 με χρηματοδότηση από το ΠΕΠ Ηπείρου 2000-2006 του Γ' Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης

μουσουλμανικό τέμενος, επάνω στον νότιο πύργο της αρχαίας οχύρωσης	
ΘΕΣΣΑΛΙΑ	
Λάρισα, οδός 31 ^{ης} Αυγούστου, Γενί (Νέο) τζαμί	Το κτήριο που λειτούργησε επί δεκαετίες ως Αρχαιολογικό Μουσείο της πόλης της Λάρισας, μετά τη δημιουργία του νέου Διαχρονικού Μουσείου της πόλης έμεινε κενό, είναι δε σε καλή κατάσταση. Προγραμματίζεται η φιλοξενία σε αυτό ενός «Σημείου Πολιτιστικής Διασύνδεσης» της πόλης, η μετατροπή δηλαδή του μνημείου σε ένα χώρο προβολής της πολιτιστικής κληρονομιάς της πόλης και των πολιτιστικών δραστηριοτήτων που λαμβάνουν χώρα σε αυτή και στην ευρύτερη περιοχή της. Στο πλαίσιο αυτό, οι εργασίες αποκατάστασης και επανάχρησης, σύμφωνα με τις εγκεκριμένες από το ΥΠΠΟ μελέτες από τον Δήμο Λαρισαίων με χρηματοδότηση από το ΕΣΠΑ, βαίνουν προς ολοκλήρωση
Λάρισα, Μπαϊρακλί Τζαμί	Το μνημείο ανήκει σε ιδιώτες και δεν έχει αποκατασταθεί. Είναι επισκέψιμο μόνο εξωτερικά
Ελασσόνα, συνοικία Βαρόσι, μουσουλμανικό τέμενος	Το μνημείο έχει αποκατασταθεί στο παρελθόν. Παλαιότερα χρησιμοποιούνταν ως χώρος φύλαξης αντικειμένων της Αρχαιολογικής Συλλογής Ελασσόνας. Σήμερα το μνημείο είναι επισκέψιμο κατόπιν ειδοποίησης της Εφορείας Αρχαιοτήτων Λάρισας. Δρομολογούνται εργασίες από την Εφορεία Αρχαιοτήτων Λάρισας σε συνεργασία με τον Δήμο
Τέμπη, Τεκές Χασάν Μπαμπά	Από τον τεκέ σώζεται ο τουρμπές (μαυσωλείο), που περιλάμβανε τον τάφο του ιδρυτή του. Η αποκατάσταση του μνημείου βάσει εγκεκριμένης μελέτης, υλοποιήθηκε από την Εφορεία Αρχαιοτήτων Λάρισας με χρηματοδότηση από το ΕΣΠΑ 2014-2020, ολοκληρώθηκε και το μνημείο είναι επισκέψιμο
Ασπρόγεια Φαρσάλων, Τεκές Ντουρπαλί Σουλτάν- Μονή Δερβίσηδων	Το συγκρότημα αναπτύσσεται σε δύο περιβόλους: στον βόρειο περίβολο σώζονται γύρω από πλακόστρωτη αυλή και αναπτύσσονται τα κτήρια: ξενώνες, κελλιά, τράπεζα, στάβλοι, ηγουμενείο, φούρνοι, μαγειρεία και το μεϊντάν (χώρος που προοριζόταν για τις τελετές). Στον νότιο περίβολο υπάρχει κοιμητήριο τριάντα τριών τάφων με δύο μαυσωλεία (τουρμπέδες). Το μνημείο είναι ανοικτό για το κοινό, χωρίς φύλαξη από την Υπηρεσία. Υπάρχει μελέτη αποκατάστασης που εκπονήθηκε από την Κτηματική Υπηρεσία Λάρισας, χρήζει όμως συμπλήρωσης
Τρίκαλα, περιοχή Αγίου Κωνσταντίνου, στα ανατολικά της οδού Τρικάλων – Καρδίτσας: Οσμάν Σαχ (ή Κουρσούμ) τζαμί	Από το συγκρότημα, κληροδότημα του Οσμάν Σαχ, σώζονται το τέμενος και το μαυσωλείο (τουρμπές): Τα δύο κτήρια είναι επισκέψιμα μνημεία, ενώ το τέμενος παραχωρείται περιστασιακά για τη φιλοξενία πολιτιστικών εκδηλώσεων (εκθέσεων). Το 2019 στο πλαίσιο του έργου «Εργασίες συντήρησης και ανάδειξης του οθωμανικού συγκροτήματος Οσμάν Σαχ», υλοποιήθηκαν εργασίες για τον έλεγχο της υγρασίας, εργασίες καθαρισμού, σιδηρουργικές εργασίες συντήρησης, εκπόνηση μελετών μουσειογραφικής (για την έκθεση «Πτυχές της ιστορίας της περιοχής των Τρικάλων από τον 5° έως τον 19° αιώνα»), Η/Μ, φωτισμού.

	Το 2023 στο πλαίσιο του έργου «Ενέργειες αποκατάστασης του οθωμανικού συγκροτήματος Οσμάν Σαχ στα Τρίκαλα» προχώρησε α. η λήψη άμεσων στερεωτικών μέτρων στη μολυβδοκάλυψη του θόλου του Μαουσωλείου και β. η εκπόνηση αρχιτεκτονικής και στατικής μελέτης αποκατάστασης του Τεμένους Οσμάν Σαχ & του Μαουσωλείου», η οποία εγκρίθηκε το 2024. Η αρχιτεκτονική και στατική αποκατάσταση, δημιουργία μόνιμης έκθεσης και υλοποίηση μελέτης Η/Μ και φωτισμού ανάδειξης στο συγκρότημα Οσμάν Σαχ Τρικάλων (Τέμενος και Μαουσωλείο Οσμάν Σαχ) εντάχθηκε στο πρόγραμμα «Θεσσαλία 2021-2027»
Τρίκαλα, τμήμα μενδρεσέ στην οδό Στρατηγού Σαράφη	Έχουν υλοποιηθεί εργασίες αποκατάστασης όψεων και ενίσχυσης φορέων του μνημείου με δαπάνες του ιδιοκτήτη
ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ	
Θεσσαλονίκη, συμβολή οδών Βενιζέλου και Εγνατίας, Τζαμί Χαμζά Μπέη (ή «Αλκαζάρ»)	Στο πλαίσιο διαρκούς μέριμνας για την προστασία του τεμένους πραγματοποιούνται διαχρονικά άμεσες εργασίες συντήρησης και εργασίες ευπρεπισμού του μνημείου. Ειδικότερα, από το 2019 και εξής το μνημείο περιλήφθηκε στο φυσικό αντικείμενο δύο έργων του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων που υλοποιεί η Εφορεία Αρχαιοτήτων Πόλης Θεσσαλονίκης: α) «Εκπόνηση μελετών αποκατάστασης σε μνημεία οθωμανικής περιόδου στη Θεσσαλονίκη» και β) «Εργασίες συντήρησης και επισκευής σε μνημεία οθωμανικής περιόδου στη Θεσσαλονίκη». Τον Απρίλιο του 2023 εγκρίθηκε από το ΥΠΠΟ η αρχιτεκτονική και στατική μελέτη ανάδειξης, η οποία εκπονήθηκε από την ΑΤΤΙΚΟ ΜΕΤΡΟ ΑΕ. Το έργο της αποκατάστασης του μνημείου υλοποιείται από τη ΔΑΒΜΜ με χρηματοδότηση από το Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας και βαίνει προς ολοκλήρωση. Το μνημείο πρόκειται να λειτουργήσει μελλοντικά ως εκθεσιακός χώρος ή ως επισκέψιμο μνημείο
Θεσσαλονίκη, Ροτόντα, Μιναρές της Ροτόντας	Στη Ροτόντα, μνημείο ενταγμένο στον Κατάλογο Παγκόσμιας Κληρονομιάς της UNESCO, πραγματοποιούνται διαχρονικά εργασίες συντήρησης, αποκατάστασης και ευπρεπισμού. Ο μιναρές αποτελεί προσθήκη στο ρωμαϊκό μνημείο όταν αυτό μετετράπη σε μεστζίτ (τέμενος δηλαδή μικρού μεγέθους) ή ευκτήριος οίκος των Μπεκτασήδων. Η Ροτόντα είναι επισκέψιμο μνημείο. Το έργο ανάδειξης του μνημειακού συνόλου της Ροτόντας-Προστασία κελύφους και διαμόρφωση περιβάλλοντος χώρου είναι σε εξέλιξη με χρηματοδότηση από το Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας
Θεσσαλονίκη, οδός Αρχαιολογικού Μουσείου, Γενί τζαμί (ή Παλιό Αρχαιολογικό Μουσείο): μουσουλμανικό τέμενος	Αρχαιολογικό Μουσείο από το 1925 έως το 1962. Το μνημείο χρησιμοποιείται για τη διοργάνωση εκθέσεων από τον Δήμο Θεσσαλονίκης. Επιπλέον, η ΕΦΑ πόλης Θεσσαλονίκης διατηρεί αρχαιολογικό υλικό στο εσωτερικό του μνημείου, στον αύλειο χώρο και στον περιβάλλοντα χώρο του μνημείου. Το ΥΠΠΟ μεριμνά για τη συντήρηση και την αποκατάσταση του μνημείου. Το 2016 πραγματοποιήθηκαν εργασίες συντήρησης και επισκευής των στεγών των παράπλευρων διαμερισμάτων σε συνεργασία με τον Δήμο. Το 2024 και το 2025, κατόπιν άδειας του ΥΠΠΟ, το μνημείο παραχωρήθηκε στη Γενική Γραμματεία Θρησκευμάτων για την

	τέλεση των γιορτών του Eid al Fitr (Ραμαζάνι) και του Eid al Adha (Θυσία του Αβραάμ). Από το 2019 και εξής το μνημείο περιλήφθηκε στο φυσικό αντικείμενο δύο έργων του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων που υλοποιεί η Εφορεία Αρχαιοτήτων Πόλης Θεσσαλονίκης: α) «Εκπόνηση μελετών αποκατάστασης σε μνημεία οθωμανικής περιόδου στη Θεσσαλονίκη» και β) «Εργασίες συντήρησης και επισκευής σε μνημεία οθωμανικής περιόδου στη Θεσσαλονίκη», στα οποία περιλαμβάνονται η εκπόνηση μελέτης πυρασφάλειας και η εκτέλεση επείγουσών εργασιών συντήρησης περιοχών του κελύφους και συντήρησης και επισκευής του περιβόλου του μνημείου, καθώς και εργασιών στον άμεσα περιβάλλοντα χώρο με εξυγίανση - για λόγους άρσης επικινδυνότητας και για αισθητικούς λόγους - της υφιστάμενης βλάστησης. Υλοποιήθηκαν εργασίες συντήρησης στο εσωτερικό του μνημείου
Θεσσαλονίκη, πάνω από την οδό Κασσάνδρου, ΒΑ της Βασιλικής του Αγίου Δημητρίου, Αλατζά ιμαρέτ (ή Ισχάκ Πασά τζαμί)	Ευαγές ίδρυμα – μουσουλμανικό τέμενος. Το μνημείο χρησιμοποιείται για τη διοργάνωση εκθέσεων από τον Δήμο Θεσσαλονίκης. Προγραμματίζεται από το ΥΠΠΟ η εκπόνηση συνολικής μελέτης αποκατάστασης του μνημείου και η υλοποίηση εργασιών συντήρησης και αποκατάστασής του. Ήδη από το 2019 και εξής το μνημείο περιλήφθηκε στο φυσικό αντικείμενο δύο έργων του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων που υλοποιεί η Εφορεία Αρχαιοτήτων Πόλης Θεσσαλονίκης: α) «Εκπόνηση μελετών αποκατάστασης σε μνημεία οθωμανικής περιόδου στη Θεσσαλονίκη» και β) «Εργασίες συντήρησης και επισκευής σε μνημεία οθωμανικής περιόδου στη Θεσσαλονίκη», στα οποία περιλαμβάνονται η εκπόνηση μελέτης συντήρησης του ζωγραφικού διακόσμου και μελέτης πυρασφάλειας, καθώς και η προμήθεια και η τοποθέτηση μεταλλικών κατασκευών για τη βελτίωση της ασφάλειας του μνημείου
Θεσσαλονίκη, Πλατεία Τερψιθέας, Μαυρωλείο Μουσά Μπαμπά	Το μαυρωλείο (τουρμπές) είναι το μοναδικό σωζόμενο κτίσμα από συγκρότημα τεκέ, «μοναστηριακού» καθιδρύματος μπεκτασήδων δερβίσηδων. Το μνημείο έχει αποκατασταθεί και λειτουργεί ως επισκέψιμο μνημείο κατόπιν συνεννόησης με την Εφορεία Αρχαιοτήτων Πόλης Θεσσαλονίκης
Καβάλα, Τζαμί Ιμπραήμ Πασά	Το τέμενος μετατράπηκε σε χριστιανικό ναό του Αγίου Νικολάου στις αρχές του 20^{ου} αι., και ως εκκλησία λειτουργεί έως σήμερα. Τον Ιούλιο του 2021 εγκρίθηκε, κατόπιν γνωμοδότησης του ΚΑΣ, η μελέτη συντήρησης και επισκευής των όψεων του μνημείου
Καβάλα, Χερσόνησος Παναγίας, Τζαμί και μεντρεσές Χαλίλ Μπέη	Στο τέμενος, στο εσωτερικό του οποίου και στην αυλή του αποκαλύφθηκε βυζαντινός ναός, είναι επισκέψιμο μνημείο, στο οποίο κατά καιρούς φιλοξενούνται πολιτιστικές εκδηλώσεις. Στους χώρους του ιεροδιδασκαλείου στεγάζουν τα γραφεία τους πολιτιστικοί σύλλογοι της πόλης. Στην αυλή του συγκροτήματος κατά καιρούς φιλοξενούνται πολιτιστικές εκδηλώσεις στο πλαίσιο του Φεστιβάλ Φιλίππων
Καβάλα, Χερσόνησος Παναγίας, Ιμαρέτ	Το θρησκευτικό και εκπαιδευτικό συγκρότημα αποκαταστάθηκε και μετατράπηκε σε ξενοδοχείο
Σέρρες, Κάτω Καμενίκια, οδός	Έχουν πραγματοποιηθεί από την ΕΦΑ Σερρών καθαρισμοί και διευθέτηση χωμάτων στον περιβάλλοντα χώρο του μνημείου.

Καπετάν Μητρούση 1, Τζαμί Μουσταφά Μπέη	Ολοκληρώθηκε και εγκρίθηκε ερευνητικό πρόγραμμα του Δημοκριτείου Πανεπιστημίου Θράκης για την εκπόνηση μελέτης αποκατάστασης του μνημείου. Το έργο πρόκειται να ενταχθεί σε χρηματοδοτικό πρόγραμμα
Σέρρες, οδός Αγίας Σοφίας, Τζαμί Μεχμέτ Μπέη (ή «Αγία Σοφιά»)	Στις λειτουργίες του περιελάμβανε πτωχοκομείο (ιμαρέτ), ιεροδιδασκαλείο και σχολείο. Σήμερα, από το σύνολο των οικοδομημάτων συνοδείας διατηρείται το τζαμί και η κρήνη στο βορειοδυτικό τμήμα του περιβόλου. Αποτελεί το αρχαιότερο και ένα από τα μεγαλύτερα σωζόμενα τεμένη στη Βαλκανική. Επί του παρόντος είναι κλειστό. Βασικό μέλημα της Εφορείας είναι ο συνεχής ευπρεπισμός του μνημείου τόσο εξωτερικά από τη φυτική βλάστηση όσο και εσωτερικά. Για τα δύο μνημεία εγκρίθηκε το 2024 η ανάθεση από το ΥΠΠΟ (ΔΑΒΜΜ) της εκτέλεσης του Ερευνητικού Προγράμματος με θέμα «Διερεύνηση των δυνατοτήτων συντήρησης - αποκατάστασης σε δύο εγκαταλελειμμένα οθωμανικά μνημεία των Σερρών, το Τέμενος Μεχμέτ Μπέη (Αγία Σοφία) και το Μουσταφά Μπέη, καθώς και της ένταξής τους στον ιστό της σύγχρονης πόλης», στο Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, Πολυτεχνική Σχολή. Σκοπός του ερευνητικού προγράμματος είναι η διερεύνηση της ιστορικής εξέλιξης των μνημείων, ο εντοπισμός των διαδοχικών οικοδομικών τους φάσεων, η έρευνα για την αρχιτεκτονική και τοπογραφική αποτύπωση τους με συνδυαστικές μεθόδους (αρχιτεκτονική τοπογραφική, φωτογραμμετρική, laser scanner), η διερεύνηση των αρχιτεκτονικών τους χαρακτηριστικών, η γεωτεχνική διερεύνηση του υπεδάφους, η διερεύνηση της κατασκευαστικής δομής, της παθολογίας και της φυσικής κατάστασης υλικών και κατασκευών, της πιθανότητας απομάκρυνσης μεταγενέστερων ασύμβατων επεμβάσεων, της στατικής επάρκειας, η διερεύνηση επιλογής συμβατών επεμβάσεων και συμβατών προτάσεων αποκατάστασης και προτάσεων ανάδειξής του περιβάλλοντος χώρου τους και ένταξής τους στη σύγχρονη πόλη των Σερρών. Η α' φάση του εν λόγω ερευνητικού προγράμματος έχει εγκριθεί, η β' φάση είναι σε πλήρη εξέλιξη βαίνοντας προς ολοκλήρωση. Ολοκληρώθηκε και εγκρίθηκε ερευνητικό πρόγραμμα του Δημοκριτείου Πανεπιστημίου Θράκης για την εκπόνηση μελέτης αποκατάστασης του μνημείου. Το έργο πρόκειται να ενταχθεί σε χρηματοδοτικό πρόγραμμα
Σέρρες, στη συμβολή των οδών Αν. Θράκης, Αδριανουπόλεως και Βουρλών, Ζιντζιρλί τζαμί	Το μνημείο έχει αποκατασταθεί στο μεγαλύτερο μέρος του. Περιστασιακά φιλοξενούνται σε αυτό περιοδικές εκθέσεις
Δράμα, Τέμενος Πλατείας Δικαστηρίων (Αράπ Τζαμί)	Ολοκληρώθηκε το έργο αποκατάστασης του μνημείου και συντήρησης του ζωγραφικού, γλυπτικού διακόσμου και των μεταλλικών και κεραμικών του στοιχείων στο πλαίσιο του ΠΕΠ ΑΜΘ-2014-2020 από τη Διεύθυνση Αναστήλωσης Βυζαντινών και Μεταβυζαντινών Μνημείων και τη Διεύθυνση Συντήρησης Αρχαίων και Νεώτερων Μνημείων. Το κτίριο πρόκειται να στεγάσει πολιτιστικές δραστηριότητες του Δήμου Δράμας. Εγκρίθηκε η

	απαλλοτρίωση όμορων ιδιοκτησιών με σκοπό την περαιτέρω ανάδειξη του μνημείου και του περιβάλλοντος χώρου του
Δράμα, Τέμενος στη συμβολή των οδών Αγαμέμνονος και Άρμεν («Σαντιρβάν τζαμί»)	Είναι ιδιωτικό. Το μνημείο έχει αποκατασταθεί από τον ιδιοκτήτη του και είναι επισκέψιμο κατόπιν συνεννόησης. Έχει πραγματοποιηθεί η διαμόρφωση του περιβάλλοντος χώρου του μνημείου σε κήπο συμβατό με τον χαρακτήρα του τζαμιού
Κάτω Νευροκόπι Δράμας, ΤΚ Εξοχής, μουσουλμανικό τέμενος	Είναι ιδιωτικό. Υλοποιήθηκαν άμεσες στερεωτικές εργασίες. Κατά τα έτη 2021 και 2022 εκπονήθηκαν μελέτες (αρχιτεκτονική και στατική). Απώτερος στόχος είναι η ωρίμανση για την ένταξη μελλοντικά του έργου συνολικής αποκατάστασης του μνημείου σε χρηματοδοτικό πρόγραμμα, ενώ το 2023 εκτελέστηκαν άμεσες στερεωτικές εργασίες. Είναι σε εξέλιξη η διοικητική διαδικασία για την απαλλοτρίωση του μνημείου
Δράμα	Ετοιμάζεται η υποβολή πρότασης χαρακτηρισμού ως νεώτερων μνημείων του τεμένους στον Ξηροπόταμο Δράμας και του Ι. Ν. Αγίας Τριάδας Δράμας (πρώην μουσουλμανικού τεμένους), κτηρίων του 19 ^{ου} αι.
Δράμα, πρώην μουσουλμανικό τέμενος - νυν ναός του Αγίου Νικολάου	Χαρακτηρισμένο ως ιστορικό - διατηρητέο μνημείο (ΦΕΚ 143/Β'/21-2-1989 και 189/Β'/14-3-1989). Λειτουργεί ως χριστιανικός ναός
Γιαννιτσά, στη συμβολή των οδών Στράντσης, Δημ. Καραολή και Φραγκοπούλου, Μουσουλείο Γαζή Εβρενός	Το μνημείο έχει αποκατασταθεί και είναι επισκέψιμο. Λειτουργεί σε αυτό έκθεση με τίτλο «Edward Lear - Η περιήγηση ενός βικτωριανού καλλιτέχνη στην περιοχή των Γιαννιτσών»
Γιαννιτσά, σε πάροδο της οδού Στράντσης, "Mescit" ή «Τουρμπές» Αχμέτ Μπέη	Το μνημείο αποκαταστάθηκε και σήμερα είναι επισκέψιμο κατόπιν συνεννόησης με την ΕΦΑ Πέλλας
Γιαννιτσά, Τέμενος Αχμέτ Μπέη ή Σεΐχη Ιλαχή (εντός του πρώην Στρατοπέδου Καψάλη)	Οι εκπονηθείσες μελέτες (στατική και αρχιτεκτονική) χρήζουν συμπλήρωσης και επικαιροποίησης
Γιαννιτσά, Τέμενος Ισκεντέρ Μπέη (ιστορικό – διατηρητέο μνημείο (ΥΑ ΥΠΠΟ/ ΑΡΧ/ Β1/ Φ31/ 3330/ 311/ 20-4-74, ΦΕΚ 481/Β/8-5-74))	Συγκαταλέγεται στα επιβλητικότερα κτήρια των Γιαννιτσών. Έχουν εκπονηθεί μελέτη αποκατάστασης και στατική μελέτη, οι οποίες χρήζουν συμπλήρωσης και επικαιροποίησης. Προωθήθηκε κατά τα έτη 2021-2022 και ολοκληρώθηκε η διαδικασία απόκτησης από το ΥΠΠΟ μέσω δωρεάς από την Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος του 92% του ακινήτου και του τεμένους, προωθήθηκε δε η διαδικασία απαλλοτρίωσης του υπολοίπου 8% του ακινήτου που ανήκει σε ιδιώτες.

	Κατά το έτος 2024 πραγματοποιήθηκαν από την Εφορεία Αρχαιοτήτων Πέλλας εργασίες καθαρισμού και προστασίας του τεμένους για να ευπρεπιστούν και να ασφαλιστούν οι χώροι του μνημείου και κάποιοι από τους όμορους χώρους. Ολοκληρώθηκε το ερευνητικό πρόγραμμα του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης για τη «διερεύνηση μεθόδων αποκατάστασης του μνημείου και για την έρευνα των κατασκευαστικών φάσεων, της παθολογίας και της σεισμικής του συμπεριφοράς»
Έδεσσα, στη συμβολή των οδών Στρατού, Κ. Παλαιολόγου, Π. Φερραίου, Ιωαννίνων και Λυκούργου, Γενί τζαμί	Έχει γίνει προσωρινή υποστήλωση του μιναρέ. Έχουν ολοκληρωθεί οι εξής μελέτες: α) οριστική αρχιτεκτονική μελέτη εφαρμογής, β) στατική μελέτη, γ) ηλεκτρομηχανολογική μελέτη εγκαταστάσεων. Πρόσφατα μεταφέρθηκαν οι αρχαιότητες που στεγάζονταν εντός του τεμένους, στις αποθήκες του αρχαιολογικού χώρου της Πέλλας απελευθερώνοντας το εσωτερικό του μνημείου. Το έργο αποκατάστασης του μνημείου θα υλοποιηθεί από την ΔΑΒΜΜ με χρηματοδότηση από το ΕΣΠΑ 2021-2027
Έδεσσα, Χουνκιάρ Τζαμί	Βρίσκεται ενσωματωμένο μέσα στο μεταγενέστερο κτήριο πολιτιστικών δράσεων «Αλέξανδρος». Κάτω από τις σύγχρονες μετασκευές διατηρούνται, σε μεγάλη έκταση και σε σχετικά καλή κατάσταση, τμήματα του τεμένους. Στο πλαίσιο του υποέργου 2 «Στερέωση, συντήρηση και αποκατάσταση του οθωμανικού τεμένους “Χουνκιάρ Τζαμί” στην Έδεσσα (Β΄ Φάση)», του έργου «Αναβάθμιση πολυχώρου πολιτισμού “Μ. Αλέξανδρος” και περιβάλλοντος χώρου», με φορέα τον Δήμο Έδεσσας, έχουν ολοκληρωθεί από την Εφορεία Αρχαιοτήτων Πέλλας οι εργασίες στερέωσης, αποκατάστασης και συντήρησης του τεμένους Χουνκιάρ τζαμί. Πρόσφατα ολοκληρώθηκε από τον Δήμο Έδεσσας το έργο αναβάθμισης του σύγχρονου κτιρίου με σκοπό την υποστήριξη της χρήσης του ως χώρου πολιτισμού
Βέροια, επί των οδών Λεωνίδου και Θεμιστοκλέους, Ορτά τζαμί	Έχει ολοκληρωθεί η διαδικασία για την απαλλοτρίωση του τεμένους. Έχει εκπονηθεί και εγκριθεί αρχιτεκτονική και στατική μελέτη για την αποκατάσταση του μνημείου και μελέτη αποκατάστασης κονιαμάτων και ζωγραφικού διακόσμου καθώς και μελέτη εφαρμογής συμπλήρωσης αποκατάστασης του προστώου από την ΕΦΑ Ημαθίας. Το έργο αποκατάστασης του μνημείου υλοποιήθηκε από την ΕΦΑ Ημαθίας με χρηματοδότηση από το Τ.Α.Α. και ολοκληρώθηκε. Η αποκατάσταση του προστώου του τεμένους υλοποιήθηκε με εθνικούς πόρους και ολοκληρώθηκε. Η διαμόρφωση του περιβάλλοντος χώρου του μνημείου βρίσκεται σε στάδιο ολοκλήρωσης
Βέροια, Τέμενος Μαχμούτ Τσελεμπί (16 ^{ος} - 17 ^{ος} αι.)	Βρίσκεται επί του αρχαίου τείχους της Βέροιας. Εγκρίθηκε η απαλλοτρίωση του τεμένους
Βέροια, συμβολή των οδών Μ. Μπότσαρη και Απ. Παύλου, Τέμενος Μεντρεσέ (Μουσά Τσελεμπί)	Το μνημείο έχει αποκατασταθεί στο πλαίσιο του Γ΄ ΚΠΣ και λειτουργεί ως χώρος διαλέξεων (auditorium)

Βέροια, Παλαιά Μητρόπολη Βέροιας – Eski Metropol, Χιουνκιάρ τζαμί	Οι εργασίες αποκατάστασης του παλίμψηστου μνημείου με ευδιάκριτες και υπομνηματισμένες και τις οθωμανικές φάσεις, έχουν ολοκληρωθεί
Βέροια, Βορειοδυτικό πρόσκτισμα και μιναρές του μουσουλμανικού τεμένους της Παλαιάς Μητρόπολης	Η αποκατάσταση του μιναρέ και του διατηρητέου βορειοδυτικού προσκτίσματος Παλαιάς Μητρόπολης Βέροιας είναι ενταγμένη στο Υποέργο 1 του έργου «Αποκατάσταση μιναρέ και διατηρητέου βορειοδυτικού προσκτίσματος Παλαιάς Μητρόπολης Βέροιας» και χρηματοδοτείται από το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Κεντρική Μακεδονία» 2014-2020. Οι εργασίες αποκατάστασης ολοκληρώθηκαν. Τα κτήρια θα στεγάσουν το κατάστημα πωλητέων του ΟΔΑΠ και κέντρο πληροφόρησης - εκπαιδευτικών προγραμμάτων για το μνημείο
Καστοριά, οδός Διοικητηρίου 5, Μεντρεσές και βιβλιοθήκη Αχμέτ Πασά	Έχουν εκπονηθεί και εγκριθεί οι απαιτούμενες μελέτες για την αποκατάσταση και ανάδειξη του νότιου τμήματος του Ιουστινιανείου τείχους και του Μεντρεσέ. Προγραμματίζεται η ένταξη του έργου σε χρηματοδοτικό πρόγραμμα
Καστοριά, πλατεία ΙΚΑ, μουσουλμανικό τέμενος (Κουρσούμ Τζαμί)	Μετά την έγκριση των απαιτούμενων μελετών, οι εργασίες αποκατάστασης, συντήρησης και ανάδειξης του μνημείου υλοποιήθηκαν από την Εφορεία Αρχαιοτήτων Καστοριάς με τη χρηματοδότηση του Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας και ολοκληρώθηκαν. Σύντομα το μνημείο θα είναι επισκέψιμο. Επίσης, εκπονήθηκε φωτογραμμετρική αποτύπωση του μνημείου με χρηματοδότηση από εθνικούς πόρους
Κατερίνη, περιοχή Νοσοκομείου, Τεκές του Αμπντουλλάχ Πασά	Από τον τεκέ του τάγματος των μπεκτασήδων διασώζονται σήμερα το μαυσωλείο και η κρήνη. Το μνημείο είναι ιδιωτικό και κλειστό, επισκέψιμο μόνο εξωτερικά
Κιλκίς, Δήμος Παιονίας, Μεσιά, Ναός Αγίων Κωνσταντίνου και Ελένης	Το οθωμανικό μαυσωλείο (τουρμπές) ενσωματώθηκε σε μεταγενέστερο χριστιανικό ναό, χρησιμεύοντας ως κυρίως ναός. Υπήρξε μουσουλμανικό προσκύνημα, συσχετιζόμενο με τον εντός του μαυσωλείου θαμμένο γέροντα. Αποτελεί πιθανόν το μοναδικό κτίσμα ενός ευρύτερου κτηριακού συνόλου που δεν σώζεται πλέον. Σήμερα λειτουργεί ως ναός
Στάγειρα, Αρχαιολογικός χώρος μεσαιωνικών Σιδηροκαυσίων, Συγκρότημα Μικρού Λουτρού και τεμένους	Συγκρότημα "ευαγών ιδρυμάτων", που πιθανότατα κατασκευάστηκε στο διάστημα 1478-1487. Το έργο αποκατάστασης του λουτρού υλοποιήθηκε στο πλαίσιο του ΕΣΠΑ (2010-2016) και, ακολούθως, αποκαταστάθηκε με κρατικούς πόρους το τέμενος
ΘΡΑΚΗ	
Ξάνθη, Γενισέα, Τζαμί Μουσταφά Πασά	Το τέμενος λειτουργεί ως χώρος προσευχής των μουσουλμάνων της περιοχής

Ξάνθη, Τέμενος Κασαμπά (ή Τσαρσί) Γενισέας	Το τέμενος ενσωματώνει βασικά στοιχεία της τοπικής παραδοσιακής αρχιτεκτονικής του β' μισού του 19 ^{ου} αι. Το 2015 πραγματοποιήθηκαν μικρής έκτασης εργασίες υποστήλωσης των δοκών στήριξης της στέγης και το 2016 μικρής κλίμακας εργασίες καθαρισμού. Είναι κλειστό, ανήκει στο Βακούφ. Χαρακτηρίστηκε ως μνημείο με την ΥΠΠΟΑ / ΓΔΑΠΚ / ΔΒΜΑ / 619197 / 439078 / 7509 / 2940 / 09-12-2020 Απόφαση (ΑΔΑ 6ΜΙΗ4653Π4-ΣΚΠ) - ΦΕΚ Δ' 838/23.12.2020. Δεν λειτουργεί, χρειάζεται εργασίες συντήρησης / αποκατάστασης
Ξάνθη, τέμενος Μύκης	Λειτουργεί ως χώρος προσευχής. Το κτίσμα εντάσσεται μορφολογικά στα νεώτερα τζαμιά της Θράκης που οικοδομήθηκαν στα τέλη του 19 ^{ου} – αρχές του 20 ^{ου} αι. και διακρίνονται από λιτά στοιχεία με επιρροές από τη «βιομηχανική αρχιτεκτονική». Χαρακτηρίστηκε ως νεώτερο μνημείο το 2018 (ΥΠΠΟΑ / ΓΔΑΠΚ / ΔΒΜΑ / ΤΒΜΑΧΜΑΕ / 526213 / 373557 / 6882/2777 / 22-11-2018 Απόφαση - ΦΕΚ 294/ΑΑΠ/11.12.2018). Έχουν εγκριθεί από το ΥΠΠΟ οι εργασίες και οι εγκαταστάσεις για την ενεργητική πυροπροστασία του τεμένους
Ξάνθη, Δήμος Βιστωνίδος, Σέλινο, Τεκές Κιουτουκλού Μπαμπά	Ταφικό παρεκκλήσι μοναστηριακού συγκροτήματος (τεκές). Το κτήριο έχει αποκατασταθεί από την πρώην 12 ^η ΕΒΑ και αποτελεί επισκέψιμο μνημείο. Το 2014-2015 υλοποιήθηκε έργο φωτισμού του μνημείου και του περιβάλλοντος χώρου του από τον Δήμο Αβδήρων, υπό την εποπτεία της ΕΦΑ Ξάνθης. Επιπλέον, το καλοκαίρι γίνονται εκδηλώσεις σε συνεργασία με την Εφορεία Αρχαιοτήτων
Κομοτηνή, ιστορικό κέντρο, πλατεία Ηφαίστου, Γενί τζαμί (πιθανόν τέλη 16 ^{ου} αι.)	Στον περίβολο του τεμένους, γύρω από εσωτερική αυλή υπάρχουν τα γραφεία της Μουφτείας Κομοτηνής, το κτήριο της βιβλιοθήκης (πιθανόν αρχικά ήταν το ιεροδιδασκαλείο), χώροι προετοιμασίας και αναμονής των πιστών, το μαυσωλείο της Φατμά Χανούμ, νεκροταφείο προυχόντων. Το μνημείο είναι εν λειτουργία τέμενος. Το 2006 υλοποιήθηκαν εργασίες αποκατάστασης
Κομοτηνή, σε οικοδομική νησίδα που ορίζεται από τις οδούς Ξενοφώντος, Βενιζέλου και Φιλικής Εταιρείας, Ιμαρέτ	Συγκρότημα θρησκευτικού και φιλανθρωπικού χαρακτήρα. Το κτήριο στεγάζει σήμερα το Εκκλησιαστικό Μουσείο Κομοτηνής. Εργασίες αποκατάστασης υλοποιήθηκαν κατά το Β' ΚΠΣ. Πρόσφατα ολοκληρώθηκε το έργο «Συντήρηση μνημείου και εκκλησιαστικής συλλογής - ανάδειξη περιβάλλοντος χώρου» στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος Ανατολική Μακεδονία – Θράκη 2014-2020 από την ΕΦΑ Ροδόπης. Το έργο περιελάμβανε επεμβάσεις στο κέλυφος του συγκροτήματος, διερεύνηση των θεμελιώσεων και επανέκθεση της Εκκλησιαστικής Συλλογής
Κομοτηνή, Εσκή Τζαμί (πιθανόν του 14 ^{ου} ή 15 ^{ου} αιώνα)	Πρόκειται για ενεργό λατρευτικό τέμενος που είναι στη διαχείριση της Μουφτείας Κομοτηνής. Το 2002 υλοποιήθηκαν εργασίες αποκατάστασης
Κομοτηνή, Τεκές Πος Πος (19 ^{ος} αι.)	Από το αρχικό συγκρότημα διατηρείται μόνο μνημειακός τάφος και νεκροταφείο, καθώς ο παλαιός τεκές καταστράφηκε το 1986 από πυρκαγιά και στη συνέχεια κατεδαφίστηκε. Αποτύπωση των ερειπίων έγινε το 1991, στο πλαίσιο κατάθεσης μελέτης ανακατασκευής. Πρόκειται για άτυπο χώρο λατρείας Αλεβιτών, που ανήκει στη Διαχειριστική Επιτροπή Μουσουλμανικής Περιουσίας. Το νέο κτήριο είναι σήμερα υπό ανακατασκευή, κατόπιν έγκρισης από την αρμόδια Εφορεία Αρχαιοτήτων

Κομοτηνή, τεμένη Σερδαρμαχαλέ και Ταμπακχανέ (πιθανόν 16 ^{ος} - 17 ^{ος} αι.)	Λατρευτική χρήση, ανήκουν στη Διαχειριστική Επιτροπή Μουσουλμανικής Περιουσίας, με πρωτοβουλία και χρηματοδότηση της οποίας έχουν υλοποιηθεί εργασίες επί αυτών
Κομοτηνή, Καγιαλί τζαμί και Μεντρεσές (αρχές 18 ^{ου} αιώνα, πιθ. 1730)	Λατρευτική και εκπαιδευτική χρήση, ανήκει στη Διαχειριστική Επιτροπή Μουσουλμανικής Περιουσίας
Κομοτηνή, Τέμενος Σελβιλί (ή “Σπασμένο Τζαμί”), δυτικά του φρουρίου Κομοτηνής	Ανάγεται στον 18 ^ο - 19 ^ο αι. Πιθανόν προσκυνηματική χρήση (τάφος), το τέμενος έχει πλήρως καταστραφεί σε άγνωστο χρόνο και διατηρείται μόνο ο μιναρές και ένας τάφος. Εργασίες στην περίφραξη έγιναν παλαιότερα με τη φροντίδα της Μουφτείας Κομοτηνής, υπό την επίβλεψη της Εφορείας Αρχαιοτήτων Ροδόπης
Διδυμότειχο, Τέμενος Μεχμέτ Τσελεμπί (ή Μεγάλο τέμενος)	Η υλοποίηση της συνολικής αποκατάστασης του τεμένους Βαγιαζήτ είχε ενταχθεί το έτος 2011 στο πλαίσιο του Εθνικού Στρατηγικού Πλαισίου Αναφοράς (ΕΣΠΑ), με σκοπό το μνημειακών διαστάσεων οικοδόμημα να αποδοθεί ως επισκέψιμο στους πολίτες και στους επισκέπτες του ακριτικού Διδυμοτείχου αλλά και στις επόμενες γενιές. Μετά το λυπηρό συμβάν της πυρκαγιάς που έλαβε χώρα στο μνημείο την 22.3.2017 προωθήθηκαν από το ΥΠΠΟ οι απαιτούμενες ενέργειες. Το 2018 εγκρίθηκε η μελέτη «Σχέδιο – πλαίσιο αποκατάστασης μνημειακού εμβადού και περιβάλλοντος τεμένους Βαγιαζήτ Διδυμότειχου. Αρχαιολογική τεκμηρίωση αναγκαίων επεμβάσεων και υποστηρικτικών μελετών». Ακολούθησε η ένταξη της Πράξης «Αποκατάσταση τεμένους Βαγιαζήτ Διδυμοτείχου - Φάση Β» στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Ανατολική Μακεδονία και Θράκη 2014-2020». Κατά το τέλος του 2023 ολοκληρώθηκε από την ΕΦΑ Έβρου το Υποέργο 1 “Τέμενος Βαγιαζήτ Διδυμοτείχου: τεκμηρίωση δομών και μορφών μνημειακού κελύφους και περιβάλλοντος”. Για τη συνολική αποκατάσταση του τεμένους Βαγιαζήτ χρηματοδοτήθηκε από το ΥΠΠΟ και εγκρίθηκε ερευνητικό πρόγραμμα που εκπόνησε το ΕΜΠ «Διερεύνηση μεθόδων ανάλυσης, καταγραφής και τεκμηρίωσης της αρχιτεκτονικής, στατικής, κατασκευαστικής και δυναμικής συμπεριφοράς λίθινων κατασκευών με ξύλινο φορέα στέγασης, διατύπωση προτάσεων και λύσεων ανακατασκευής της ξύλινης στέγης και αποκατάστασης του λιθόκτιστου κελύφους τους, με εφαρμογή στο τέμενος Βαγιαζήτ Διδυμοτείχου». Επίσης, εφαρμόστηκαν από τη ΔΑΒΜΜ «Πρόσθετα μέτρα Ενίσχυσης του μιναρέ του τεμένους Βαγιαζήτ» με χρηματοδότηση από το Τακτικό Προϋπολογισμό το 2021. Τέλος, παράλληλα ανατέθηκε η “Σύνταξη ηλεκτρομηχανολογικής μελέτης για το Τέμενος Βαγιαζήτ Διδυμοτείχου”, από την Εφορεία Αρχαιοτήτων Έβρου, από τον Τακτικό Προϋπολογισμό του ΥΠΠΟ. Η πλήρης αποκατάσταση του μνημείου, με ανακατασκευή του συνόλου της στέγης του, και του μιναρέ του υλοποιείται από τη ΔΑΒΜΜ με χρηματοδότηση από το Ταμείο Ανάκαμψης και

	Ανθεκτικότητας, βρίσκεται σε πλήρη εξέλιξη και θα ολοκληρωθεί σύντομα
Διδυμότειχο, Μουσωλείο του Ορούτς πασά (1417 ή 1426)	Πρόκειται για ανοικτό τετράστιλο τρουλαίο οικοδόμημα στην περιοχή του παλαιού μουσουλμανικού νεκροταφείου της πόλης. Ο θόλος του μνημείου είχε καταρρεύσει ήδη από τα μέσα του 18 ^{ου} αι. Το 2010 υποστηλώθηκε από την αρμόδια Εφορεία Αρχαιοτήτων για να αποφευχθεί περαιτέρω φθορά του. Απαιτείται η σύνταξη μελέτης αποκατάστασης και προστασίας του μνημείου και ακολούθως, η υλοποίηση αυτής
Σουφλί, Ρούσσα, Τεκές του Σεγίτ Αλή Σουλτάν ή Τεκές της Ρούσσας	Λειτουργεί ως θρησκευτικός χώρος συνάθροισης μουσουλμάνων (Μπεκτασήδων). Έχει πραγματοποιηθεί από την Εφορεία Αρχαιοτήτων Έβρου, τοπογραφική αποτύπωση, φωτογραμμετρική αποτύπωση, αποτύπωση με laser του μουσωλείου και του μαγειρείου
ΒΟΡΕΙΟΑΝΑΤΟΛΙΚΟ ΑΙΓΑΙΟ	
Λέσβος, Μυτιλήνη, Επάνω Σκάλα, Βαλιδέ Τζαμί	Από το έτος 2018 έως και το 2020 πραγματοποιήθηκαν εργασίες στο πλαίσιο του έργου «Αποκατάσταση του Βαλιδέ Τζαμί στην Επάνω Σκάλα Μυτιλήνης» απολογιστικά και με αυτεπιστασία από την Εφορεία Αρχαιοτήτων Λέσβου, (αποψύλωση, καθαρισμός μνημείου και περιβάλλοντος χώρου, αποξήλωση του μιναρέ, καταγραφή των λίθων του, τοποθέτηση ικριωμάτων, προμήθεια και τοποθέτηση περίφραξης, αεροφωτογράφιση μνημείου, αρμολογήματα στο μνημείο και τοποθέτηση σωληνίσκων ενεμάτων, σωστικές στερεώσεις κονιαμάτων, κάλυψη μιναρέ κ.λπ.). Το 2021 εκπονήθηκε αρχιτεκτονική, στατική και γεωτεχνική μελέτη για την αποκατάσταση του τεμένους. Επίσης, έχει εκπονηθεί μελέτη παθολογίας και συντήρησης των λίθινων διακοσμητικών στοιχείων και των σωζόμενων τμημάτων του ζωγραφικού διακόσμου του μνημείου. Το έργο στερέωσης, αποκατάστασης και ανάδειξης του μνημείου στη μορφή που σώζεται τα τελευταία 200 χρόνια περίπου και εγκατάστασης μιας νέας αλλά συμβατής με αυτό χρήσης υλοποιήθηκε από την ΕΦΑ Λέσβου με χρηματοδότηση από το Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας και ολοκληρώθηκε
Λέσβος, Μυτιλήνη, οδός Ερμού, Γενί τζαμί	Ιδιοκτησία του Δήμου Λέσβου. Το μνημείο είναι επισκέψιμο κατόπιν συνεννόησης με την Εφορεία Αρχαιοτήτων Λέσβου. Πραγματοποιήθηκαν στο παρελθόν άμεσες στερεωτικές εργασίες. Είναι σε εξέλιξη ερευνητικό πρόγραμμα του Πολυτεχνείου Κρήτης για την εκπόνηση μελέτης αποκατάστασης του μνημείου
Λέσβος, Μυτιλήνη, Μεσαίο Κάστρο, Μεντρεσές (ιεροδιδασκαλείο)	Πρόκειται για το εμβληματικότερο μνημείο θρησκευτικής αρχιτεκτονικής του Κάστρου Μυτιλήνης. Είναι επισκέψιμο μόνο εξωτερικά, περιμετρικά. Μετά την εκπόνηση και έγκριση των απαραίτητων μελετών (αρχιτεκτονική, στατική κτλ), η αποκατάσταση του μνημείου υλοποιήθηκε από την ΕΦΑ Λέσβου με χρηματοδότηση από το Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας και ολοκληρώθηκε
Λέσβος, Μυτιλήνη, Κάστρο Μυτιλήνης, Τεκές	Το μνημείο αποκαταστάθηκε στο πλαίσιο του ΕΣΠΑ 2007-2013 και είναι επισκέψιμο

Χίος, Πλατεία Βουνακίου (Τριανδρίας), οδ. Κανάρη και Φυντέλντε Κουλάνς, Μετζιτιέ τζαμί	Αποκαταστάθηκε και στεγάζει τη μόνιμη έκθεση Βυζαντινής και Μεταβυζαντινής Τέχνης. Ο μιναρές του μνημείου αποκαταστάθηκε στο πλαίσιο του ΕΣΠΑ 2007-2013 από την Υπηρεσία Νεωτέρων Μνημείων και Τεχνικών Έργων Β. Αιγαίου και ηλεκτροφωτίστηκε
Χίος, πλατεία Κάστρου Χίου, μικρό Νεκροταφείο «Καρά Αλή»	Επισκέψιμο μνημείο
Χίος, Οσμανιέ Τζαμί, Φραγκομαχαλάς (1892)	Έχει επισκευαστεί στη δεκαετία του 1990. Από το 2012 χρησιμοποιείται ως χώρος εργαστηρίων συντήρησης κεραμικής της ΕΦΑ Χίου. Με αφορμή εορτασμούς, όπως η ημέρα μουσείων ή οι Ευρωπαϊκές Ημέρες Πολιτιστικής Κληρονομιάς, το μνημείο ανοίγει στο κοινό και παρουσιάζεται το έργο των συντηρητών
Χίος, Μπαϊρακλί ή Χαμηδιέ Τζαμί στην οδό Αγίου Γεωργίου, Κάστρο Χίου (1892)	Το 2023 ολοκληρώθηκε το έργο αποκατάστασης του μνημείου. Το έργο («Επανάχρηση Τεμένους Χαμηδιέ στο Κάστρο της Χίου»), υλοποιήθηκε μέσω του Αναπτυξιακού Προγράμματος Ειδικού Σκοπού για το Βόρειο Αιγαίο 2017-2020 (Εθνικοί Πόροι ΠΔΕ). Το μνημείο χρησιμοποιείται ως χώρος πολιτισμού και στέγης πολιτιστικών δράσεων
ΔΩΔΕΚΑΝΗΣΑ	
Ρόδος, Μεσαιωνική Πόλη, Τέμενος Σουλεϊμάν	Αποκαταστάθηκε από το ΤΔΠΑΕ Ρόδου. Επισκέψιμο μνημείο και κατόπιν αδείας από το ΥΠΠΟ, χώρος διεξαγωγής θρησκευτικών τελετών δύο φορές το χρόνο, για τις γιορτές του Eid al Fitr (Ραμαζάνι) και του Eid al Adha (Θυσία του Αβραάμ). Το 2021 υλοποιήθηκαν με εθνικούς πόρους επισκευαστικές εργασίες στο μνημείο: υδροχρωματισμοί, επισκευή της κρήνης και αντικατάσταση των ξύλινων στοιχείων του προστώου
Ρόδος, Μεσαιωνική Πόλη, οδός Πλάτωνος, Ιμπραήμ Πασά τζαμί	Το μνημείο είναι εν ενεργεία (το κατ'εξοχήν) μουσουλμανικό τέμενος, σε χρήση της μουσουλμανικής κοινότητας της Ρόδου
Ρόδος, Μεσαιωνική Πόλη, πλατεία Δωριέως, Τέμενος Ρετζέπ Πασά	Το 2021 με εθνικούς πόρους εκπονήθηκε μελέτη συντήρησης και αποκατάστασης του διακόσμου του μνημείου. Η συντήρηση, αποκατάσταση και ανάδειξη του τεμένους υλοποιήθηκε από την ΕΦΑ Δωδεκανήσου με χρηματοδότηση από το Τ.Α.Α. και ολοκληρώθηκε
Ρόδος, Μεσαιωνική Πόλη, πλατεία Αρίωνος, Μουσταφά τζαμί	Το μνημείο χρησιμοποιείται για τελετές (γάμοι, περιτομές, κ.λπ.) από τη μουσουλμανική κοινότητα της Ρόδου
Ρόδος, Μεσαιωνική Πόλη, οδός Αλεξανδρίδου, Χαμζά Μπέη τζαμί	Το μνημείο αποκαταστάθηκε πλήρως στο πλαίσιο του Γ' ΚΠΣ και είναι επισκέψιμο. Το μνημείο μελλοντικά θα μπορούσε να λειτουργήσει ως επισκέψιμο μνημείο, σε συνδυασμό με τη φιλοξενία θεματικής εκθέσεως στο εσωτερικό του
Ρόδος, Μεσαιωνική Πόλη, οδός	Το μνημείο αποκαταστάθηκε πλήρως στο πλαίσιο του Γ' ΚΠΣ και μελλοντικά θα μπορούσε να λειτουργήσει ως επισκέψιμο μνημείο, σε συνδυασμό με τη φιλοξενία θεματικής εκθέσεως στο εσωτερικό

Σωκράτους, Μεχμέτ Αγά τζαμί	του. Το 2023 υλοποιήθηκαν με εθνικούς πόρους εργασίες επισκευής των ξύλινων στοιχείων του μιναρέ
Ρόδος, Μεσαιωνική Πόλη, Σιντριβάν τζαμί	Το μνημείο αποκαταστάθηκε πλήρως στο πλαίσιο του Γ' ΚΠΣ και θα μπορούσε μελλοντικά να λειτουργήσει ως επισκέψιμο μνημείο, σε συνδυασμό με τη φιλοξενία θεματικής εκθέσεως στο εσωτερικό του
Ρόδος, οδός Πίνδου 1, Τέμενος Αλή Χιλμί Πασά	Το μνημείο αποκαταστάθηκε και στεγάζει δραστηριότητες του Δήμου Ρόδου (έχει παραχωρηθεί στον Σκακιστικό Όμιλο του Δήμου)
Ρόδος, Μεσαιωνική Πόλη, Ιμαρέτ (ή Παλιό Συσσίτιο - κοινωφελές ίδρυμα/ πτωχοκομείο) και εκκλησία των Αγίων Αποστόλων	Τα κτήρια του συγκροτήματος αποκαταστάθηκαν και εντάχθηκαν σε αυτά νέες χρήσεις. Ειδικότερα, φιλοξενούνται περιοδικές εκθέσεις της Δημοτικής Πινακοθήκης Ρόδου (στους ανατολικούς θόλους του Ιμαρέτ), δημοτικό αναψυκτήριο (στο μαγειρείο), παιδική χαρά (στην αυλή), ενώ η κρύπτη και η εκκλησία είναι επισκέψιμα μνημεία
Ρόδος, Συγκρότημα Μουράτ Ρεΐς	Το συγκρότημα βρίσκεται στη βόρεια απόληξη του λιμανιού του Μανδρακίου και περιλαμβάνει: Τάφο Μουράτ Ρεΐς (μαυσωλείο), μουσουλμανικό νεκροταφείο με οκτώ μαυσωλεία (τουρμπέδες) και μεμονωμένους τάφους, τέμενος και τεκέ. Όλο το συγκρότημα είναι επισκέψιμο μνημείο και μουσουλμανικό προσκύνημα κατόπιν συνεννόησης, ωστόσο προσωρινά δεν είναι προσβάσιμος ο εργοταξιακός χώρος. Δύο κτηριακά συγκροτήματα έχουν επισκευασθεί στο παρελθόν, έχουν παραχωρηθεί στον Δήμο Ρόδου για πολιτιστικές χρήσεις και για τη λειτουργία του Δημοτικού Ωδείου. Έχουν ολοκληρωθεί οι εργασίες συντήρησης και επισκευής του μαυσωλείου του Μουράτ Ρεΐς και έχουν πραγματοποιηθεί εργασίες συντήρησης του ζωγραφικού του διακόσμου. Έχουν ολοκληρωθεί οι εργασίες συντήρησης ενός δεύτερου μαυσωλείου. Το 2022 εκπονήθηκε με εθνικούς πόρους μελέτη συντήρησης και αποκατάστασης των μαρμάρινων στοιχείων στο Μουράτ Ρεΐς. Το έργο: “Αποκατάσταση και Ανάδειξη του Ιστορικού νεκροταφείου του Μουράτ Ρεΐς στην Πόλη της Ρόδου” (εκπόνηση μελετών και εργασίες αποκατάστασης – επισκευής του τεμένους, εργασίες αποκατάστασης – επισκευής των μαυσωλείων του συγκροτήματος, εργασίες διαμόρφωσης και ανάδειξης περιβάλλοντος χώρου, καθαρισμός τάφων με ήπια μέσα, συντήρηση και αποκατάσταση οικίσκων και δημιουργία μικρού εκθεσιακού κέντρου και χώρων εξυπηρέτησης κοινού, κατασκευή και τοποθέτηση πληροφοριακών πινακίδων σε επιλεγμένα σημεία του συγκροτήματος) υλοποιήθηκε από την ΕΦΑ Δωδεκανήσου με χρηματοδότηση από το Τ.Α.Α. και ολοκληρώθηκε. Επιπλέον, έχουν μεταφερθεί και έχουν τακτοποιηθεί εντός του περιφραγμένου χώρου οθωμανικές επιτύμβιες στήλες που φυλάσσονταν στον αρχαιολογικό χώρο των κήπων του Παλατιού του Μεγάλου Μαγίστρου. Τον Ιανουάριο του 2025 εγκρίθηκε πρόγραμμα καταγραφής - ψηφιοποίησης και μελέτης των οθωμανικών επιγραφών της Ρόδου (corpus) στο πλαίσιο συνεργασίας με το Εθνικό Ίδρυμα Ερευνών

Κως, πλατεία Λότζιας, Γαζή Χασάν Πασά Τζαμί	Το τέμενος (στον όροφο) ήταν κλειστό, ενώ στο ισόγειο φιλοξενούνταν εμπορικά καταστήματα. Το μνημείο επλήγη σοβαρά από το σεισμό της 21 ^{ης} Ιουλίου 2017. Επί του παρόντος δεν είναι προσβάσιμο. Εγκρίθηκαν μέτρα αντιστήριξης σύμφωνα με μελέτη που κατέθεσε το Βακούφ της Κω, τα οποία και εφαρμόστηκαν. Απαιτείται η αποκατάστασή του. Προγραμματίζεται η ανάθεση επικαιροποίησης των μελετών μετά τον σεισμό (αρχιτεκτονική και στατική) για την αποκατάσταση του τεμένους, συμπεριλαμβανομένης και της κρήνης αυτού
Κως, πλατεία Ελευθερίας, Ντεφτερντάρ τζαμί	Το τέμενος (στον όροφο) λειτουργούσε ως λατρευτικός χώρος, ενώ στο ισόγειο φιλοξενούνταν εμπορικά καταστήματα. Το μνημείο επλήγη σοβαρά από το σεισμό της 21 ^{ης} Ιουλίου 2017. Μετά την έγκριση από το ΥΠΠΟ της αρχιτεκτονικής και στατικής μελέτης αποκατάστασης του μνημείου και ανακατασκευής της νεότερης κρήνης αυτού, το έργο αποκατάστασης του μνημείου και της κρήνης υλοποιήθηκε από τη ΔΑΒΜΜ με χρηματοδότηση από το Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας και ολοκληρώθηκε
Κως, Τζαμί Γαζή Χασάν Πασά στο Πλατάνι	Υπεγράφη το 2021 η Προγραμματική Σύμβαση Πολιτισμικής Ανάπτυξης μεταξύ του ΥΠΠΟ, της Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου και του Οργανισμού Διαχείρισης Κτημάτων Βακούφ Κω, για την αποκατάσταση του τεμένους Γαζή Χασάν Πασά στο Πλατάνι - μετά την έγκριση από το ΥΠΠΟ της σχετικής μελέτης - με σκοπό την επαναφορά του σε συνθήκες που απρόσκοπτα θα επιτρέψουν την λειτουργία του. Το έργο ολοκληρώθηκε και το τέμενος ετέθη εκ νέου σε λειτουργία
Κως, τέμενος Μορούκ	Έχει εγκριθεί από το ΥΠΠΟ η αρχιτεκτονική και στατική μελέτη αποκατάστασης του σεισμόπληκτου τεμένους
Κως, τέμενος Αττίκ	Έχει εγκριθεί από το ΥΠΠΟ η αρχιτεκτονική και στατική μελέτη αποκατάστασης του σεισμόπληκτου μνημείου
Καστελλόριζο, περιοχή Κάβος, Τέμενος	Στο εσωτερικό του μνημείου, που έχει αποκατασταθεί, στεγάζεται η Ιστορική Συλλογή Καστελλορίζου
ΚΡΗΤΗ	
Ηράκλειο, Παλαιά Πόλη, πλατεία Αγίου Τίτου, οδός Μαρτύρων 25 ^{ης} Αυγούστου 1898, Βεζίρ τζαμί (Άγιος Τίτος)	Αρχικά χριστιανικός ναός που μετετράπη σε τέμενος, λειτουργεί σήμερα ως χριστιανικός ναός. Το 1995 πραγματοποιήθηκαν αναστηλωτικές-στερεωτικές εργασίες από την τότε 13 ^η ΕΒΑ, ενώ την τελευταία δεκαετία πραγματοποιούνται τακτικά άμεσα στερεωτικά μέτρα από την αρμόδια Εφορεία Αρχαιοτήτων
Ηράκλειο, περιοχή Κομμένο Μπεντένι, σε πλάτωμα της λεωφόρου Νικολάου Πλαστήρα, Τεκές Τριών Ανδρών	Από τον τεκέ σώζεται το μαυσωλείο, μία κρήνη, ένα φρέαρ, θεμέλια δωματίων και υπολείμματα δαπέδων. Απαιτείται αποκατάσταση του μνημείου προκειμένου να καταστεί επισκέψιμο. Σήμερα είναι επισκέψιμο μόνο εξωτερικά. Το 1995 η 13 ^η ΕΒΑ εκτέλεσε στερεωτικές εργασίες στον τουρμπέ. Το 2009 έγιναν εργασίες καθαρισμού του χώρου και το 2012 η αποκατάσταση της κρήνης και στερέωση του βοτσαλωτού δαπέδου ανάμεσα σε αυτήν και τον τουρμπέ

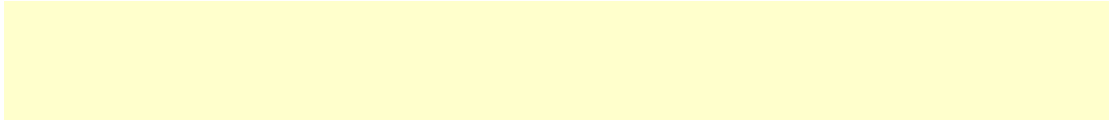
Ηράκλειο, Μιχράμπ του Τεμένους του Αβδουρραχμάν Αγά Τζαμισί	Βρίσκεται στο χώρο της ενετικής εκκλησίας της Τριμάρτυρης στην οδό 1866. Βρίσκεται σε χώρο που ανήκει σε ιδιώτη. Η Εφορεία Αρχαιοτήτων υλοποίησε σωστικές - στερεωτικές εργασίες στο σωζόμενο Μιχράμπ
Ηράκλειο, Νέα Αλάτσατα, Γ. Μαστρακούλη 13, Τζαμί του τεκέ του Χορασάνι Ζαντέ των Μπεκτασήδων	Το τέμενος του τεκέ είναι επισκέψιμο κατόπιν συνεννόησης με τον Σύλλογο Αλατσατιανών που το διαχειρίζεται. Η κατάσταση διατήρησης των κτηρίων εκτιμάται ως καλή
Περιφέρεια Ηρακλείου, Οικισμός Φορτέτσας (Inadiye ή Candia Nova ή Νέο Φρούριο)	Στον οικισμό της Φορτέτσας βρίσκονται οθωμανική κρήνη και Τζαμί (Νηπιαγωγείο), τα οποία ανήκουν στον Δήμο Ηρακλείου και είναι σε καλή κατάσταση
Χανιά, Ενετικό Λιμάνι, Τέμενος του Κιουτσούκ Χασάν (ή Γιαλί τζαμί)	Το αποκατεστημένο μνημείο είναι επισκέψιμο, λειτουργεί δε περιστασιακά και ως χώρος περιοδικών εκθέσεων
Χανιά, Παλαιά Πόλη, πλατεία Σπλάντζιας, Μιναρές του «τζαμιού του σουλτάνου Ιμπραήμ» (ή «Χουνκιάρ τζαμί»), παραπλεύρως του ναού του Αγίου Νικολάου	Ο μιναρές αποκαταστάθηκε
Χανιά, οδός Αποκορώνου, Μαλαθήρου, Πολυρρηναίας, Τεκές Μεβλεβήδων δερβίσηδων	Τεκές, μαυσωλείο, θύρωμα και συντριβάνι: στον χώρο στεγάζεται το Κέντρο Παιδικής Μέριμνας (υπαγόμενο στο Κέντρο Αποκατάστασης Παιδιών και Νέων Κρήτης) του Υπουργείου Υγείας. Έχουν γίνει στερεωτικές εργασίες
Ρέθυμνο, Φρούριο Φορτέτζα, Τέμενος του Σουλτάνου Ιμπραήμ	Το κτήριο αποκαταστάθηκε και είναι επισκέψιμο μνημείο και χώρος περιοδικών εκθέσεων και μουσικών εκδηλώσεων κατά την περίοδο του Αναγεννησιακού Φεστιβάλ Ρεθύμνου
Ρέθυμνο, Παλαιά πόλη, στη συμβολή των οδών Εθνικής Αντιστάσεως και Βερνάρδου, Συγκρότημα Γαζή Ντελί Χουσεΐν Πασά	Τέμενος, πτωχοκομείο, βιβλιοθήκη και σχολείο. Σήμερα το τέμενος λειτουργεί ως ωδείο, χώρος μουσικών εκδηλώσεων και αίθουσα διαλέξεων του Συνδέσμου υπέρ Διαδόσεως των Καλών Τεχνών. Το τέμενος αποκαταστάθηκε το έτος 1980. Ο μιναρές του αποκαταστάθηκε το 2015 στο πλαίσιο του ΕΣΠΑ (2007-2013). Έχει πραγματοποιηθεί συντήρηση των όψεων και των στεγών του
Ρέθυμνο, Παλαιά πόλη, στη συμβολή	Τέμενος και ερειπωμένο μαυσωλείο. Το τέμενος αποκαταστάθηκε στο πλαίσιο του Γ' ΚΠΣ, κατά τα έτη 2007-2008. Χρησιμοποιείται ως

των οδών Βίκτωρος Ουγκώ και Αρκαδίου, Τζαμί του Καρά Μουσά Πασά	χώρος εκδηλώσεων της Εφορείας Αρχαιοτήτων Ρεθύμνου και εκθέσεων του Μουσείου Σύγχρονης Τέχνης. Προγραμματίζεται η υλοποίηση εργασιών αντικατάστασης των φθαρμένων επιχρισμάτων του τουρμπέ
Ρέθυμνο, Παλαιά πόλη, Τέμενος Βαλιδέ Σουλτάνας	Έχουν υλοποιηθεί εργασίες αποκατάστασης του μνημείου. Έως σήμερα έχουν πραγματοποιηθεί εργασίες αποκατάστασης των τρούλων του μνημείου, στερέωσης και αποκατάστασης των εσωτερικών τοιχοποιιών και του μεγαλύτερου μέρους των εξωτερικών, συντήρησης του μιχράμπ και του ανεικονικού τοιχογραφικού διακόσμου του, καθώς και δύο επιγραφών, δύο διαφορετικών φάσεων, πάνω από το θύρωμα εισόδου. Μετά την ολοκλήρωση των εργασιών το μνημείο θα λειτουργήσει ως χώρος διαλέξεων και πολιτιστικών εκδηλώσεων
Νέα πόλη Ρεθύμνου, Συγκρότημα Βελή Πασά	Το συγκρότημα βρίσκεται στην περιοχή του Μασταμπά στη νέα πόλη Ρεθύμνου. Το συγκρότημα αποκαταστάθηκε την περίοδο 1996-2006 με πιστώσεις του Β' και Γ' Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης και έχει παραχωρηθεί στο Μουσείο Γουλανδρή Φυσικής Ιστορίας της Αθήνας. Οι απαιτούμενες μελέτες για την αποκατάσταση του μινιάρé έχουν ολοκληρωθεί
Ρέθυμνο, Τουρμπές πλατείας Μικρασιατών	Πρόκειται για μικρό θολοσκεπή τάφο σχείτη, πολεμιστή πεσόντα κατά την οθωμανική κατάκτηση της πόλης του Ρεθύμνου. Έκτακτες στερεωτικές εργασίες από το μόνιμο προσωπικό της Εφορείας Αρχαιοτήτων Ρεθύμνου
Ιεράπετρα, Κάτω Μερά, πλατεία λοχαγού Ιωάννη Μαμουνάκη (πλατεία Τζαμιού), μουσουλμανικό τέμενος Ιεράπετρας και κρήνη	Το τέμενος έχει αποκατασταθεί και είναι επισκέψιμο μνημείο εξωτερικά. Χρησιμοποιείται από τον δήμο ως έδρα της Φιλαρμονικής της πόλης

Δ. Άλλα Θρησκέυματα

Σύμφωνα με τα στοιχεία της Υπηρεσίας, στην Ελλάδα υφίστανται και λειτουργούν νομίμως αδειοδοτημένοι χώροι λατρείας που ανήκουν σε θρησκευτικές κοινότητες των **Βουδιστών (5)**, των **Ινδουϊστών (3)**, των **Μπαχάι (5)**, της **Ελληνικής Εθνικής Θρησκείας (1)** και της **Σαϊεντολογίας (1)**.

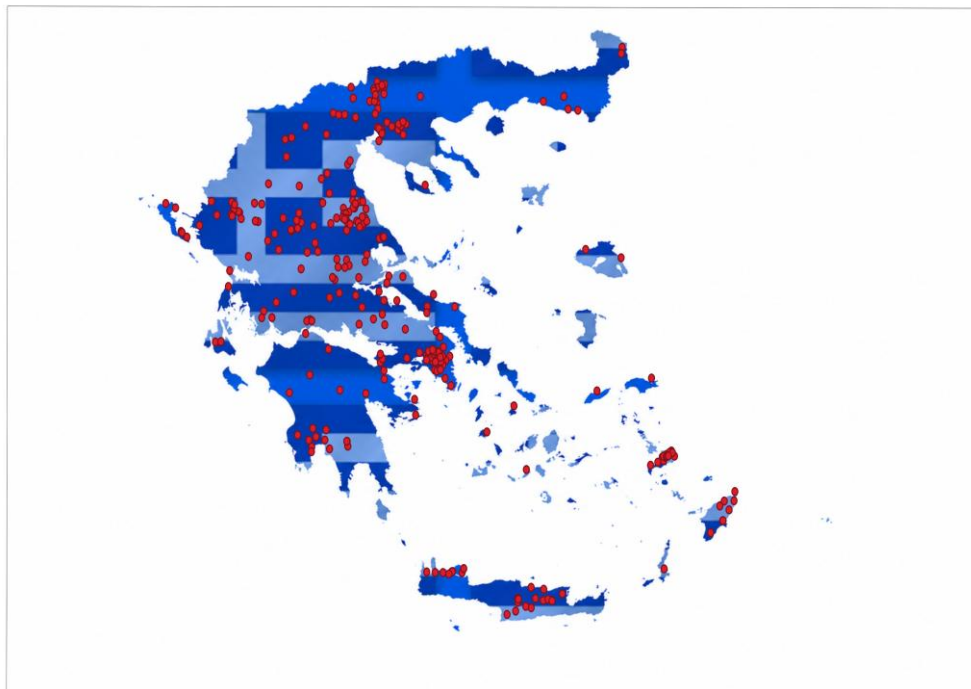
Δεν έχουν αναφερθεί περιστατικά εις βάρος χώρων θρησκευτικής σημασίας άλλων Θρησκευμάτων.



III. ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΗ & ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗ ΑΠΕΙΚΟΝΙΣΗ



Α. Γεωγραφική απεικόνιση περιστατικών ανά Θρησκευτική Κοινότητα



Ορθόδοξη Εκκλησία



Γνήσιοι Ορθόδοξοι Χριστιανοί (Γ.Ο.Χ. – «Παλαιοημερολογίτες»)



Χριστιανοί Μάρτυρες του Ιεχωβά



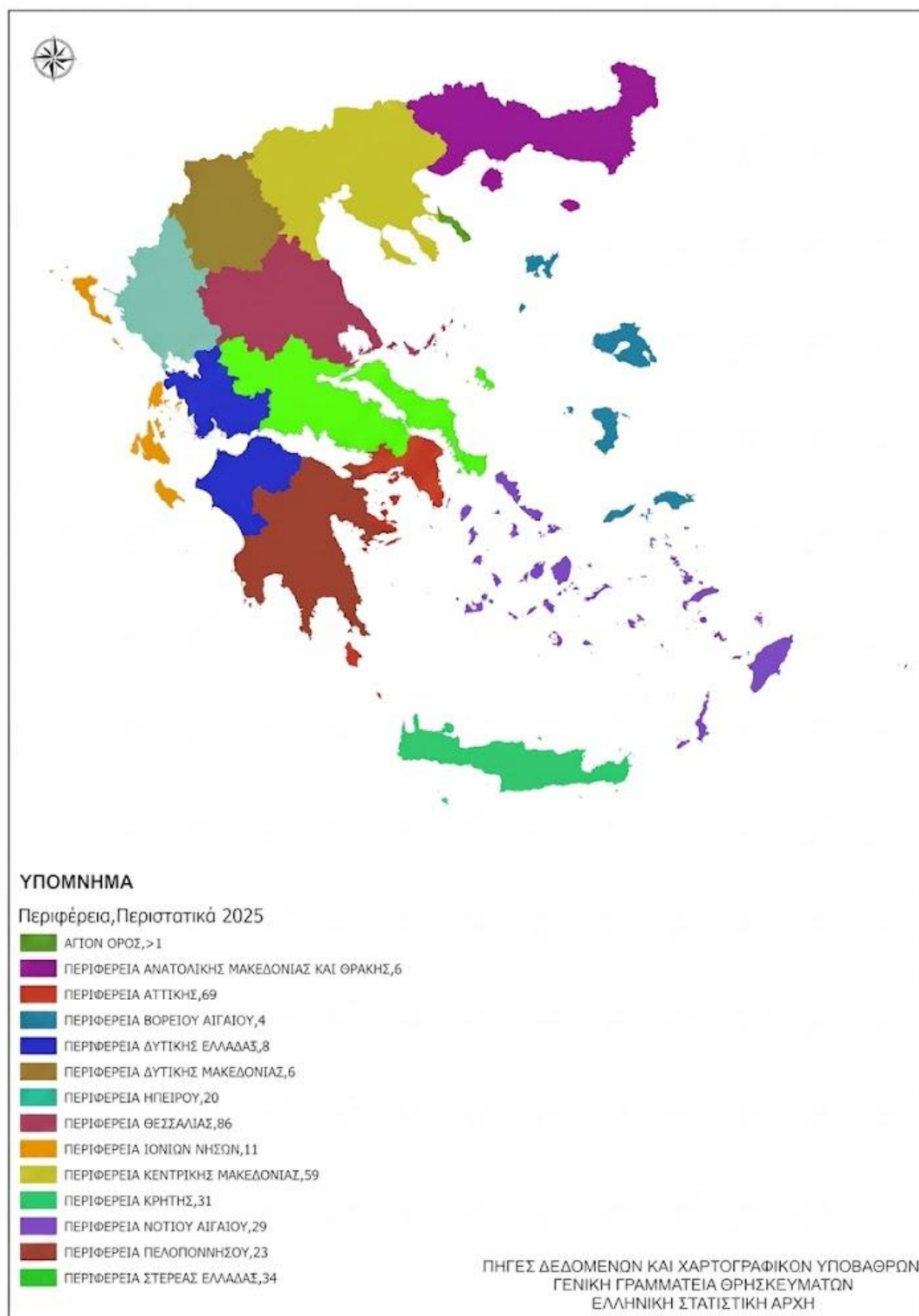
Αγγλικανική Εκκλησία (Θ.Ν.Π.)



Ιουδαϊσμός

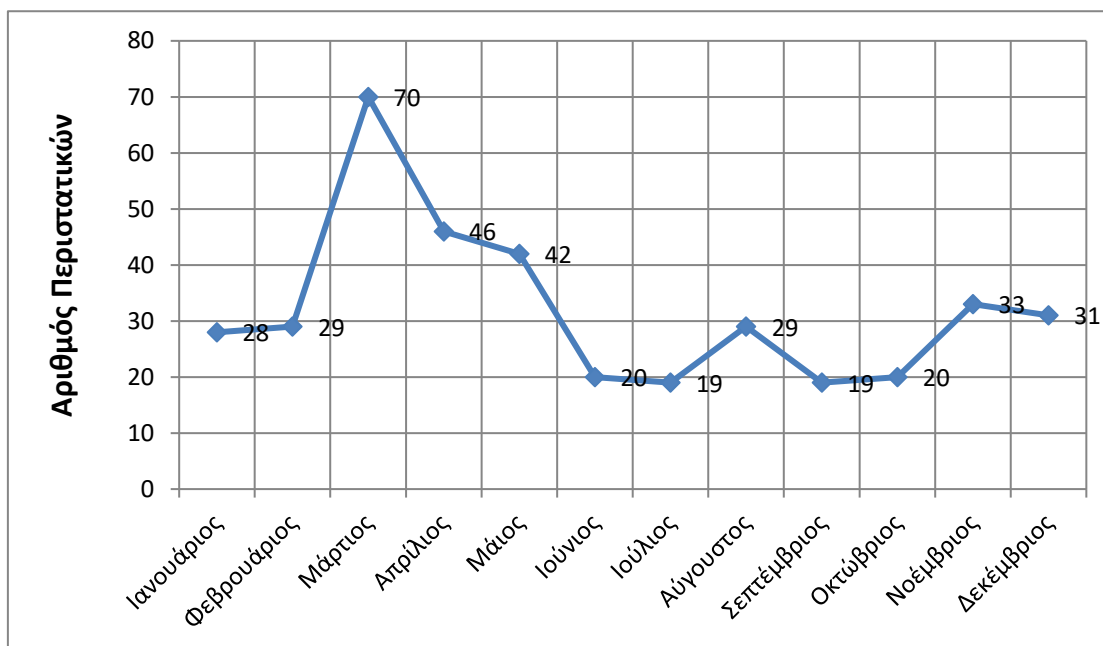


Μουσουλμανισμός



Γεωγραφική απεικόνιση του συνόλου των περιστατικών όλων των Θρησκευμάτων ανά Περιφέρεια

Β. Στατιστική απεικόνιση του συνόλου των περιστατικών



Χρονολογική απεικόνιση του συνόλου των περιστατικών όλων των Θρησκευμάτων ανά μήνα



Απεικόνιση εξιχνιασθέντων και μη περιστατικών όλων των Θρησκευμάτων

IV. Βιβλιογραφία:

- Βενιζέλος Ευάγγελος, «Οι Σχέσεις Κράτους και Εκκλησίας ως σχέσεις συνταγματικά ρυθμισμένες», Παρατηρητής, εκδ. γ', Θεσσαλονίκη, 2000
- Δαγτόγλου Π.Δ., «Συνταγματικό Δίκαιο – Ατομικά Δικαιώματα», εκδ. Σάκκουλας, Αθήνα-Κομοτηνή, 2012
- Ελιέζερ, Βίκτωρ. The Jewish community in Greece, the oldest community in Europe. Published in European Jewish Press, 4/5/2017
- Κωνσταντίνης Μωυσής, «Οι Ισραηλιτικές Κοινότητες της Ελλάδος μετά το Ολοκαύτωμα»
- Μανιτάκης Αντώνης, γνωμοδότηση με θέμα «Η συνταγματική προστασία των πολιτιστικών αγαθών και η ελευθερία της λατρείας, με αφορμή τις χρήσεις της Ροτόντας», περιοδικό «Νόμος και Φύση», 1995
- π. Μεταλληνός Γεώργιος, «Ιωάννης Καποδίστριας (Ο πολιτικός – μάρτυρας τῆς Ὁρθοδοξίας καὶ τοῦ Ἑλληνισμοῦ)», περιοδικό «ΕΚΚΛΗΣΙΑ», έτος ΠΕ', τ. 8, Αύγουστος-Σεπτέμβριος 2008, Αθήναι, σσ. 604-609.
- Τρωιάνος, Σπ. «Παραδόσεις Εκκλησιαστικού Δικαίου», εκδ. Σάκκουλας Αθήνα-Κομοτηνή 1984, β' έκδοση.
- Χρυσόγονος, Κ. Χ. «Ατομικά και Κοινωνικά Δικαιώματα», Νομική Βιβλιοθήκη, 2006

